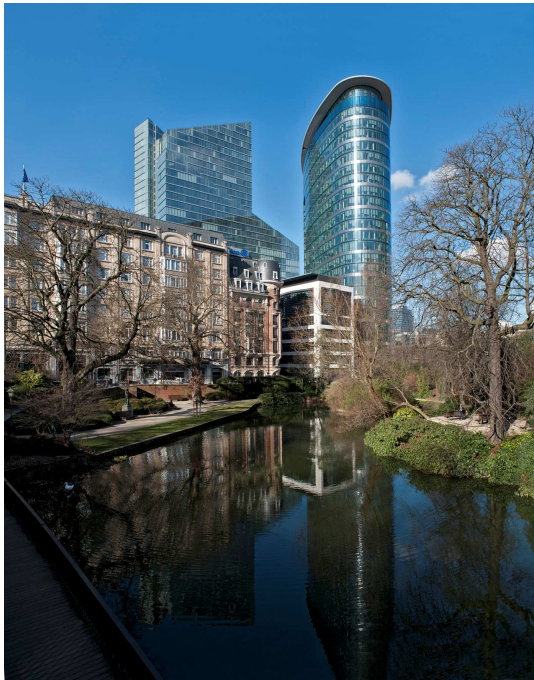

ECONOMISCHE ANALYSE VAN HET WATERGEBRUIK IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

→ *Economische analyse 2008 van het watergebruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie en van afvalwaterverzameling en -zuivering en raming van de terugwinning van de kosten van de waterdiensten*

Juli 2010

Meer informatie :
www.leefmilieubrussel.be

LEEFMILIEU BRUSSEL
BIM - BRUSSELS INSTITUUT VOOR MILIEUBEHEER

INHOUD

Lijst van de tabellen	4
INLEIDING	9
1. CONTEXT VAN DE STUDIE: DE KADERRICHTLIJN WATER EN HET KOSTENTERUGWINNINGSBEGINSEL	9
2. TENUITVOERLEGGING VAN HET KOSTENTERUGWINNINGSBEGINSEL IN HET BRUSSELS GEWEST	10
3. DOELSTELLINGEN VAN DE STUDIE	10
4. METHODOLOGIE VAN DE STUDIE	11
DE WATERDIENSTEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	12
INLEIDING	12
1. DE OPENBARE DIENSTEN VAN DRINKWATERPRODUCTIE EN -DISTRIBUTIE	12
1.1 De operatoren van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	12
1.2 Kenmerking van de dienst voor drinkwaterproductie	14
1.3 De dienst voor productie van drinkwater bestemd voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	17
1.4 De dienst voor distributie van drinkwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	19
1.5 De economische sectoren die gebruik maken van drinkwaterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	22
1.6 Conclusies	24
2. DE OPENBARE DIENSTEN VAN AFVALWATERVERZAMELING EN -ZUIVERING	25
2.1 De Brusselse agglomeratie	25
2.2 De technische bekkens	26
2.3 De operatoren van de openbare diensten voor afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	28
2.4 De diensten van opvang van afvalwater	30
2.5 De diensten van afvalwaterzuivering	34
2.6 Conclusies	36
TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE WATERDIENSTEN	37
INLEIDING	37
1 De tarifiering van water	37
1.1 Het tariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: solidaire tarifiering	37
1.2 Het tariefsysteem dat van kracht is voor de industriële sector en de dienstensector: lineair systeem	42
1.3 Conclusies	43
2. 1. DE TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE OPENBARE DIENSTEN VAN DRINKWATERPRODUCTIE EN -DISTRIBUTIE	44
2.1 Inleiding	44
2.2 Structuur van de financiële stromen	45
2.3 Definitie van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten	46
2.4 De bronnen van financiering van de diensten	47
2.5 Raming van de kostprijs van de diensten van drinkwaterproductie	53
2.6 Raming van de kosten van de diensten van drinkwaterdistributie	58
2.7 Beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie	62
2.8 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	68
2.9 Conclusies	72

3.	DE TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE OPENBARE DIENSTEN VAN AFVALWATERVERZAMELING EN -ZUIVERING.	76
3.1	Inleiding	76
3.2	Structuur van de financiële stromen	77
3.3	De financieringsbronnen van de diensten	82
3.4	Raming van de kosten van de openbare saneringsdiensten	97
3.5	Balans van de in het Brussels Gewest gegenereerde vuilvracht	103
3.6	Beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering	111
3.7	Bepaling van de kostenterugwinningspercentages van de saneringsdiensten	112
3.8	Overzicht van de gebruikte methode	120
3.9	Conclusies	124
	CONCLUSIES – POTENTIËLE MAATREGELEN DIE WORDEN VOORGESTELD OM DE DOELSTELLINGEN OP HET VLAK VAN KOSTENTERUGWINNING TE BEREIKEN	125
	BIJLAGES	127
Bijlage 1	De waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	127
Bijlage 1.1	Lijst van de door VIVAQUA in het Waals Gewest, in het Brussels Gewest en in het Vlaams Gewest geëxploiteerde waterwinningen	127
Bijlage 1.2	Verdeling van de kunstwerken voor afvalwaterverzameling en -zuivering over de technische bekkens in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	128
Bijlage 1.3	1 ^{ste} dienst: beheer van de stormbekkens en de collectoren: Lijst van de hydraulische kunstwerken die in beheer werden gegeven aan de BIWD:	131
Bijlage 1.4	Rioolnet beheerd door de BIWD	132
Bijlage 1.5	Activa door het Gewest ingebracht in het kapitaal van de BMWB	132
Bijlage 1.6	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	133
Bijlage 1.7	Investeringsprogramma van de BMWB	133
Bijlage 2	Terugwinning van de kosten van de waterdiensten	134
Bijlage 2.1	Tariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: jaarlijkse bijdrage voor woningen voor elke gemeente in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	134
Bijlage 2.2	Drinkwatertariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: raming van de gemiddelde kostprijs van de drinkwaterbevoorrading/gezin in het Brussels Gewest	134
Bijlage 2.3	Definitie van de economische sectoren die waterdiensten gebruiken: industrie en tertiaire sector	136
Bijlage 2.4	Lijst van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB in de loop van 2008: waarde van de inbreng	137
Bijlage 2.5	Lijst van de activa die door het Gewest werden verkocht of overgedragen aan de BMWB in de loop van de jaren 2006, 2007 in 2008: waarde van de overdracht	137
Bijlage 2.6	Lijst van de nieuwe investeringen die het BMWB heeft gepland in het investeringsplan van het beheerscontract	138
Bijlage 2.7	Saneringsbijdrage	138
Bijlage 2.8	Raming van de investeringskosten van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB, van de activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB en van de nieuwe investeringen door de BMWB	142
Bijlage 2.9	Lijst van de gemeentelijke collectoren en stormbekkens waarvan de gemeenten het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD, via de eerste saneringsdienst (bron: BrIS)	143
Bijlage 2.10	Raming van de totale vuilvracht, geloosd door de verschillende economische sectoren	144
Bijlage 2.11	Bepaling van het jaarlijkse aandeel van de inbreng in natura door het Gewest in het kapitaal van de BMWB	145

LIJST VAN DE TABELLEN

Tabel 1.	Organisatie van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.	12
Tabel 2.	Volumes drinkwater voor menselijke consumptie geproduceerd door VIVAQUA in 2008 en verdeling ervan over oppervlaktewater en grondwater.	14
Tabel 3.	Evolutie van de door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes over de periode 2001-2008 en verdeling van de volumes tussen winningen uit oppervlaktewater en uit grondwater.	15
Tabel 4.	Gewestelijke verdeling van de waterleveringen van VIVAQUA voor de jaren 2007 en 2008.	15
Tabel 5.	Activiteiten van productie, opslag en transport van drinkwater van VIVAQUA.	16
Tabel 6.	Drinkwatervolumes geproduceerd in het Brussels Gewest en volumes ingevoerd uit het Waals Gewest voor 2008.	17
Tabel 7.	Evolutie van de in het Brussels Gewest geproduceerde en de uit het Waals Gewest ingevoerde drinkwatervolumes tussen 2002 en 2008	18
Tabel 8.	Drinkwatervolumes geregistreerd bij het binnenkomen van het grondgebied van het Gewest en door de gebruikers (bevolking en industrie) verbruikte volumes: evolutie in de loop van 2001-2008.	18
Tabel 9.	Distributienet: lengte van de moerbuizen (km) en evolutie tussen 2001 et 2008.	20
Tabel 10.	Distributienet: aantal aansluitingen voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in 2008.	20
Tabel 11.	Distributienet: aantal meters voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, 2008	20
Tabel 12.	Investerings door de BIWD uitgevoerd aan het distributienet voor de periode 2001-2008.	21
Tabel 13.	Wijzigingen en uitbreiding van het distributienet ten gevolge van de investeringswerken die werden uitgevoerd in de loop van 2008.	21
Tabel 14.	Vervanging van aansluitingen en nieuwe aansluitingen geïnstalleerd in 2008: bedrag van de uitgevoerde investeringen.	21
Tabel 15.	Vervanging van meters en nieuwe meters in 2008: bedrag van de uitgevoerde investeringen.	22
Tabel 16.	Verdeling van de drinkwatervolumes die werden verbruikt in het Brussels Gewest door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, landbouw, industrie, tertiaire sector, andere), voor 2008.	22
Tabel 17.	Evolutie van het verbruik van drinkwater voor huishoudelijk, agrarisch, industrieel, commercieel en ander gebruik in het Brussels Gewest over de periode 2001-2008 (Mm ³).	23
Tabel 18.	Evolutie van het gemiddeld huishoudelijk drinkwaterverbruik/inwoner/dag in de periode 2001-2008	23
Tabel 19.	Vlaamse gemeenten die zijn aangesloten op de twee Brusselse waterzuiveringsstations.	25
Tabel 20.	Afbakening van de technische bekkens in het Brussels Gewest.	26
Tabel 21.	Ligging van het station Noord en van de 4 aangesloten hoofdriolen.	27
Tabel 22.	Organisatie van de openbare diensten voor afvalwatersanering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.	28
Tabel 23.	Gemeenten die hun saneringsdiensten hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering in 2008.	31
Tabel 24.	Toestand van de saneringsdiensten toevertrouwd aan BIWD-Sanering in 2008.	32
Tabel 25.	Vergoeding voor de sanering toevertrouwd aan de BIWD-Sanering voor elke gemeente, per inkomstenschijf: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 1 januari 2008	32
Tabel 26.	Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Zuid.	33
Tabel 27.	Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Noord.	33
Tabel 28.	Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Zuid en het bekken Noord.	34
Tabel 29.	Vaststelling van de waterprijs, exclusief belastingen en heffingen, voor het huishoudelijk verbruik van de gezinnen: principe van de solidaire tarifiering van kracht sinds 1 januari 2005	39
Tabel 30.	Saneringsbijdrage voor elke dienst die wordt toevertrouwd aan de BIWD-Sanering: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 16 januari 2007, ongewijzigd in 2008.	39
Tabel 31.	Vergelijking tussen het systeem van de lineaire tarifiering en het systeem van de solidaire tarifiering voor een gezin van gemiddelde grootte in het Brussels Gewest (2 personen), op basis van het maximumniveau en het minimumniveau van de jaarlijkse abonnementsvergoeding.	40
Tabel 32.	Raming van de gemiddelde samenstelling van een privéhuishouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2008.	41
Tabel 33.	Raming van de kostprijs van de drinkwaterbevoorrading voor een gemiddeld gezin in het BHG.	42
Tabel 34.	Raming van de totale kostprijs van de drinkwaterbevoorrading/m ³ voor een gemiddeld gezin in het BHG.	42

Tabel 35.	Financiële stromen van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie.	45
Tabel 36.	Evolutie van het drinkwaterverbruik door de sectoren bevolking, industrie en diensten in het Brussels Gewest over de periode 2001-2008, en Mm ³ .	47
Tabel 37.	Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop aan de sector bevolking in het BHG, exclusief belastingen en heffingen (2008)	48
Tabel 38.	Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop aan de industriële en tertiaire sectoren in het Brussels Gewest voor 2008, exclusief belastingen en heffingen.	48
Tabel 39.	Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in het Brussels Gewest, voor 2008, exclusief belastingen en heffingen.	49
Tabel 40.	Opbrengsten van de jaarlijkse abonnementsvergoeding in 2008 op schaal van het Brussels Gewest.	49
Tabel 41.	Compensatiebedrag van de tariefverschillen in 2008 door de BIWD uitgekeerd aan de Gemeenten en saldo van de bijdrage die de BIWD toekomt.	50
Tabel 42.	Andere door de BIWD geïnde opbrengsten die bestemd zijn om de kosten te dekken van de drinkwaterdistributieactiviteiten (in 2008).	51
Tabel 43.	Verdeling van de "andere opbrengsten" die door de BIWD worden geïnd over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.	51
Tabel 44.	Subsidies die door VIVAQUA werden ontvangen in de loop van 2008, en die bestemd zijn voor de financiering van de drinkwaterproductieactiviteiten in de 3 gewesten van het land..	52
Tabel 45.	Subsidies toegekend aan de BIWD op 31/12/2008 bestemd voor de financiering van de activiteiten van drinkwaterdistributie en afvalwatersanering.	52
Tabel 46.	Tussen 2002 en 2008 door de BIWD ontvangen subsidies bestemd voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten: ontvangen subsidiebedragen en boekhoudkundige afschrijvingen (M€)	53
Tabel 47.	Overzicht van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie van VIVAQUA, 2008	56
Tabel 48.	Bestemming van de door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes, voor 2008.	57
Tabel 49.	Verdeling van de kosten van de door VIVAQUA geleverde diensten van drinkwaterproductie op basis van de volumes die worden verdeeld over de 3 Gewesten, raming voor 2008.	57
Tabel 50.	Verdeling over economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten van de door de BIWD gedistribueerde volumes in de loop van 2008.	57
Tabel 51.	Verdeling van de totale kosten van de drinkwaterproductiedienst in het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.	58
Tabel 52.	Distributienet: lengte van de moerbuizen (km) en evolutie tussen 2001 en 2008.	58
Tabel 53.	Investeringskosten van de distributieleidingen behalve aansluitingen in eigendom van de BIWD en de Gemeenten, alle economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten bij elkaar genomen.	59
Tabel 54.	Investeringskosten 2008 van de aansluitingen en geïnstalleerde meters, voor alle economische sectoren die gebruik maakt van waterdiensten samen (vervanging, herstelling en nieuwe aansluitingen).	59
Tabel 55.	Evolutie van de exploitatiekosten (of beheerskosten) van het drinkwaterdistributienet dat wordt beheerd door de BIWD, voor de jaren 2001 tot 2008 (in miljoen €).	60
Tabel 56.	Administratieve en financiële kosten ten laste van de BIWD voor het beheer van het distributienet (M€).	60
Tabel 57.	Overzicht van de ramingen van de totale kosten van de drinkwaterdistributiedienst beheerd door de BIWD.	61
Tabel 58.	Volume drinkwater verbruikt door de sectoren bevolking, landbouw, industrie en diensten in het Brussels Gewest in 2008.	61
Tabel 59.	Verdeling van de totale kosten van de drinkwaterdistributiedienst in het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.	61
Tabel 60.	Evaluatie van de nieuwe investeringen door VIVAQUA in de 3 Gewesten in de loop van boekjaar 2008 voor de activiteiten van drinkwaterproductie en -distributie en afvalwatersanering.	63
Tabel 61.	Geboekte afschrijvingen van boekjaar 2008 door VIVAQUA in de 3 Gewesten in de loop van boekjaar 2008 voor de activiteiten drinkwaterproductie en -distributie en afvalwatersanering.	64
Tabel 62.	Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten van drinkwaterproductie in het Brussels Gewest.	64
Tabel 63.	Raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel voor de infrastructuren die nodig zijn voor het verstrekken van de diensten van drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest.	66
Tabel 64.	Evolutie van de door de BIWD uitgevoerde investeringen aan het distributienet in de periode 2001-2008.	66
Tabel 65.	Nieuwe investeringen door de BIWD in de loop van 2008 voor elke type van infrastructuur van het drinkwaterdistributienet.	67
Tabel 66.	Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten van drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest.	67
Tabel 67.	Raming van de bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in miljoen € (referentiejaar: 2008).	69

Tabel 68.	Raming van de totale kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie en verdeling over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008).	69
Tabel 69.	Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008)	69
Tabel 70.	Raming van de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten die bestemd zijn voor de BIWD voor de financiering van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in miljoen € in 2008.	70
Tabel 71.	Raming van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD, in M€ (referentiejaar: 2008).	70
Tabel 72.	Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008).	70
Tabel 73.	Bedrag van de subsidies ontvangen door de BIWD dat moet worden geboekt in 2008	71
Tabel 74.	Financieringsbronnen van de BIWD 2008.	71
Tabel 75.	Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, rekening houdend met de subsidies ontvangen door de BIWD (referentiejaar: 2008).	71
Tabel 76.	Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie (2008) :	74
Tabel 77.	Aandeel van de abonnementsvergoeding ten laste van de bevolking en de ondernemingen (uit de industriële en tertiaire setoren), in verhouding tot de aan elke sector gedistribueerde volumes.	75
Tabel 78.	Structuur van de financiële stromen van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het BHG, na goedkeuring van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Gewest.	77
Tabel 79.	Structuur van de financiële stromen van de openbare rioleringsdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, na goedkeuring van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Gewest.	78
Tabel 80.	Bijdrage van het Gewest in de eigen middelen van de BMWB.	83
Tabel 81.	Herziening van het meerjarig financieringsplan van de BMWB door het Gewest, ten gevolge van de goedkeuring van het aanhangsel in artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB.	84
Tabel 82.	Subsidies toegekend aan de BIWD op 31/12/2008 bestemd voor de financiering van de activiteiten van drinkwaterdistributie en afvalwatersanering.	84
Tabel 83.	Door de BIWD in de loop van 2008 ontvangen subsidies die bestemd zijn voor de financiering van de saneringsactiviteiten in het Brussels Gewest.	84
Tabel 84.	Raming van de ontvangsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering van het huishoudelijk afvalwater in 2008 voor de sector van de gezinnen.	89
Tabel 85.	Raming voor 2008 van de ontvangsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering voor de ondernemingen met 7 personen en meer in dienst, op basis van het lozingsjaar 2007.	89
Tabel 86.	Volumes geloosd door de ondernemingen die gebonden zijn aan de reële of forfaitaire gewestelijke kostprijs voor het lozingsjaar 2007	89
Tabel 87.	Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering ten laste van de industriële sector (NACE-activiteitscodes 1000-4500), voor 2008, op basis van het lozingsjaar voor "ander dan huishoudelijk water" 2007 .	90
Tabel 88.	Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering ten laste van de dienstensector (NACE-activiteitscodes 5000-9300), voor het lozingsjaar 2008.	91
Tabel 89.	Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering voor 2008	92
Tabel 90.	Raming van de opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering (die de heffing op de afvalwaterlozingen vervangt) die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in 2008	95
Tabel 91.	Saneringsbijdrage voor elke dienst die wordt toevertrouwd aan BIWD-Sanering: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 16 januari 2007.	96
Tabel 92.	Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in het BHG, per economische sector.	96
Tabel 93.	Bepaling van de totale bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: referentiejaar 2008.	97
Tabel 94.	Raming van de investeringskosten van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB, van de activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB en van de nieuwe investeringen gedaan door de BMWB tussen 2006 en 2008	98
Tabel 95.	Raming van de annuïteiten met betrekking tot het station Zuid voor de periode 2008 -2012, in miljoen €.	99

Tabel 96.	Raming van de annuïteiten met betrekking tot het station Noord die door het Gewest zullen worden betaald aan het consortium AQUIRIS tussen 2008 en 2014, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen het vaste deel en het variabele deel, in miljoen €.	99
Tabel 97.	Raming van de operationele kosten van de BMWB voor 2008 en voor de jaren 2009-2014, in miljoen €.	99
Tabel 98.	Financiële kosten ten laste van de BMWB voor de jaren 2008, 2009 en voor de jaren 2010-2014, voorzien door het financieel plan van de BMWB, in miljoen €.	100
Tabel 99.	Lengte van het rioolnet waarvan het beheer door de Gemeenten is toevertrouwd aan de BIWD-Sanering, 2008.	100
Tabel 100.	Raming van de investeringskosten van het rioolnet op schaal van het Brussels Gewest, door toepassing van het 1ste evaluatiecriterium.	101
Tabel 101.	Raming van de investeringskosten van het rioolnet van de gemeenten die het beheer van het net hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering, door toepassing van het 2de beoordelingscriterium.	102
Tabel 102.	Raming van de totale kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in 2008	102
Tabel 103.	Raming van de ingezamelde en niet-ingezamelde vuilvracht in het Brussels Gewest.	104
Tabel 104.	Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de sector van de bevolking in het BHG.	104
Tabel 105.	Raming van de door de sector van de bevolking gegenereerde vuilvracht in het BHG.	105
Tabel 106.	Raming van de totale vuilvracht gegenereerd door de huishoudelijke sector in 2008	105
Tabel 107.	Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de industriële sector in het BHG.	106
Tabel 108.	Raming van de vuilvracht gegenereerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de industriële sector..	106
Tabel 109.	Raming van de "huishoudelijke" vuilvracht gegenereerd door de industriële sector in 2008..	107
Tabel 110.	Totale vuilvracht van het industrieel afvalwater geloosd in 2008 in het rioolnet en in het oppervlaktewater door de ondernemingen van de industriële sector	107
Tabel 111.	Totale vuilvracht (huishoudelijk en industrieel water) die door de industriële sector in het rioolnet en in het oppervlaktewater wordt geloosd in 2008	107
Tabel 112.	Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector in het BHG	108
Tabel 113.	Raming van de vuilvracht gegenereerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de tertiaire sector.	108
Tabel 114.	Raming van de "huishoudelijke" vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector in 2008.	109
Tabel 115.	Totale vuilvracht van het industrieel afvalwater dat door de ondernemingen van de tertiaire sector wordt geloosd in het rioolnet en in het oppervlaktewater.	109
Tabel 116.	Totale vuilvracht (huishoudelijk afvalwater en industrieel afvalwater) gegenereerd door de ondernemingen van de tertiaire sector: lozingsjaar 2008.	109
Tabel 117.	Raming van de per economische sector gegenereerde vuilvracht in het BHG: overzicht..	110
Tabel 118.	Raming van de het relatieve gewicht van de gegenereerde vuilvracht in het BHG per economische sector.	110
Tabel 119.	"Aangepaste" raming van het relatieve gewicht van de in het BHG gegenereerde vuilvracht per economische sector.	110
Tabel 120.	Nieuwe investeringen die door de BIWD in 2008 werden uitgevoerd op het saneringsnet.	111
Tabel 121.	Raming van de renovatiekosten van het rioolnet van de gemeenten die het beheer van hun net hebben toevertrouwd aan de BIWD..	111
Tabel 122.	Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten van drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest.	112
Tabel 123.	Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in het Brussels Gewest, per economische sector.	112
Tabel 124.	Bepaling van de totale kosten van de rioleringsdiensten verleend door BIWD: referentiejaar2008.	113
Tabel 125.	Verdeling van de kosten van de rioleringsdiensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht.	113
Tabel 126.	Kostenterugwinningspercentages van de door de BIWD verleende rioleringsdiensten, per economische sector.	113
Tabel 127.	Vergelijking tussen het gewicht van de bijdrage betaald door elke economische sector en het aandeel van de door het rioolnet ingezamelde vuilvracht.	114
Tabel 128.	Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering geïnd door de BMWB, per economische sector, voor 2008.	115
Tabel 129.	Verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het BHG, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht, aangepast en niet aangepast.	116
Tabel 130.	Kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering verleend door de BMWB, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten.	116

Tabel 131.	Plan voor meerjarige financiering van de BMWB door het Gewest, na de goedkeuring van het aanhangsel in artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB.	117
Tabel 132.	Globaal dekkingspercentage van de kosten van de door de BMWB verleende diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering 2008.	117
Tabel 133.	Vergelijking tussen het gewicht van de bijdrage betaald door elke economische sector en het aandeel van de door de diensten ingezamelde en behandelde vuilvracht..	118
Tabel 134.	Raming van de totale bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest, voor 2008.	118
Tabel 135.	Raming van de totale jaarlijkse kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden verleend door de BIWD en de BMWB, voor 2008.	119
Tabel 136.	Verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het BHG, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht.	119
Tabel 137	Bepaling van de kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: referentiejaar 2008.	119

INLEIDING

1. CONTEXT VAN DE STUDIE: DE KADERRICHTLIJN WATER EN HET KOSTENTERUGWINNINGSBEGINSEL

Richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Kaderrichtlijn Water) heeft als centrale doelstelling de bescherming van de aquatische milieus en de waterrijdommen. Ze voert een nieuwe benadering in van het beheer van de waterrijdommen, ten opzichte van de vorige communautaire wetgeving, namelijk:

- het gaat om alle watercategorieën (rivieren, meren, grondwateren, overgangswateren, kustwateren);
- het beheer van de waterrijdommen wordt georganiseerd op schaal van de stroomgebieden of stroomgebiedsdistricten;
- ze definieert milieudoelstellingen die moeten worden bereikt voor de oppervlakte- en grondwateren die gebaseerd zijn op biologische, chemische en hydromorfologische kwaliteitselementen;
- ze voorziet een belangrijk economisch luik;
- ze voorziet de participatie van het publiek aan verschillende fasen van het tenuitvoerleggingsproces van de richtlijn.

Het economische luik van de richtlijn omvat de volgende elementen:

- de uitvoering van het beginsel van terugwinning van de kosten van waterdiensten en de milieukosten;
- de opstelling van een maatregelenprogramma om de milieudoelstellingen te bereiken tegen 2015 op basis van een “kosten-batenanalyse”, aan de hand waarvan de meest efficiënte maatregelen (of combinaties van maatregelen) tegen de laagste kostprijs kunnen worden geselecteerd;
- het voorstel van vrijstellingen van de milieudoelstellingen voor bepaalde waterlichamen op basis van een “analyse van onevenredig hoge kosten”, die het mogelijk maakt de verlenging van termijnen (bereiken van de milieudoelstellingen tegen 2021 of 2027 in de plaats van 2015) of minder strenge doelstellingen te verantwoorden vanuit economisch standpunt.

De Kaderrichtlijn Water werd omgezet in de rechtsorde van het Brussels Gewest door de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het **beginsel van terugwinning van de kosten van waterdiensten** en de **milieukosten** is gereguleerd in artikel 9 van richtlijn 2000/60/EG (Kaderrichtlijn Water) en door artikelen 38 en 39 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 (Kaderordonnantie Water).

De *waterdiensten* bestaan uit de diensten die ten behoeve van de huishoudens, openbare instellingen en andere economische actoren voorzien in:

- onttrekking, opstuwning, opslag, behandeling en distributie van oppervlakte- of grondwater;
- installaties voor de verzameling en behandeling van afvalwater, die daarna in oppervlaktewater lozen.

De *milieukosten* worden bepaald door de kosten van de schade toegebracht aan het milieu en aan de aquatische ecosystemen in het bijzonder door (al dan niet economische) menselijke activiteiten die een belangrijke impact hebben op de staat van de wateren. Het gaat om menselijke activiteiten die een aanzienlijke druk uitoefenen op de aquatische milieus, die bestaat uit puntverontreiniging, diffuse verontreiniging, wateronttrekking, debietcontrole, hydromorfologische veranderingen.

Uit hoofde van het kostenterugwinningsbeginsel zijn de Lidstaten ertoe gehouden tegen 2010 een aantal beleidslijnen op te zetten:

- op het vlak van de watertarifiering, om de gebruikers aan te sporen tot een efficiënt gebruik van de waterrijdommen en die ertoe bijdragen dat de milieudoelstellingen van de richtlijn worden gehaald,
- die erop gericht zijn dat elke economische sector die de diensten gebruikt, op een correcte manier bijdraagt aan deze terugwinning van de kosten van de waterdiensten,
- die erop gericht zijn dat elke economische sector of dienst die een grote impact heeft op de toestand van de wateren (milieukosten) op een correcte manier bijdraagt aan de terugwinning van de milieukosten, overeenkomstig het principe “de vervuiler betaalt”.

Het hoofddoel dat de richtlijn nastreeft via het kostenterugwinningsbeginsel is de **transparantie** van de financiering van het beleid van waterbeheer op schaal van de grote stroomgebieden.

De tenuitvoerlegging van het beginsel van terugwinning van de kosten van de diensten omvat de volgende stappen:

1. beoordelen van de huidige staat van de tenuitvoerlegging van het beginsel van terugwinning van de kosten van waterdiensten ("plaatsbeschrijving");
2. goedkeuren van de maatregelen die relevant worden geacht voor de tenuitvoerlegging van het beginsel van terugwinning van de kosten van de diensten en van de milieukosten, op basis van de resultaten van de plaatsbeschrijving en de reeds aangenomen maatregelen ter zake.

2. TENUITVOERLEGGING VAN HET KOSTENTERUGWINNINGSBEGINSEL IN HET BRUSSELS GEWEST

De ordonnantie van 20 oktober 2006 heeft bepaalde maatregelen aangenomen inzake de terugwinning van de kosten van de waterdiensten (artikel 38). In het bijzonder:

- opheffing van de heffing op het lozen van afvalwater en goedkeuring van de **reële kostprijs van het water**, waarin de kosten van de waterdiensten zijn inbegrepen (kosten voor de dienst bescherming van waterwinningen, kosten van de diensten voor drinkwaterproductie en -distributie, kosten van de openbare saneringsdiensten);
- de bepaling van de modaliteiten voor dekking van de reële kostprijs van het water: directe bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (via de facturatie van de prijs van het water en van de ermee verband houdende diensten) en financiële participatie van het Gewest;
- de bepaling van de principes van de tarifiering van het drinkwater en de waterdiensten: tarifiering die de gebruikers moet aansporen tot een efficiënt en zuinig watergebruik, opheffen van elke vorm van geografische discriminatie in de watertarifiering, correcte bijdrage van elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten aan de terugwinning van de kosten van de waterdiensten, overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt".

Andere maatregelen moeten worden getroffen voor de volledige tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel in het Brussels Gewest. In dit opzicht stelt artikel 39 "De Regering treft uiterlijk op 31 december 2009 de nodige maatregelen om het kostenterugwinningsbeginsel voor de waterdiensten te kunnen toepassen, met inbegrip van de kosten voor het leefmilieu en de natuurlijke rijkdommen, gelet op de economische analyse uitgevoerd overeenkomstig bijlage II en overeenkomstig het vervuiler-betaalt-beginsel".

3. DOELSTELLINGEN VAN DE STUDIE

Dit verslag maakt de economische analyse van het watergebruik in het Brussels Gewest, overeenkomstig de bepalingen van artikel 39 van de Ordonnantie, voor de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie en van afvalwaterverzameling en -zuivering.

Deze studie heeft niet tot doel de reële kostprijs van het water in het Brussels Gewest te bepalen. Ze heeft het doel om enerzijds een "**stand van zaken**" op te stellen van de tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel in het Brussels Gewest en anderzijds de **aangewezen maatregelen voor te stellen** voor de tenuitvoerlegging ervan.

De "plaatsbeschrijving" die in dit verslag wordt opgemaakt, maakt een analyse van de financiële stromen tussen de operatoren van de diensten, de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren) en de overheid. Ze omvat enerzijds een raming van de financiële kosten van de diensten en anderzijds een evaluatie van de bronnen van financiering van de diensten (directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, subsidies toegekend door de overheid).

Het is een macro-economische studie op een samengevoegde schaal, die van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren). Ze heeft tot doel te bepalen of elke economische sector op een gepaste wijze bijdraagt aan de terugwinning van de kosten van de waterdiensten, in toepassing van het principe "de vervuiler betaalt", overeenkomstig de bepalingen van artikel 9 van de Kaderrichtlijn Water en van artikel 38 § 3 van de Ordonnantie.

De resultaten van de "stand van zaken" zullen duidelijkheid verstrekken over de kostenterugwinningspercentages voor de diensten door de economische sectoren die er gebruik van maken, de "directe subsidies" die worden toegekend door de overheid en die bestemd zijn voor de financiering van de diensten en de "indirecte subsidies" of "kruissubsidies" tussen economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

De milieukosten die worden gegenereerd door de diensten en de (al dan niet economische) activiteiten die een impact hebben op de toestand van de wateren, worden in dit verslag niet geraamd. Een eerste studie voor de raming van de milieukosten werd uitgevoerd begin 2008 en dient als eerste aanzet voor de raming van deze kosten en de te treffen maatregelen. Een nieuwe studie, die tot doel heeft de eerste wat meer uit te diepen, werd eind 2009 besteld en zou tegen midden 2010 klaar moeten zijn.

Op basis van de resultaten van de studie kunnen maatregelen worden voorgesteld voor de volledige tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel in het Brussels Gewest.

4. METHODOLOGIE VAN DE STUDIE

De methodologie die wordt gevolgd voor de uitvoering van deze studie werd opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de WATECO-gids ("Economics and the Environment: the implementation challenge of the Water Framework Directive"). Dit handboek is samengesteld door een ad-hocwerkgroep die werd opgericht door de Europese Commissie, en verstrekt technische en methodologische ondersteuning voor de tenuitvoerlegging van het economische luik van de Kaderrichtlijn Water. Het handboek richt zich specifiek tot de operatoren en experts die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij de tenuitvoerlegging van de richtlijn.

De aangenomen methodologie omvat de volgende fasen:

- studie van de contractuele relaties tussen de operatoren van de diensten (de diensten voor drinkwaterproductie en -distributie, voor afvalwaterverzameling en -zuivering), de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren) en de overheid (Brussels Gewest);
- analyse en evaluatie van de financiële stromen tussen de operatoren van de diensten, de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en de overheid;
- studie van de financieringsbronnen van de diensten (directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, subsidies door de overheid voor de financiering van de diensten);
- raming van de financiële kosten van de diensten (investeringskosten, exploitatiekosten, onderhoudskosten, administratieve kosten) en toerekening van de kosten aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten op basis van het principe "de vervuiler betaalt";
- evaluatie van de niveaus van terugwinning van de kosten van de waterdiensten door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten;
- voorstel van maatregelen die geschikt worden geacht voor de tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel.

DE WATERDIENSTEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

INLEIDING

De ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ("Kaderordonnantie Water" genoemd) definieert in artikel 5, lid 41, de "**waterdiensten**".

Dit zijn "alle diensten die ten behoeve van de huishoudens, openbare instellingen en andere economische actoren voorzien in:

- a) onttrekking, productie, opstuwning, transport, opslag, behandeling en distributie van oppervlakte- of grondwater;
- b) installaties voor de verzameling en behandeling van afvalwater, die daarna in oppervlaktewater lozen."

De onder categorie a) opgenomen diensten worden "diensten van drinkwaterproductie en -distributie" genoemd; de onder categorie b) opgenomen diensten worden "saneringsdiensten" genoemd.

1. DE OPENBARE DIENSTEN VAN DRINKWATERPRODUCTIE EN -DISTRIBUTIE

1.1. De operatoren van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

A. Organisatie van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Tabel 1 Organisatie van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

B. HET BIM

Het BIM werd opgericht krachtens het Koninklijk Besluit van 8 maart 1989 en heeft de opdracht alle instrumenten te ontwikkelen die nodig zijn voor het milieubestuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De taken van het BIM in het domein van het waterbeheer zijn:

- bevordering van het algemene waterbeleid en uitvoering van de Kaderordonnantie Water;
- monitoring en valorisatie van de grondwaterlagen;
- beheer van de waterlopen van categorie 1 en 2 en uitvoering van de landschappelijke aspecten van het blauwe netwerk;
- afgifte en controle van waterwinningsvergunningen;
- afgifte van milieuvergunningen;
- controle van de milieuvergunningen (waterverontreiniging en controle van de lozingen);
- administratief beheer van zwembadsubsidies, toelagen in verband met "water";
- uitvoering van de Europese "reporting"¹ ;
- berekening van het voorlopig systeem van de bijdrage in verhouding tot de organische belasting van de lozingen met het oog op de berekening van de saneringsdienst voor de industriële lozingen;
- participatie aan de werken van de deskundigen van de Internationale Scheldecommissie (ISC) en de Internationale Maascommissie (IMC) en van het Scaldit-project.

De Kaderordonnantie stelt het BIM aan als operator die belast is met de volgende opdracht:

- controle van de Brusselse waterwinningen die bestemd zijn voor menselijke consumptie

C. VIVAQUA

VIVAQUA werd opgericht op 12 december 1891 en wordt geregeld door de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales. Dit is een zuivere intercommunale die het statuut heeft van coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Ze verenigt 38 steden en gemeenten in de 3 gewesten van het land:

- de 19 gemeenten van het Brussels Gewest;
- 4 gemeenten van het Waals Gewest: Eigenbrakel, Kasteelbrakel, Ottignies-Louvain-la-Neuve en Waterloo;
- 15 gemeenten van het Vlaams Gewest: Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Halle, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Merchtem, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Steenokkerzeel, Tervuren, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Zaventem.

Het is een industrieel overheidsbedrijf met 3 hoofdfuncties::

- waterproductie ten behoeve van de intercommunales en de gemeenten, alsook voor organisaties die klant zijn (netwerk VIVAQUA: gemeente Steenokkerzeel en Luchthaven Brussel-Nationaal; aangesloten gemeenten die worden bevoorrad door VIVAQUA: gemeenten Kraainem en Wezembeek-Oppem, gemeenten aangesloten via de BIWD (de 19 gemeenten van het Brussels Gewest), gemeenten die zijn aangesloten bij de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant, gemeenten aangesloten via de Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant Wallon (Waals-Brabant); gemeenten en organisaties die afnemer zijn: Association Intercommunale des Eaux du Condroz (AIEC), Association Intercommunale des Eaux de la Mignée (AIEM), Compagnie Intercommunale des Eaux de la Vallée de la Thyle, Compagnie Intercommunale Liégeoise des Eaux (CILE), Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant Wallon (IECBW), IWVB-Beersel, Intercommunale voor Economische Ontwikkeling en Ruimtelijke Ordening (IDEA), gemeente Terhulpen, gemeente Linkebeek, Société wallonne des Eaux, Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening, Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, enz.)
- verstrekker van diensten aan de intercommunales en de gemeenten die de exploitatie van hun distributienet, het beheer van de diensten aan abonnees en het beheer van hun rioleringnetten, collectoren et stormbekkens aan Vivaqua hebben toevertrouwd;
- exploitatie van het waterzuiveringsstation Zuid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

¹ Behalve voor het stedelijk afvalwater waarvoor de reporting wordt uitgevoerd door de BMWB

De Kaderordonnantie Water stelt VIVAQUA aan als operator die belast is met de uitoefening van de volgende openbare dienst opdrachten (art. 17, § 1):

- de opslag en de behandeling van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (art. 17, § 1, 2°);
- de productie en het transport van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie, voor zover het geleverd is of bedoeld is om geleverd te worden door een openbaar distributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (art. 17, § 1, 3°);
- het operationeel beheer van de infrastructuur voor drinkwaterdistributie en de opvang van afvalwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (art. 17, § 1, 6°)

D. BIWD

De BIWD is een organisatie die wordt geregeld door de wetgeving op de intercommunales, en die de juridische vorm heeft van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

De Intercommunale heeft tot doel de studie, de invoering, het beheer, de uitbreiding van de waterdistributiediensten, in de ruimste betekenis van deze termen, en de levering van water, alsook het concept, de uitvoering en de exploitatie in de ruimste betekenis van deze termen, van alle leidingennetten, kunstwerken en voorzieningen van alle aard, bestemd om op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te zorgen voor de opvang, de beheersing en de sanering van de afval- en regenwateren, met de bedoeling ze opnieuw in het natuurlijke milieu te lozen, met of zonder zuivering.

De Kaderordonnantie stelt de BIWD aan als operator belast met de volgende opdrachten:

- De distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie (art. 17, § 1, 4°);
- Het concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuur die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de gemeenten (art. 17, § 1, 5°)

1.2. Kenmerking van de dienst voor drinkwaterproductie

a. Geproduceerde drinkwatervolumes

De door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes bedragen ongeveer 134,6 miljoen m³ voor 2008. De onderstaande tabel toont de verdeling van de geproduceerde volumes tussen grondwater en drinkwater voor het betreffende jaar:

Tabel 2 Volumes drinkwater voor menselijke consumptie geproduceerd door VIVAQUA in 2008 en verdeling ervan over oppervlaktewater en grondwater.

	Geproduceerde volumes in miljoen m³	%
Oppervlaktewater	40,1	30,0 %
Grondwater	94,5	70,0 %
TOTAAL	134,6	100,0 %

Bron: VIVAQUA, activiteitenverslag 2008..

In 2008 lag de drinkwaterproductie 1,3 % lager (-1,8 miljoen m³) dan in 2007 (136,4 miljoen m³). De drinkwaterproductie uit oppervlaktewater betreft alleen de site Talifer.

b. Evolutie van de geproduceerde watervolumes tussen 2001 en 2008

waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de onttrekkingen van oppervlaktewater en van grondwater (in miljoen m³):

Tabel 3 Evolutie van de door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes over de periode 2001-2008 en verdeling van de volumes tussen winningen uit oppervlaktewater en uit grondwater..

	Drinkwaterproductie (in miljoen m ³)							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Grondwater	104,66	101,80	104,36	98,07	95,70	91,40	92,80	94,5
Oppervlaktewater	40,00	39,24	42,24	40,11	40,13	47,00	43,60	40,1
TOTAAL	144,66	141,04	146,6	138,18	135,83	138,40	136,40	134,60

Bron: VIVAQUA, activiteitenverslag 2008.

De grondwaterwinningen zijn toegenomen met 1,7 miljoen m³ tussen 2007 in 2008, terwijl de drinkwaterproductie uit oppervlaktewater datzelfde jaar is gedaald met 3,5 miljoen m³. De drinkwaterproductie uit grondwater gaat in dalende lijn sinds 2001, enkele plaatselijke stijgingen buiten beschouwing gelaten. 70 % van het drinkwater wordt gewonnen uit grondwater.

In 2008 werd dagelijks gemiddeld ongeveer 365.000 m³ drinkwater geleverd (gemiddeld 365.266 m³; 438.271 m³ op piekdagen) (bron: activiteitenverslag Vivaqua 2008).

De activiteiten van drinkwaterproductie (uit grondwater en oppervlaktewater) zijn ingeplant in de 3 gewesten van het land: in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in het Waals Gewest (provincies Waals-Brabant, Henegouwen, Luik en Namen) en Vlaanderen (provincie Vlaams-Brabant)

c. Gewestelijke verdeling van de waterleveringen voor 2007 en 2008

De door VIVAQUA geproduceerde volumes zijn bestemd voor de distributie in de 3 gewesten van het land. Ongeveer 2,1 miljoen inwoners worden bevoorraad met de geproduceerde volumes. De verdeling van de waterleveringen over de 3 gewesten voor de jaren 2007 in 2008 wordt voorgesteld in de volgende tabel:

Tabel 4 Gewestelijke verdeling van de waterleveringen van VIVAQUA voor de jaren 2007 en 2008.

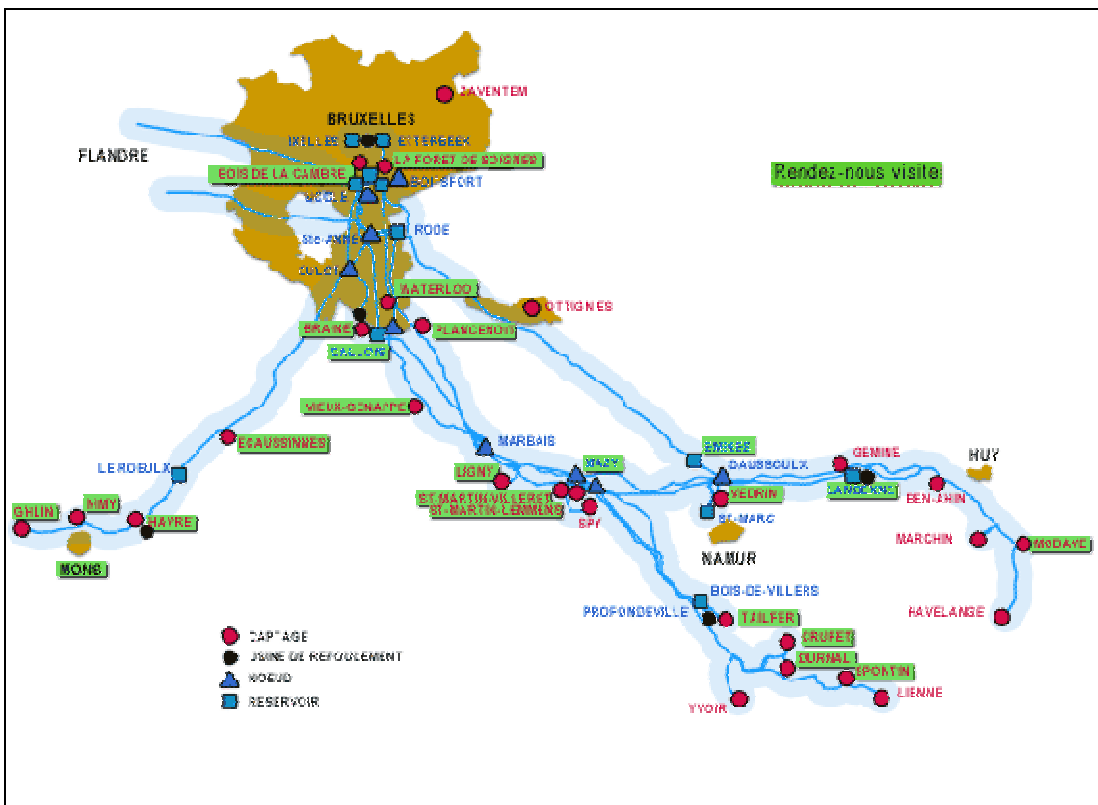
	2007		2008	
	Volumes in m ³	%	Volumes in m ³	%
Waals Gewest	16.430.406	12,2	16.349.344	12,2
Vlaams Gewest	50.864.234	37,7	50.402.291	37,7
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	67.438.167	50,1	66.935.850	50,1
TOTAAL	134.732.807	100,0	133.687.485	100,0 %

Bron: VIVAQUA, activiteitenverslag 2008.

d. Schema van de activiteiten van productie, opslag en transport van drinkwater in de 3 Gewesten van het land:

Tabel 5 Activiteiten van productie, opslag en transport van drinkwater van VIVAQUA.

Source : VIVAQUA, rapport d'activités année 2006.

De drinkwaterproductie van VIVAQUA is afkomstig van 27 grote sites die verspreid zijn over 6 provincies (Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Provincie Vlaams-Brabant, Provincie Waals-Brabant, Provincie Henegouwen, Provincie Luik, Provincie Namen) en 6 grondwaterlagen².

e. Behandeling voor het drinkbaar maken:

De gebruikte types van behandeling om het water drinkbaar te maken, zijn de volgende:

- fysisch-chemische of biologische behandeling;
- ontsmetting Réseau d'adduction

f. Het aanvoernet

Het aanvoernet verbindt de waterwinningen en de opslagreservoirs op het grondgebied van de 5 provincies (Namen, Luik, Henegouwen, Waals-Brabant, Vlaams-Brabant) met de belangrijkste verdeel- en verbruikscentra van het drinkwater, namelijk Brussel en de rand. Het aanvoernet is 500 km lang (bron: www.vivaqua.be). Het bestaat uit de volgende kunstwerken:

- aquaducten: oude collectoren met vrije afvloeiing die gebaseerd zijn op het principe van de Romeinse aquaducten;
- feeders: leidingen uit staal, siderocement of voorgespannen beton waarin het water stroomt onder druk, met behulp van kunstwerken (of pompen) voor opstuwung.

Het aanvoernet is van dien aard dat om het even welke waterwinning om het even welk gewest kan bevoorraden (met uitzondering van de waterwinning van Zaventem die uitsluitend het Vlaams Gewest voedt).

² Bijlage 1.1: lijst van de waterwinningen geëxploiteerd door VIVAQUA in het Waals Gewest, het Brussels Gewest en het Vlaams Gewest.

g. De wateropslag

Het water wordt opgeslagen in reservoirs. Dit zijn kunstwerken die het water opslaan en die gelegen zijn aan het begin van de aanvoerleidingen, op het traject of op het eindpunt ervan, voordat het water in het aanvoernet of het verdeelnet komt.

VIVAQUA gebruikt 17 reservoirs om het Brussels Gewest te bevoorraden:

- 5 hooggelegen toevoerreservoirs, die dienst doen als buffer tussen de waterwinningen (en hun variatie) en de onttrekkingen;
- 12 hooggelegen verdeelreservoirs.

Alle reservoirs samen, met als belangrijkste die van Bois-de-Villers, Callois, Le Roeulx, Rode, Bosvoorde en Ukkel, hebben een opslagcapaciteit van 497.350 m³.

h. Het verdeelnet

De verdeling gebeurt met een netwerk van leidingen. Het verdeelnet is een netwerk met leidingen met een grote diameter, waarlangs het water van de reservoirs naar de verschillende toegangsmeters van de bediende gemeenten wordt gevoerd, en vervolgens naar het distributienet. Het verdeelnet is 230 km lang (bron site www.vivaqua.be).

1.3. De dienst voor productie van drinkwater bestemd voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

a. Types van drinkwaterbevoorrading in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (onttrekking BHG en invoer)

Wat het geproduceerde drinkwater betreft dat bestemd is voor de bevoorrading van het Brussels Gewest (66,9 miljoen m³ in 2008), is VIVAQUA verantwoordelijk voor het transport van het water tot aan de grenzen van het Gewest.

Er bestaan twee types van bevoorrading:

- de onttrekkingen uit het grondwater van het BHG: site van het Ter Kamerenbos (376.168 m³ in 2008) en site van het Zoniënwood (1.461.174 m³ in 2008);
- de volumes die worden ingevoerd uit het Waals Gewest, m.a.w. de volumes die worden geregistreerd bij het binnenkomen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat wordt bediend door de BIWD.

De door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes (in het Brussels Gewest en in het Waals Gewest) die bestemd zijn voor de bevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2008, worden voorgesteld in de volgende tabel:

Tabel 6 Drinkwatervolumes geproduceerd in het Brussels Gewest en volumes ingevoerd uit het Waals Gewest voor 2008.

	Volume in miljoen m ³	%
Winnings uit grondwater in het BHG	1,84	2,7
Volumes ingevoerd uit het Waals Gewest	65,6	97,3
TOTAAL	67,44	100

Bron: Activiteitsverslag Vivaqua, 2008.

b. Evolutie van de ter plaatse geproduceerde of ingevoerde drinkwatervolumes :

De evolutie van de in het Brussels Gewest geproduceerde en de uit het Waals Gewest ingevoerde drinkwatervolumes in de loop van de jaren 2002-2008 wordt voorgesteld in de volgende tabel

Tabel 7 Evolutie van de in het Brussels Gewest geproduceerde en de uit het Waals Gewest ingevoerde drinkwatervolumes tussen 2002 en 2008:

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	M ³	%	M ³	%	M ³	%	M ³	%	M ³	%	M ³	%	M ³	%
Onttrekkingen van grondwater in het BHG	2,50	3,6	2,63	3,8	2,42	3,5	2,26	3,3	1,95	2,9	2,21	3,3	1,84	2,7
Volumes ingevoerd uit Wallonië	66,33	96,4	66,84	96,2	66,13	96,5	66,07	96,7	66,3	97,1	65,23	96,7	65,6	97,3
TOTAL	68,83	100,0	69,47	100,0	68,55	100,0	68,33	100,0	68,25	100,0	67,44	100	67,44	100

Bron: Activiteitsverslag BIWM, 2002-2006; Activiteitsverslag Vivaqua, 2007-2008.

c. Evolutie tussen de geproduceerde of ingevoerde watervolumes en het waterverbruik van de gebruikers:

De volumes die bestemd zijn voor de bevoorrading van het Gewest en die worden geregistreerd bij het binnenkomen van het grondgebied en de door de abonnees verbruikte volumes worden voorgesteld in de volgende tabel voor 2001 - 2008:

Tabel 8 Drinkwatervolumes geregistreerd bij het binnenkomen van het grondgebied van het Gewest en door de gebruikers (bevolking en industrie) verbruikte volumes: evolutie in de loop van 2001-2008.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bevoorrading (Mm ³)	68,15	68,84	69,48	68,55	68,33	68,25	67,44	66,9
Consumptie (Mm ³)	59,64	59,64	60,83	61,29	60,31	59,95	59,22	59,14
Niet-geregistreerde volumes (Mm ³)	8,51	9,20	8,65	7,26	8,02	8,30	8,21	7,79
% niet-geregistreerde volumes	12	13	12	11	12	12	12	12

Bron: Activiteitsverslag BIWM, 2006; Activiteitsverslag BIWD, 2008.

Het verschil tussen de volumes voor bevoorrading van het Gewest die geregistreerd worden bij het binnenkomen van het grondgebied en de aan de abonnees gefactureerde volumes vormen de niet-geregistreerde volumes. Deze volumes omvatten de lekken in het distributienet op het grondgebied van Gewest, de volumes die door de gemeentediensten worden gebruikt voor reiniging van de wegen, de volumes die door de brandweerdiensten worden gebruikt, enz.

1.4. De dienst voor distributie van drinkwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

a. Brusselse operator aangesteld voor de drinkwaterdistributie:

De BIWD is de operator die belast is met de opdracht van distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie in het Brussels Gewest (art. 17, § 1, 4°), maar ze delegeert deze dienstverlening aan VIVAQUA.

De BIWD koopt de volumes over die door VIVAQUA worden geleverd voor openbare distributie in het Brussels Gewest. De BIWD factureert vervolgens de aan de bevolking en de ondernemingen gedistribueerde volumes op basis van de tariefstructuur die van kracht is op het grondgebied van het Gewest. De prijs die aan de consumenten wordt gefactureerd, dekt de kosten van de drinkwaterproductie en distributie

De Raad van Bestuur van VIVAQUA heeft de prijs van de levering van drinkwater vastgelegd voor boekjaar 2008: € 0,69/m³. Deze prijs is van toepassing op de waterleveringen die bestemd zijn voor de volgende organisaties:

- de gemeenten die zijn aangesloten bij VIVAQUA, bij de BIWD, bij de Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant Wallon (IECBW), bij de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB);
- de gemeenten Linkebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Terhulpen;
- de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW).

Deze prijs omvat :

- de heffing voor de bescherming van de drinkwaterwinningen ten bedrage van € 0,0744³/geproduceerde m³ die wordt geheven door het Waals Gewest;
- de prijs van de verdeeldienst ten behoeve van de bovenvermelde organisaties, ten bedrage van € 0,05/m³.€/m³.

b. Dienstverlening in het kader van de drinkwaterdistributie:

VIVAQUA staat in voor het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur en van het distributienet van drinkwater in het Brussels Gewest voor rekening van de BIWD (art. 17 § 1, 6°). Ze zorgt voor de technische en commerciële exploitatie, maar ook voor de uitbreidings- en vernieuwingswerken van de distributienetten, die het voorwerp zijn van een jaarlijks programma dat is vastgelegd door de instanties van de BIWD.

Samengevat zijn de dienstenprestaties van VIVAQUA in het domein van de drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest, als partner van de BIWD, de volgende:

- het administratief beheer van de dossiers van de abonnees;
- de opname van de meterstanden;
- de inning van de facturen;
- de plaatsing en het onderhoud van de aftakkingen en de meters;
- de uitbreiding en het onderhoud van het distributienet;
- de monitoring van het net: deze opdracht omvat de invoering van een wachtdienst voor bevoorrading en lekken (24 uur per dag), analyses van de waterkwaliteit, de systematische detectie van lekken door correlaties, periodiek onderhoud van brandkranen, enz.
- een hele reeks technische diensten, zoals de kathodische bescherming, de keuring van binneninstallaties, de reparatie en de metrologie van de meters, enz

³ <http://fiscalite.wallonie.be>

→ Lengte van het netwerk van de moerbuizen, in kilometer:

c. Beschrijving van de infrastructuur

Tabel 9 Distributienet: lengte van de moerbuizen (km) en evolutie tussen 2001 en 2008.

	Leidingen in staal	Leidingen in grijs gietijzer	Leidingen in nodulair gietijzer	Leidingen in asbestcement	Leidingen in pvc/pee	TOTAAL
2001	975,3	794,3	362,4	0,8	45,7	2.178,5
2002	979,0	771,5	399,3	0,8	48,6	2.199,2
2003	977,9	749,1	430,0	0,8	52,7	2.210,5
2004	976,6	725,1	458,8	0,8	62,6	2.223,9
2005	976,3	703,0	485,7	0,8	70,8	2.236,6
2006	958,3	665,3	499,7	0,8	75,7	2.199,8
2007	954,9	641,6	532	0,8	82,9	2.212,2
2008	948,7	612	574,4	0,8	90,6	2.226,5

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2006-2008.

Het drinkwaterdistributienet in het Brussels Gewest strekt zich uit over ongeveer 2.225 km. De verschillen tussen de kilometeraantallen in de verschillende jaren zijn enerzijds toe te schrijven aan wijzigingen en uitbreidingen van het net en anderzijds aan een grotere nauwkeurigheid van de ingevoerde cartografische gegevens.

→ Aantal aansluitingen (of aftakkingen) dat in 2008 werd geïnstalleerd in het Brussels Gewest

Tabel 10 Distributienet: aantal aansluitingen voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in 2008.

	Aantal aansluitingen
Bevolking	186.297
Industrie	734
Tertiaire sector	16.795
TOTAAL	203.826

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

Het totale aantal geïnstalleerde aansluitingen in het Brussels Gewest bedraagt 203.826.

Het aantal aansluitingen per economische sector die gebruik maakt van de waterdiensten (bevolking, industrie, tertiaire sector) is niet gekend; het wordt geraamd op basis van het aantal abonnees in elke sector

Tabel 11 Distributienet: aantal meters voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, 2008

	Aantal bestaande abonnees
Bevolking	266.865
Industrie	1.065
Tertiaire sector	25.297
TOTAAL	293.226

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

Gemiddeld wordt één meter geïnstalleerd per abonnee. Sommige abonnees beschikken over meerdere meters: tussen 3.000 en 4.500 op 295.095 abonnees (Y.Moreels, Vivaqua, 2009)

d. Beleid van investeringen op het distributienet voor 2008

Wat de distributieleidingen zonder aansluiting betreft, bedroegen de investeringswerken in 2008 in totaal € 25,53 miljoen, waarvan € 3,18 miljoen gefinancierd door derden en € 22,35 miljoen ten laste van de BIWD.

De investeringen die in 2008 werden gedaan, maakten het mogelijk het bestaande distributienet te wijzigen en uit te breiden.

→ Investeringswerken uitgevoerd aan het distributienet in de periode 2001-2008

Tabel 12 Investeringswerken door de BIWD uitgevoerd aan het distributienet voor de periode 2001-2008.

Jaar	Investeringswerken aan het net in miljoenen euro's
2001	15,47
2002	17,15
2003	17,92
2004	18,95
2005	19,63
2006	19,21
2007	22,9
2008	25,53

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

→ Wijzigingen en uitbreidingen van het net ten gevolge van de uitgevoerde investeringen

Tabel 13 Wijzigingen en uitbreiding van het distributienet ten gevolge van de investeringswerken die werden uitgevoerd in de loop van 2008.

	Vervanging leidingen	Uitbreiding netwerk	Investering ten laste van BIWD
2008	49 km	2 km	€ 15,8 miljoen

Bron: activiteitsverslag BIWD, 2008.

→ Investeringswerken aan de aansluitingen

Wat de aansluitingen betreft, hadden de in 2008 uitgevoerde investeringen betrekking op een bedrag van in totaal € 11,43 miljoen, waarvan 3,075 miljoen werd gebruikt voor de vervanging van leidingen (behalve lood), geboekt in de resultatenrekening als exploitatiekosten en 1,708 miljoen, ten laste van derden voor de installatie van nieuwe aansluitingen. Het saldo van de totale investering heeft de vervanging mogelijk gemaakt van 6.046 aansluitingen, die oorspronkelijk in lood waren uitgevoerd.

Door de investeringen in 2008 konden de bestaande aansluitingen worden vervangen en konden nieuwe aansluitingen worden geïnstalleerd. De vervanging van de loden leidingen is ten laste van de BIWD terwijl de plaatsing van nieuwe leidingen wordt gedekt door derden.

Tabel 14 Vervanging van aansluitingen en nieuwe aansluitingen geïnstalleerd in 2008: bedrag van de uitgevoerde investeringen.

	Vervanging aansluitingen Behalve lood	Vervanging aansluitingen Lood	Nwe aansl	Gedane investeringen, behalve lood (exploitatiekosten)	Investeringswerken ten laste van derden	Investeringswerken uitgevoerd op aansl. lood
2008	4.486	6.046	511	€ 3,075 miljoen	€ 1,708 miljoen	€ 6,646 miljoen

Bron: activiteitsverslag BIWD, 2008.

→ Investeringswerken uitgevoerd aan de meters:

In 2008 werden investeringswerken uitgevoerd aan de meters voor een bedrag van € 1,2 miljoen. Door de investeringen die in 2008 werden gedaan, konden 12.799 bestaande meters worden vervangen, terwijl de installatie van nieuwe meters geen deel uitmaakt van deze investering, maar wel van die van de plaatsing van nieuwe aftakkingen. In 2008 werden 6.402 nieuwe meters geïnstalleerd.

Tabel 15 Vervanging van meters en nieuwe meters in 2008: bedrag van de uitgevoerde investeringen.

	Vervanging meters	Uitgevoerde investeringen
In 2008	12.799	€ 1,2 miljoen

Bron: activiteitenverslag BIWD 2008.

1.5. De economische sectoren die gebruik maken van drinkwaterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

a. Verdeling van het drinkwaterverbruik over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten voor:

Tabel 16 Verdeling van de drinkwatervolumes die werden verbruikt in het Brussels Gewest door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, landbouw, industrie, tertiaire sector, andere), voor 2008.

	Aantal abonnees	Volumes in m ³	%
Huishoudelijk verbruik (1.048.491 inwoners)	266.865	39,66	67,1 %
Landbouwverbruik (NACE-codes 0100 – 0500)	11	0,003	0,0 %
Industrieel verbruik (NACE-codes 0500 – 4500)	1 064	1,47	2,5 %
Verbruik tertiaire sector (NACE-codes 5000 – 9305)	25.297	17,13	29 %
Andere	2.093	0,88	1,5 %
TOTAAL	295.092	59,14	100,0

Bron: VIVAQUA & BIWD, 2008

N.B. De omschrijving “Andere” omvat:

- het verbruik van de huishoudens met personeel (Nace-code 9501);
- het verbruik van de extraterritoriale organisaties (Nace-code 9900);
- het verbruik van de Europese Commissie (Nace-code 9901);
- het niet-geïdentificeerd niet-huishoudelijk verbruik (bijvoorbeeld het verbruik in gebouwen die leegstaan of die een nieuwe bestemming krijgen, en waarvan het type van uitgeoefende economische activiteit niet echt gekend is of nog kan wijzigen).

b. Evolutie van de verbruikte volumes voor huishoudelijk, industrieel, commercieel en ander gebruik over de periode 2001-2008:

Tabel 17 Evolutie van het verbruik van drinkwater voor huishoudelijk, agrarisch, industrieel, commercieel en ander gebruik in het Brussels Gewest over de periode 2001-2008 (Mm³).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Huishoudelijk verbruik	45,38	43,91	41,64	41,79	40,38	39,52	39,58	39,66
Agrarisch verbruik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,002	0,003
Industrieel verbruik	1,78	1,85	2,05	2,00	1,67	1,95	1,51	1,47
Verbruik tertiaire sector	11,94	13,01	15,56	16,37	17,09	17,52	17,33	17,13
Andere	0,54	0,92	0,98	1,13	1,17	0,97	0,80	0,88
TOTAAL	59,64	59,69	60,23	61,29	60,31	59,96	59,22	59,14

Bron: BIWD, jaren 2001-2008

Uit deze tabel blijkt:

- dat het totale drinkwaterverbruik voor huishoudelijk gebruik aanzienlijk afneemt in de loop van de voorbije 8 jaren; de daling van het huishoudelijk verbruik bedraagt 5,133 miljoen m³ over de periode 2001-2008 (variatie: - 11,5 %);
- dat het totale drinkwaterverbruik voor industrieel verbruik aanzienlijk toeneemt tussen 2001 - 2006 en vervolgens bruusk daalt in 2007 en zich stabiliseert in 2008;
- dat het drinkwaterverbruik van de tertiaire sector aanzienlijk toeneemt in de periode 2001-2006, en vervolgens lichtjes afneemt tot 2008.
- In het algemeen blijft het totale verbruik stabiel over deze hele periode.

c. Raming van het gemiddeld huishoudelijk verbruik van drinkwater/inwoner/dag en evolutie sinds 2001:

Tabel 18 Evolutie van het gemiddeld huishoudelijk drinkwaterverbruik/inwoner/dag in de periode 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gemiddeld huishoudelijk verbruik (liter/inwoner/dag)	126,3	120,6	114,6	112,2	108,0	105,5	104,8	103,6

Bron: BIWD, 2007 .

Het gemiddeld huishoudelijk verbruik/inwoner/dag in het Brussels Gewest is gedaald van 126,3 tot 103,6 liter/inwoner/dag in de loop van de jaren 2001-2008, wat neerkomt op een daling met 18 % over de beschouwde periode.

1.6. Conclusies

a. Operatoren die verantwoordelijk zijn voor de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie:

De ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stelt de operatoren aan die verantwoordelijk zijn voor de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie:

- **VIVAQUA** is de operator die belast is met:
 - de productie, de behandeling, de opslag en het transport van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie;
 - het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuren voor de drinkwaterdistributie.
- **BIWD** is de operator die belast is met de distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie;
- **BIM** is de operator die belast is met de controle van de Brusselse drinkwaterwinningen.

b. Activiteiten van drinkwaterproductie:

De activiteiten van drinkwaterproductie die worden beheerd door VIVAQUA (productie uit grondwater en oppervlaktewater) zijn gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in het Waals Gewest en in het Vlaams Gewest. In 2008 bedroeg de drinkwaterproductie ongeveer 133,7 miljoen m³, en dit volume was bestemd voor de bevoorrading van de 3 Gewesten in de volgende verhoudingen:

- 66,94 miljoen m³ in het Brussels Gewest (50 %);
- 50,4 miljoen m³ in het Vlaams Gewest (38 %);
- 16,35 miljoen m³ in het Waals Gewest (12 %).

Het aanvoernet dat door VIVAQUA wordt beheerd is van dien aard dat om het even welke waterwinning om het even welk Gewest kan voeden (met uitzondering van de waterwinning van Zaventem die uitsluitend het Vlaams Gewest voedt)

c. Activiteiten van drinkwaterdistributie:

Vivaqua is verantwoordelijk voor het transport van het water tot aan de grenzen van het Brussels Gewest. Voor rekening van de BIWD zorgt Vivaqua ook voor:

- het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur en van het distributienet van drinkwater in het Brussels Gewest, de technische en commerciële exploitatie van het distributienet, maar ook de werken van uitbreiding en vernieuwing van dit net;
- de factuur van de beheerskosten van het distributienet aan de BIWD.

d. Aan de gebruikers gefactureerde volumes:

De aan de gebruikers gefactureerde volumes bedragen ongeveer 59,14 miljoen m³ in 2008. De niet-geregistreerde volumes (gedefinieerd door het verschil tussen de volumes die worden geregistreerd bij het binnenkomen van het Brussels Gewest en de door de gebruikers verbruikte volumes) bedragen ongeveer 7,8 miljoen m³ (of 13 % van de volumes bij het binnenkomen).

e. Verdeling van de verbruikte watervolumes:

Het aandeel van de verschillende economische sectoren in het drinkwaterverbruik ziet eruit als volgt:

- bevolking: 39,66 miljoen m³ (67 %);
- industrie: 1,47 miljoen m³ (2,5 %);
- tertiaire sector: 17,13 miljoen m³ (29 %);
- landbouw: 0,003 miljoen m³ (0,00 %);
- ander gebruik: 0,88 miljoen m³ (1,5 %).

2. DE OPENBARE DIENSTEN VAN AFVALWATERVERZAMELING EN -ZUIVERING

2.1. De Brusselse agglomeratie

De notie agglomeratie, zoals gedefinieerd overeenkomstig de bepalingen van richtlijn 91/271/EEG inzake de behandeling van stedelijk afvalwater, wordt gekenmerkt door de concentratie van een stedelijk weefsel en/of economische activiteiten op een gegeven grondgebied⁴.

Deze definitie beperkt zich niet uitsluitend tot het technische opvangbekken van een waterzuiveringsstation, maar verwijst ook naar een homogeen grondgebied met woningen of economische activiteiten.

Volgens deze definitie bestaat de agglomeratie uit:

- het grondgebied dat is afgebakend door de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- het grondgebied dat gelegen is in het Vlaams Gewest, aan de grenzen van het Brussels Gewest, waarvan het afvalwater worden verzameld en behandeld door de twee waterzuiveringsstations van Brussel.

Deze definitie van “agglomeratie” werd voorgesteld aan de Europese Commissie door het Brussels Gewest en het Vlaams Gewest, in overeenstemming met de bepalingen van richtlijn 91/271/EEG.

De lijst van de Vlaamse gemeenten die aangesloten zijn op de Brusselse waterzuiveringsstations ziet eruit als volgt:

Tabel 19 Vlaamse gemeenten die zijn aangesloten op de twee Brusselse waterzuiveringsstations.

Station ZUID	station NOORD
Linkebeek (gedeeltelijk)	Wezembeek-Oppem
Beersel (gedeeltelijk)	Kraainem
Sint-Pieters-Leeuw (gedeeltelijk)	Zaventem
	Machelen
	Dilbeek (gedeeltelijk)
	Asse (gedeeltelijk)

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos.

⁴ De definitie van een agglomeratie werd verduidelijkt in het document “Terms and Definitions of the Urban Wastewater Treatment Directive 91/271/EEC”, dat dateert van januari 2007.

2.2. De technische bekken

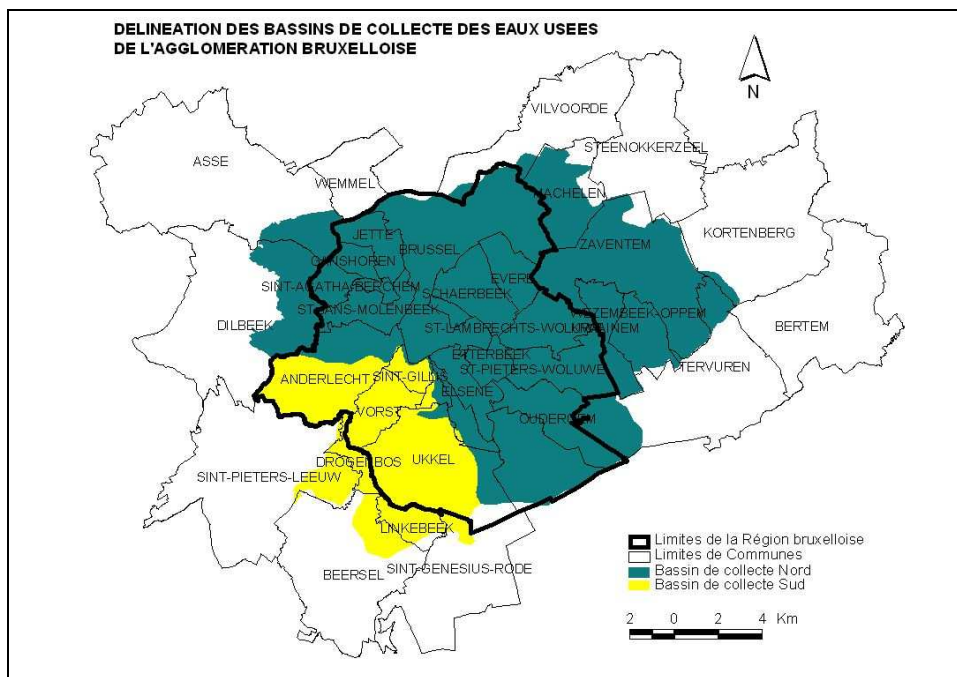
a. Afbakening van de technische bekken

De Brusselse agglomeratie bestaat uit 2 technische bekken:

- het bekken Zuid: dit strekt zich hoofdzakelijk uit over de gemeenten Anderlecht, Vorst, Sint-Gillis en Ukkel in het Brussels Gewest en over de gemeenten Linkebeek, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw in het Vlaams Gewest;
- het bekken Noord en van de Woluwe: dit strekt zich hoofdzakelijk uit over de andere Brusselse gemeenten en over de gemeenten Dilbeek, Asse, Machelen, Zaventem, Kraainem en Wezembeek-Oppem in het Vlaams Gewest.

De afbakening van de technische bekken van de Brusselse agglomeratie werd uitgevoerd op basis van een aantal criteria, zoals de grenzen van de hydrografische bekken en de bevolkingsdichtheid.

Tabel 20 Afbakening van de technische bekken in het Brussels Gewest.

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, 2007.

De bovenstaande tabel toont de afbakening van de technische bekken Noord en Zuid en de bestuursgrenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

b. Waterzuiveringsstation Noord

Het Waterzuiveringsstation Noord, met een nominale capaciteit van 1.100.000 I.E., werd in februari 2007 in gebruik genomen. Het behandelt, naast het afvalwater dat in het Brussels Gewest wordt geproduceerd en verzameld (in de bekken Noord en van de Woluwe), de afvalwateren die worden geproduceerd en verzameld in bepaalde aangrenzende Vlaamse gemeenten.

De belangrijkste technische kenmerken van het station Noord zijn de volgende:

- nominale capaciteit: 1.100.000 I.E.;
- maximaal uurdebiet met biologische behandeling: 29.520 m³/u (8,2 m³/s);
- maximaal uurdebiet "regenweer": 59.040 m³/h (16,4 m³/s).

Het station Noord is uitgerust met een volledige systeem voor de behandeling van stikstof en fosfor, een systeem voor de behandeling van het slib en een systeem voor de behandeling van de lucht.

Het slibbehandelingssysteem omvat de volgende fasen:

- indikking van slib door centrifuge;
- hydrolyse door turbovertering;
- oxidatie via vochtige weg;
- droging.

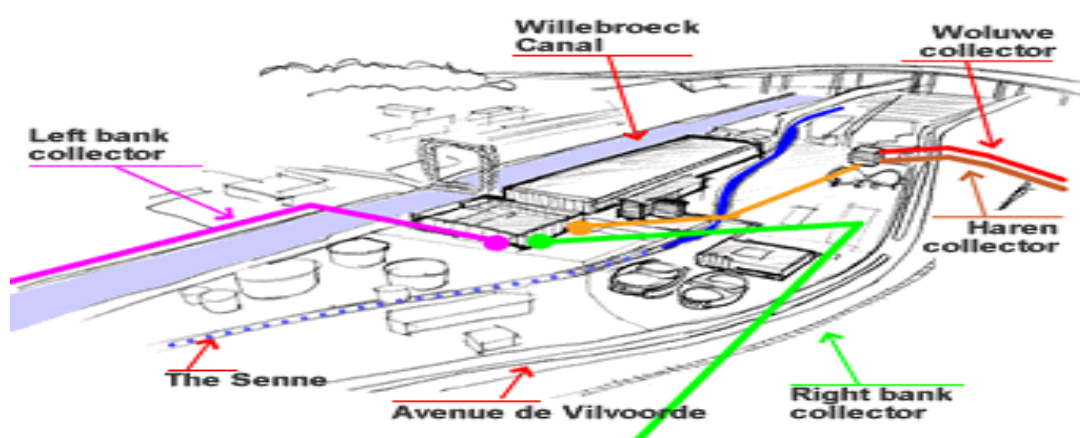
De resten van de slibbehandeling zijn zuiver mineraal van aard, voor 98 % droog, inert en niet-uitloogbaar. Er zijn verschillende mogelijkheden voor nuttige toepassing van de droge resten: gebruik als aanvulling, onderlaag bij wegenbouw of in de cementindustrie en steenbakkerijen.

Het luchtbehandelingssysteem omvat een fase van biologische ontgeuring en een fase van chemische ontgeuring.

De hoofdriolen die zijn aangesloten op het station Noord zijn de volgende:

- de nieuwe collector van het station Noord ("Left bank collector" of collector van de linkeroever), die een capaciteit heeft van 442.000 I.E. Deze collector ontvangt het afvalwater van de collectoren van Paruck, Molenbeek, Drootbeek, Beysegem en Marly;
- het grote afvoerleiding van de Stad Brussel ("Right bank collector" of collector van de rechteroever);
- de collector van de Woluwe, die een capaciteit heeft van 275.000 I.E. (met inbegrip van 130.000 I.E. van het Vlaams Gewest). Deze collector ontvangt het afvalwater van de collector van Haren.

Tabel 21 Ligging van het station Noord en van de 4 aangesloten hoofdriolen.

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, 2007.

c. Waterzuiveringsstation Zuid

Het Waterzuiveringsstation Zuid, met een nominale capaciteit van 360.000 I.E., werd in gebruik genomen op 1 augustus 2000. Het behandelt, naast het afvalwater dat wordt geproduceerd en verzameld in het Brussels Gewest (in het bekken Zuid), het afvalwater dat wordt geproduceerd en verzameld in bepaalde aangrenzende Vlaamse gemeenten⁵.

De belangrijkste technische kenmerken van het station Zuid zijn de volgende:

- nominale capaciteit: 360.000 I.E.;
- dagelijks debiet: 65.160 m³/dag;
- gemiddeld debiet per uur "droog weer" (Q18): 3.620 m³/uur;
- maximaal uurdebiet met biologische behandeling (2,5 x Q18): 9.050 m³/uur.
- maximaal uurdebiet "regenweer" (5 x Q18): 18.100 m³/uur

Het station Zuid beschikt niet over een specifiek procedé voor de behandeling van stikstof en fosfor.

⁵ Bijlage 1.2.: lijst van de kunstwerken voor de verzameling en de zuivering van afvalwater (collectoren, stormbekkens, waterzuiveringsstations, enz.) die zich in elk technisch bekken bevinden.

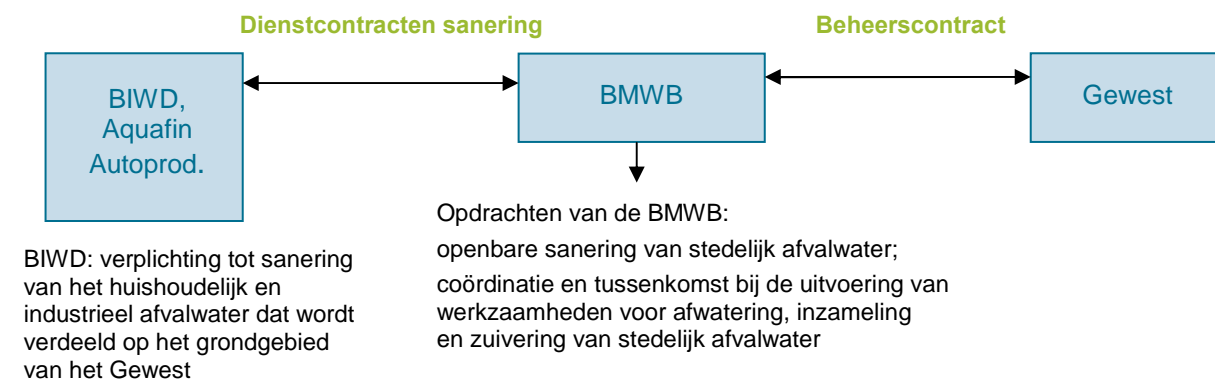

2.3. De operatoren van de openbare diensten voor afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

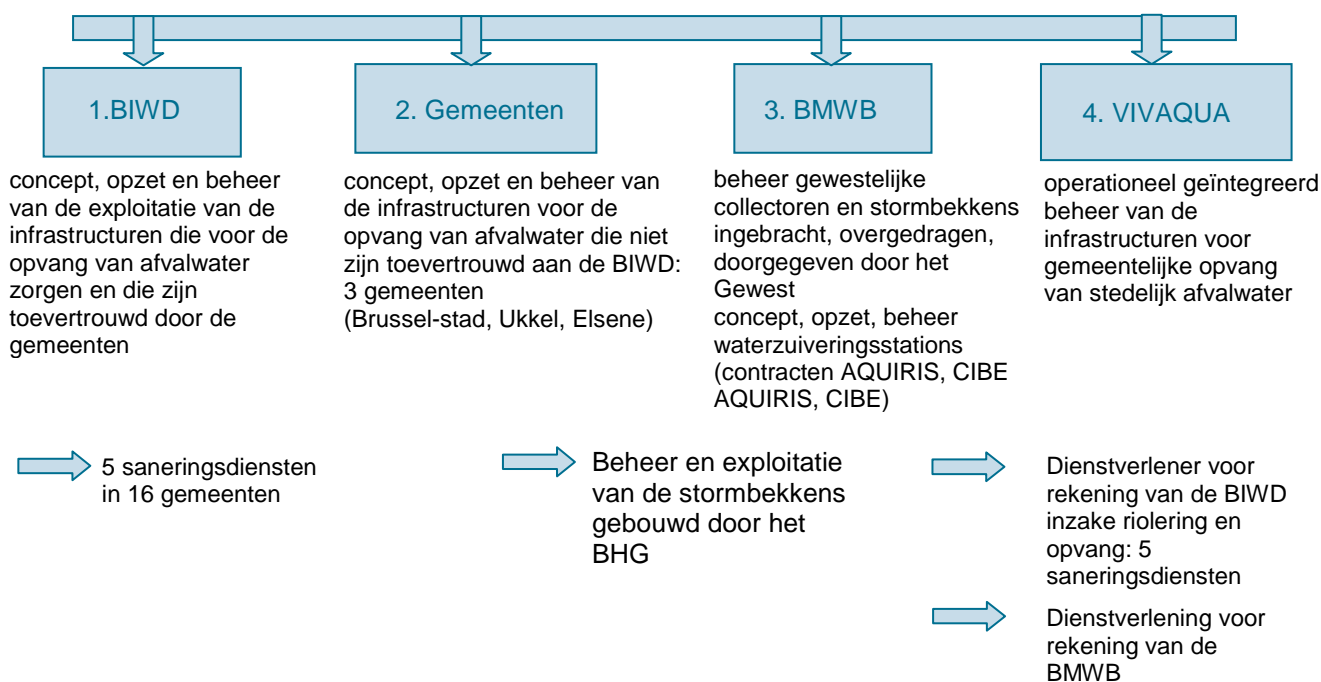
a. Organisatie van de openbare diensten voor afvalwatersanering in het BHG

Tabel 22 Organisatie van de openbare diensten voor afvalwatersanering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

1ste Fase : Contractuele relaties van de operatoren

2de Fase : Opdrachten van de operatoren

b. Operatoren van de openbare diensten voor afvalwaterverzameling en -zuivering:

- **gemeentelijk net:** gevormd door de BIWD, VIVAQUA en de Gemeenten;
- **gewestelijk net:** gevormd door de BMWB.

b.1. Gemeentelijk net:

- De **BIWD** “neemt, met het oog op het behoud van de kwaliteit van het water, de sanering van het huishoudelijk en industrieel afvalwater voor [haar] rekening op basis van het volume water dat [zij] verdeelt in het Gewest. De BIWD kan deze sanering zelf uitvoeren of toevertrouwen aan een derde via een dienstencontract voor sanering” (artikel 18 § 2 van de Kaderordonnantie Water).
- De **BIWD** heeft, als operator belast met de distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie, de wettelijke verplichting een volume water dat overeenkomt met de volumes die worden verdeeld in het Brussels Gewest, te saneren. Zoals de ordonnantie bepaalt, kan de BIWD de saneringsopdracht toevertrouwen aan een derde, in dit geval de BMWB, via een dienstencontract voor sanering.
- **VIVAQUA** is de operator die verantwoordelijk is voor “het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur voor de waterdistributie en de opvang op gemeentelijk vlak van stadsafvalwater” (artikel 17, § 1 van de Ordonnantie). Krachtens deze bepaling zorgt VIVAQUA tegen vergoeding, voor rekening van de BIWD, voor het beheer van de infrastructuur voor de opvang van het afvalwater van de gemeenten (gemeentelijke riolering, collectoren en stormbekkens).
- De **Gemeenten** zijn verantwoordelijk voor het beheer van het gemeentelijke rioolnet; ze mogen het beheer van hun net evenwel toevertrouwen aan de BIWD. In dit opzicht bepaalt artikel 17, § 1 van de Kaderordonnantie Water dat de BIWD verantwoordelijk is voor het “concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuur die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten”.

b.2. Gewestelijk net:

Artikel 19 § 1 van de Ordonnantie machtigt de Gewestelijke Regering tot oprichting van de “**Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer**” (BMWB), met het statuut van publiekrechtelijke naamloze vennootschap. De Gewestregering heeft, via het besluit van 21 december 2007, de BMWB aangesteld als wateroperator voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voor een duur van 50 jaar met ingang van 1 november 2006.

Artikel 20 van de Ordonnantie definieert het maatschappelijk doel van de BMWB:

- de openbare sanering van het stedelijk afvalwater verzekeren. De openbare sanering is gedefinieerd als het geheel van handelingen inzake afwatering, inzameling, bufferopslag en zuivering van stedelijk afvalwater (huishoudelijk afvalwater, mengeling van huishoudelijk afvalwater met industrieel afvalwater en/of regenwater);
- opdrachten uitvoeren die de Regering binnen de watersector toewijst;
- studies uitvoeren om de haar toegewezen doelstellingen te behalen;
- streven naar transparantie en de opname in de waterprijs van de verschillende kosten verbonden aan de sanering van het stedelijk afvalwater.

In het kader van het nastreven van haar maatschappelijk doel, vertrouwt het Gewest de volgende openbare dienststopdrachten toe aan de BMWB (artikel 21 van de Ordonnantie) :

- de dienstverlening inzake openbare sanering van het stedelijk afvalwater op het grondgebied van het Gewest. Deze opdracht wordt rechtstreeks uitgevoerd of via een dienstverlener die betaald wordt door de BMWB;
- de ontwikkeling van financiële middelen om haar maatschappelijk doel te bereiken, inzonderheid bij middel van haar eigen middelen die ze verkrijgt als tegenprestatie voor de diensten die ze verzekert op het vlak van sanering en bij middel van om het even welke financiële transactie, waaronder leningen;
- de coördinatie en de tussenkomst bij de uitvoering van werkzaamheden voor afwatering, inzameling en zuivering van stedelijk afvalwater;
- het ontwerp, de aanleg en de uitbating van een meetnetwerk voor meer bepaald het debiet van de waterlopen en de collectoren alsook van de regenmeting.

2.4. De diensten van opvang van afvalwater

a. De saneringsdiensten die door de gemeenten worden toevertrouwd aan de BIWD:

De BIWD is de operator die verantwoordelijk is voor het “concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuur die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten” (artikel 17, § 1 van de Kaderordonnantie Water). Ze neemt de opdrachten over van de voormalige BRIS (Brusselse Intercommunale voor Sanering), na de fusie van deze laatste met de BIWD. De BRIS had als maatschappelijk doel de opvang en het beheer van regenwater en afvoerwater te verzekeren tot heropname in de natuurlijke omgeving, met of zonder zuivering.

De BIWD verstrekt 5 saneringsdiensten aan de Gemeenten:

- 1ste dienst: beheer van de stormbekkens en de collectoren

Deze dienst betreft de integrale tenlasteneming van de belangrijkste hydraulische kunstwerken die het skelet vormen van het saneringsnet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁶.

- 2de dienst: monitoring van het rioolnet

Deze dienst heeft tot doel:

- het opmaken en bijwerken van de kaarten met hoogteaanduidingen van de gemeentelijke riolen;
- het opstellen en bijhouden van plaatsbeschrijvingen van de gemeentelijke riolen, waardoor men op elk moment de staat van de riolen kent.

De kaarten en plaatsbeschrijvingen worden bijgehouden via een Geografisch Informatiesysteem voor Saneringen (SIGASS). Het systeem maakt het mogelijk een gecentraliseerde database te gebruiken die niet alleen de cartografie en de geometrische kenmerken van de riolen, collectoren en kunstwerken omvat, maar ook alle beschikbare informatie over de toestand, de voorziene of lopende werken, enz. De technici en het gemeentepersoneel die de toelating hebben om het systeem te gebruiken, hebben op elk moment toegang tot de meest recente informatie over de gemeentelijke riolen, de collectoren en de aanhorigheden.

- 3de dienst: hydraulisch beheer van het rioolnet, van het regenwater en van het afvloeiend water

Deze dienst heeft tot doel:

- het opstellen en het bijhouden van een gedetailleerd mathematisch model van het gemeentelijke rioolnet dat wordt geïntegreerd in het complete model van de belangrijkste hydraulische kunstwerken;
- de uitvoering van de nodige simulaties om de eventuele hydraulische tekortkomingen van het systeem aan het licht te brengen en oplossingen voor te stellen.

Deze dienst is niet langer beperkt tot het louter vaststellen (plaatsbeschrijving), zoals de tweede dienst, maar omvat tevens het voorstellen van oplossingen voor problemen die zich voordoen, om het even of het een tekortkoming van het net betreft (te kleine riool) of een risico van vervuiling. Te dien einde stelt de BIWD een mathematisch model op van het gemeentelijke rioolnet, dat ze vervolgens bijwerkt en integreert in een globaal model van de belangrijkste hydraulische kunstwerken. Het model voert verschillende simulaties uit om de optimale oplossingen te zoeken voor de problemen met het rioolnet. De Gemeente heeft de mogelijkheid de BIWD om raad te vragen in verband met toelatingen en/of adviezen die ze zou moeten geven en die volgens haar zouden kunnen interfereren met de werking van haar rioolnet.

Deze dienst wordt gebruikt voor de uitvoering van grote studies (vallei van de Geleytsbeek, Sint-Jobsesteenweg in Ukkel, Vanderlindenstraat in Schaarbeek, enz.) en voor het uitwerken van saneringsmethoden op maat van de stedelijke netten.

- 4de dienst: exploitatie van het rioolnet

Deze dienst betreft het onderhouden, herstellen, aanpassen, vernieuwen en uitbreiden van het rioolnet en zijn uitrustingen. Deze dienst heeft betrekking op het geheel van de gemeentelijke riolen en de riolen die aan de Intercommunale toebehoren, alsook op aansluitingen van particulieren in het openbaar domein en de aansluitingen van de kunstwerken (roosters, straatkolken, enz.) die bestemd zijn om het bovengronds afvloeiend regenwater van de gemeentewegen op te vangen. Het vormt een logisch vervolg op de diensten 2 en 3: na de vaststelling van de problemen en het zoeken naar de beste oplossing, blijft enkel nog de uitvoering op het terrein.

De BIWD staat in voor alle onderhoudswerken, herstellingen en dringende interventies aan alle bovenvermelde kunstwerken.

⁶ Bijlage 1.2: lijst van de kunstwerken toevertrouwd aan het beheer van de BIWD

Het programma van de niet-dringende herstellingen, aanpassingen, vernieuwingen en uitbreidingen van het rioolnet en de uitrustingen ervan, wordt door de Raad van Bestuur jaarlijks vastgelegd en meegedeeld aan de Gemeenten.

- 5de dienst: geïntegreerd beheer van het rioolnet

Deze dienst betreft:

- het geïntegreerd beheer van de problematiek van het afval- en het regenwater in al zijn aspecten;
- advies aan de gemeenten over het ontwerp van kunstwerken die zijn aangesloten op het eigenlijke saneringsnet.

Deze dienst moet het mogelijk maken de kennis van de “stedelijke” mechanismen van overstroming te verbeteren, en “globale” oplossingen te zoeken om deze aan te pakken.

Wat de eigendom van de geëxploiteerde netten betreft:

- de BIWD is eigenaar van de kunstwerken die ze financiert (ze staan op het actief van de balans onder de post “materiële activa”), maar ook van de kunstwerken die ze heeft geërfd van de intercommunales die ze heeft opgevolgd;
- de gemeenten blijven eigenaar van de gemeentelijke riolen;
- het Gewest blijft eigenaar van de collectoren en de stormbekkens die ze heeft gefinancierd.

b. Toestand van de aan de BIWD toevertrouwde saneringsdiensten:

De volgende tabel toont de gemeenten die al hun diensten hebben toevertrouwd aan de BIWD:

Tabel 23 Gemeenten die hun saneringsdiensten hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering in 2008.

Bron: BIWD, 2008.

Op dit moment hebben 16 van de 19 Brusselse gemeenten het beheer van hun rioolnet volledig toevertrouwd aan de BIWD-Sanering (diensten 1 tot 5).

De Stad Brussel maakt alleen gebruik van dienst 1, de gemeente Elsene van diensten 1 en 2 en de gemeente Ukkel van de 4 eerste diensten. De Gemeenten Brussel-Stad en Elsene zijn dus verantwoordelijk voor het beheer van het rioolnet op hun grondgebied. Ze staan in voor het onderhoud, de reparatie, de aanpassing, de vernieuwingen de uitbreiding van het rioolnet en de uitrustingen ervan.

De volgende tabel vat de toestand in 2008 samen voor de saneringsdiensten die door de gemeenten worden toevertrouwd aan de BIWD:

Tabel 24 Toestand van de saneringsdiensten toevertrouwd aan BIWD-Sanering in 2008.

Brussel-Stad	Heeft dienst 1 toevertrouwd
Elsene	Heeft diensten 1 en 2 toevertrouwd
Ukkel	Heeft diensten 1, 2, 3 en 4 toevertrouwd
Alle andere gemeenten	Hebben alle diensten toevertrouwd

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

Het door de BIWD beheerde rioolnet omvat de netten van de 17 gemeenten die de eerste 4 diensten hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering; de lengte van het net bedraagt 1.324 km⁷

c. Vergoeding van de door de BIWD gepresteerde saneringsdiensten

De kosten van de door de BIWD geleverde saneringsdiensten worden, naar keuze van elke aangesloten gemeente:

- ten laste gebracht van de gemeente voor het gedeelte dat deze zelf vastlegt,
- gedekt door een jaarlijkse saneringsbijdrage die wordt gefactureerd aan de gebruikers (bevolking, industrie, diensten, enz.) voor het resterende deel.

Het bedrag van de bijdrage wordt vastgelegd naargelang van de saneringsdiensten die elke aangesloten gemeente beslist heeft over te dragen aan de BIWD en wordt berekend per boekjaar op basis van de volumes water voor huishoudelijk of ander gebruik die worden gefactureerd aan de gebruikers in de loop van dit boekjaar.

Tabel 25 Vergoeding voor de sanering toevertrouwd aan de BIWD-Sanering voor elke gemeente, per inkomstenschijf: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 1 januari 2008

	Bijdrage vóór 16/01/2007	Bijdrage vanaf 16/01/2008
Dienst 1	€ 0,05/m ³	€ 0,0860/m ³
Dienst 2	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
Dienst 3	€ 0,0125/m ³	€ 0,0215/m ³
Dienst 4	€ 0,1375/m ³	€ 0,2365/m ³
Dienst 5	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
TOTAAL 5 DIENSTEN	€ 0,25/m³	€ 0,43/m³

Bron: www.biwd.be

d. Het operationeel beheer van de saneringsdiensten toevertrouwd aan de BIWD

VIVAQUA is de operator die verantwoordelijk is voor "het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur voor de waterdistributie en de opvang op gemeentelijk vlak van stadsafvalwater" (artikel 17, § 1 van de ordonnantie).

Krachtens deze bepaling verzorgt VIVAQUA het beheer van het rioolnet voor rekening van de BIWD; daartegenover staat dat VIVAQUA de kosten van het beheer van het rioolnet factureert aan de BIWD (dit onderdeel van de kostprijs wordt geboekt in de rubriek "Kosten van verkoop en prestaties" van de resultatenrekeningen van de BIWD).

e. De diensten voor de opvang van afvalwater die worden geleverd door de BMWB

Er zijn twee categorieën van stormbekkens:

- De gewestelijke stormbekkens en de grote collectoren die worden gefinancierd door het BHG en geëxploiteerd door de BMWB
- De stormbekkens die worden geëxploiteerd door VIVAQUA, maar eigendom zijn van het Gewest (BMWV)

⁷ Bijlage 1.4: lengte van het net voor elk van de betrokken gemeenten

f. Raming van de ingezamelde vuilvracht in elk technisch bekken

f.1 Bekken Zuid

Nominale capaciteit station Zuid: 360.000 I.E

Tabel 26 Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Zuid.

	Vuilvracht geproduceerd door de gemeenten van het BHG	Vuilvracht geproduceerd door de Vlaamse gemeenten	TOTAAL	Percentage inzameling
Ingezamelde vuilvracht	310.078 I.E.	23.922 I.E.	334.000 I.E.	93 %
Niet-ingezamelde vuilvracht	26.000 I.E.	0 I.E.	26.000 I.E.	7 %
TOTAAL	336.078 I.E.	23.922 I.E.	360.000 I.E.	100 %

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos.

In het bekken Zuid wordt het inzamelpercentage geschat op 93 %. Een deel van de geproduceerde vuilvracht wordt niet ingezameld. Er moeten nog twee collectoren worden gebouwd: de collector van de Vogelzangbeek en de collector van de Verrewinkelbeek. Dit zijn collectoren die afvalwater inzamelen van beide zijden van de grens.

De vuilvracht die zal worden ingezameld door deze collectoren wordt geraamd op 34.750 I.E. (waarvan 26.000 I.E. afkomstig van het Brussels Gewest en 8.750 I.E. afkomstig is van het Vlaams Gewest). De werken voor de inzameling op het Vlaams grondgebied zijn voltooid, wat betekent dat de vuilvracht die afkomstig is van het Vlaams Gewest (geraamd op 8.750 I.E.) zal worden ingezameld zodra de bouw in het BHG reëel is.

Het programma van de werken die moeten worden uitgevoerd in het bekken Zuid ziet eruit als volgt:

- collector van de Vogelzangbeek: uitvoering van de werken in 2010;
- collector van de Verrewinkelbeek (lengte 4,5 km): werken voorzien voor eind 2013.

f.2 Bekken Noord

Nominale capaciteit station Noord: 1.100.000 I.E

Tabel 27 Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Noord.

	Vuilvracht geproduceerd door de gemeenten van het BHG	Vuilvracht geproduceerd door de Vlaamse gemeenten	TOTAAL	Percentage inzameling
Ingezamelde vuilvracht	954.889 I.E.	145.111 I.E.	1.100.000 I.E.	100 %
Niet-ingezamelde vuilvracht	0 I.E.	0 I.E.	0 I.E.	0 %
TOTAAL	954.889 I.E.	145.111 I.E.	1.100.000 I.E.	100 %

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos.

Vandaag wordt de volledige vuilvracht die wordt geproduceerd in het bekken Noord ingezameld: het inzamelpercentage van het bekken Noord bedraagt 100 %.

De hele vuilvracht die wordt geproduceerd door de gemeenten van het Vlaams Gewest die tot het opvangbekken van het station Noord behoren, wordt ingezameld. Met andere woorden, het inzamelpercentage in de Vlaamse gemeenten (of delen van Vlaamse gemeenten) die gelegen zijn in het bekken Noord, bedraagt 100%.

f.3 Bekken Zuid en bekken Noord

Totale nominale capaciteit van de Brusselse agglomeratie (station Zuid + station Noord): 1.460.000 I.E

Tabel 28 Raming van de ingezamelde vuilvracht in het bekken Zuid en het bekken Noord.

	Vuilvracht geproduceerd door de gemeenten van het BHG	Vuilvracht geproduceerd door de Vlaamse gemeenten	TOTAAL	Percentage inzameling
Ingezamelde vuilvracht	1.264.967 I.E.	169.033 I.E.	1.434.000 I.E.	98,2 %
Niet-gezamelde vuilvracht	26.000 I.E.	0 I.E.	26.000 I.E.	1,8 %
TOTAAL	1.290.967 I.E.	169.033 I.E.	1.460.000 I.E.	100,0 %

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos.

Het inzamelpercentage van de Brusselse agglomeratie wordt geraamd op 98,2 % van de totale vuilvracht die wordt geproduceerd in de agglomeratie.

2.5. De diensten van afvalwaterzuivering

a. Beheerscontracten BHG/BMWB

a.1. Engagements van de partijen

Zoals uitgelegd onder schema 2, zijn de contractuele relaties tussen het Gewest en de BMWB vastgelegd in een beheerscontract (artikel 24 § 1). Dit contract bepaalt de rechten en plichten van de twee partijen, alsook de regels en de voorwaarden waaraan de BMWB gebonden is in de uitoefening van haar opdrachten.

Het beheerscontract werd van kracht op 1 november 2006, voor een periode van 5 jaar; het werd goedgekeurd door de Regering en door de Raad van Bestuur van de BMWB.

De openbaredienstopdrachten die worden uitgeoefend door de BMWB zijn degene die zijn vastgelegd in artikel 21 van de Ordonnantie.

- De engagementen van de BMWB inzake de openbare sanering zijn de volgende (artikelen 7 en 8 van het beheerscontract) :
 - uitvoeren van de openbare sanering in het Gewest;
 - programmeren en uitvoeren van de investeringen die nodig zijn voor de opdracht van openbare sanering in het Gewest. Bijlage 1 van het beheerscontract omvat het investeringsplan van de BMWB voor de periode 2006-2010;
 - instaan voor de optimale werking van de rioolnetten, collectoren, bufferopslag (stormbekkens) en waterzuiveringsstations, die nog moeten worden gebouwd of reeds bestaan, waarvan de BMWB de beheerder is;
 - opzetten, ontwikkelen, exploiteren van een meetnetwerk voor het debiet van de waterlopen, de afvalwatercollectoren en de regenmeting;
 - afsluiten, met de steun van het Gewest, van de contracten die nodig zijn voor de uitoefening van de saneringsactiviteiten. Dit zijn de contracten voor saneringsdiensten die moeten worden gesloten met de operatoren die dit wensen (BIWD, zelfproducenten, enz.) binnen een termijn van 6 maanden na het van kracht worden van het beheerscontract.
- De engagementen van het Gewest zijn de volgende:
 - het Gewest financiert voor een deel de openbaredienstopdrachten die worden uitgeoefend door de BMWB via de toekenning van jaarlijkse subsidies (artikelen 14 en 15 van het beheerscontract);
 - in het kader van het opstarten van de activiteit van de BMWB ziet het Gewest toe op de verkoop of de overdracht aan of de inbreng bij de BMWB van de activa en de contracten die nodig zijn voor de uitvoering van de saneringsactiviteiten.

a.2. Ingebrachte, verkochte, nieuwe of overgedragen activa Gewest/BMWB.

Het beheerscontract dat op dit moment van kracht is, bevat een lijst van de activa die door het Gewest worden ingebracht bij of verkocht of overgedragen aan de BMWB.

- De inbreng van activa van het Gewest in het kapitaal van de BMWB vond plaats in de twee jaar na de datum van oprichting van de BMWB (2006 en 2007), met uitzondering van het station Noord.
- De inbreng bestond uit het Waterzuiveringsstation Zuid, de terreinen van de stations Zuid en het Noord, bepaalde gewestelijke collectoren, bepaalde gewestelijke voorzieningen voor bufferopslag en het netwerk voor afstandsmetingen.
- De collector van de Drootbeek stortte zich oorspronkelijk in het kanaal Brussel-Charleroi; hij werd omgelegd naar het station Noord. Belangrijke werken aan de collector hebben plaatsgevonden en werden gefinancierd door het Gewest, dat de collector voor deze gelegenheid weer ten laste nam. Het Gewest is dus eigenaar geworden van de collector en heeft het beheer ervan toevertrouwd aan de BIWD-Sanering⁸.
- De activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB bestaan uit een aantal gewestelijke collectoren en bepaalde voorzieningen voor bufferopslag.
- De verkopen vonden plaats tussen 2006 en 2007, met uitzondering van de collector van de Broebelaar (verkoop in 2008).
- De stormbekkens van de Watermaalbeek, de Roodebeek en het Flageyplein zijn eigendom van het Gewest (vervolgens van de BMWB); het beheer werd toevertrouwd aan de BIWD⁹.
- De BMWB heeft nieuwe investeringen gepland in zijn investeringsprogramma (dat in de bijlage van het beheerscontract zit)¹⁰.
- Het Gewest heeft de contracten en activa die nodig zijn voor de uitvoering van de saneringsactiviteiten overgedragen aan de BMWB:
 - AQUIRIS-contract: dit is het contract voor het ontwerp, de bouw, de financiering, de exploitatie en de overdracht van het station Noord;
 - BIWM-contract: dit is het contract voor de exploitatie van het station Zuid door de operator VIVAQUA.

b. Dienstencontracten voor sanering

Volgens het dienstencontract voor sanering vertrouwen de operatoren die ertoe verplicht zijn de afvalwateren te saneren (BIWD, zelfproducenten, enz.) de sanering van het afvalwater toe aan de BMWB, tegen een vergoeding die in verhouding staat tot de geleverde dienst (volumes geproduceerd of gedistribueerd op het grondgebied van het Gewest).

De BMWB is verplicht de volgende contracten te sluiten:

- een dienstencontract voor sanering met de operator die belast is voor de openbare drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest, namelijk de BIWD. Dit contract regelt de sanering van de huishoudelijke en industriële afvalwateren die door de BIWD werden gedistribueerd in het Gewest. In ruil vergoedt de BIWD de BMWB op basis van een kostprijs voor watersanering die door de BIWD wordt gefactureerd aan de gebruikers. Dit contract is van kracht geworden op 1 november 2006;
- een dienstencontract voor sanering met de firma Aquafin dat bepaalt dat Aquafin en de BMWB de respectieve engagementen van het Vlaams Gewest en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest overnemen in het kader van de "Overeenkomst tussen de Vlaamse Executieve en de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die de uitvoering voorziet van de infrastructuur die nodig is voor waterzuivering en de verdeling van de kosten van de werken voor de sanering van de bekkens van de Zenne en de Woluwe in een Brusselse zone, met inbegrip van de werkings- en de slibbehandelingskosten".

⁸ Bijlage 1.5: lijst van de activa die door het Gewest worden ingebracht in het kapitaal van de BMWB

⁹ Bijlage 1.6: lijst van de activa die door het Gewest worden verkocht aan BMWB

¹⁰ Bijlage 1.7: lijst van het investeringsprogramma van de BMWB

2.6. Conclusies

a. Operatoren van de diensten voor de opvang van afvalwater:

- **BIWD** is de operator die belast is met het concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuren die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten;;
- **VIVAQUA** is de operator die belast is met het operationeel geïntegreerd beheer van de gemeentelijke structuren voor de opvang van afvalwater;

b. Opdrachten van de operatoren:

- In uitvoering van de opdrachten die haar door de ordonnantie zijn toevertrouwd, verstrekt de BIWD tegen vergoeding 5 saneringsdiensten aan de Gemeenten:
 - 1ste dienst: beheer van de stormbekkens en de collectoren;
 - 2de dienst: monitoring van het rioolnet;
 - 3de dienst: hydraulisch beheer van het rioolnet, van het regenwater en van het afvloeewater;
 - 4de dienst: exploitatie van het rioolnet;
 - 5de dienst: geïntegreerd beheer van het rioolnet.

Op dit moment hebben 16 van de 19 Brusselse gemeenten het beheer van hun rioolnet volledig toevertrouwd aan de BIWD-Sanering (diensten 1 tot 5). De Stad Brussel maakt alleen gebruik van dienst 1, de gemeente Elsene van diensten 1 en 2 en de gemeente Ukkel van de eerste 4 diensten.

- Wat de diensten van afvalwaterzuivering betreft, machtigt de Kaderordonnantie Water (artikel 19, § 1) de Regering om de “Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer”, afgekort BMWB, op te richten. De Ordonnantie kent de BMWB een aantal openbaredienstopdrachten toe, waaronder de dienstverlening inzake openbare sanering van het stedelijk afvalwater op het grondgebied van het Gewest

c. Contractuele relaties BHG/BMWB:

De contractuele relaties tussen het Gewest en de BMWB worden geregeld door een beheerscontract met een duur van 5 jaar, dat kan worden hernieuwd. Krachtens dit contract,

- verbindt de BMWB zich ertoe de openbare sanering uit te voeren in het Gewest, volgens een vastgelegde planning van de investeringen die moeten worden gedaan om de door de Ordonnantie toegekende opdrachten uit te voeren.
- is de BMWB gemachtigd om een dienstencontract voor sanering af te sluiten met de BIWD (en andere operatoren, zoals de zelfproducenten), die als operator de wettelijke verplichting heeft om het afvalwater te zuiveren naargelang de in het Gewest gedistribueerde volumes (artikel 18, § 2 van de Ordonnantie). Met dit contract garandeert de BMWB de sanering van een volume huishoudelijk en industrieel afvalwater dat gelijk is aan de door de BIWD verdeelde volumes, en in ruil vergoeden de operatoren de BMWB voor de geleverde diensten op basis van een saneringsprijs die elk jaar door de BMWB (in zijn financieel plan) wordt vastgelegd en de behandelde afvalwatervolumes;
- de BMWB is gemachtigd om een dienstencontract voor sanering te sluiten met Aquafin dat bepaalt dat Aquafin en de BMWB de respectieve verbintenissen overnemen van het Vlaams Gewest en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van de “Overeenkomst tussen de Vlaamse Executieve en de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die de uitvoering voorziet van de infrastructuur die nodig is voor waterzuivering en de verdeling van de kosten van de werken voor de sanering van de bekkens van de Zenne en de Woluwe in een Brusselse zone, met inbegrip van de werkings- en de slibbehandelingskosten”;
- Het Gewest verbindt zich enerzijds tot het gedeeltelijk financieren van de openbaredienstopdrachten die worden uitgevoerd door de BMWB via de toekenning van jaarlijkse subsidies (artikelen 14 en 15 van het beheerscontract) en anderzijds tot het verkopen, overdragen of inbrengen bij de BMWB van de activa en contracten die nodig zijn voor de uitvoering van de saneringsactiviteiten.

TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE WATERDIENSTEN

INLEIDING

Het tweede luik van de studie is gewijd aan het vastleggen van de niveaus van terugwinning van de kosten van de waterdiensten door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het Brussels Gewest. Het omvat 3 delen:

- **1ste deel:** analyse van de drinkwatertarifiering die op dit moment van kracht is in het Brussels Gewest voor de sector van de gezinnen en de sector van de ondernemingen;
- **2de deel:** studie van de terugwinning van de kosten van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Gewest;
- **3de deel:** studie van de terugwinning van de kosten van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest.

De studie van de terugwinning van de kosten van de diensten (van drinkwaterproductie en -distributie en afvalwaterverzameling en -zuivering), die zal worden uitgewerkt in het 2de en 3de deel, heeft tot doel te beoordelen in welke mate elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten bijdraagt aan de financiering ervan. Ze omvat de volgende belangrijke stappen:

- studie van de financiële stromen tussen de operatoren die zijn aangesteld voor het beheer van de diensten, de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en de andere operatoren die bevoegd zijn voor het waterbeleid;
- raming van de bronnen van financiering van de diensten: ze bestaan uit de directe bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de diensten en de subsidies die door de overheid worden toegekend aan de financiering van de diensten;
- raming van de financiële kosten van de diensten;
- raming van de kostenterugwinningspercentages van de diensten door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Dit omvat een vergelijking van de directe bijdragen van elke sector en de kosten van de diensten die worden toegeschreven aan elke sector;
- conclusies van de studie en voorstel van maatregelen die aangewezen worden geacht voor de tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel in het Brussels Gewest, overeenkomstig de bepalingen van artikel 38 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 en van artikel 5 van richtlijn 2000/60/EG..

1. DE TARIFERING VAN WATER

1.1. Het tariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: solidaire tarifiering

1.1.1. De tariefstructuur die van kracht is in 2008

Het tariefsysteem dat voor de gezinnen van kracht was in 2008 heeft de volgende structuur:

- prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen: Sinds 1 januari 2005 wordt de waterprijs bepaald volgens het principe van de solidaire tarifiering;
- jaarlijkse bijdrage per woning (of jaarlijkse abonnementsvergoeding);
- saneringsbijdrage voor de diensten waarvan de gemeenten het beheer toevertrouwen aan de BIWD. Hiervoor wordt vanaf 1 januari 2009 een solidaire tarifiering toegepast.
- prijs van de gewestelijke openbare sanering: dit onderdeel werd ingevoerd op 1 januari 2007 en vertegenwoordigt de kostprijs van de openbare sanering van de huishoudelijke en industriële afvalwateren door de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) voor rekening van de BIWD. Deze prijs wordt eveneens berekend in toepassing van het solidariteitsprincipe vanaf 1 januari 2009.

a. Vaststelling van de prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen: het principe van de solidaire tarifiering voor de gezinnen

Voor 1/01/2005

Het tarifieringssysteem dat van kracht is voor de gezinnen vóór 1 januari 2005 was een systeem van lineaire tarifiering; de waterprijs/m³ (€ 1,5384/m³, exclusief belastingen en heffingen) was onafhankelijk van de volumes die werden verbruikt per individu of per gezin.

Vanaf 1/01/2005

Het systeem van de solidaire tarifiering werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de BIWD op 9 juli 2004 en vervolgens goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken; het is van kracht sinds 1 januari 2005.

De solidaire tarifiering is alleen van toepassing op het huishoudelijk verbruik, met uitzondering van het industrieel of collectief verbruik.

- De solidaire tarifiering vindt zijn grondslag in het recht van eenieder, ongeacht zijn inkomen, op een rechtvaardige waterdistributie. Ze bepaalt de prijs van het water rekening houdend met de samenstelling van de gezinnen, wat een bepalend element is voor de waterbehoefte.
- De solidaire tarifiering voorziet in progressiviteit van het tarief naargelang van de volumes die elk individu verbruikt, met garantie van het recht van eenieder om een "levensnoodzakelijk" watervolume te kunnen afnemen.
- Het doel van de solidaire tarifiering is te zorgen voor:
 - een sociale solidariteit op het niveau van de consumenten. De term "sociale solidariteit" slaat op een gebruik van het water als het recht op een natuurlijke rijkdom die gegarandeerd is voor alle consumenten in omstandigheden van permanentie, kwaliteit en prijs die de toegang voor allen garanderen, om te voldoen aan hun behoeften aan voeding en hygiëne op een niveau dat overeenkomt met de graad van sociaal-economische ontwikkeling die het Brussels Gewest heeft bereikt.
 - In het ideale geval zou de sociale solidariteit het volledige gebruik van de watercyclus moeten omvatten, met inbegrip van de lasten voor sanering en zuivering, maar de huidige structuur van de watersector in het Brussels Gewest beperkt de actie tot de distributiekosten.
 - een intergemeentelijke solidariteit op het niveau van de aangesloten gemeenten. Onder intergemeentelijke solidariteit wordt verstaan het schrappen van de lokale bijzondere kenmerken ten voordele van een gemeenschappelijke organisatie die de tariefdiscriminatie op basis van de plaats van het verbruik wegneemt.
- Om deze doelstellingen te bereiken, moet de solidaire tarifiering een prijzenstructuur voorzien die het mogelijk maakt tegelijk aan de volgende criteria te voldoen:
 - de minstbesteden laten beschikken over een hoeveelheid water die hun levensbehoeften dekt tegen een lage prijs;
 - rekening houden met de verschillende gebruiken van water, die evolueren van de levensnoodzakelijke hoeveelheid naar een verbruik voor hygiëne, welzijn, ontspanning;
 - rekening houden met het aantal personen per gezin, om het verbruik per persoon op een correcte manier te kunnen beoordelen;
 - voorzien van een progressieve tariefstructuur om de consument aan te moedigen tot een rationeel watergebruik..

Gelet op deze criteria is de solidaire tarifiering die van toepassing is op het huishoudelijk gebruik van de gezinnen gebaseerd op 4 verbruiksschijven. Ze is niet veranderd sinds 2005 :

Tabel 29 Vaststelling van de waterprijs, exclusief belastingen en heffingen, voor het huishoudelijk verbruik van de gezinnen: principe van de solidaire tarifiering van kracht sinds 1 januari 2005

Verbruiksschijven	Volumes	Prijs
1) vitaal	0 tot 15 m ³ /jaar	€ 0,80/m ³
2) sociaal	15 tot 29 m ³ /jaar	€ 1,39/m ³
3) normaal	30 tot 59 m ³ /jaar	€ 2,06/m ³
4) comfort	60 m ³ en meer	€ 3,06/m ³

Bron: www.biwd.be

De schijven gelden per persoon die gedomicilieerd is op het leveringsadres volgens de gegevens die elk jaar worden ontvangen van het Rijksregister.

b. Jaarlijkse bijdrage per woning

De inning van een bijdrage per woning stoelt op de retributie van de lasten die inherent zijn aan het onderhoud, de vernieuwing en de uitbreiding van een distributienet dat de permanentie van de dienstverlening moet garanderen.

De inning van deze bijdrage is niet in strijd met de solidaire tarifiering, maar het bedrag ervan moet op sociaal vlak verantwoord zijn en op maat van de financiële middelen van de meerderheid van de consumenten. De geïnde bijdrage ligt tussen € 11,80 en € 23,80/woning/jaar naargelang van de gemeente in kwestie. Bijlage 2.1 geeft een overzicht van de bedragen van de bijdrage/woning/jaar, excl. btw, voor elke gemeente in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

c. Jaarlijkse saneringsbijdrage

De gemeenten die het beheer van hun collectoren, stormbekkens en riolering hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering moeten de saneringsbijdrage betalen die de kosten van de saneringsdiensten dekt.

Elke gemeente die haar saneringsdiensten toevertrouwt aan de BIWD-Sanering kan beslissen:

- een deel of het totale bedrag van de saneringskosten ten laste van de gemeentebegroting te brengen, voor de diensten die worden toevertrouwd aan BIWD-Sanering;
- het saldo te dekken door een jaarlijkse saneringsbijdrage.

Het bedrag van de jaarlijkse saneringsbijdrage wordt vastgelegd naargelang van de saneringsdiensten die elke aangesloten gemeente heeft overgedragen aan de BIWD-Sanering en wordt berekend, per boekjaar, op basis van het volume water voor huishoudelijk of ander gebruik dat in de loop van dit boekjaar wordt gefactureerd aan de gebruiker. Deze saneringsbijdrage werd op 1 januari 2007 aangepast om tegemoet te kunnen komen aan de toenemende behoefte aan modernisering van de gemeentelijke rioolnetten.

Tabel 30 Saneringsbijdrage voor elke dienst die wordt toevertrouwd aan de BIWD-Sanering: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 16 januari 2007, ongewijzigd in 2008.

	Bijdrage vóór 16/01/2007	Bijdrage vanaf 16/01/2008
Dienst 1	€ 0,05/m ³	€ 0,0860/m ³
Dienst 2	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
Dienst 3	€ 0,0125/m ³	€ 0,0215/m ³
Dienst 4	€ 0,1375/m ³	€ 0,2365/m ³
Dienst 5	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
TOTAAL 5 DIENSTEN	€ 0,25/m³	€ 0,43/m³

Bron: www.biwd.be, 2009

Sinds 2009 is de jaarlijkse saneringsbijdrage voor de diensten die de gemeenten toevertrouwen aan de BIWD het voorwerp van een solidaire tarifiering voor particulieren.

d. Prijs van de gewestelijke openbare sanering

Dit onderdeel werd ingevoerd op 1 januari 2007 en vervangt de heffing op de afvalwaterlozing die werd ingevoerd in 1996. Het vertegenwoordigt de kostprijs van de openbare sanering van de huishoudelijke afvalwateren die door de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) wordt uitgevoerd voor rekening van de BIWD. De kostprijs van de gewestelijke openbare sanering bedraagt € 0,3602/gedistribueerde m³ (excl. btw) sinds april 2008.

Sinds 2009 worden de particulieren opnieuw onderworpen aan een progressieve tarifiering, die afhangt van de verbruiksschijf waartoe ze behoren.

e. Belasting over de toegevoegde waarde

De btw, ten belope van 6 %, is van toepassing op de waterprijs, de jaarlijkse bijdrage per woning, de saneringsbijdrage en de gewestelijke openbare sanering.

1.1.2. Vergelijking van het systeem van de solidaire tarifiering met het systeem van de lineaire tarifiering voor de gezinnen

De vergelijking tussen het systeem van de lineaire tarifiering en het systeem van de solidaire tarifiering werd gemaakt op basis van een gezin van gemiddelde grootte van 2 personen en van het minimumniveau en het maximumniveau van de jaarlijkse bijdrage per woning:

Tabel 31 Vergelijking tussen het systeem van de lineaire tarifiering en het systeem van de solidaire tarifiering voor een gezin van gemiddelde grootte in het Brussels Gewest (2 personen), op basis van het maximumniveau en het minimumniveau van de jaarlijkse abonnementsvergoeding

Verbr. (in m ³)	Bijdrage/woning: € 11,80/jaar			Bijdrage/woning: € 23,80/jaar		
	Lineaire tarifiering	Solidaire tarifiering	Verschillen	Lineaire tarifiering	Solidaire tarifiering	Verschillen
20	42,57	27,8	35%	54,57	39,8	27%
40	73,34	49,7	32%	85,34	61,7	28%
90	150,26	139,3	7%	162,26	151,3	7%
100	165,64	159,9	4%	177,64	171,9	3%
120	196,41	201,1	-2%	208,41	213,1	-2%
135	219,48	247	-12%	231,48	259	-12%
150	242,56	292,9	-21%	254,56	304,9	-20%

Bron: BIWD, 2009.

Uit nader onderzoek van de tabel blijkt dat de solidaire tarifiering een gunstigere facturering biedt van het verbruik tot ongeveer 50 m³/inwoner/jaar, of een verbruik dat meer dan 32 % hoger ligt dan het gewestelijke gemiddelde (37,8 m³/inwoner/jaar, voor 2008). Eveneens blijkt dat een zeer hoog verbruik nodig is om een aanzienlijke verhoging te krijgen in het kader van de solidaire tarifiering.

Als we kijken naar het gemiddelde verbruik van de gezinnen in het Brussels Gewest en naar de dalende trend van het gemiddeld verbruik/bewoner dat de laatste jaren werd vastgesteld, menen we dat de solidaire tarifiering voor minstens 70 % van de bevolking een gunstig effect heeft (m.a.w. dat het bedrag van de waterfactuur daalt).

1.1.3. Raming van de gemiddelde kostprijs van de waterbevoorrading voor de gezinnen

De gemiddelde samenstelling van een privéhuishouden in het Brussels Gewest wordt, voor 2008, geraamd op basis van de algemene bevolkingsstatistieken:

Tabel 32 Raming van de gemiddelde samenstelling van een privéhuishouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2008.

Inwoners op 01/07/2008	Raming aantal privéhuishoudens 2008 (groei: 1 %)	Gemiddelde samenstelling van een huishouden, 2008
1.048.491	505.251	2,08 personnes / ménage

Bron: FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

- a) In aanmerking genomen criteria om de gemiddelde kostprijs per jaar van de drinkwaterbevoorrading/gezin in het Brussels Gewest te ramen:
- gemiddelde gezinsgrootte: 2 personen;
 - gemiddeld verbruik: 103,6 l/inwoner/dag, wat overeenkomt met 37,8 m³/inwoner/jaar;
 - jaarlijkse bijdrage per woning: schommelend tussen het minimumbedrag (€ 11,80/woning/jaar) en het maximumbedrag (€ 23,80/woning/jaar);
 - saneringsbijdrage: schommelend tussen het minimumbedrag (€ 0,086/m³ wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de eerste saneringsdienst) en het maximumbedrag (€ 0,43/m³ wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de 5 saneringsdiensten).
- b) In aanmerking genomen scenario's voor de berekening van de gemiddelde kostprijs van de bevoorrading¹¹:
- **scenario 1** : het minimumbedrag van de abonnementsvergoeding (€ 11,80/woning/jaar) en het minimumbedrag van de saneringsbijdrage (€ 0,086/m³, wat overeenkomt met de transfer van de eerste saneringsdienst). Deze berekening is representatief voor de tarifiering die van kracht is in de gemeente Brussel-Stad ;
 - **scenario 2** : het maximumbedrag van de abonnementsvergoeding (€ 23,80/woning/jaar) en het maximumbedrag van de saneringsbijdrage (€ 0,43/m³, wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de 5 saneringsdiensten). Deze berekening is representatief voor de tarifiering die van kracht is in de gemeenten Anderlecht en Sint-Jans-Molenbeek;
 - **scenario 3** het tussenliggend bedrag van de abonnementsvergoeding (€ 17,85/woning/jaar) en het maximumbedrag van de saneringsbijdrage (€ 0,43/m³, wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de 5 saneringsdiensten). Deze berekening is representatief voor de tarifiering die van kracht is in de gemeenten Oudergem, Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Schaarbeek, Watermaal-Bosvoorde, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe.
- c) Totale kostprijs van de drinkwaterbevoorrading voor een standaardgezin dat bestaat uit 2 personen en wordt gekenmerkt door een gemiddeld verbruik van 37,8 m³/persoon/jaar

11 Bijlage 2.2. Raming van de gemiddelde kostprijs van de bevoorrading

Tabel 33 Raming van de kostprijs van de drinkwaterbevoorrading voor een gemiddeld gezin in het BHG

Onderdelen tariefbepaling	1ste scenario	2de scenario	3de scenario
Solidaire tarifiering	€ 97,84	€ 97,84	€ 97,84
Bijdrage/woning	€ 11,80	€ 23,80	€ 17,85
Saneringsbijdrage	€ 6,50	€ 32,51	€ 32,51
Kostprijs gewestelijke sanering	€ 27,23	€ 27,23	€ 27,23
Subtotaal	€ 143,37	€ 181,38	€ 175,43
Btw 6 %	€ 8,60	€ 10,88	€ 10,53
TOTAAL	€ 151,97	€ 192,26	€ 185,95

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water.

De totale kostprijs van de drinkwaterbevoorrading voor een gemiddeld gezin in het Brussels Gewest schommelt tussen € 152/jaar (geraamde bevoorradingskosten van de gemeente Brussel-Stad) en € 192/jaar.

De onderstaande tabel toont de raming van de totale kostprijs van de drinkwaterbevoorrading per m³, voor elk in aanmerking genomen scenario:

Tabel 34 Raming van de totale kostprijs van de drinkwaterbevoorrading/m³ voor een gemiddeld gezin in het BHG

	1ste scenario	2de scenario	3de scenario
Gemiddelde totale kostprijs	€ 1,9584/m ³	€ 2,4775/m ³	€ 2,3963/m ³

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water.

De totale kostprijs (incl. belastingen en heffingen)/m³ schommelt tussen € 1,96/m³ (prijs voor de gemeente Brussel-Stad) en € 2,48/m³. De gemiddelde kostprijs van de drinkwaterbevoorrading wordt geraamd op € 186/gezin/jaar; de gemiddelde totale prijs wordt geraamd op € 2,4m³.

1.2. Het tariefsysteem dat van kracht is voor de industriële sector en de dienstensector: lineair systeem

1.2.1. Prijs van het water exclusief belastingen en heffingen

Het lineaire tarief is van toepassing op zowel collectief als industrieel verbruik. Dit verbruik wordt geregistreerd bij abonnees die niet zijn opgenomen in de "industriële" categorie (m.a.w. waarvan het verbruik lager is dan 5.000 m³/jaar) en waarvoor geen domiciliëring van bewoners vereist is. Het gaat om activiteiten zoals winkels, handelszaken, kantoren, panden zonder bewoning, enz.

Het lineaire tarief voor deze abonnees bedraagt € 1,5384/m³ (exclusief belastingen en heffingen).

Voor het als "industriële" beschouwd verbruik, dat wordt gekenmerkt door volumes groter dan 5.000 m³/jaar, is de volgende tariefstructuur van toepassing:

- 1ste schijf: 0 tot 5.000 m³/jaar: 1,5384 euro/m³;
- 2de schijf: boven de 5.000 m³/jaar: 1,1539 euro/m³.

Het "industriële" tarief wordt toegepast op ongeveer 145 ondernemingen in het Brussels Gewest.

1.2.2. Andere onderdelen

De andere onderdelen van de tarifiering voor het "industrieel" en "ander" collectief verbruik zijn de volgende:

- jaarlijkse bijdrage per woning: zelfde stelsel als de gezinnen;
- jaarlijkse saneringsbijdrage: lineaire tarifiering die afhangt van de diensten die de gemeente vraagt van de BIWD: zelfde stelsel als de gezinnen;
- gewestelijke openbare sanering: dit onderdeel vervangt de heffing op de lozing van als "huishoudelijk" beschouwd afvalwater en is het voorwerp van een lineaire tarifiering ten belope van € 0,3602/m³
- belasting over de toegevoegde waarde.

1.3. Conclusies

1.3.1. Tariefsysteem van het drinkwater voor de gezinnen

Het tariefsysteem van het drinkwater voor de gezinnen is gestructureerd als volgt:

- prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen;
 - jaarlijkse bijdrage per woning;
 - jaarlijkse saneringsbijdrage;
 - prijs van de gewestelijke openbare sanering;
 - belasting over de toegevoegde waarde.
- a) De prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen, wordt bepaald volgens het principe van de solidaire tarifiering. De prijs van het water wordt bepaald rekening houdend met de samenstelling van elk gezin, door een progressieve tarifiering toe te passen naargelang van de stijging van de verbruikte volumes.
 - b) De jaarlijkse bijdrage per woning vertegenwoordigt de vergoeding voor het recht op gebruik door de BIWD van het distributienet dat eigendom is van de Gemeenten. Ze ligt tussen € 11,80 en € 23,80/woning/jaar, naargelang van de betrokken gemeente, excl. btw.
 - c) De jaarlijkse saneringsbijdrage is van toepassing op het verbruik van drinkwater in de Gemeenten die de saneringsdiensten hebben toevertrouwd aan de BIWD. Het percentage van de bijdrage varieert naargelang van het aantal diensten dat door de Gemeenten wordt toevertrouwd aan BIWD (€ 0,086/m³ voor 1 dienst tot € 0,43/m³ voor de 5 diensten, excl. btw).
 - d) De kostprijs van de gewestelijke openbare sanering is van toepassing sinds 1 januari 2007 en vervangt de belasting op de lozing van "huishoudelijk" afvalwater ten laste van de gezinnen. Deze prijs vertegenwoordigt de vergoeding van de kostprijs van de dienst afvalwaterzuivering door de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer, voor rekening van de BIWD. In 2008 bedroeg dit € 0,3602/gedistribueerde m³, excl. btw. Dit onderdeel van de tarifiering wordt geanalyseerd in paragraaf 3.3.2.
 - e) De belasting over de toegevoegde waarde is van toepassing op de totale waterprijs en de onderdelen ervan, tegen een tarief van 6 %.

De gemiddelde prijs/m³, inclusief belastingen en heffingen, werd voor 2008 geraamd voor een gemiddeld gezin in het BHG (2 personen): hij varieert tussen € 1,96/m³ en € 2,48/m³.

1.3.2. Drinkwatertariefsysteem voor ondernemingen

Het drinkwatertariefsysteem voor ondernemingen is gestructureerd als volgt:

- prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen;
 - jaarlijkse bijdrage per woning;
 - jaarlijkse saneringsbijdrage;
 - kostprijs van de gewestelijke openbare sanering;
 - belasting over de toegevoegde waarde.
- a) De prijs van het water, exclusief belastingen en heffingen, wordt bepaald volgens twee types van tarifiering:
 - het "industriële" tarief is van toepassing op het verbruik dat als "industrieel" wordt beschouwd, en dat wordt gekenmerkt door volumes hoger dan 5.000 m³/jaar. Het voorziet twee verbruiksschijven: de eerste, van 0 tot 5.000 m³/jaar, tegen een tarief van € 1,5384/m³ en de tweede, boven de 5.000 m³/jaar, tegen een tarief van € 1,1539/m³;
 - het "lineaire" tarief is van toepassing op ondernemingen die niet tot de vorige categorie behoren. Het bedraagt € 1,5384/gedistribueerde m³.

- b) De jaarlijkse bijdrage per woning: zelfde stelsel als de gezinnen.
- c) De jaarlijkse saneringsbijdrage: deze volgt een lineaire tarifiering die zal afhangen van de diensten die de gemeente toevertrouwt aan de BIWD
- d) De kostprijs van de gewestelijke openbare sanering: deze is van kracht sinds 1 januari 2007 en vervangt de heffing op de lozing van "huishoudelijk" en "ander dan huishoudelijk" afvalwater, die ten laste kwam van de ondernemingen. Dit onderdeel van de tarifiering wordt geanalyseerd in paragraaf 3.3.2.
- e) De belasting over de toegevoegde waarde is van toepassing op alle bovenvermelde onderdelen, tegen een tarief van 6%.

2. DE TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE OPENBARE DIENSTEN VAN DRINKWATERPRODUCTIE EN -DISTRIBUTIE

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk is gewijd aan de raming van de kostenterugwinningspercentages van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Gewest, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten. Het referentiejaar van deze oefening is 2008.

De raming van de kostenterugwinningspercentages van de waterdiensten omvat de uitwerking van 6 hoofdfasen:

- **1ste fase:** analyse van de financiële stromen en de contractuele relaties tussen de operator van de diensten van drinkwaterproductie (VIVAQUA), de operator van de diensten van drinkwaterdistributie (BIWD) en de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten;
- **2de fase:** definitie van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het Brussels Gewest (hoofdzakelijk bevolking, industriële sector en tertiaire sector);
- **3de fase:** studie van de bronnen voor financiering van de diensten: deze bestaan uit de directe bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de diensten en de subsidies betaald door de overheden;
- **4de fase:** raming van de kosten van de diensten voor drinkwaterproductie en -distributie. Alleen de financiële kosten worden geraamd. De milieukosten die de diensten en de (al dan niet economische) menselijke activiteiten meebrengen en die een aanzienlijke impact hebben op de staat van de wateren, worden niet beoordeeld;
- **5de fase:** evaluatie van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie.
- **6de fase:** vaststelling van de kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten. Dit omvat de vergelijking tussen de bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de diensten en de kosten van de diensten die worden toegeschreven aan elke sector. Ze maakt het mogelijk te beoordelen in welke mate de bijdragen van de economische sectoren de kosten van de gepresteerde diensten dekken.

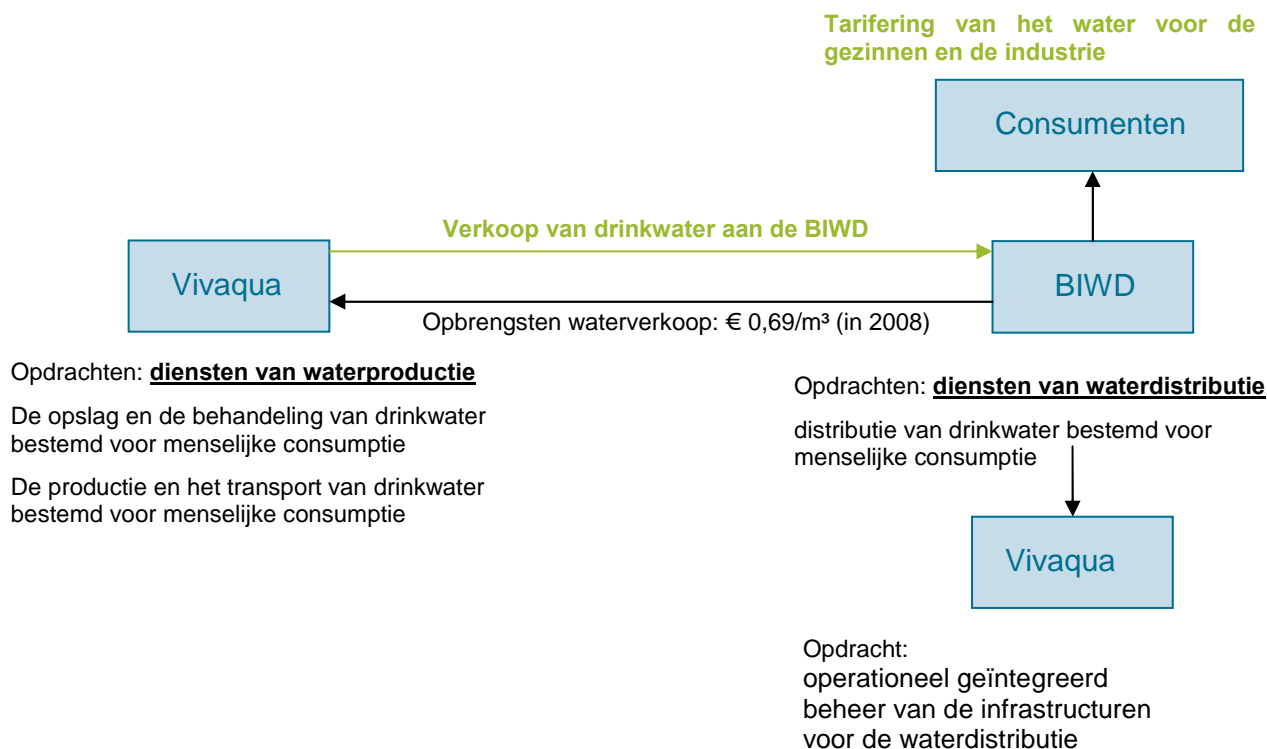
De studie van de terugwinning van de kosten van de diensten werd uitgevoerd volgens de bepalingen van de WATECO-gids.

2.2. Structuur van de financiële stromen

De volgende tabel toont de financiële stromen van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Tabel 35 Financiële stromen van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie.

Source : IBGE, Division de l'Eau, année 2007.

- Openbaredienstopdrachten van VIVAQUA:
 - opslag en behandeling van het drinkwater bestemd voor menselijke consumptie;
 - productie en transport van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie, voor zover dit werd geleverd door of bestemd is om te worden geleverd door een openbaar distributienet;
 - operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuren voor de waterdistributie en de opvang op gemeentelijk vlak van stadsafvalwater;
- Openbaredienstopdrachten van de BIWD:
 - distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie;
 - het concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuren die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten.

2.2.1. Financiële stromen tussen VIVAQUA en de BIWD:

VIVAQUA bepaalt de prijs: voor 2008 werd de prijs vastgesteld op € 0,69/m³.

→ Deze prijs is van toepassing op de waterleveringen bestemd voor de volgende organisaties:

- de gemeenten die aangesloten zijn bij VIVAQUA en de BIWD, bij de Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant Wallon (IECBW), bij de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB);
- de gemeenten Linkebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Terhulpen;
- de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW).

→ Hij omvat:

- de vergoeding voor de bescherming van de winningen van water dat drinkbaar kan worden gemaakt ten bedrage van € 0,0744/geproduceerde m³, die wordt geheven door het Waals Gewest;
- de prijs van de verdeeldienst en behoefte van de bovenvermelde organisaties (€ 0,05/m³).

De BIWD factureert vervolgens de aan de gebruikers gedistribueerde volumes (bevolking, industrie, ondernemingen van de tertiaire sector, enz.) op basis van de geldende tariefstructuur. De gefactureerde prijs dekt de kosten van de productie en de distributie van drinkwater.

Samengevat, de financiële stromen van de diensten voor drinkwaterproductie en -distributie zijn de volgende:

- De BIWD betaalt VIVAQUA het bedrag voor de aankoop van drinkwater voor de openbare distributie in het Brussels Gewest (tegen de prijs van € 0,69/m³ voor 2008). De kosten betreffende de aankopen van water van de BIWD worden geboekt in rubriek II.A "Kostprijs van de verkoop en de prestaties – Aankoop" van de resultatenrekening van de BIWD;
- De BIWD int de inkomsten van de waterverkopten (exclusief belastingen en heffingen) die worden gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, industrie, ondernemingen van de tertiaire sector, enz.) die bedoeld zijn om de kosten van de productie en de distributie van drinkwater te dekken. De opbrengsten van de verkopen van water aan de economische sectoren worden geboekt in rubriek I.A "Verkopen en prestaties – Omzet" van de resultatenrekening van de BIWD;
- De BIWD int de opbrengsten van de jaarlijkse abonnementsvergoeding die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Deze opbrengsten worden geboekt in de resultatenrekening van de BIWD in rubriek I.A "Verkopen en prestaties – omzet". Ze worden betaald aan de Gemeenten op het einde van het jaar, na aftrek van de tariefvoordelen die de Gemeenten toestaan aan de abonnees. Deze operatie wordt geboekt in de resultatenrekening van de BIWD onder rubriek II.G "Andere exploitatielasten".
- De BIWD betaalt aan VIVAQUA de vergoeding voor de diensten van operationeel beheer van de distributienet. De kosten betreffende het operationeel beheer van het netwerk worden geboekt in rubriek II.B "Kosten van de verkopen en de prestaties – Diverse diensten en goederen" van de resultatenrekening van de BIWD.

2.3. Definitie van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten

Voor de studie van de kostenterugwinning van de drinkwaterproductie en -distributie worden de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten bepaald als volgt:

- **Bevolking:** sector gekenmerkt door een huishoudelijk gebruik van het drinkwater;
- **Industrie:** sector gedefinieerd door de economische activiteiten die ingedeeld zijn volgens de NACE-nomenclatuur van code 1000 tot code 4500;
- **Tertiaire sector:** sector gedefinieerd door de economische activiteiten die drinkwater gebruiken en die ingedeeld zijn volgens de NACE-nomenclatuur van code 5000 tot code 9300, met inbegrip van de gezinnen met huishoudelijk personeel, de Europese Commissie, de extraterritoriale organisaties en de economische activiteiten die niet nauwkeurig zijn geïdentificeerd (bijvoorbeeld, lege gebouwen of gebouwen waarvoor een bestemmingswijziging lopend is, waarvan de uitgeoefende economische activiteit niet is geïdentificeerd of een wijziging doormaakt)¹².

NB.: De sector van de primaire activiteiten (gedefinieerd door Nace-code 0100 "landbouw en jacht", Nace-code 0200 "bosbouw en bosexploitatie", Nace-code 0500 "Visserij en het kweken van vis en van schaal- en schelpdieren") is niet in aanmerking genomen in de studie van de terugwinning van de kosten, wegens de lage volumes die worden verbruikt.

¹² Bijlage 2.3 geeft een gedetailleerd overzicht van de economische activiteiten die de economische sectoren vormen die gebruik maken van de hierboven gedefinieerde diensten, volgens de NACE-nomenclatuur

2.4. De bronnen van financiering van de diensten

De financieringsbronnen van de openbare diensten van drinkwaterproductie en -distributie zijn de volgende:

- bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren);
- subsidies.

2.4.1. De bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de diensten

2.4.1.1. De opbrengsten uit de waterverkoop, exclusief belastingen en heffingen

De volgende tabel geeft het drinkwaterverbruik in het Brussels Gewest weer voor de sectoren bevolking, industrie, tertiaire sector en andere over de periode 2001-2008 (in m³):

Tabel 36 Evolutie van het drinkwaterverbruik door de sectoren bevolking, industrie en diensten in het Brussels Gewest over de periode 2001-2008, in Mm³.

Economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten	NACE-codes	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bevolking		45,38	43,91	41,64	41,79	40,38	39,52	39,58	39,66
Landbouw en bosbouw	0100 - 0500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,003	0,003
Industrie	1000 – 4500	1,78	1,85	2,05	1,99	1,67	1,94	1,51	1,47
Tertiaire sector	5000 – 9300	11,94	13,01	15,56	16,37	17,09	17,52	17,32	17,13
	9500 -9901	0,54	0,65	0,76	0,76	0,76	0,75	0,63	0,64
	9999	0,00	0,27	0,22	0,27	0,41	0,22	0,17	0,23
TOTAAL		59,64	59,69	60,23	61,29	60,31	59,96	59,22	59,14

Bron: BIWD, 2001-2008

We stellen vast dat:

- het huishoudelijk verbruik aanzienlijk afneemt sinds 2001 (-11,5 % tussen 2001 en 2008).
- het verbruik van de industrie stijgt met 9,3 % tussen 2001 en 2006 en vervolgens bruusk daalt (-18 %).
- het verbruik van de tertiaire sector aanzienlijk toeneemt sinds 2001 (+43 % tussen 2001 en 2006), terwijl een lichte daling wordt vastgesteld sinds 2007.
- het totale drinkwaterverbruik in het Brussels Gewest relatief stabiel is over de hele periode, ondanks een licht dalende trend sinds enkele jaren.

Het verbruik van de tertiaire sector omvat:

- het verbruik van de economische activiteiten die zijn ingedeeld onder NACE-codes 5000 tot 9300;
- het verbruik van de gezinnen met huishoudelijk personeel (Nace-code 9500), extraterritoriale organisaties (Nace-code 9900) en de Europese Commissie (Nace-code 9901);
- het niet-geïdentificeerd niet-huishoudelijk verbruik (Nace-code 9999).

a) Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008 voor de sector van de bevolking, exclusief belastingen en heffingen

De onderstaande tabel geeft de raming weer van de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008 voor de sector van de bevolking, exclusief belastingen en heffingen:

Tabel 37 Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop aan de sector bevolking in het BHG, exclusief belastingen en heffingen (2008)

Economische sector	Volumes gefactureerd in 2008	Gemiddelde prijs: €/m ³	Opbrengsten uit waterverkoop
Bevolking	39,66 Mm ³	1,44	M€ 57,153

Bron: Vivaqua, 2009.

We stellen vast dat:

- voor de sector van de bevolking, de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008 zijn bepaald op basis van:
 - de volumes die dat jaar werden gefactureerd (39,7 miljoen m³) ;
 - de gemiddelde prijs/m³ die werd gefactureerd aan de gezinnen, exclusief belastingen en heffingen, meegedeeld door VIVAQUA, namelijk € 1,44/m³ (bron: VIVAQUA 15/10/2009).
- voor de industriële sector en de tertiaire sector zijn twee tariefstructuren van kracht: het "industriële" tarief en het "niet-huishoudelijk" lineair tarief.
 - het "industriële" tarief is van toepassing voor verbruik dat als "industriële" wordt beschouwd, en dat wordt gekenmerkt door volumes hoger dan 5.000 m³/jaar. De volgende tariefstructuur wordt toegepast:
 - 1ste schijf: van 0 tot 5.000 m³/jaar: € 1,5384/m³;
 - 2de schijf: boven de 5.000 m³/jaar: € 1,1539/m³.
 Het "industriële" tarief is van toepassing op ongeveer 145 ondernemingen in het Brussels Gewest.
 - het "niet-huishoudelijk" lineair tarief is van toepassing voor het niet-industriële collectief verbruik. Dit is verbruik dat werd geregistreerd bij abonnees die niet zijn opgenomen in de categorie "industrie" (m.a.w. waarvan het verbruik lager is dan 5.000 m³/jaar) en waarvoor geen domiciliëring van bewoners vereist is. De activiteiten in kwestie zijn in dit geval winkels, handelszaken, kantoren, panden zonder bewoning, enz.
 - Het lineaire tarief voor deze abonnees bedraagt € 1,5384€/m³.

b) Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008 voor de industriële sector en de tertiaire sector

De volgende tabel toont de berekening van de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008 voor de industriële sector en de tertiaire sector:

Tabel 38 Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop aan de industriële en tertiaire sectoren in het Brussels Gewest voor 2008, exclusief belastingen en heffingen.

Sector	NACE-codes	"Industriële" tarief		"Niet-huishoudelijk" lineair tarief		Totaal	
		Vol. (m ³)	Bedrag (€)	Vol. (m ³)	Bedrag (€)	Vol. (m ³)	Bedrag (€)
Industrie	0100 – 4500	769.936	925.771	665.939	1.067.500	1.435.875	1.993.271
Tertiair	5000 – 9999	2.638.354	3.172.357	13.045.235	20.911.512	15.683.589	24.083.869
Totaal		3.408.290	4.098.128	13.711.174	21.979.012	17.119.464	26.077.140

Bron : VIVAQUA, 2009.

c) Overzicht van de opbrengsten uit de waterverkoop in 2008, exclusief belastingen en heffingen voor elke economische sector

De volgende tabel toont een overzicht van de opbrengsten uit de waterverkoop, exclusief belastingen en heffingen, aan de sectoren bevolking en industrie en de tertiaire sector voor 2008:

Tabel 39 Raming van de opbrengsten uit de waterverkoop, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in het Brussels Gewest, voor 2008, exclusief belastingen en heffingen.

Economische sector	Volumes gefactureerd in 2008 (Mm ³)	Gemiddelde prijs (€/m ³)	Opbrengsten waterverkoop (M€)	%
Bevolking	39,69	1,44	57,15	66,5 %
Industrie	1,44	1,22	1,75	2,0 %
Tertiaire sector ("industriële")	15,68	1,5	23,53	27,4 %
Tertiaire sector ("lineair")	2,34	1,5384	3,51	4,1 %
TOTAAL	59,14	1,45	85,94	100 %

Bron , VIVAQUA, 2009.

2.4.1.2. De opbrengsten van de abonnementsvergoeding

a. Opbrengsten van de abonnementsvergoeding in 2008

De jaarlijkse abonnementsvergoeding, die een onderdeel vormt van de tarifiering van het water, varieert tussen € 11,80 en € 23,80/abonnee volgens de gemeente waar de distributie plaatsvindt.

De opbrengsten van de abonnementsvergoeding in 2008 op schaal van het Brussels Gewest werden meegedeeld door VIVAQUA op 15 september 2009, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de sectoren bevolking en ondernemingen. Van de opbrengsten van de bijdrage die ten laste is van de ondernemingen, per activiteitssector (Nace-code), zijn geen details beschikbaar. De verdeling van de door de ondernemingen betaalde bijdragen tussen industriële sector en tertiaire sector werd gemaakt op basis van de aan elke sector gedistribueerde volumes.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de abonnementsvergoeding in 2008, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:

Tabel 40 Opbrengsten van de jaarlijkse abonnementsvergoeding in 2008 op schaal van het Brussels Gewest.

	Aantal abonnees	Bedrag bijdrage (M€)	%
Bevolking	266.865	9,949	91,0
Industrie	1.065	0,044	0,4
Tertiaire sector	25.297	0,940	8,6
TOTAAL	293.226	10,933	100,0 %

Bron , VIVAQUA, 2009

De opbrengsten van de abonnementsvergoeding bedragen € 10,93 miljoen voor 2008. Deze opbrengsten worden door de BIWD geïnd via de waterfactuur.

b. Procedure voor compensatie van de tariefverschillen:

Op het einde van het jaar zijn de opbrengsten van de abonnementsvergoeding het voorwerp van de procedure voor compensatie van de tariefverschillen in elke gemeente. Deze procedure is als volgt gestructureerd:

1. de BIWD bepaalt de “theoretische opbrengsten uit de waterverkoop” (exclusief belastingen en heffingen), die voortvloeien uit de toepassing van het geldende tarifieringssysteem (solidaire tarifiering voor de gezinnen, “industrieel” tarief voor bepaalde categorieën van ondernemingen, lineair tarief, enz.) in elke gemeente;
2. elke gemeente kan voordeligere tarieven toekennen aan bepaalde operatoren of activiteitensectoren (bijvoorbeeld de gemeentelijke scholen, de gemeentelijke zwembaden, enz.), onder bepaalde voorwaarden. In deze gevallen kunnen de “werkelijke opbrengsten uit de waterverkoop” (exclusief belastingen en heffingen), die door de BIWD worden geïnd via de waterfactuur, lager zijn dan de “theoretische opbrengsten”;
3. De BIWD vergelijkt de “theoretische opbrengsten” met de “werkelijke opbrengsten” in elke gemeente. Indien de “theoretische opbrengsten” hoger zijn dan de “werkelijke opbrengsten”, zijn de Gemeenten het saldo verschuldigd aan de BIWD;
4. De BIWD is elke gemeente de via de waterfactuur geïnde abonnementsvergoeding verschuldigd. Het saldo tussen de “theoretische opbrengsten” en de “werkelijke opbrengsten”, zoals bepaald in het vorige punt, wordt afgetrokken van het bedrag van de bijdrage dat de BIWD verschuldigd is aan de gemeenten.

De hierboven beschreven procedure voor compensatie van de tariefverschillen maakt het mogelijk een intergemeentelijke solidariteit te garanderen op het niveau van de aangesloten gemeenten, wat een van de doelstellingen van de solidaire tarifiering vormt.

Onder intergemeentelijke solidariteit moet worden verstaan: het wegvallen van de lokale bijzondere kenmerken in het voordeel van een gezamenlijke organisatie die de tariefdiscriminaties die gebaseerd zijn op de plaats van het verbruik van het drinkwater moet wegwerken.

De BIWD keert elk jaar het “compensatiebedrag van de tariefverschillen” uit aan de Gemeenten, dat wordt berekend op basis van de opbrengsten van de abonnementsvergoeding (door de BIWD verschuldigd aan de Gemeenten), na aftrek van de door de Gemeenten aan de abonnees toegestane tariefvoordelen (berekend onder punt 4). Indien geen enkel tariefvoordeel werd toegekend door de Gemeenten, moet de BIWD de hele bijdrage betalen. Indien tariefvoordelen werden toegekend door de Gemeenten, is de BIWD het saldo tussen de bijdrage en het bedrag van de door de gemeenten toegestane tariefvoordelen verschuldigd.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de abonnementsvergoeding die werd geïnd via de waterfactuur in 2008, van het compensatiebedrag van de tariefverschillen dat door de BIWD werd uitgekeerd aan de Gemeenten (bedrag van de abonnementsvergoeding, na aftrek van de door de Gemeenten toegekende tariefverschillen) en van het saldo van de bijdrage dat de BIWD toekomt:

Tabel 41 Compensatiebedrag van de tariefverschillen in 2008 door de BIWD uitgekeerd aan de Gemeenten en saldo van de bijdrage die de BIWD toekomt.

Abonnementsvergoeding	Compensatiebedrag van de tariefverschillen	Door de gemeenten toegekende tariefvoordelen	Bijdragen van de gemeenten aan de lasten van de BIWD
€ 10,933 miljoen	€ 5,945 miljoen	€ 0,906 miljoen	€ 4,082 miljoen

Bron, Activiteitsverslag BIWD, 2008; Vivaqua 2009.

2.4.1.3. De andere opbrengsten van de BIWD

De BIWD int ook andere opbrengsten, die worden gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Ze dragen bij aan de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten.

Deze opbrengsten worden geboekt in de resultatenrekening van de BIWD onder de rubrieken I.A "Verkoop en prestaties – Omzet" en I.D "Verkoop en prestaties – andere bedrijfsopbrengsten".

De volgende tabel geeft een overzicht van de geboekte bedragen in boekjaar 2008:

Tabel 42 Andere door de BIWD geïnde opbrengsten die bestemd zijn om de kosten te dekken van de drinkwaterdistributieactiviteiten (in 2008).

Boekhoudrubriek	Beschrijving opbrengsten	Bedrag (k€)
I.A Omzet	Facturatie werken aan derden	2.371
I.D Andere bedrijfsopbrengsten	Aanmaningskosten	265
	Schadevergoedingen	517
	Verplaatsingskosten	15
	Invordering van de dagvaardingskosten	396
	Diverse ontvangsten	102
TOTAAL		3.666

Bron: Activiteitsverslag BIWD 2008.

De bedragen van de opbrengsten die aan de verschillende economische sectoren worden gefactureerd, zijn niet beschikbaar. De opbrengsten zullen worden verdeeld over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten op basis van de opbrengsten uit de waterverkoop, exclusief belastingen en heffingen, die worden gefactureerd aan elke sector.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen resultaten:

Tabel 43 Verdeling van de "andere opbrengsten" die door de BIWD worden geïnd over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

	Verdeelsleutel	Bedragen (k€)
Bevolking	67 %	2.493
Industrie	2,5 %	91,5
Tertiaire sector	30,5 %	1081,5
TOTAAL	100,0 %	3.666

Bron, Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos.

2.4.2. Subsidies

a) Kapitaalsubsidies voor de financiering van de drinkwaterproductieactiviteiten

VIVAQUA ontvangt kapitaalsubsidies voor de financiering van haar drinkwaterproductieactiviteiten.

De onderstaande tabel geeft het bedrag van de subsidies die VIVAQUA in 2008 heeft ontvangen en die bestemd waren voor de financiering van de drinkwaterproductieactiviteiten in de 3 gewesten van het land, de boekhoudkundige afschrijving in datzelfde jaar en de af te schrijven waarde in het begin en op het einde van het jaar:

Tabel 44 Subsidies die door VIVAQUA werden ontvangen in de loop van 2008, en die bestemd zijn voor de financiering van de drinkwaterproductieactiviteiten in de 3 gewesten van het land.

Jaar	Af te schrijven waarde in het begin van het jaar	Subsidies ontvangen in de loop van het jaar	Afschrijving in de boekhouding van het jaar	Af te schrijven waarde op het einde van het jaar
2008	€ 14,562 miljoen	€ 0 miljoen	€ 2,978 miljoen	€ 11,584 miljoen

Bron: Activiteitsverslag VIVAQUA, 2008.

Het bedrag van de subsidies geboekt op 31 december 2008, na aftrek van het in het verleden afgeschreven bedrag, bedraagt € 11,584 miljoen. De netto vermindering met 2,978 miljoen (verschil tussen de in het begin van het jaar af te schrijven waarde en de op het einde van het jaar af te schrijven waarde) is uitsluitend toe te schrijven aan de dekking door de subsidies van de afschrijving van de gesubsidieerde goederen.

Over het bedrag van de subsidies die VIVAQUA in de loop van de voorbije jaren heeft ontvangen en die ervan afkomstig waren (operatoren die subsidies hebben toegekend, zoals de gewesten of de gemeenten) zijn geen gegevens beschikbaar. Het is dus niet mogelijk te bepalen welk aandeel van de subsidies aan het Brussels Gewest kan worden toegeschreven.

b) Kapitaalsubsidies voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten

b.1. Kapitaalsubsidies ontvangen door de BIWD

De BIWD ontvangt kapitaalsubsidies voor de financiering van haar activiteiten van drinkwaterdistributie en sanering. Deze kapitaalsubsidies worden geboekt op het passief van de balans van de BIWD, in rubriek VI "kapitaalsubsidies".

De onderstaande tabel geeft het totale bedrag van de op 31 december 2008 ontvangen subsidies die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van drinkwaterdistributie en afvalwatersanering:

Tabel 45 Subsidies toegekend aan de BIWD op 31/12/2008 bestemd voor de financiering van de activiteiten van drinkwaterdistributie en afvalwatersanering.

Totale waarde van de ontvangen subsidies	Toegepaste afschrijving	Af te schrijven bedrag	
€ 15,153 miljoen	€ 7,708 miljoen	€ 7,445 miljoen	waarvan € 3,068 miljoen voor de distributieactiviteiten waarvan € 4,376 miljoen voor de saneringsactiviteiten

Bron: Activiteitsverslag BIWD, 2008.

Het totale bedrag van de op 31 december 2008 ontvangen subsidies voor de financiering van de distributie- en saneringsactiviteiten bedraagt € 15,153 miljoen; het aandeel van de toegepaste afschrijving op diezelfde datum bedraagt € 7,708 miljoen. Het saldo, dat de in de toekomst af te schrijven subsidies vertegenwoordigt, bedraagt € 7,445 miljoen. Het aandeel dat moet worden toegeschreven aan de distributieactiviteiten bedraagt € 3,068 miljoen en het aan de saneringsactiviteiten toe te schrijven bedrag belooft € 4,376 miljoen.

De onderstaande tabel toont het bedrag van de subsidies die elk jaar tussen 2002 en 2008 worden ontvangen om de drinkwaterdistributieactiviteiten te financieren, en de toegepaste boekhoudkundige afschrijvingen:

Tabel 46 Tussen 2002 en 2008 door de BIWD ontvangen subsidies bestemd voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten: ontvangen subsidiebedragen en boekhoudkundige afschrijvingen (M€)

Jaar	1. Totale waarde van de ontvangen subsidies op 31/12/...	waaronder subsidies ontvangen in de loop van het jaar	2. Afschrijving in de boekhouding van dat jaar	3. Totale afgeschreven waarde	4. Af te schrijven waarde (1-3)
2002	9,35	0,13	0,47	4,07	5,28
2003	9,52	0,17	0,48	4,55	4,97
2004	9,74	0,22	0,49	5,03	4,71
2005	9,86	0,12	0,49	5,53	4,34
2006	9,86	0	0,49	6,02	3,84
2007	9,98	0,12	0,5	6,52	3,46
2008	10,1	0,11	0,5	7,02	3,07

Bron: Activiteitsverslag BIWD, 2002-2008.

Op 31/12/2008 bedroeg de totale waarde van de ontvangen subsidies, bestemd voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten, € 10,092 miljoen, waarvan € 7,023 miljoen werd afgeschreven. De BIWD ontving € 112.574 in de vorm van subsidies in de loop van 2008. De afschrijving in de boekhouding in 2008 bedroeg € 0,505 miljoen.

b.2. Dekking van de administratieve kosten

Het Gewest betaalde de BIWD elk jaar een gewestelijke beheersvergoeding om de administratieve kosten van de BIWD te dekken. Het bedrag van de vergoeding beliep € 1/factuur/jaar. Het werd geboekt in rubriek I.D "Andere bedrijfsopbrengsten" van de resultatenrekening van de BIWD. Deze vergoeding werd uitgekeerd aan de BIWD tot in 2007; na dat jaar werd ze niet meer betaald.

2.5. Raming van de kostprijs van de diensten van drinkwaterproductie

2.5.1. 2.5.1 Methode voor raming van de kosten van de diensten voorgesteld door de WATECO-gids¹³

a. Financiële kosten:

De kosten van diensten die zullen worden geraamd in het onderhavige verslag, bestaan uit de financiële kosten. De financiële kosten omvatten de volgende onderdelen:

- **investeringskosten** (of kosten van het geïnvesteerde kapitaal, uitgedrukt in de vorm van eenmalige bedragen of kapitalen en die kunnen worden omgezet in jaarlijks terugkerende kosten via annuïteiten), die bestaan uit de volgende elementen:
 - kosten van de uitgevoerde investeringen (met inbegrip van de bijhorende kosten, zoals de expertisecosten, de kosten van administratieve aktes, enz.);
 - kosten verbonden aan de waardevermindering van het geïnvesteerde kapitaal: het gaat om het verlies van patrimoniale waarde van het kapitaal (geïnvesteerde goederen) ten gevolge van slijtage en veroudering. Dit zijn de kosten van vervanging en/of vernieuwing van de bestaande goederen door nieuwe goederen;
 - opportuniteitskosten van het geïnvesteerde kapitaal: dit zijn kosten van de gedane investering die worden geraamd door het financiële rendement (rentevoet) dat zou kunnen worden verkregen dooreenalternatieve investering op de markt.

¹³ Economics and the Environment: the implementation challenge of the Water Framework Directive. A guidance document

- **exploitatiekosten:** dit zijn de terugkerende werkingskosten van de diensten. Ze bestaan uit de kosten van de grondstoffen, de personeelskosten, enz. die nodig zijn voor de dienstverlening. De exploitatiekosten worden uitgedrukt in termen van jaarlijkse bedragen. Ze kunnen worden omgezet in eenmalig kapitaal via formules voor omrekening naar huidige financiële waarde;
- **instandhoudings- of onderhoudskosten:** dit zijn de kosten die nodig zijn om de goede werking van de infrastructuur te garanderen tot op het einde van hun levensduur. De onderhoudskosten kunnen gewoon of buitengewoon van aard zijn. In het eerste geval zijn ze verbonden aan interventies van regelmatig en terugkerend onderhoud, in het tweede geval zijn ze verbonden aan interventies van buitengewoon onderhoud. De onderhoudskosten worden uitgedrukt in termen van jaarlijkse bedragen;
- **administratiekosten:** dit zijn de kosten die verband houden met de administratie van de diensten voor beheer van de watervoorraden. De administratiekosten worden uitgedrukt in jaarlijkse bedragen.

b. Methode voor raming van de kosten verbonden aan de waardevermindering van het geïnvesteerde kapitaal

Wat de kosten betreft die verbonden zijn aan de waardevermindering van het geïnvesteerde kapitaal, stelt de WATECO-gids verschillende methoden voor:

- de methode van de historische waarde ("historical value"): deze methode bepaalt de patrimoniale waarde van de infrastructuur uitsluitend op basis van de betaalde aankoop- of constructieprijzen, zonder rekening te houden met de devaluatie door de inflatie;
- de methode van de huidige waarde ("current value"): deze methode bepaalt de huidige waarde van de infrastructuur op basis van de werkelijk betaalde kostprijs van de infrastructuur, door een indexering toe te passen die de inflatievoet weergeeft. Het nadeel van deze methode ligt in het feit dat geen rekening wordt gehouden met de technische vooruitgang in de raming van de huidige waarde van de infrastructuur;
- de methode van de vervangingswaarde ("replacement value"): deze methode bepaalt de huidige waarde van de infrastructuur in termen van huidige kostprijs van de vervanging om eenzelfde dienstniveau te garanderen als de aanwezige infrastructuur. Met deze methode wordt de "nieuwwaarde" van de infrastructuur bepaald, m.a.w. de constructie- of aankoopwaarde van infrastructuur in nieuwe staat die hetzelfde dienstniveau kunnen garanderen als de bestaande infrastructuur. Het voordeel van deze methode is dat rekening kan worden gehouden met verbeteringen van de efficiëntie van de infrastructuur en met prijsvariëaties van de infrastructuur door de technische vooruitgang.
- In bepaalde gevallen maken verbeteringen door de technische vooruitgang het immers mogelijk over een performantere tool te beschikken tegen een lagere kostprijs. Deze methode heeft het nadeel dat nauwkeurige en betrouwbare gegevens over de nieuwwaarde van de infrastructuur moeilijk verkrijgbaar zijn..

De optimale methode voor beoordeling van de waardevermindering van het geïnvesteerde kapitaal is uiteraard de methode van de vervangingswaarde. Aangezien het niet zo gemakkelijk is te beschikken over betrouwbare en actuele gegevens over de "nieuwwaarde" van de infrastructuur, zal het in bepaalde gevallen evenwel nodig zijn de methode van de huidige waarde toe te passen.

De beoordeling van dit deel van de investeringskosten maakt het mogelijk de optimale theoretische investeringsdrempel die elk jaar moet worden behaald, te bepalen: deze vertegenwoordigt het investeringsniveau dat toelaat de infrastructuur te vernieuwen en te beschikken over een technisch patrimonium in nieuwe staat, wat een garantie vormt voor het voortbestaan en de duurzaamheid van de aan de gebruikers geleverde diensten. Indien het werkelijke investeringsniveau de theoretische drempel bereikt, zal het voortbestaan en de duurzaamheid van de dienst gegarandeerd zijn. In het andere geval zal het technisch patrimonium dat nodig is om de dienst te verlenen, onvoldoende vernieuwd zijn, en zal het blootgesteld zijn aan de veroudering en de slijtage van zijn infrastructuur, in die mate dat de dienstverlening zelf in een verre of nabije toekomst in het gedrang komt..

2.5.2. Selectie van de meest aangewezen methode voor beoordeling van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie

VIVAQUA is de operator die belast is met de productie en het transport van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (art. 17, § 1, Kaderordonnantie Water), maar het levert drinkwater aan de 3 gewesten van het land; de dichtheid van het aanvoernet is van dien aard dat om het even welke waterwinning om het even welk Gewest kan bevoorraden (met uitzondering van de waterwinning van Zaventem die uitsluitend het Vlaams Gewest bevoorraadt).

Als we hiermee rekening houden, zijn twee methoden voor raming van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie denkbaar :

- 1) raming van elk onderdeel van de kostprijs van de drinkwaterproductiedienst verstrekt door VIVAQUA (investeringskosten van alle infrastructuren, exploitatiekosten, enz.) volgens de onder paragraaf 2.5.1 uiteengezette methode, en vervolgens de zo bekomen kosten verdelen over de 3 Gewesten op basis van een verdeelsleutel die gebaseerd is op de bestemming van de geproduceerde volumes. De toepassing van deze methode vereist een aanzienlijk werk voor de raming van de investeringskosten (waterwinningsinstallaties, waterbehandelingsinstallaties, aanvoernetwerk, enz.), van de exploitatiekosten, enz. en vereist een aanzienlijke hoeveelheid gegevens en informatie die vandaag niet altijd beschikbaar zijn;
- 2) indien de gemiddelde kostprijs/m³ van de drinkwaterproductie beschikbaar is, dan is kostprijs van de dienst = gemiddelde kostprijs van de drinkwaterproductie (/m³) x gedistribueerde volumes in elk gewest. VIVAQUA berekent elk jaar de kostprijs van de levering van drinkwater/m³: deze prijs omvat de kosten van de waterwinning tot de waterverkoop aan de operatoren die belast zijn met de distributie. Het is de kostprijs die door VIVAQUA wordt gefactureerd aan de distributieoperatoren.

De tweede methode lijkt de meest geschikte, wegens de moeilijke beschikbaarheid van de nodige gegevens voor toepassing van de eerste methode en de tijdsbependingen die in acht moeten worden genomen.

De prijs van het water die in 2008 door VIVAQUA werd gefactureerd aan de distributieoperatoren bedraagt € 0,69/m³; en werd vastgelegd voor:

- de gemeenten die zijn aangesloten bij VIVAQUA en bij de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD), bij de Intercommunale des Eaux du Centre du Brabant Wallon (IECBW), bij de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB);
- de gemeenten Linkebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Terhulpen;
- de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW).

Deze prijs omvat:

- de kostprijs van de verdeeldienst verleend ten behoeve van de bovenvermelde organisaties, ten belope van € 0,05/m³;
- de bijdrage voor de bescherming van de waterwinnings, geheven door het Waals Gewest en het Vlaams Gewest, ten belope van € 0,0744/m³.
- VIVAQUA heeft aan de Afdeling Water van het BIM de raming bezorgd van de gemiddelde prijs/m³ voor 2008 op 15 oktober 2009.

2.5.3. Onderdelen van de kostprijs van het water gefactureerd door VIVAQUA

De onderdelen van de kostprijs van het water die door VIVAQUA wordt gefactureerd aan de distributieoperatoren, zijn de volgende:

- De exploitatie- en investeringskosten van de waterwinnings, de wateraanvoer en de verdeelleidingen;
- de structurele kosten: kosten van de vakken
- de voorzieningen.

a) De exploitatie- en investeringskosten van de waterwinnings, de wateraanvoer en de verdeelleidingen

De details van de exploitatie- en investeringskosten, de wateraanvoer en de verdeelleidingen worden hieronder uiteengezet:

- **Financiële kosten**
Deze bestaan uit de intrestlasten van de leningen die werden aangegaan om de investeringen aan de installaties te financieren. Deze lasten belopen k€ 1.570.
- **Industriële afschrijvingen**
Deze komen overeen met de industriële afschrijvingen die bestemd zijn om de waardevermindering van de installaties te registreren en bedragen k€ 4.151.
- **Afschrijving van de herwaarderingsmeerwaarde van het vastliggend actief**
De afschrijving van deze meerwaarde, afgeschreven ten belope van 1 % per jaar, bedraagt k€ 3.544

- **Exploitatielasten**

De exploitatielasten ten bedrage van k€ 47.295 omvatten :

- De directe lasten bestemd voor de waterwinningen, de wateraanvoer en de verdeelingsleidingen die zelf kunnen worden onderverdeeld in::

- Vergoedingen van de arbeiders
- Energie en reagentia
- Diverse lasten en materialen

- De diverse exploitatielasten die met name de exploitatie van de magazijnen omvatten, de activiteit van de werkplaatsen, het beheer van de centrale gebouwen en de werking van het laboratorium, alsook de last van de pensioenen en de vergoeding van het kapitaal.

- De kosten van specifieke diensten zoals, bijvoorbeeld, de informaticatechnologie en het departement aankoop en leveringen.

- **Gewestelijke bijdragen**

Een bijdrage van € 0,0744 per m³ wordt geheven op de volumes die worden gewonnen in het Waals Gewest en in het Vlaams Gewest (Zaventem), alsook een heffing op de lozing van industriële en huishoudelijke afvalwateren en een bijdrage voor de winning van grondwater dat niet drinkbaar kan worden gemaakt door het Waals Gewest, voor een totaalbedrag van ongeveer k€ 9.967.

b) De structurele kosten: lasten van de deeltrajecten

Deze lasten bestaan uit organische structuurkosten (personeel) en niet-organische structuurkosten (werkingskosten) die als volgt zijn verdeeld:

De centrale diensten zoals, bijvoorbeeld, de algemene directie, de financiën en de boekhouding, het departement verzekeringen voor k€ 19.039.

De administratieve kosten zoals, bijvoorbeeld, de financiële kosten en de geschilkosten voor k€ 1.768.

c) Voorzieningen

Een bedrag dat wordt geraamd op ongeveer k€ 3.977 zou moeten worden bestemd voor de aanleg van voorzieningen voor grote herstellingen en grote onderhoudswerken aan de kunstwerken voor de waterproductie en -aanvoer.

d) Overzicht van de verschillende onderdelen die een rol spelen in de berekening van de kostprijs van het water die door VIVAQUA wordt gefactureerd aan de distributieoperatoren, voor 2008

Tabel 47 Overzicht van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie van VIVAQUA, 2008

	Onderdelen	Bedragen (M€)
Exploitatie- en investeringskosten van de waterwinningen, de wateraanvoer en de verdeling	Financiële lasten	1,570
	Industriële afschrijvingen	4,151
	Afschrijving herwaarderingsmeerwaarde vastliggend actief	3,544
	Exploitatielasten	47,295
	Gewestelijke bijdragen	9,967
Structurele kosten	Centrale diensten	19,039
	Administratieve lasten	1,768
Voorzieningen	Voorzieningen voor grote herstellingen en onderhoudswerken	3,977
TOTAAL		91,311

Bron : VIVAQUA, 2009.

De kosten van de door VIVAQUA verleende drinkwaterproductiedienst worden verdeeld op basis van de volumes die bestemd zijn voor de 3 Gewesten:

Tabel 48 Bestemming van de door VIVAQUA geproduceerde drinkwatervolumes, voor 2008.

	2008	
	Volumes in m ³	%
Waals Gewest	16.349.344	12,2
Vlaams Gewest	50.402.291	37,7
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	66.935.850	50,1
TOTAAL	133.687.485	100,0%

Bron: VIVAQUA, activiteitsverslag 2008.

De onderstaande tabel toont de verdeling van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie tussen de 3 Gewesten op basis van de bestemming van de geproduceerde volumes:

Tabel 49 Verdeling van de kosten van de door VIVAQUA geleverde diensten van drinkwaterproductie op basis van de volumes die worden verdeeld over de 3 Gewesten, raming voor 2008.

	Waals Gewest	Brussels Gewest	Vlaams Gewest	TOTAAL
Kosten diensten	M€ 11,14	M€ 45,75	M€ 34,42	M€ 91,311
%	12,2 %	50,1 %	37,7 %	100,0 %

Bron : VIVAQUA, 2009.

De kosten van de drinkwaterproductiedienst die worden aangerekend aan het Brussels Gewest (€ 45,75 miljoen) worden verdeeld over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, industrie, tertiaire sector) op basis van de aan elke sector gedistribueerde volumes.

De onderstaande tabel geeft de verdeling van de volumes die in 2008 door de BIWD werden gedistribueerd over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten:

Tabel 50 Verdeling over economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten van de door de BIWD gedistribueerde volumes in de loop van 2008.

	In 2008 gedistribueerde volumes (Mm ³)	%
Bevolking	39,66	67
Landbouw	0,003	0.06
Industrie	1,47	2.5
Tertiaire sector	18,01	30.5
TOTAAL	59,14	100,00

Bron : IBDE, 2008.

De onderstaande tabel toont de verdeling van de kosten van de drinkwaterproductie over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, op basis van de aan deze sectoren gedistribueerde volumes:

Tabel 51 Verdeling van de totale kosten van de drinkwaterproductiedienst in het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

	Productiekosten (M€)	%
Bevolking	30,65	67
Landbouw	0,03	0.06
Industrie	1,14	2.5
Tertiaire sector	13,95	30.5
TOTAAL	45,75	100,00

2.6. Raming van de kosten van de diensten van drinkwaterdistributie

2.6.1. Onderdelen van de kosten van de diensten van drinkwaterdistributie

De onderdelen van de kosten van de diensten van drinkwaterdistributie die zullen worden geraamd, zijn de volgende:

- investeringskosten van de bestaande infrastructuur: het gaat om de kosten voor vernieuwing van de bestaande infrastructuur die nodig zijn voor de dienstverlening. De infrastructuur die zullen worden beoordeeld, zijn de volgende: terreinen en constructies, eigendom van de BIWD, distributieleidingen behalve aansluitingen, heraanluitingen, meters, enz.
- kosten van exploitatie (of beheer), onderhoud en instandhouding van de infrastructuur;
- administratiekosten, financiële kosten en diverse kosten.

2.6.2. Investeringskosten

De investeringskosten van de bestaande infrastructuur van het distributienet voor 2008 werden meegedeeld door Vivaqua. Ze worden hieronder gegeven voor de drie posten: distributieleidingen, Aansluitingen & Meters.

a. Distributieleidingen behalve aansluitingen:

Wat de distributieleidingen behalve aansluiting betreft, geeft de onderstaande tabel de lengte van het netwerk van de moerbuizen, in het BHG, en de evolutie ervan tussen 2001 en 2008 (in km) :

Tabel 52 Distributienet: lengte van de moerbuizen (km) en evolutie tussen 2001 en 2008.

	Leidingen in staal	Leidingen in grijs gietijzer	Leidingen in nodulair gietijzer	Leidingen in asbestcement	Leidingen in pvc/pee	TOTAAL
2001	975,3	794,3	362,4	0,8	45,7	2.178,5
2002	979,0	771,5	399,3	0,8	48,6	2.199,2
2003	977,9	749,1	430,0	0,8	52,7	2.210,5
2004	976,6	725,1	458,8	0,8	62,6	2.223,9
2005	976,3	703,0	485,7	0,8	70,8	2.236,6
2006	958,3	665,3	499,7	0,8	75,7	2.199,8
2007	954,9	641,6	532	0,8	82,9	2.212,2
2008	948,7	612	574,4	0,8	90,6	2.226,5

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2006-2008.

We stellen vast:

- Vóór 1989 droegen de Gemeenten de investeringen voor de vernieuwing/renovatie van het netwerk en voor de constructie van de ontbrekende delen van het netwerk. Ze zijn dus eigenaar van de delen van het netwerk die werden gebouwd vóór 1989. Het netwerk in eigendom van de gemeenten besloeg dus in 2008 in totaal 1.543 km aan leidingen.
- Sinds 1989 staat de BIWD in voor de nieuwe investeringen op het drinkwaterdistributienet in het Brussels Gewest. Dit zijn de investeringen betreffende de vernieuwing/renovatie van het netwerk of de constructie van de ontbrekende delen van het net. De BIWD wordt eigenaar van de delen van het netwerk die werden gerenoveerd en/of gebouwd na 1989. Het netwerk in eigendom van de BIWD telde in 2008 in totaal 684 km leidingen.
- Op 31 december 2008 besloeg het drinkwaterdistributienet in het Brussels Gewest 2.226,5 km. De verschillen in aantal kilometers in verschillende jaren hebben te maken met enerzijds wijzigingen aan en de uitbreiding van het net en anderzijds een nauwkeurigere invoer van de cartografische gegevens.

De onderstaande tabel geeft de investeringskosten, in 2008, van de distributieleidingen behalve aansluitingen in het Brussels Gewest:

Tabel 53 Investeringskosten van de distributieleidingen behalve aansluitingen in eigendom van de BIWD en de Gemeenten, alle economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten bij elkaar genomen

	Nieuwe investeringen in 2008
Distributieleidingen	14,51 miljoen €

Bron: Vivaqua 2009

De verdeling van de investeringskosten van de distributieleidingen over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten zal worden uitgevoerd op basis van de volumes die worden gedistribueerd aan de sectoren.

b. Aansluitingen en meters

Met betrekking tot de aansluitingen en de meters:

- de BIWD is verantwoordelijk voor de plaatsing van nieuwe aansluitingen en meters en de vervanging van de bestaande aansluitingen en meters op het einde van hun levensduur. De investeringskosten met betrekking tot deze installaties zijn ten laste van de BIWD die de investeringen voor de nieuwe aansluitingen kan recupereren bij derden. VIVAQUA, de operator die instaat voor de uitvoering van de installatiewerken voor rekening van de BIWD, factureert de kosten van de plaatsing en de vervanging aan de BIWD. De BIWD beschouwt de vervanging van de loden aansluitingen als investeringen die op het actief van de balans worden geboekt, in de rubriek "Materiële vaste activa". De vervanging van leidingen zonder lood wordt daarentegen beschouwd als een exploitatiekost en is dus opgenomen in de resultatenrekening;
- de abonnees (bevolking, industrie, tertiaire sector) zijn verantwoordelijk voor de vervanging of herstelling van de aansluitingen en meters, vóór het einde van hun levensduur, om bijzondere redenen (zoals beschadiging door vorst, door derden of door de abonnees). VIVAQUA, de operator die belast is met de uitvoering van de vervangings- of herstellingswerken voor rekening van de BIWD, factureert de kosten van de werken aan de BIWD. De BIWD factureert vervolgens de kosten aan de verantwoordelijke abonnees. De BIWD boekt deze uitgaven tegelijk in de afdeling Kosten (in de rubriek "Kosten van verkoop en prestaties") en de afdeling Ontvangsten van de resultatenrekening (in rubriek I "Verkoop en prestaties", onderrubriek "Andere bedrijfsopbrengsten").

De onderstaande tabel geeft de investeringskosten, in 2008, van de aansluitingen en meters in het Brussels Gewest:

Tabel 54 Investeringskosten 2008 van de aansluitingen en geïnstalleerde meters, voor alle economische sectoren die gebruik maakt van waterdiensten samen (vervanging, herstelling en nieuwe aansluitingen).

	Nieuwe investeringen in 2008
Loden aansluitingen	€ 6,646 miljoen
Meters	€ 1,20 miljoen

Bron: Vivaqua 2009

2.6.3. Exploitatiekosten

De exploitatiekosten (of beheerskosten) van het distributienet (in miljoen €), voor de jaren 2002 tot 2008, werden meegedeeld door de BIWD. Ze worden voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 55 Evolutie van de exploitatiekosten (of beheerskosten) van het drinkwaterdistributienet dat wordt beheerd door de BIWD, voor de jaren 2001 tot 2008 (in miljoen €).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Jaarlijkse bedragen	29,429	30,854	31,118	31,958	32,902	34,243	35,520	35,849
Jaarlijkse variatie (%)	/	+4,8%	+0,8%	+2,7%	+2,9%	+4,1%	+3,7%	+1%

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2001-2008, Exploitatiereningen.

VIVAQUA is de operator die verantwoordelijk is voor het beheer van het distributienet; VIVAQUA factureert de kosten voor het beheer van het net aan de BIWD.

2.6.4. Administratieve en financiële kosten

De administratieve en financiële kosten ten laste van de BIWD betreffende de openbare dienst van waterdistributie worden in de onderstaande tabel weergegeven voor de jaren 2001 tot 2008:

Tabel 56 Administratieve en financiële kosten ten laste van de BIWD voor het beheer van het distributienet (M€).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diverse administratieve kosten (1)	0,878	0,851	0,932	0,909	1,018	1,076	1,035	0,962
Vergoedingen, sociale bijdragen en verzekeringen (2)	0,300	0,297	0,296	0,248	0,278	0,356	0,492	0,345
Oninvorderbare vorderingen	0,171	0,185	0,140	0,126	0,145	0,174	0,192	0,176
Sociaal fonds	0,692	0,716	0,666	0,608	0,613	0,603	/	0,592
Recuperatie van de inningskosten	/	/	/	/	/	0,503	0,32	0,316
Diverse kosten	0,226	0,199	0,331	0,242	0,312	0,143	0,152	0,273
Financiële lasten (3)	2,353	2,506	2,365	2,497	2,838	2,957	3,359	4,198
TOTAAL	4,620	4,754	4,730	4,630	5,204	5,812	5,55	6,862

Bron: BIWD, Activiteitsverslagen 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008: Resultatenrekeningen.

- (1) de diverse administratieve kosten omvatten de premie voor de verzekering tegen de aansprakelijkheid van de BIWD voor de schade berokkend aan de gemeentelijke installaties;
- (2) van de bestuurders, commissarissen en deskundigen;
- (3) De rubriek "Financiële lasten" boekt de interestlasten van de aangegane leningen en de verschillende financiële lasten, na aftrek van de financiële opbrengsten (opbrengsten van de liquide middelen en meerwaarden op de geldbeleggingen).

2.6.5. Overzicht van de totale kosten van de drinkwaterdistributiedienst in 2008

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende onderdelen van de kosten van de drinkwaterdistributiedienst verleend door de BIWD voor 2008:

Tabel 57 Overzicht van de ramingen van de totale kosten van de drinkwaterdistributiedienst beheerd door de BIWD.

	Onderdelen van de kostprijs	Bedragen (M €)
Investeringskosten	Distributieleidingen	15,8
	Aansluitingen	6,65
	Meters	1,2
	Totaal IK	22,35
Exploitatiekosten		35,85
Administratieve en financiële kosten, diverse kosten		6,9
TOTAAL		65,1

Bron: activiteitsverslag BIWD, 2008.

De verdeling van de kosten van de drinkwaterdistributiedienst over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten gebeurt op basis van de aan elke gebruikende sector gedistribueerde volumes. De onderstaande tabel toont de verdeling van de volumes die werden gedistribueerd in 2008, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:

Tabel 58 Volume drinkwater verbruikt door de sectoren bevolking, landbouw, industrie en diensten in het Brussels Gewest in 2008.

	NACE-codes	Gedistribueerde volumes in 2008 (m ³)	%
Bevolking		39,66	67
Landbouw	0100 – 0500	0,003	0,06
Industrie	1000 – 4500	1,47	2,5
Tertiaire sector	5000 - 9999	18,01	30,5
TOTAAL		59,14	100,00

Bron: activiteitsverslag BIWD, 2008; Vivaqua 2008.

De onderstaande tabel toont de verdeling van de kosten van de drinkwaterdistributiedienst over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, voor 2008:

Tabel 59 Verdeling van de totale kosten van de drinkwaterdistributiedienst in het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

	Distributiekosten (miljoen €)	%
Bevolking	43,62	67
Landbouw	0,04	0,06
Industrie	1,63	2,5
Tertiaire sector	19,86	30,5
TOTAAL	65,1	100,00

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD, 2009.

2.7. Beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van drinkwaterproductie en - distributie

De beoordeling van de duurzaamheidsgraad van de diensten maakt het mogelijk te beoordelen in welke mate nieuwe investeringen die worden uitgevoerd over een welbepaalde periode (bijvoorbeeld een jaar) het mogelijk maken de waardevermindering en/of de afschrijving (infrastructuren nodig voor de dienstverlening) te dekken en de duurzaamheid van de diensten te garanderen.

Deze studie omvat een vergelijking tussen:

- enerzijds, de **nieuwe investeringen door de operatoren** in de loop van een welbepaalde periode (in dit geval 2008);
- anderzijds, **de theoretische duurzaamheidsdrempel van de diensten**, die wordt bepaald door het economische verlies dat het technisch patrimonium ondergaat in de loop van een welbepaalde periode (het jaar 2008), door slijtage, verval of technische veroudering van de infrastructuur die nodig zijn voor de verstrekking van de diensten. Deze drempel wordt geraamd op basis van de "nieuwwaarde" van de infrastructuur (m.a.w. de gemiddelde kostprijs van de constructie, de plaatsing of de aankoop in nieuwe staat van de infrastructuur) en de vermoedelijke levensduur.

Indien de gedane nieuwe investeringen de theoretische duurzaamheidsdrempel niet dekken op een systematische manier over een aanzienlijke periode (meerdere jaren, bijvoorbeeld), stellen de operatoren zich bloot aan een risico van veroudering en verval van de infrastructuur, wat de dienstverlening op lange termijn in het gedrang kan brengen.

De theoretische duurzaamheidsdrempel vormt dus de referentiewaarde waarmee de operatoren rekening zouden moeten houden bij het bepalen van hun investeringsbeleid.

2.7.1. Duurzaamheid van de diensten van drinkwaterproductie

De duurzaamheid van de door VIVAQUA voor het Brussels Gewest gepresteerde diensten van drinkwaterproductie kan niet worden beoordeeld aangezien de nodige gegevens niet beschikbaar zijn. Op basis van de informatie die beschikbaar is in het activiteitenverslag van VIVAQUA voor het boekjaar 2008 omvat de beoordeling van de duurzaamheidsgraad de volgende fasen:

- studie van de nieuwe investeringen door VIVAQUA in de loop van 2008;
- aangezien de beschikbare informatie niet volstaat om de jaarlijkse theoretische investeringsdrempel te bepalen op basis van de "nieuwwaarde" van het technisch patrimonium, zal de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel worden beoordeeld op basis van de afschrijvingen geboekt in de balans van VIVAQUA op 31 december 2008;
- vergelijking tussen de nieuwe investeringen uitgevoerd in 2008 en de afschrijvingen geboekt in de balans van VIVAQUA op 31/12/2008.

De beschikbare gegevens over de nieuwe investeringen en de geboekte afschrijvingen zijn algemene gegevens op basis waarvan geen onderscheid kan worden gemaakt tussen:

- enerzijds de nieuwe investeringen gedaan voor de verstrekking van de diensten van drinkwaterproductie, drinkwaterdistributie of afvalwatersanering. Er zijn geen gedetailleerde gegevens beschikbaar van de investeringen per activiteitssector (productie, distributie, sanering);
- anderzijds het aandeel van de investeringen dat moet worden toegeschreven aan elk Gewest, m.a.w. het aandeel van de investeringen die specifiek bestemd zijn voor de verstrekking van de dienst in een bepaald Gewest.

Het gaat dus om een globale analyse, waarvan de resultaten met een zekere omzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

a) Nieuwe investeringen door VIVAQUA

De onderstaande tabel toont de bedragen van de nieuwe investeringen die door VIVAQUA werden gedaan in de loop van 2008, voor elke categorie van materiële vaste activa (in miljoen €) :

Tabel 60 Evaluatie van de nieuwe investeringen door VIVAQUA in de 3 Gewesten in de loop van boekjaar 2008 voor de activiteiten van drinkwaterproductie en -distributie en afvalwatersanering.

Materiële vaste activa	Waarde vaste activa op 31/12/2007	Nieuwe invest. in 2008	Overdrachten en buitengebruikstellingen in 2008	Overdracht tussen rubrieken	Waarde vaste activa op 31/12/2008
Terreinen en gebouwen	365,26	1,02	-0,19	6,08	372,17
Installaties, machines en uitrusting	13,02	1,95	-1,52	/	13,45
Meubilair en rollend materieel	17,57	2,74	-1,85	/	18,46
Huur, financiering en soortgelijke rechten	/	/	/	/	/
Andere vaste activa	4,81	3,12	/	0,07	8,00
Lopende activa en voorschotten	24,44	8,17	/	-6,15	26,46
TOTAAL	425,1	17	-3,56	0	438,54

Bron, Activiteitsverslag VIVAQUA, 2008.

Een overdracht van de rubriek "Lopende activa en voorschotten" naar de rubriek "Terreinen en gebouwen" werd uitgevoerd op 31/12/2008, voor een bedrag van € 6,08 miljoen. Na deze overdracht bedroeg de waarde van de rubriek "Terreinen en gebouwen" op 31/12/2008 € 372,35 miljoen en de waarde van de rubriek "Lopende activa en voorschotten" € 26,46 miljoen. Daarnaast was er ook een overdracht, op kleinere schaal, naar de rekening "Andere materiële vaste activa".

b) Geboekte afschrijvingen

De onderstaande tabel toont de geboekte afschrijvingen van boekjaar 2008, voor elke categorie van materiële vaste activa:

Tabel 61 Geboekte afschrijvingen van boekjaar 2008 door VIVAQUA in de 3 Gewesten in de loop van boekjaar 2008 voor de activiteiten drinkwaterproductie en -distributie en afvalwatersanering.

Materiële vaste activa	Afgeschreven waarde op 31/12/2007	Afschrijvingen 2008	Afboekingen	Afgeschreven waarde op 31/12/2008
Terreinen en gebouwen	301,92	11,38	-0,02	313,29
Installaties, machines en uitrusting	8,01	1,99	-1,58	8,42
Meubilair en rollend materieel	12,58	2,16	-1,77	12,97
Huur, financiering en soortgelijke rechten	/	/	/	/
Andere materiële vaste activa	0,22	0,28	/	0,5
Lopende activa en voorschotten	/	/	/	/
TOTAAL	322,7	15,81	-3,37	335,18

Bron, Activiteitsverslag VIVAQUA 2008.

c) Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten

De duurzaamheidsgraad van de diensten wordt verkregen aan de hand van een vergelijking van de nieuwe investeringen uitgevoerd in de loop van het jaar en de in de balans geboekte afschrijvingen. De onderstaande tabel geeft de verkregen resultaten:

Tabel 62 Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten van drinkwaterproductie in het Brussels Gewest.

	Nieuwe investeringen in 2008	Jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel
Terreinen en gebouwen	1	11,37
Installaties, machines en uitrusting	0,43	0,42
Meubilair en rollend materieel	0,89	0,39
Huur, financiering en soortgelijke rechten	/	/
Andere materiële vaste activa	3,11	0,28
Lopende activa en voorschotten	8,17	/
TOTAAL	€ 13,6 miljoen	€ 12,46 miljoen

Bron, BIM op basis van gegevens BIWD 2009.

De verkregen resultaten tonen aan dat de nieuwe investeringen uitgevoerd in 2008 in het algemeen de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel dekken. In het bijzonder maken de lopende investeringen (lopende activa en voorschotten) het mogelijk een geschikt niveau van vernieuwing van het technisch patrimonium te garanderen.

De verkregen resultaten moeten evenwel met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd om de volgende redenen:

- de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel kon niet worden bepaald op basis van de "nieuwwaarde" van het technisch patrimonium. Hij werd bepaald op basis van de in 2008 geboekte afschrijvingen, die niet noodzakelijk de behoeften aan vernieuwing van het technisch patrimonium uitdrukken;
- De uitgevoerde investeringen hebben hoofdzakelijk betrekking op het hulpmiddel voor waterproductie en de herstellende werken. Bepaalde investeringen werden ook uitgevoerd aan de netwerken of de bijhorende gebouwen;
- VIVAQUA is actief in de 3 Gewesten van het land. Het is dus onmogelijk te bepalen welk aandeel van de nieuwe investeringen moet worden toegeschreven aan elk Gewest.

2.7.2. Duurzaamheid van de diensten van drinkwaterdistributie

De duurzaamheid van de diensten van drinkwaterdistributie wordt beoordeeld voor de volgende infrastructuren: distributieleidingen behalve aansluitingen en meters.

a) Raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel van de diensten

De raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel van de diensten van drinkwaterdistributie gebeurt aan de hand van de "nieuwwaarde"-methode.

De gebruikte beoordelingscriteria (doorgegeven door Vivaqua op 15 oktober 2009) zijn de volgende:

- Distributieleiding :
 - gemiddelde kostprijs van de plaatsing van een leiding: ongeveer € 330.000/km;
 - aanvankelijke gemiddelde levensduur van een leiding: tussen 75 en 100 jaar.
- Aansluiting en:
 - gemiddelde kostprijs van de installatie van een aansluiting: € 1.450/aansluiting;
 - aanvankelijke gemiddelde levensduur van een aansluiting: tussen 50 en 75 jaar;
 - het totale aantal aansluitingen dat is geïnstalleerd in het Brussels Gewest bedraagt 203.826 (met inbegrip van de vernieuwingen en de nieuwe aansluitingen);
 - het aantal aansluitingen per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten (bevolking, industrie, tertiaire sector, enz.) is niet beschikbaar. De verdeling van de investeringskosten over de economische sectoren kan niet in verband worden gebracht met het aantal abonnees. Een appartementsgebouw wordt immers beschouwd als een aansluiting, maar kan meerdere abonnees hebben als er individuele meters zijn;
 - de verdeling van de investeringskosten van de aansluitingen over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten zal gebeuren op basis van de aan elke sector gedistribueerde volumes.
- meters:
 - gemiddelde kostprijs van de installatie van een meter: ongeveer € 200/meter, uitgaande van een diameter van ongeveer 20 mm;
 - aanvankelijke gemiddelde levensduur van een meter: 16 jaar;
 - gemiddeld wordt één meter geïnstalleerd voor elke abonnee. Bepaalde abonnees beschikken over verschillende meters (tussen 3.000 en 4.000 abonnees, op een totaal van 295.095);
 - de verdeling van de investeringskosten van de meters over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten zal gebeuren op basis van de aan elke sector gedistribueerde volumes.

De raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel voor de infrastructuur wordt voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 63 Raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel voor de infrastructuur die nodig zijn voor het verstrekken van de diensten van drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest.

Infrastructuur	1. Bestaande infrastructuur	2. Kostprijs van vernieuwing	3. Vermoedelijke levensduur (jaar)		Theoretische drempel (M€)	
			Min.	Max.	Min.	Max.
Distributieleidingen, behalve aansluitingen	2.226,5 km	€ 330.000/km	75	100	7,35	9,8
Aansluitingen & Meters	203.826 aansl.	€ 1.450/aansl.	50	75	3,94	5,91
	301.497 meters	€ 200/meter	16 jaar		3,77	
TOTAAL					15,1	19,5

Bron, BIWD, 2007; Activiteitsverslag, BIWD, 2008

b) Investeringsbeleid van de BIWD

De door de BIWD uitgevoerde investeringen aan het distributienet bedroegen in totaal € 25,36 miljoen in 2008, waarvan:

- € 22,35 miljoen voor rekening van de BIWD. Deze investeringen betreffen de volledige vernieuwing van de bestaande netwerken;
- € 3,18 miljoen gefinancierd door derden. Deze investeringen betreffen de uitbreiding of wijziging van netwerken die worden gefinancierd door derden, meer bepaald particulieren, verkavelaars of een subsidiërende overheid.

De onderstaande tabel toont de evolutie van de investeringen uitgevoerd door de BIWD op het distributienet in de loop van de voorbije jaren:

Tabel 64 Evolutie van de door de BIWD uitgevoerde investeringen aan het distributienet in de periode 2001-2008.

Jaar	Investerings aan het distributienet (miljoen €)
2001	15,47
2002	17,15
2003	17,92
2004	18,95
2005	19,63
2006	19,21
2007	22,9
2008	25,53

Bron, Activiteitsverslag BIWD, 2006-2008.

Uit de analyse van de tabel blijkt dat de investeringen aan het distributienet regelmatig toenemen tussen 2001 en 2008. We vermelden uitsluitend een lichte daling in de loop van 2006.

Tabel 65 Nieuwe investeringen door de BIWD in de loop van 2008 voor elke type van infrastructuur van het drinkwaterdistributienet.

	Nieuwe investeringen in 2008	waarvan	Investeringsbedrag
(1) Distributieleidingen	51 km op een totaal van 2.226 km leidingen	vervanging leidingen: 49 km uitbreiding netwerk: 2 km	€ 14,51 miljoen
Loden aansluitingen	Vervanging van 6.046 loden aansluitingen op 203.826 bestaande aansluitingen	vervanging loden aansluitingen: 6046	€ 6,65 miljoen
Meters	12.799 meters op een totaal van 300.456 geïnstalleerde meters	vervanging meters: 12.799	€ 1,2 miljoen
	Ten laste van derden	Meters & Aansluitingen	€ 3,18 miljoen
TOTAAL			€ 25,53 miljoen

Bron, Activiteitsverslag BIWD, 2008.

c) Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten

De duurzaamheidsgraad van de diensten wordt verkregen door vergelijking van de nieuwe investeringen in de loop van het jaar en de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel. De onderstaande tabel geeft de verkregen resultaten:

Tabel 66 Raming van de duurzaamheidsgraad van de diensten van drinkwaterdistributie in het Brussels Gewest.

	Nieuwe investeringen in 2008	Jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel	
		Min.	Max.
Distributieleidingen	€ 14,51 miljoen	M€ 7,35	M€ 9,8
Loden aansluitingen	€ 6,5 miljoen	M€ 3,94	M€ 5,91
Meters	€ 1,2 miljoen	M€ 3,77	
Ten laste van derden	€ 3,8 miljoen		
TOTAAL	€ 25,53 miljoen	M€ 15,1	M€ 19,5

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

De verkregen resultaten tonen dat de nieuwe investeringen in het algemeen de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel dekken.

Er kunnen evenwel grote verschillen worden vastgesteld voor de verschillende infrastructuren.

- Voor de distributieleidingen overschrijden de nieuwe investeringen ruimschoots de theoretische duurzaamheidsdrempel omdat zelfs in het worstcasescenario de investeringen het vereiste niveau met bijna 50 % overschrijden.
- Voor de loden aansluitingen overschrijden de nieuwe investeringen de behoefte aan vernieuwing van de bestaande infrastructuur ruimschoots. Dit kan worden verklaard door de goedkeuring, door de BIWD, van een tienjarenprogramma voor verwijdering van de loden leidingen over de periode 2003-2013.
- De uitvoering van dit programma hield in dat 6.046 loden aansluitingen konden worden vervangen in 2008, wat het aantal vernieuwde loden leidingen sinds het begin van de campagne die werd gestart in 2003 op 35.052 bracht. De doelstelling die de BIWD nastreeft bestaat erin de loden aansluitingen volledig te verwijderen uit het distributienet tegen 2013. Bovendien werd 1,7 miljoen euro aan investeringen gefinancierd door derden.
- Voor de meters lijkt de financiering evenwel zwaar onvoldoende aangezien slechts een derde van de vereiste financiering wordt gedekt door de investeringen gedaan in 2008. Deze cijfers houden evenwel geen rekening met het deel dat wordt gedragen door derden. Het aandeel dat in 2008 door derden werd betaald voor de herstelling en de vervanging van de meters, bedroeg naar schatting € 2 miljoen. We kunnen dus veronderstellen dat het investeringsminimum werd gerespecteerd.

De verkregen resultaten moeten evenwel met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd om de volgende redenen:

- de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel is een “theoretische” drempel die wordt vastgesteld op basis van parameters zoals de gemiddelde kostprijs van de constructie of de plaatsing van de infrastructuur en de vermoedelijke levensduur, die worden gekenmerkt door een zekere graad van onzekerheid. De uitgevoerde raming toont dus een zekere variabiliteit naargelang van het variatie-interval van de gemiddelde kostprijs van de plaatsing van de infrastructuur en de vermoedelijke levensduur;
- de raming van de theoretische duurzaamheidsdrempel houdt geen rekening met de werkelijke staat van het net (leidingen, aansluitingen, meters). Hoewel het netwerk een aanzienlijke veroudering vertoont, doordat in het verleden onvoldoende werd geïnvesteerd, ligt de reële duurzaamheidsdrempel die het mogelijk maakt het bestaande netwerk te vernieuwen aanzienlijk hoger dan de geraamde theoretische drempel.

2.8. Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en - distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie zijn gedefinieerd door de volgende vergelijking:

$$T = \frac{\text{Ontvangstendienst-subsidies}}{\text{Kosten Dienst}} = \frac{\text{Bijdragen economische sectoren}}{\text{Kosten Dienst}}$$

voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten (bevolking, industrie, tertiaire sector).

De totale bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de diensten werden bepaald in paragraaf 2.4. Ze omvatten de bijdragen die bestemd zijn voor de BIWD en de Gemeenten:

- de bijdragen die bestemd zijn voor de Gemeenten bestaan uit het compensatiebedrag van de tariefverschillen bepaald in paragraaf 2.4.1.2;
- de bijdragen die bestemd zijn voor de BIWD bestaan uit de opbrengsten uit de waterverkoop exclusief belastingen en heffingen, de abonnementsvergoeding, na aftrek van het compensatiebedrag van de tariefverschillen dat verschuldigd is aan de Gemeenten en de andere inkomsten die worden betaald door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

De totale kosten van de diensten bestaan uit de investeringskosten en de exploitatiekosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie, de werden aangerekend aan elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten.

2.8.1. 1ste berekening: totale kostenterugwinningspercentages van de diensten: vergelijking tussen totale bijdragen (bestemd voor de Gemeenten en de BIWD) en totale kosten (aangerekend aan de Gemeenten en de BIWD)

De onderstaande tabel toont de berekening van de totale bijdragen van elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, die bestemd zijn voor de BIWD en de Gemeenten (in miljoen €) :

Tabel 67 Raming van de bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in miljoen € (referentiejaar: 2008).

Economische sector	Opbrengsten uit verkopen	Abonnementsvergoeding	Andere opbrengsten	TOTAAL	%
Bevolking	57,15	9,95	2,49	69,59	69,2 %
Industrie	1,75	0,044	0,0915	1,89	1,9 %
Tertiaire sector	26,63	0,940	1,0815	28,65	28,5 %
TOTAAL	85,94	10,93	3,666	100,54	100 %

Bron: BIM op basis van gegevens BIWD 2009

De onderstaande tabel toont de raming van de totale kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie en hun verdeling over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (in miljoen €) :

Tabel 68 Raming van de totale kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie en verdeling over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008).

	Productiekosten	Distributiekosten	Totaal	%
Bevolking	30,65	43,62	74,27	67,0%
Industrie	1,14	1,63	2,77	2,5%
Tertiaire sector	13,95	19,86	33,81	30,5%
TOTAAL	45,75	65,1	110,85	100,0%

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009

De vergelijking tussen de totale bijdragen van de economische sectoren en de totale kosten van de diensten maakt het mogelijk de kostenterugwinningspercentages te bepalen voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:

Tabel 69 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008)

	Bijdragen (miljoen €)	Kosten van de diensten (miljoen €)	Terugwinningspercentage
Bevolking	69,59	74,27	93,70%
Industrie	1,89	2,77	68,23%
Tertiaire sector	28,65	33,81	84,74%
TOTAAL	100,54	110,85	90,70%

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009

2.8.2. 2de berekening: kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD: vergelijking tussen de bijdragen die bestemd zijn voor de BIWD en de kosten die worden aangerekend aan de BIWD

De bijdragen van de economische sectoren die bestemd zijn voor de BIWD zijn samengesteld uit de opbrengsten uit de waterverkoop, exclusief belastingen en heffingen, van de abonnementsvergoeding na aftrek van het compensatiebedrag van de tariefverschillen (verschuldigd door de BIWD aan de Gemeenten) en de andere ontvangsten die worden geïnd door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. De onderstaande tabel toont de berekening van de totale opbrengsten van de BIWD voor 2008:

Tabel 70 Raming van de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten die bestemd zijn voor de BIWD voor de financiering van de diensten van drinkwaterproductie en - distributie in miljoen € in 2008.

Economische sector	Totale bijdragen (M€)	Compensatiebedrag van de tariefverschillen	Ontvangsten bestemd voor de BIWD
Bevolking	69,59	- 5,4145	64,1755
Industrie	1,89	- 0,0238	1,8662
Tertiaire sector	28,65	- 0,5117	28,1383
TOTAAL	100,54	- 5,95	94,59

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009

De kosten van de diensten ten laste van de BIWD zijn samengesteld uit de totale kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie, na aftrek van de kosten die worden aangerekend aan de Gemeenten (investeringskosten van de distributieleidingen behalve aansluitingen in eigendom van de Gemeenten):

Tabel 71 Raming van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD, in M€ (referentiejaar: 2008).

Economische sector	Totale kosten van de diensten ten laste van de BIWD	Kosten aangerekend aan de Gemeenten	Kosten ten laste van de BIWD
Bevolking	74,27	4,535	69,735
Industrie	2,77	0,020	2,75
Tertiaire sector	33,81	0,429	33,381
TOTAAL	110,85	4,983	105,867

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009

De kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD worden verkregen door een vergelijking te maken van de bijdragen van de economische sectoren die bestemd zijn voor de BIWD en de kosten van de diensten ten laste van de BIWD, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:

Tabel 72 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referentiejaar: 2008).

	Bijdragen bestemd voor de BIWD (M€)	Kosten van de diensten ten laste van de BIWD (M€)	Terugwinningspercentage
Bevolking	64,1755	69,735	92,03 %
Industrie	1,8662	2,75	67,86 %
Tertiaire sector	28,1383	33,381	84,29 %
TOTAAL	94,59	105,867	89,35 %

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009

2.8.3. 3de berekening: kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD, subsidies inbegrepen: vergelijking tussen de financieringsbronnen van de BIWD en de kosten die worden aangerekend aan de BIWD

De financieringsbronnen van de BIWD zijn samengesteld uit:

- de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie. Deze omvatten de opbrengsten uit de waterverkoop exclusief belastingen en heffingen, de opbrengsten van de abonnementsvergoeding na aftrek van het compensatiebedrag van de tariefverschillen (verschuldigd door de BIWD aan de Gemeenten) en de andere ontvangsten geïnd door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten;
- de kapitaalsubsidies ontvangen door de BIWD voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten. Deze gewestelijke subsidie werd in 1996 door de Regering bij besluit vastgelegd op 80 BEF excl. btw per factuur.

De onderstaande tabel toont de berekening van het door de BIWD ontvangen subsidiebedrag dat moet worden geboekt in 2008:

Tabel 73 Bedrag van de subsidies ontvangen door de BIWD dat moet worden geboekt in 2008

	Bedrag subsidies (M€)
Aflossing van de kapitaalsubsidies	0,505
Subsidie	0,113
TOTAAL	0,618

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

De gewestelijke beheersvergoeding (€ 1/factuur/jaar) werd betaald aan de BIWD tot in 2007, en wordt vandaag niet meer uitgekeerd.

De onderstaande tabel toont de berekening van de financieringsbronnen van de BIWD, inzake de waterdistributie, voor 2008:

Tabel 74 Financieringsbronnen van de BIWD, 2008.

	Bedragen subsidies (M€)
Subsidies	0,618
Bijdragen economische sectoren bestemd voor de BIWD	94,59
TOTAAL	95,21

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

De terugwinningspercentages kunnen niet worden berekend voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, aangezien de subsidies niet kunnen worden toegerekend aan dezelfde sectoren (ze worden uitgekeerd door de overheid).

De onderstaande tabel toont de berekening van de kostenterugwinningspercentages van de diensten toegerekend aan de BIWD, rekening houdend met de subsidies ontvangen door de BIWD:

Tabel 75 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie ten laste van de BIWD in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, rekening houdend met de subsidies ontvangen door de BIWD (referentiejaar: 2008).

Financieringsbronnen van de BIWD (M€)	Kosten van de diensten ten laste van de BIWD (M€)	Terugwinningspercentage
95,21	105,867	89,9%

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

2.9. Conclusies

Het doel van dit hoofdstuk is de huidige niveaus van terugwinning van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Gewest te ramen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 en van bijlage III van richtlijn 2000/60/EG.

Het werk is gestructureerd als volgt:

1ste fase: studie van de contractuele relaties en de financiële stromen tussen de operatoren van de diensten:

- VIVAQUA is de operator die verantwoordelijk is voor de productie en het transport van het drinkwater tot aan de grenzen van het Brussels Gewest.
- De BIWD is de operator die verantwoordelijk is voor de distributie in het Brussels Gewest. Ze koopt de door VIVAQUA geleverde volumes aan voor de prijs van € 0,69/m³ (kostprijs vastgelegd door de Raad van Bestuur van VIVAQUA voor 2008). Vervolgens factureert ze de volumes die worden geleverd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, in toepassing van het systeem van solidaire tarifiering voor de gezinnen, het "industriële" tarief en het "niet-huishoudelijk lineair" tarief voor de ondernemingen (van de industriële en tertiaire sectoren). De opbrengsten uit de waterverkoop (exclusief belastingen en heffingen) zijn bestemd om de kosten te dekken van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie.
- VIVAQUA is de operator die verantwoordelijk is voor het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuren voor drinkwaterdistributie. De BIWD vergoedt de dienstverlening door VIVAQUA..

2de fase: raming van de bronnen van financiering van de diensten

De financieringsbronnen van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Gewest zijn de volgende:

- de directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de diensten;
- de subsidies toegekend door de overheid aan de operatoren van de diensten (VIVAQUA en BIWD).

Wat de directe bijdragen van de economische sectoren betreft, zijn de belangrijkste economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten de gezinnen, de industrie en de tertiaire sector: de volumes die in 2008 werden gefactureerd aan deze sectoren bedragen 59,14 miljoen m³. De invloed van de landbouw op het totale drinkwaterverbruik is volstrekt verwaarloosbaar in het Brussels Gewest. Dit verbruik werd niet in aanmerking genomen in de berekeningen van het terugwinningspercentage.

De bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de diensten bestaan uit:

- opbrengsten uit de waterverkoop, exclusief belastingen en heffingen: deze vloeien voort uit de vermenigvuldiging van de verbruikte volumes met de gemiddelde prijs/m³, exclusief belastingen en heffingen. Het totale bedrag van de opbrengsten wordt geraamd op € 85,94 miljoen, voor 2008;
- de jaarlijkse abonnementsvergoeding: deze varieert naargelang van de gemeente van de verblijfplaats van de gebruikers (€ 11,80 – 23,80/abonnee/jaar). Het totale bedrag van de bijdrage wordt geraamd op € 10,933 miljoen, voor 2008. Het wordt geïnd door de BIWD via de waterfactuur en op het einde van het jaar uitgekeerd aan de gemeenten.

Daarnaast ontvangen VIVAQUA en de BIWD ook kapitaalsubsidies voor de financiering van hun activiteiten van productie en distributie van drinkwater.

Het totale bedrag van de subsidies die VIVAQUA ontvangt, alsook de afschrijving ervan in de boekhouding, zijn gekend. Er is geen informatie beschikbaar op basis waarvan de ontvangen subsidies kunnen worden verdeeld volgens hun herkomst (Gewesten, Gemeenten, Intercommunales, enz.). Bovendien is het niet mogelijk een verdeelsleutel voor de subsidies op te stellen, afhankelijk van het Gewest waarin investeringen worden gedaan met behulp van de subsidies.

Het totale bedrag van de subsidies die de BIWD ontvangt voor de financiering van de distributieactiviteiten, alsook de afschrijving ervan in de boekhouding, zijn gekend.

3de fase: raming van de kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie in het Brussels Gewest

De kosten van de diensten die werden geraamd zijn **de financiële kosten**, die de volgende onderdelen omvatten:

- investeringskosten: dit zijn de kosten van de infrastructuur die nodig zijn om de dienst te verstrekken (installaties voor waterwinning, -behandeling en opslag, aanvoer- en verdeelnetwerk, distributienet, enz.);
- exploitatiekosten;
- instandhoudings- of onderhoudskosten;
- administratiekosten..

De raming van de financiële kosten van de diensten werd gemaakt op basis van de volgende gegevens en informatie:

- voor de diensten van drinkwaterdistributie: de gegevens die worden gebruikt voor de raming van de kosten komen hoofdzakelijk uit het activiteitenverslag 2008 van de BIWD en in het bijzonder uit de balans, de resultatenrekening en de bijlagen voor het boekjaar 2008. De BIWD heeft eveneens de criteria meegedeeld voor raming van de kosten van bepaalde infrastructuur (distributieleidingen, aansluitingen, meters), in antwoord op een ad-hocvragenlijst die werd opgesteld door de Afdeling Water van het BIM;
- Voor de diensten van drinkwaterproductie: de kosten van de diensten verleend door VIVAQUA zijn moeilijk te ramen doordat het dichte aanvoernet van dien aard is dat om het even welke waterwinning om het even welk gewest kan bevoorraden. De raming van de kosten werd dus gemaakt op basis van informatie verstrekt door VIVAQUA, die de details geven van de onderdelen van de kostprijs die een rol spelen in de bepaling van de kostprijs van de levering van drinkwater aan de distributieoperatoren. De kostprijs dekt de kosten van de productiedienst, van de waterwinning tot de waterverkoop aan de operatoren die belast zijn met de distributie. De kostprijs, die is vastgelegd door VIVAQUA, bedraagt € 0,69/m³ voor 2008.

De milieukosten, veroorzaakt door de diensten en in het algemeen de (al dan niet economische) activiteiten die een aanzienlijke impact hebben op de toestand van het water, werden in dit verslag niet geraamd. De gegevens of informatie over de milieukosten in het Brussels Gewest volstaan op dit moment niet of zijn onvoldoende betrouwbaar. In 2007 werd een eerste specifieke studie besteld door de Afdeling Water van het BIM. Deze betrof de economische beoordeling van de milieukosten die verband houden met de lozingen van verontreinigende stoffen in de oppervlaktewateren en in het rioolnet in het Brussels Gewest. In 2009 werd een nieuwe studie besteld om de eerste aan te vullen en uit te diepen.

4de fase: berekening van de kostenterugwinningspercentages van de diensten

De kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie zijn gedefinieerd door de volgende vergelijking:

$$T = \frac{\text{Ontvangstendienst-subsidies}}{\text{Kosten Dienst}} = \frac{\text{Bijdragen economische sectoren}}{\text{Kosten Dienst}}$$

voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten (bevolking, industrie, tertiaire sector).

De terugwinningspercentages worden verkregen door een vergelijking te maken van de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de diensten (geraamd in de 2de fase) en de kosten van de diensten (geraamd in de 3de fase). Het doel is vast te stellen in welke mate de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten bijdragen aan de terugwinning van de kosten van de diensten. Drie berekeningen werden gemaakt:

- 1) de totale kostenterugwinningspercentages van de diensten: in dit geval wordt het terugwinningspercentage bepaald door de verhouding tussen de totale bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bestemd voor de Gemeenten en de BIWD) en de totale kosten van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie (ten laste van de Gemeenten en van de BIWD);
- 2) de kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD: in dit geval wordt het terugwinningspercentage bepaald door de verhouding tussen de bijdragen van de economische sectoren die bestemd zijn voor de BIWD en de kosten van de diensten ten laste van de BIWD;
- 3) de kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD, rekening houdend met de subsidies die worden geïnd voor de financiering van de drinkwaterdistributieactiviteiten in het Brussels Gewest. In dit geval wordt het terugwinningspercentage gedefinieerd door de verhouding tussen de financieringsbronnen van de BIWD (bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en ontvangen subsidies) en de kosten van de diensten ten laste van de

BIWD. Het terugwinningspercentage kan niet worden berekend voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, aangezien de subsidies niet kunnen worden toegerekend aan dezelfde sectoren (ze worden uitgekeerd door de overheid).

De verkregen resultaten zijn de volgende:

Tabel 76 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie (2008) :

- 1ste berekening: vergelijking tussen de totale bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bestemd voor de Gemeenten en de BIWD) en de kosten van de diensten ten laste van de Gemeenten en van de BIWD.
- 2de berekening: vergelijking tussen de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en die bestemd zijn voor BIWD en de kosten van de diensten ten laste van de BIWD.
- 3de berekening: vergelijking tussen de financieringsbronnen van de BIWD (bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en ontvangen subsidies) en de kosten van de diensten ten laste van de BIWD.

	1ste berekening	2de berekening	3de berekening
Bevolking	93,70%	92,03%	/
Industrie	68,23%	67,86%	/
Tertiaire sector	84,74%	84,29%	/
TOTAAL	90,70%	89,35%	89,9%

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

De verkregen resultaten tonen dat de kostenterugwinningspercentages van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie, voor alle economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten bij elkaar genomen, ver liggen van de 100 % die de KRW voorschrijft. De bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten dekken dus niet de kosten van de diensten.

De terugwinningspercentages variëren naargelang van de economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:

- wat de sector van de bevolking betreft, liggen de bijdragen relatief dicht bij de kosten van de diensten, aangezien ze hoger zijn dan 94 %;
- wat de industriële en de tertiaire sector betreft, liggen de bijdragen aanzienlijk lager dan de kosten van de diensten aangezien de tertiaire sector een bijdrage levert ten belope van 84 % en de percentages voor de industrie niet hoger zijn dan 70 %.

De vastgestelde verschillen tussen de kostenterugwinningsniveaus kunnen hoofdzakelijk worden verklaard door twee factoren.

1. de gemiddelde prijs/m³, exclusief belastingen en heffingen, gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten: de gemiddelde prijs/m³ die wordt gefactureerd aan de sector van de bevolking en de tertiaire sector is hoger dan degene die wordt gefactureerd aan de industriële sector. In het bijzonder:
 - voor de bevolking: € 1,44/m³;
 - voor de tertiaire sector: € 1,50/m³;
 - voor de industrie: € 1,22/m³.
2. de abonnementsvergoeding die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten: Het aandeel van de abonnementsvergoeding ten laste van de bevolking is hoger dan het aandeel ten laste van de andere sectoren. In het bijzonder
 - het aandeel van de abonnementsvergoeding ten laste van de bevolking bedraagt 90 %, terwijl de door de bevolking verbruikte volumes slechts 67 % van de totale verbruikte volumes vertegenwoordigen;
 - het aandeel van de abonnementsvergoeding ten laste van de ondernemingen (de industriële sector en de tertiaire sector) bedraagt 10 %, terwijl de door de ondernemingen verbruikte volumes 33 % van de totale verbruikte volumes vertegenwoordigen

Tabel 77 Aandeel van de abonnementsvergoeding ten laste van de bevolking en de ondernemingen (uit de industriële en tertiaire setoren), in verhouding tot de aan elke sector gedistribueerde volumes.

	Gedistribueerde volumes		Ontvangsten abonnementsvergoeding	
	M ³	%	Bedrag (M €)	%
Bevolking	39,66	67	9,95	91
Industrie	1,47	2.5	0,044	0,4
Tertiaire sector	18,01	30.5	0,94	8,6
TOTAAL	59,14	100,00	10,93	100,0

Bron: BIM op basis van de gegevens van de BIWD 2009.

De verkregen resultaten moeten worden geïnterpreteerd rekening houdend met de volgende opmerkingen:

- de opbrengsten van de abonnementsvergoeding worden door de BIWD geïnd via de waterfactuur en uitgekeerd aan de Gemeenten op het einde van het jaar, na aftrek van de tariefvoordelen die de Gemeenten toekent aan de abonnees. De bijdrage vormt de vergoeding van het gebruiksrecht op het distributienet dat eigendom is van de Gemeenten.
- De Gemeenten zijn eigenaar van een deel van het distributienet (1.543 km op een totaal van 2.225 km). De BIWD draagt evenwel de exploitatiekosten en de kosten van de renovatie van dit deel van het netwerk. De Gemeenten krijgen dus opbrengsten die verband houden met het drinkwaterverbruik, zonder enige verplichting de kosten te dekken die voortvloeien uit het beheer en de renovatie van het distributienet dat hun eigendom is.
- De diensten van drinkwaterproductie en -distributie hebben een andere financieringsbron: de subsidies. De kapitaalsubsidies die worden toegekend aan de operatoren van de diensten van drinkwaterproductie en -distributie worden geanalyseerd in paragraaf 2.4.2.
- Wat de diensten van drinkwaterproductie betreft, ontvangt VIVAQUA kapitaalsubsidies voor de financiering van haar drinkwaterproductieactiviteiten. Het bedrag van de geboekte subsidies op 31 december 2008, na aftrek van het in het verleden afgeschreven bedrag, beloopt € 11,58 miljoen. De afschrijving in de boekhouding van de subsidies in 2008 bedraagt € 2,98 miljoen, terwijl het aandeel van de subsidies dat wordt aangerekend aan Brussels Gewest nul bedraagt.
- Wat de diensten van drinkwaterdistributie betreft, ontvangt de BIWD kapitaalsubsidies voor de financiering van haar drinkwaterdistributieactiviteiten. Het af te schrijven deel van de subsidies dat moet worden toegewezen aan de distributieactiviteiten bedraagt € 3,07 miljoen op 31/12/2008; de afschrijving in de boekhouding van 2008 bedroeg € 0,505 miljoen.
- Rekening houdend met de subsidies die de BIWD ontvangt om haar drinkwaterdistributieactiviteiten te financieren (3de berekening), bedroegen de kostenterugwinningspercentages van de diensten ten laste van de BIWD 89,9 % (tegen 89,35 % indien we uitsluitend kijken naar de directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten).
- De kosten van de diensten van drinkwaterproductie worden geraamd op basis van de raming van de kostprijs van het water die door VIVAQUA wordt gefactureerd aan de distributieoperatoren voor 2008 (deze prijs omvat de kostprijs van de waterwinning tot de verkoop van het water aan de operatoren die belast zijn met de distributie).
- De duurzaamheid van de diensten van drinkwaterdistributie (infrastructuren voor drinkwaterdistributie: distributieleidingen, aansluitingen, meters) die eigendom zijn van de Gemeenten en van de BIWD werd geraamd op basis van de "nieuwwaarde"-methode. Deze beoordelingsmethode heeft het voordeel dat de jaarlijkse theoretische kostprijs van de vernieuwing van de infrastructuur kan worden geraamd, m.a.w. het "optimale" investeringsbedrag dat elk jaar moet worden besteed om de installatie in nieuwe staat te houden en dat borg staat voor de duurzaamheid en het voortbestaan van de dienstverlening. Indien de investeringen die worden gedaan om het net te vernieuwen lager zijn dan de referentiedrempel, stelt de beheerder van het net zich op lange termijn bloot aan het risico van verval van zijn infrastructuur. Dit is de beoordelingsmethode die de WATECO-gids aanbeveelt. Het is een methode voor beoordeling van de investeringskosten die verschilt, in het algemeen, van het beleid voor afschrijving van de infrastructuur dat wordt toegepast door de operatoren.
- Wat de infrastructuur van de diensten van drinkwaterdistributie betreft, maken de nieuwe investeringen die werden gedaan in 2008 het mogelijk om, in het algemeen, een degelijke vernieuwing te garanderen van de infrastructuur (distributieleidingen, aansluitingen en meters). Uit een meer gedetailleerde analyse blijkt evenwel het belang van de investeringen die vandaag worden gedaan voor de vernieuwing van de distributieleidingen en de aansluitingen, vergeleken met degene die werden gedaan voor de vernieuwing en het onderhoud van de meters. Dit investeringsbeleid wordt verantwoord door de verplichting die wordt opgelegd aan de distributeur om de loden aansluitingen te verwijderen binnen de termijnen die de wetgeving oplegt.

3. DE TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE OPENBARE DIENSTEN VAN AFVALWATERVERZAMELING EN -ZUIVERING

3.1. Inleiding

Dit hoofdstuk is gewijd aan de raming van de kostenterugwinningspercentages van de openbare diensten voor afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten. Het referentiejaar van deze oefening is 2008 (of 2007 in bepaalde gevallen, zoals de raming van de vuilvracht veroorzaakt in het BHG).

De raming van de kostenterugwinningspercentages van de diensten omvat de ontwikkeling van 6 hoofdfasen:

- **1ste fase:** analyse van de contractuele relaties en de financiële stromen tussen de operatoren van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering (BIWD, VIVAQUA, BMWB, Gemeenten), de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en de overheid (Gewest). Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.2;
- **2de fase:** studie van de financieringsbronnen van de diensten: ze zijn samengesteld uit de directe bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de diensten en de door de overheid uitgekeerde subsidies. Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.3;
- **3de fase:** raming van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering. Alleen de financiële kosten zullen worden geraamd. De milieukosten voortgebracht door de diensten en de (al dan niet economische) menselijke activiteiten die een aanzienlijke impact hebben op de toestand van het water, worden niet geraamd. Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.4;
- **4de fase:** raming van de vuilvracht veroorzaakt in het Brussels Gewest, die wordt opgevangen en behandeld in het waterzuiveringsstation, en opstelling van een verdeelsleutel om de behandelde vuilvracht te verdelen over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.5;
- **5de fase:** beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering. Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.6;
- **6de fase:** bepaling van de kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten. Dit omvat de vergelijking van de bijdragen van de economische sectoren voor financiering van de diensten en de kosten van de diensten die worden aangerekend aan elke sector. Ze maakt het mogelijk te beoordelen in welke mate de bijdragen van de economische sectoren de kosten van de verstrekte diensten dekken. Deze fase wordt uitgewerkt in paragraaf 3.7;
- **7de fase:** analyse van de verkregen resultaten en voorstellen van maatregelen die aangewezen zijn om te voldoen aan de doelstellingen op het vlak van kostenterugwinning.

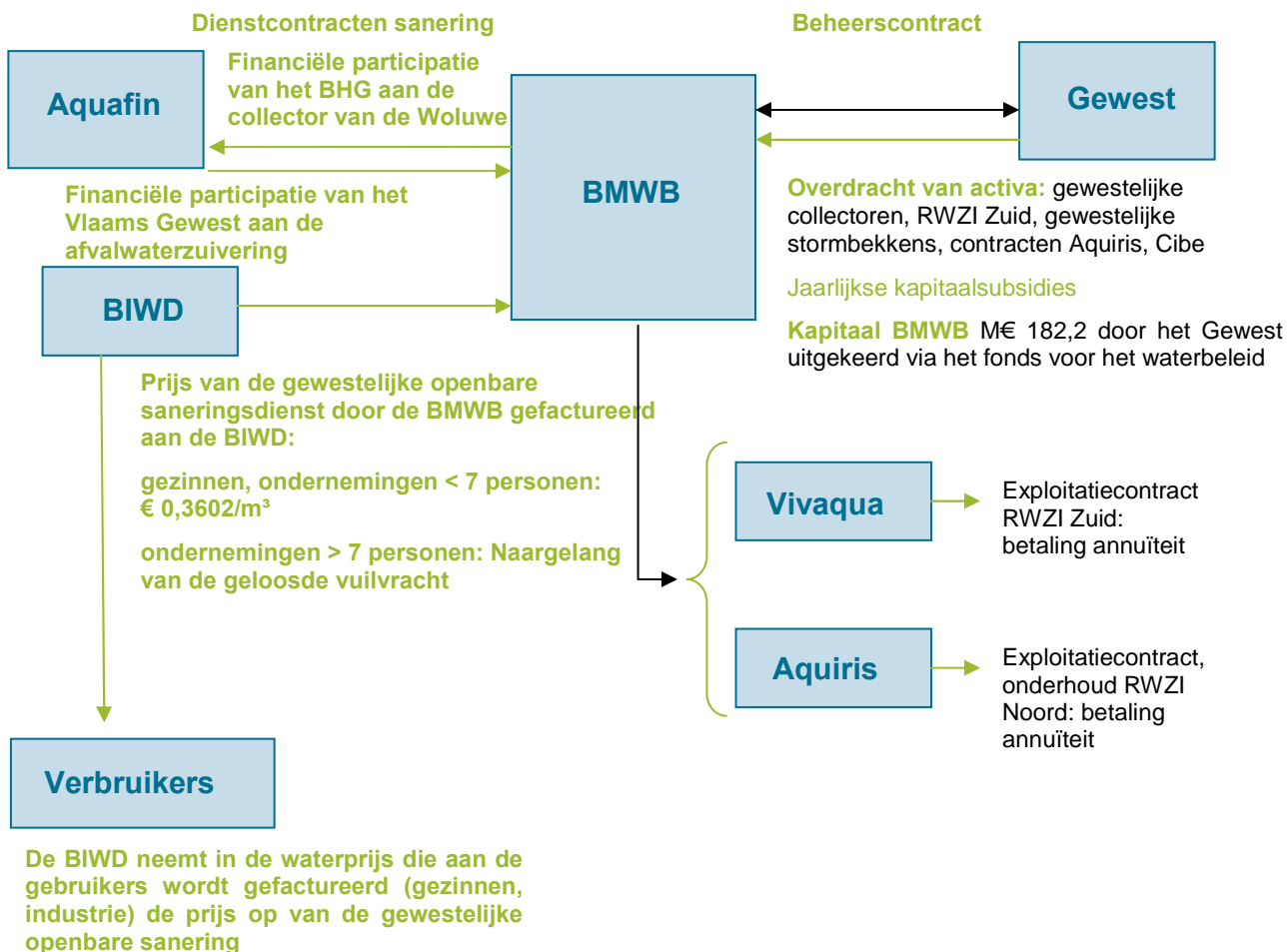
De studie van de terugwinning van de kosten van de diensten werd uitgevoerd volgens de bepalingen van de WATECO-gids.

3.2. Structuur van de financiële stromen

De structuur van de financiële stromen van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest wordt voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 78 Structuur van de financiële stromen van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het BHG, na goedkeuring van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Gewest.

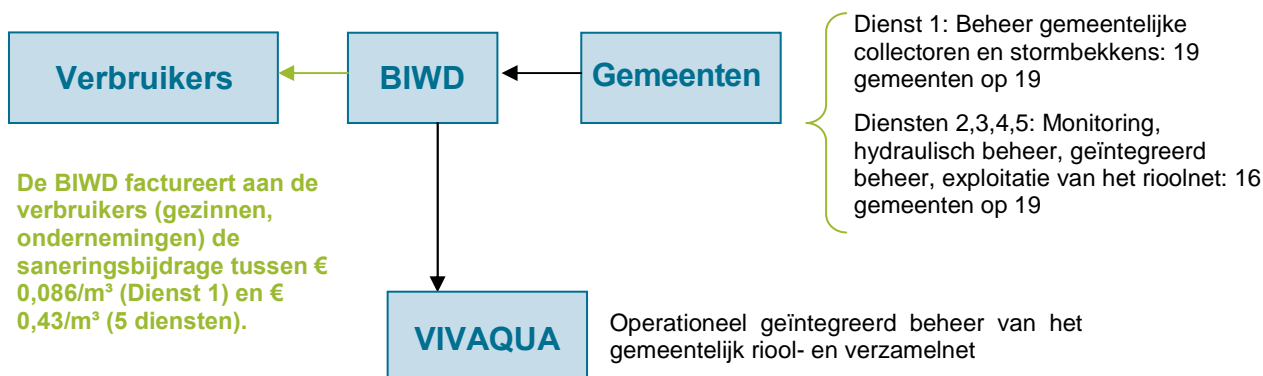
Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, 2009.

De structuur van de financiële stromen van de openbare rioleringsdiensten in het Brussels Gewest wordt voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 79 Structuur van de financiële stromen van de openbare rioleringsdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, na goedkeuring van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Gewest.

1. Saneringsdiensten die door de Gemeenten worden toevertrouwd aan de BIWD: 5 services

2. Saneringsdiensten niet toevertrouwd aan de BIWD

Bron: BIM, Afdeling Water, 2009.

3.2.1. Vóór de goedkeuring van de Kaderordonnantie Water:

De financiële stromen van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering waren als volgt gestructureerd:

- 1) Wat het rioolnet betreft, zijn de gemeenten eigenaar van het netwerk op hun grondgebied. Ze hadden de mogelijkheid het beheer van het netwerk toe te vertrouwen aan de BrIS (Brusselse Intercommunale voor Sanering). De door de BrIS aan de Gemeente verleende saneringsdiensten betroffen het beheer, de exploitatie, het onderhoud, de monitoring van de stormbekkens en de gemeentelijke collectoren, alsook van de gemeentelijke rioolnetten. De gepresteerde diensten waren de volgende (zie hoger, eerste deel, punt 2) :
 - 1ste dienst: beheer van de stormbekkens en de collectoren;
 - 2de dienst: monitoring van het rioolnet;
 - 3de dienst: hydraulisch beheer van het rioolnet, van het regenwater en van het afvloeiend water;
 - 4de dienst: exploitatie van het rioolnet;
 - 5de dienst: geïntegreerd beheer van het rioolnet.

De diensten zijn gedefinieerd door de Raad van Bestuur van de BrIS op 18/09/2001.

De kostprijs van de saneringsdiensten die de BrIS verleent aan de Gemeenten, wordt, volgens de keuze van elke Gemeente:

- aangerekend aan de gemeente voor het deel dat zij vastlegt;
- gedekt door een "jaarlijkse saneringsbijdrage" voor het andere deel.

Het bedrag van deze bijdrage wordt vastgelegd naargelang van de saneringsdiensten die elke gemeente beslist over te dragen aan de BrIS, en wordt berekend per boekjaar op basis van de watervolumes voor huishoudelijk of ander gebruik die worden gefactureerd aan de gebruikers (bevolking, industrie, tertiaire sector, enz.) in de loop van dat boekjaar. Bij de invoering van de diensten (in 2001) varieerden de tarieven van de bijdrage van € 0,05/m³ (voor 1 dienst) tot € 0,25/m³ (voor de 5 diensten); deze tarieven zijn niet verhoogd tot 1 januari 2007.

De jaarlijkse saneringsbijdrage vormt een onderdeel van de waterfactuur van de gebruikers. De opbrengsten van de bijdragen werden geïnd door de BrIS via de waterfactuur.

2) Wat de verzameling en de zuivering van het afvalwater betreft, had het Brussels Gewest een heffing op de lozing van afvalwater ingevoerd (ordonnantie van 29 maart 1996). Deze heffing betrof elke lozing van afvalwater ongeacht de bron ervan, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- "huishoudelijk water": water gebruikt voor de behoeften van menselijke hygiëne, koken, schoonmaak van roerende of onroerende goederen en water gebruikt door ondernemingen met minder dan 7 voltijds equivalente personen in dienst;
- "ander dan huishoudelijk water": water gebruikt door ondernemingen die industriële of andere activiteiten uitoefenen (opgesomd in bijlage II van de hierboven vermelde Ordonnantie).

Elke persoon die een watermeter heeft geopend bij de BIWD of die beschikte over een waterwinningsinstallatie op het grondgebied van het Gewest was de heffing verschuldigd:

- de gezinnen, die "huishoudelijk afvalwater" lozen, moesten de heffing betaling naar rato van € 0,3471/ gefactureerde m³;
- de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst, die "huishoudelijk afvalwater" lozen, moesten de heffing betaling naar rato van € 0,3471/m³;
- de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst, die "ander dan huishoudelijk water" lozen, moesten de heffing betalen volgens een heffingsformule gebaseerd op de geloosde volumes en de geloosde vuilvracht (zwevende deeltjes, oxideerbare stoffen, voedingsstoffen, zware metalen). Twee formules waren voorzien: de formule van de reële heffing en de formule van de forfaitaire heffing.

De financiële stromen van de heffing waren als volgt gestructureerd:

- de gezinnen en ondernemingen met minder dan 7 personen, die gebonden waren aan de heffing op het "huishoudelijk afvalwater", betaalden de heffing via hun waterfactuur, tegen de prijs van € 0,3471 €/verbruikte m³. De heffing werd geïnd door de BIWD en vervolgens uitgekeerd aan het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst, die gebonden waren aan de heffing op het "ander dan huishoudelijk afvalwater", deden voorafbetalingen via hun waterfactuur, tegen de prijs van € 0,3471 €/verbruikte m³. De voorafbetalingen werden geïnd door de BIWD en vervolgens uitgekeerd aan het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Vervolgens waren de ondernemingen verplicht om een jaarlijkse aangifte van de geloosde volumes en de geloosde vuilvracht in te vullen en in te dienen bij het BIM. Het BIM maakte, via de taxatiedienst, de berekening van het totale bedrag van de heffing voor het beschouwde jaar (volgens de formule van de reële of forfaitaire heffing), waarvan de voorafbetalingen waren afgetrokken. Indien het saldo positief was, was de onderneming verplicht dit saldo te betalen aan het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In het geval van een negatief saldo diende het Ministerie dit saldo terug te betalen aan de onderneming.

De heffing was hoofdzakelijk bestemd om de infrastructuur van de diensten voor afvalwaterverzameling en -zuivering die eigendom zijn van het Gewest te financieren. De geïnde bedragen werden gestort in een fonds dat uitsluitend bestemd was voor de financiering van de kunstwerken voor afvalwaterzuivering.

3.2.2. Na de goedkeuring van de Kaderordonnantie Water::

De financiële stromen zijn gestructureerd als volgt:

- 1) In juni 2006 vond de fusie van de BIWD met de BrIS plaats. Deze fusie vond plaats iets voor de goedkeuring door het Brussels parlement van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Gewest. Dit maakte het mogelijk één enkele intercommunale operator aan te stellen die zou instaan voor de distributie- en saneringsactiviteiten.

Artikel 17, § 1 van de Kaderordonnantie Water stelt de BIWD aan als operator die belast is met “de distributie van drinkwater bestemd voor menselijke consumptie en het concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuur die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten”. De BIWD verstrekt aan de Gemeenten de 5 saneringsdiensten die eerder werden verleend door de BrIS.

Op 1 januari 2008 hadden 16 van de 19 Brusselse gemeenten het totale beheer van hun rioolnet toevertrouwd aan de BIWD (diensten 1 tot 5).

De kosten van de saneringsdiensten die worden verzorgd door de BIWD worden, naar keuze van elke aangesloten gemeente:

- ten laste genomen door de gemeente, voor het deel dat zij zelf vastlegt;
- gedekt door een “jaarlijkse saneringsbijdrage”, voor het andere deel.

Het bedrag van de bijdrage wordt vastgesteld naargelang van de saneringsdiensten die elke gemeente heeft beslist over te dragen op de BIWD en wordt berekend per boekjaar op basis van het volume water voor huishoudelijk of ander gebruik dat werd gefactureerd aan de gebruikers in de loop van dit boekjaar.

De tarieven van de saneringsbijdrage zijn niet gewijzigd in 2008 vergeleken met 2007: ze varieerden tussen € 0,086/gedistribueerde m³ (voor 1 dienst) en € 0,43/gedistribueerde m³ (voor de 5 diensten).

De saneringsbijdrage is, sinds 2009, het voorwerp van een solidaire tarifiering. Voor de gemeenten die al hun diensten hebben toevertrouwd aan de BIWD, schommelden de tarieven van 2009 tussen € 0,2515 en € 0,9144/m³ naargelang van de schijf waarin men zich bevindt.

De opbrengsten van de bijdragen worden geïnd door de BIWD via de waterfactuur.

- 2) De gemeenten die het beheer van hun rioolnet niet hebben toevertrouwd aan de BIWD, zijn verantwoordelijk voor het beheer van de kunstwerken op hun grondgebied (gemeentelijke riolen, stormbekkens en collectoren) en financieren de beheerskosten via de gemeentebegroting.

De Stad Brussel heeft alleen dienst 1 toevertrouwd aan de BIWD, de gemeente Elsene heeft diensten 1 en 2 toevertrouwd en de gemeente Ukkel de eerste 4 diensten. De gemeenten Brussel-Stad en Elsene zijn dus verantwoordelijk voor het beheer van het rioolnet op hun grondgebied. Ze staan in voor het onderhoud, de herstelling, de aanpassing, de vernieuwing en de uitbreiding van het rioolnet en de uitrustingen ervan.

- 3) VIVAQUA is de operator die verantwoordelijk is voor “het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur voor (...) en de opvang op gemeentelijk vlak van stadsafvalwater” (art. 17, § 1).

Krachtens deze bepaling staat VIVAQUA, tegen vergoeding, voor rekening van de BIWD in voor het beheer van de infrastructuur voor de opvang van het afvalwater van de gemeenten (gemeentelijke riolen, collectoren en stormbekkens). Voor de gemeenten die de saneringsdiensten hebben toevertrouwd aan de BIWD factureert VIVAQUA de kosten van het beheer van het opvangnet aan de BIWD. Deze kosten worden geboekt in de rubriek “Kosten van verkopen en prestaties” van de resultatenrekening van de BIWD. De aan de BIWD gefactureerde beheerskosten voor het opvangnet bedragen € 9,88 miljoen voor het boekjaar 2008¹⁴.

- 4) Artikel 70 van de Kaderordonnantie Water voorziet de intrekking van de heffing op de afvalwaterlozing (die werd ingevoerd door de ordonnantie van 29 maart 1996). Deze bepaling is van kracht geworden op 1 november 2006, via de goedkeuring van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7/12/2006 (Besluit houdende bepaalde uitvoeringsmaatregelen van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid). De heffing werd vervangen door de gewestelijke saneringsprijs die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (gezinnen, ondernemingen) in ruil voor de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die de BMWB verleent. De gewestelijke saneringsprijs vormt een onderdeel van de reële kostprijs van het water..

- 5) Artikel 38, § 1 van de Kaderordonnantie Water bepaalt dat de reële kostprijs van het water wordt ingevoerd, die wordt gedefinieerd door het geheel van de kosten van de waterdiensten (met inbegrip van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering). De reële kostprijs omvat onder andere:
- de kosten die verband houden met de bescherming van de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water;
 - de productiekosten;
 - de distributiekosten;
 - de openbare saneringskosten, die de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en zuivering omvatten.
- 6) Artikel 38, § 2 van de Kaderordonnantie Water bepaalt dat de reële kostprijs van het water volledig wordt gedekt door twee bronnen van financiering:
- de prijs van het water die wordt gefactureerd aan de consumenten (bevolking, industrie, tertiaire sector, enz.);
 - een financiële participatie van het Gewest (subsidies).
- 7) De Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) is de operator die verantwoordelijk is voor de "dienstverlening inzake openbare sanering van het stedelijk afvalwater op het grondgebied van het Gewest (...)" (artikel 21, § 1). Overeenkomstig de bepalingen van artikel 19, § 1 heeft de Brusselse Regering de BMWV opgericht (via een aanwijzingsbesluit), met het statuut van naamloze vennootschap van publiek recht. De contractuele relaties tussen de Brusselse Regering en de BMWV zijn gereguleerd door een beheerscontract dat de rechten en de verbintenissen van de twee partijen vaststelt, alsook de regels en voorwaarden waaraan de BMWV gebonden is voor de uitoefening van de haar toevertrouwde openbaredienst opdrachten. Het beheerscontract is van kracht geworden op 1 november 2006, voor een duur van 5 jaar; ze werd goedgekeurd door de Regering en door de Raad van Bestuur van de BMWV.

Het beheerscontract bepaalt de verbintenissen van het Gewest (van de Regering) in het kader van het opstarten van de activiteit van BMWV, in het bijzonder (artikel 10 beheerscontract) :

- verkopen en inbrengen in het kapitaal van de BMWV van de activa die nodig zijn voor het uitoefenen van de saneringsactiviteiten: het gaat om het station Zuid, bepaalde gewestelijke collectoren, stormbekkens, terreinen van het station Zuid en het station Noord, enz.;
- de overdracht van het BIWM-contract betreffende de exploitatie van het station Zuid door de operator VIVAQUA;
- de overdracht van het AQUIRIS-contract betreffende de exploitatie en de overdracht van het station Noord.

In uitvoering van artikel 38, § 2 van de Kaderordonnantie Water (zie punt 6) worden de saneringsactiviteiten van de BMWV gefinancierd door 2 bronnen (artikel 13 van het beheerscontract):

- de handelinkomsten van de BMWV voor de watersanering, die door de BMWV worden gefactureerd aan iedere natuurlijke of rechtspersoon die een Dienstencontract voor sanering heeft gesloten met de BMWV.
 - de jaarlijkse subsidies die door het Gewest worden gestort. De bedragen van de jaarlijkse subsidies worden voor verschillende jaren vastgelegd in het financieel plan van de BMWV (zie paragraaf 3.3.1.1).
- 8) Krachtens artikel 18, § 1 is de BIWD de operator die belast is met "de sanering van het huishoudelijk en industrieel afvalwater op basis van het volume water dat hij verdeelt in het Gewest. De operator kan die sanering zelf uitvoeren of toevertrouwen aan derde via een dienstencontract voor sanering."

Het beheerscontract tussen het Gewest-BMWV stelt de BMWV aan als operator die belast is met het sluiten van dienstencontracten voor sanering met de betrokken operatoren.

Een dienstencontract voor sanering werd gesloten tussen de BIWD en de BMWV; dit is van kracht geworden op 1 november 2006. Krachtens dit contract zorgt de BMWV voor de sanering van het huishoudelijk en industrieel afvalwater dat door de BIWD wordt gedistribueerd op het grondgebied van het Gewest. In ruil factureert de BMWV aan de BIWD de kostprijs van de geleverde saneringsdienst op basis van een eenheidsprijs per gedistribueerde m³ water. De eenheidsprijs voor de sanering wordt jaarlijks vastgelegd door de BMWV op basis van een prospectief financieel plan. Dit plan bepaalt de jaarlijkse totale kostprijs die verbonden is aan het halen van de doelstellingen die het beheerscontract oplegt aan de BMWV, rekening houdend met de jaarlijkse subsidies van het Gewest, het investeringsplan (dat bepaalt welke investeringen nodig zijn om de doelstellingen te halen, volgens welke planning), het operationeel plan (dat de

bijhorende exploitatie- en financiële kosten raamt) en de te behandelen afvalwatervolumes.

- 9) De BIWD factureert vervolgens de kostprijs van de door de BMWB geleverde saneringsdienst, naargelang van de gedistribueerde volumes, aan de gebruikers (gezinnen, industrie, tertiaire sector, enz.). Wat het "huishoudelijk afvalwater" betreft (dat door de gezinnen, de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst, de ondernemingen met meer dan 7 personen in dienst voor de als "huishoudelijk" beschouwde geloosde volumes), bedraagt het toepasselijke tarief € 0,3602 per gedistribueerde m³. Wat het "ander dan huishoudelijk afvalwater" betreft (dat wordt geloosd door ondernemingen met 7 of meer personen in dienst) past de BIWD in een eerste fase een eenheidstarief voor huishoudelijk afvalwater toe (€ 0,3602/gedistribueerde m³); in een tweede fase wordt het tarief gecorrigeerd om rekening te houden met de geloosde vuilvracht, in overeenstemming met de bepalingen in bijlage 3 van het beheerscontract Gewest-BMWB.
- 10) De stations Zuid en Noord behandelen, naast de afvalwateren van het Brussels Gewest, afvalwater dat afkomstig is van het Vlaams Gewest. De regeringen van het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest hebben een overeenkomst gesloten "inzake de realisatie van de noodzakelijke infrastructuur voor waterzuivering en de verdeling van de kosten van de werken voor de sanering van de bekkens van de Zenne en de Woluwe in de Brusselse zone, met inbegrip van de werkings- en de slibbehandelingskosten". Deze overeenkomst, "samenwerkingsakkoord" genoemd, definieert onder andere de verdeelsleutels voor de kosten van de afvalwatersanering tussen het Brussels Gewest en het Vlaams Gewest. De bijdrage van het Vlaams Gewest aan de financiering van de saneringskosten in het Brussels Gewest wordt jaarlijks bepaald op basis van deze verdeelsleutel.

Het beheerscontract Gewest-BMWB (artikel 10) machtigt de BMWB tot het sluiten van een dienstencontract voor sanering met Aquafin, teneinde de respectieve verbintenissen van het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest die voortvloeien uit de overeenkomst die werd gesloten tussen de twee Gewesten over te nemen. Krachtens dit contract krijgt de BMWB een bijdrage van het Vlaams Gewest aan de financiering van de saneringskosten in het Brussels Gewest..

- 11) Overeenkomstig de bepalingen van artikel 10 van het beheerscontract heeft het Gewest het BIWM-contract betreffende de exploitatie van het station Zuid door de operator VIVAQUA overgedragen aan de BMWB, en zal het het AQUIRIS-contract betreffende het ontwerp, de bouw, de financiering, de exploitatie en de overdracht van het station Noord overdragen.
 - Wat het Vivaqua-contract (station Zuid) betreft: de annuïteit bedraagt € 4,2 miljoen voor 2008 en € 4,6 miljoen voor 2009.
 - Wat het AQUIRIS-contract (station Noord) betreft: het bedrag van de annuïteit is nul voor 2008 en € 78 miljoen voor 2009.

3.3. De financieringsbronnen van de diensten

De financieringsbronnen van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering zijn de volgende:

- de subsidies;
- de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren).

3.3.1. De subsidies

3.3.1.1. De subsidies toegekend aan de BMWB

Krachtens het beheerscontract dat werd gesloten tussen de Regering van het Brussels Gewest en de BMWB, verbindt het Gewest zich ertoe de door de BMWB geleverde saneringsdiensten te subsidiëren als volgt:

- bij de oprichting van de BMWB doet het Gewest een inbreng in geld in het kapitaal van de maatschappij (kapitaalbreng in geld);
- in het kader van de start van de activiteit van de BMWB brengt het Gewest de activa in in de BMWB die nodig zijn voor uitoefening van de saneringsactiviteiten (kapitaalbreng in natura);
- het Gewest financiert gedeeltelijk de openbardienststopdrachten uitgeoefend door de BMWB via de toekenning van jaarlijkse subsidies (artikel 9 van het beheerscontract) ;

a) Inbreng in natura en in geld van het Gewest in het kapitaal van de BMWB

De onderstaande tabel toont de bijdrage van het Gewest in de **eigen middelen van de BMWB** (inbreng van kapitaal in geld en in natura) sinds de oprichting van de maatschappij:

Tabel 80 Bijdrage van het Gewest in de eigen middelen van de BMWB.

Jaar	Bijdrage van het Gewest	Bedragen
2006	Kapitaalbreng in geld	€ 36,1 miljoen
2006	Kapitaalbreng in natura	€ 0
2007	Kapitaalbreng in geld	€ 54,1 miljoen
2007	Kapitaalbreng in natura	€ 0
2008	Kapitaalbreng in geld	€ 0
2008	Kapitaalbreng in natura	€ 92 miljoen
TOTAAL EIGEN MIDDELEN		€ 182,2 miljoen

Bron: Financieel plan BMWB 2009.

Bij de oprichting van de BMWB in 2006 heeft het Gewest:

- een inbreng in geld gedaan in het kapitaal van de BMWB voor een bedrag van € 36,1 miljoen;

In de loop van 2007 heeft het Gewest:

- een inbreng in geld gedaan in het kapitaal van de BMWB voor een bedrag van € 54,64 miljoen;

Tot slot heeft het Gewest in 2008:

- een inbreng gedaan van € 92 miljoen in natura.

Na 2008 was geen enkele inbreng in natura of geld voorzien in het financieel plan.

De inbreng in geld stelt de BMWB in staat de nieuwe investeringen te financieren, evenals de aankopen van de infrastructuur die nodig zijn om het maatschappelijk doel van de maatschappij te halen (zorgen voor de openbare sanering van de afvalwateren in het Brussels Gewest).

De lijst van de activa die het Gewest heeft ingebracht in het kapitaal van de BMWB in 2008, en de inbrengwaarde ervan, worden voorgesteld in bijlage 2.4.

b) Jaarlijkse subsidies door het Gewest uitgekeerd aan de BMWB

De beheerscontract Gewest-BMWB voorziet de toekenning van jaarlijkse gewestelijke subsidies aan de BMWB voor de financiering van de openbare sanering van het stedelijk afvalwater die wordt uitgevoerd door de BMWB.

Het financieel plan van de BMWB voorziet een plan voor meerjarige financiering van de BMWB door het Gewest. Het meerjarig financieringsplan legt de bedragen vast van de jaarlijkse gewestsubsidies die door het Gewest zullen worden uitgekeerd aan de BMWB, vanaf 2007. In het bijzonder:

- de gewestelijke subsidies voor 2007 (oorspronkelijk voorzien in het beheerscontract Gewest-BMWB, voor een bedrag van € 12,1 miljoen) werden niet uitgekeerd, gelet op de vertragingen voor de voorlopige toelating van het station Noord en het uitstel van de betaling van de eerste annuïteit;
- de meerjarige financiering van de BMWB door het Gewest werd dus aangepast..

De onderstaande tabel toont de jaarlijkse bedragen van de subsidies die door het Gewest zullen worden toegekend aan de BMWB, in overeenstemming met de bepalingen van het aanhangsel bij artikel 15 van het beheerscontract en van het meerjarig financieringsplan van de BMWB:

Tabel 81 Herziening van het meerjarig financieringsplan van de BMWB door het Gewest, ten gevolge van de goedkeuring van het aanhangsel in artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jaarlijkse gewestelijke subsidies	€ 0	M€ 20,4	M€ 24,1	M€ 24,7	M€ 27,2	M€ 29,9

Bron: Financieel plan BMWB 2009

3.3.1.2. De aan de BIWD toegekende subsidies

De BIWD ontvangt kapitaalsubsidies voor de financiering van haar drinkwaterdistributie- en saneringsactiviteiten.

De onderstaande tabel toont het totale bedrag van de subsidies ontvangen op 31 december 2008 die bestemd zijn voor de financiering van de drinkwaterdistributie- en afvalwatersaneringsdiensten:

Tabel 82 Subsidies toegekend aan de BIWD op 31/12/2008 bestemd voor de financiering van de activiteiten van drinkwaterdistributie en afvalwatersanering.

Totale waarde van de ontvangen subsidies	Toegepaste afschrijving	Af te schrijven bedrag	
€ 15,153 miljoen	€ 7,708 miljoen	€ 7,445 miljoen	waarvan € 3,068 miljoen voor de distributieactiviteiten waarvan € 4,376 miljoen voor de saneringsactiviteiten

Bron: Activiteitsverslag BIWD, 2008.

Het totale bedrag van de op 31 december 2008 ontvangen subsidies voor de financiering van de distributie- en saneringsactiviteiten bedraagt € 15,153 miljoen; het aandeel van de toegepaste afschrijving op diezelfde datum bedraagt € 7,708 miljoen. Het saldo, dat de in de toekomst af te schrijven subsidies vertegenwoordigt, bedraagt € 7,445 miljoen. Het aandeel dat moet worden toegeschreven aan de distributieactiviteiten bedraagt € 3,068 miljoen en het aandeel dat moet worden toegewezen aan de saneringsactiviteiten bedraagt € 4,376 miljoen.

De onderstaande tabel toont het bedrag van de subsidies dat werd ontvangen door de BIWD in de loop van 2008, alsook de afschrijving in de boekhouding van de dat boekjaar ontvangen subsidies:

Tabel 83 Door de BIWD in de loop van 2008 ontvangen subsidies die bestemd zijn voor de financiering van de saneringsactiviteiten in het Brussels Gewest.

Jaar	Dat jaar ontvangen subsidies	Afschrijving in de boekhouding van het jaar	Restwaarde af te schrijven op het einde van het jaar
2008	€ 0,368 miljoen	€ 0,139 miljoen	€ 4,376 miljoen

Bron: Activiteitsverslag BIWD 2008.

Het bedrag van de door de BIWD in de loop van boekjaar 2008 ontvangen subsidies voor de financiering van de saneringsactiviteiten beliep € 0,368 miljoen. De boekhoudkundige afschrijving bedroeg in 2008 € 0,139 miljoen.

3.3.2. Bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de services

De bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de openbare saneringsdiensten zijn de volgende:

- heffing op de afvalwaterlozing die, op 1 januari 2007, werd vervangen door de kostprijs van de gewestelijke openbare sanering die door de BMWB werd gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten;
- saneringsbijdrage voor de diensten die zijn toevertrouwd aan de BIWD.

3.3.2.1. Kostprijs van de gewestelijke openbare sanering

a) Inleiding :

De gegevens over de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering (van kracht geworden op 1 januari 2007) werden ontvangen van de taxatiedienst van het BIM.

b) Toelichting bij het reglementair kader

De ordonnantie van 29 maart 1996 voorzag "een jaarlijkse heffing op de lozing van afvalwater uitgevoerd op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ongeacht de herkomst van het water met uitzondering van het regenwater dat in tanken en putten met een huishoudelijk gebruik wordt opgevangen en ongeacht de lozingswijze" (art. 3, ordonnantie van 29 maart 2006 tot instelling van een heffing op de lozing van afvalwater). De ordonnantie werd van toepassing via het uitvoeringsbesluit van 7 november 1996; ze werd van kracht op 1 april 1996.

Artikel 70 van de Kaderordonnantie Water voorziet de opheffing van de heffing op het lozen van afvalwater. Deze bepaling is van kracht geworden op 1 november 2006, via de goedkeuring van het besluit van de Brusselse Regering van 7/12/2006 (Besluit betreffende bepaalde uitvoeringsmaatregelen van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid). De heffing werd vervangen door de kostprijs van de gewestelijke sanering die werd gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (gezinnen, ondernemingen) in ruil voor de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden verstrekt door de BMWB.

→ Definities:

De ordonnantie maakt een onderscheid tussen:

water voor huishoudelijk gebruik: water dat wordt gebruikt door natuurlijke personen die houder zijn van een rekening bij de BIWD of door rechtspersonen die houder zijn van een rekening bij de BIWD of zelfproducenten met minder dan 7 voltijds equivalente personen in dienst (artikel 15 van het beheerscontract).

water voor ander dan huishoudelijk gebruik: dit is elk gebruik van water, gedistribueerd of uit zelfproductie, dat nodig is voor de uitoefening van bepaalde economische activiteiten, namelijk:

- de voedingsmiddelenindustrie;
- de metaalnijverheid en afgeleide producten;
- de chemische en farmaceutische nijverheid en afgeleide producten;
- de lak- en verffabrieken, de grafische industrie, de fotografische laboratoria;
- de textielindustrie en leerlooierijen;
- de papier-, karton- en houtindustrie;
- de steengroeven, de glasindustrie, de asbestindustrie, de industrie van niet-metaalhoudende mineralen producten;
- de schoonmaakinstallaties;
- andere industrieën: afvalverwerking, ziekenhuizen, enz..

Voor een onderneming met 7 of meer personen in dienst (voltijds equivalent) wordt, wanneer de meter zowel het huishoudelijk water als het ander dan huishoudelijk water meet, een forfait van 20 m³ water/werknemer/jaar beschouwd als huishoudelijke lozing.

Wanneer de meter tegelijk een onderneming en een woning van water voorziet, wordt een forfait van 35 m³/inwoner/jaar beschouwd als huishoudelijke lozing.

→ **Kostprijs van de gewestelijke sanering::**

De volgende personen zijn de heffing verschuldigd (Bijlage III, artikel 3):

- elke natuurlijke of rechtspersoon die een watermeter heeft geopend bij de BIWD;
- elke natuurlijke of rechtspersoon die een wateronttrekkingsinstallatie heeft op het grondgebied van het Brussels Gewest.

De prijzen, die gedefinieerd zijn op basis van de vuilvracht van het afvalwater dat wordt geloosd door de waterverbruikers, worden bepaald op basis van de volgende categorieën:

- Categorie 1: Natuurlijke of rechtspersoon die uitsluitend huishoudelijk water loost;
- Categorie 2: Rechtspersoon met minder dan 7 personen in dienst, waarbij het aantal personen bepaald wordt in overeenstemming met artikel 4 van bijlage III, en die industrieel afvalwater loost, eventueel gemengd met huishoudelijk afvalwater;
- Categorie 3: Rechtspersoon met 7 of meer personen in dienst, waarbij het aantal personen bepaald wordt in overeenstemming met artikel 4 van bijlage III, en die industrieel afvalwater loost, eventueel gemengd met huishoudelijk afvalwater.

De kostprijs van de gewestelijke sanering van het huishoudelijk afvalwater, "Standaard eenheidsprijs" genoemd, bedraagt € 0,3602/m³ geloosd water (artikel 15 van het beheerscontract). Het geloosde watervolume wordt geacht gelijk te zijn aan het watervolume dat in rekening wordt gebracht in de loop van de belastbare periode (dit zijn de door de distributeur geloosde watervolumes en de in het natuurlijke milieu gewonnen watervolumes). De "SEP" is van toepassing op de lozingen van als huishoudelijk water beschouwd afvalwater, dus op de 2 eerste categorieën.

De kostprijs voor de gewestelijke sanering van ander dan huishoudelijk afvalwater is van toepassing op de derde categorie. De prijs kan worden geraamd op forfaitaire of reële basis, volgens de modaliteiten opgenomen in bijlage III van het beheerscontract;

De verbruikers van categorieën 1 & 2 hebben de mogelijkheid, door kennisgeving aan de BIWD, te worden belast volgens de heffing die wordt toegepast in categorie 3.

→ **Analyse van het water voor de lozing van ander dan huishoudelijk afvalwater**

Ondanks de opheffing van de Ordonnantie van 1996 blijven de verplichting van de wateranalyse en de modaliteiten ervan die het mogelijk maken de geloosde vuilvracht te bepalen, van kracht, en worden ze hernomen voor de reële kostprijs van de gewestelijke sanering in artikelen 11, 12 en 13 van bijlage III, en moeten ze voldoen aan de maatregelen die vereist zijn in artikelen 15 tot 21 van de Ordonnantie uit 1996. De analyses kunnen als volgt worden uitgevoerd:

- ofwel aan de hand van een maandelijkse analyse van de lozingen. De onderneming kan deze analyses zelf uitvoeren;
- ofwel aan de hand van een jaarlijkse analyse van de lozingen door een erkend laboratorium dat werd gekozen door de onderneming, in overeenstemming met de modaliteiten en methoden die werden vastgelegd door de Regering. In dit geval moet de analyse plaatsvinden in de maand met de grootste activiteit van de voorgaande belastbare periode. Het bedrag van de heffing wordt bepaald op basis van de resultaten van de door het erkend laboratorium uitgevoerde analyse.

De analyses worden uitgevoerd over een periode van minimum 24 uur en maximum 3 x 24 uur. De onderneming moet worden uitgerust met een meetsysteem voor het debiet (bijvoorbeeld, een Venturi-systeem of een V-vormige overloop) aangezien het genomen monster in verhouding moet staan tot het geloosde debiet. Indien de onderneming niet over een dergelijke uitrusting beschikt, kan ze een beroep doen op een erkend laboratorium dat over een mobiel systeem voor debietmetingen beschikt (het BIM moet het gebruikte mobiele systeem goedkeuren).

De onderneming moet het BIM per aangetekend schrijven een maand vooraf op de hoogte stellen van de periode waarin de monsters zullen worden genomen en van de gegevens van het gekozen erkende laboratorium. Het BIM kan op eigen kosten een tegenanalyse laten uitvoeren.

→ **Te analyseren parameters:**

- stoffen in suspensie en oxideerbare stoffen: MES, BZV, CZV;
- nutriënten: N, P;

Bepaalde parameters worden mogelijk niet geanalyseerd indien de onderneming het bewijs levert dat ze niet in de lozingen zitten. Het bewijs wordt geleverd op basis van de gebruikte producten en de gebruikte procedés.

In afwijking op artikel 6 worden bepaalde ondernemingen vrijgesteld van analyses. Het gaat om de volgende ondernemingen:

- ondernemingen met 7 of meer personen in dienst (equivalent voltijds) waarvoor de geloosde vuilvracht lager is dan 20 miljoen vervuilingseenheden;
- ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst.

→ **Berekeningsformule:**

Om de kostprijs van de gewestelijke sanering te berekenen, zijn de aangeslagenen verplicht de afvalwatervolumes die ze lozen te meten, volgens de door de Regering opgelegde modaliteiten. Bij gebrek aan een debietmeting worden de geloosde volumes verondersteld gelijk te zijn aan de som van de zelf geproduceerde watervolumes en de door de distributeur gefactureerde watervolumes.

De modaliteiten voor berekening van de prijs zijn de volgende:

- formule van de reële kostprijs van de sanering: elke natuurlijke of rechtspersoon die ander dan huishoudelijk afvalwater loost wordt ambtshalve onderworpen aan de formule van de reële heffing, behalve indien het gemeten aantal vervuilingseenheden lager is dan of gelijk is aan 20 miljoen vervuilingseenheden/jaar;
- formule van de forfaitaire kostprijs van de sanering: deze is van toepassing op de natuurlijke of rechtspersonen met een geloosde vuilvracht lager dan of gelijk aan 20 miljoen vervuilingseenheden/jaar..

De berekeningsformule is gebaseerd op de volgende parameters:

- geloosd afvalwatervolume;
- geloosde vuilvracht veroorzaakt door stoffen in suspensie, oxideerbare stoffen en nutriënten.

De berekeningsformule luidt als volgt:

$$P = \alpha \times Vr + \beta \times CP + \eta \times Vdom$$

Waarbij

- P = Prijs van de gewestelijke sanering, uitgedrukt in €/jaar;
- Vr = volume water dat door de heffingsplichtige werd geloosd in de loop van de belastbare periode, uitgedrukt in m³;
 - Indien forfaitaire P, Vr = Vdom
 - Indien reële P, Vr = Vdom indien de meting van de CP de huishoudelijke CP niet omvat.
- CP = vuilvracht van het afvalwater dat werd geloosd in de loop van de belastbare periode, uitgedrukt in vervuilingseenheden;
- Vdom= Volume huishoudelijk water dat door de heffingsplichtige werd geloosd in de loop van de belastbare periode, uitgedrukt in m³;
- η = standaard eenheidsprijs: € 0,3275 excl. btw;
- α = eenheidsprijs: € 0,07680/m³ x (1/1,06);
- β = eenheidsprijs: € 0,00035/vervuilingseenheid x (1/1,06).

De berekening van de parameter CP varieert volgens de prijsberekenningsformule:

IN DE FORMULE VAN DE REËLE PRIJS:

$$CP = Vr \times (D1+D2),$$

Waarbij

D1 de vuilvracht vertegenwoordigt die wordt veroorzaakt door de stoffen in suspensie en de oxideerbare stoffen (uitgedrukt in vervuilingseenheden/m³). Ze wordt geraamd volgens de formule:

$$D1 = Q1 \times (2 \times DBO + DCO) / 3 + Q2 \times MS ;$$

D2 de vuilvracht vertegenwoordigt die wordt veroorzaakt door de nutriënten (uitgedrukt in vervuilingseenheden/m³), geraamd volgens de formule:

$$D2 = Q3 \times N + Q4 \times P.$$

Met

Q1 (=1), Q2 (=2), Q3 (=3), Q4 (=4) = Wegingscoëfficiënten;

BZV = de biochemische zuurstofvraag gedurende 5 dagen van het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, vastgesteld volgens artikel 12 van bijlage III;

CZV = de chemische zuurstofvraag gedurende 5 dagen van het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, vastgesteld volgens artikel 12 van bijlage III;

MS = gehalte van de stoffen in suspensie van het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, vastgesteld volgens artikel 12 van bijlage III;

N = de stikstofconcentratie van het geloosde afvalwater, bepaald volgens artikel 12 van bijlage III;

P = de fosforconcentratie van het van het geloosde afvalwater, vastgesteld volgens artikel 12 van bijlage III;

IN DE FORMULE VAN DE FORFAITAIRE PRIJS:

$$CP = A \times S$$

Waarbij

A staat voor het aantal activiteitseenheden in de loop van de belastbare periode (gemeten op basis van de activiteitseenheid B zoals gedefinieerd in artikel 18 van bijlage III);

S staat voor de geraamde vuilvracht voor elke activiteitseenheid uitgedrukt vervuilingseenheden/activiteitseenheid (zoals in artikel 18).

De BMWB kan, onverminderd, facturen voor voorschotten uitschrijven op basis van het forfaitaire stelsel (Artikel 15 van het beheerscontract). Het prijsverschil wordt dan bepaald op het einde van de periode, waarna een saldo verschuldigd is of terugbetaald wordt. De waterdistributeur int de betalingen voor rekening van de BMWB.

De heffingsplichtigen zijn gehouden om, vóór 31 maart van elk jaar, formulieren in te vullen en in te dienen bij het BIM die de nodige gegevens bevatten voor de raming van de reële of forfaitaire kostprijs van de gewestelijke sanering. De heffingsplichtigen die water afnemen voor huishoudelijk gebruik zijn vrijgesteld van de aangifte.

Door inning van de kostprijs van de gewestelijke sanering verbindt de BMWB zich ertoe de openbare sanering van het afvalwater uit te voeren en de coördinatie en tegemoetkomingen te verzorgen bij de verwezenlijking van werken voor de riolering, de inzameling en de zuivering van stedelijk afvalwater bij de infrastructuur die de BMWB beheert (Artikel 5 van het beheerscontract).

c) Raming van de inkomsten van de heffing voor de sector van de gezinnen en de ondernemingen

De gegevens van de kostprijs van de gewestelijke sanering 2008 zijn nog niet beschikbaar voor de lozingen van het ander dan huishoudelijk water. Wij baseren ons dus op de gegevens voor 2007, die werden verstrekt door de "taxatiedienst" van het BIM, om een raming te maken. Voor de andere lozingen zal de prijs worden geraamd op basis van de door de BIWD geloosde volumes in 2008 en van de standaard eenheidsprijs 2008.

De onderstaande tabel toont de raming van de ontvangsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering voor de sector van de gezinnen voor het lozingsjaar 2008:

Tabel 84 Raming van de ontvangsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering van het huishoudelijk afvalwater in 2008 voor de sector van de gezinnen.

Lozingsjaar	Totale gedistribueerde volumes	Standaard eenheidsprijs	Opbrengsten
2008	39,66 m ³	€ 0,3602/m ³	M€ 14,29

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD 2009.

De onderstaande tabel geeft de raming voor 2008 van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering voor de ondernemingen met 7 personen en meer in dienst, op basis van het lozingsjaar 2007:

Tabel 85 Raming voor 2008 van de ontvangsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering voor de ondernemingen met 7 personen en meer in dienst, op basis van het lozingsjaar 2007.

Lozingsjaar	Aantal ondernemingen	Aantal dossiers	Opbrengsten van de heffing
2007	145	632	1.315.280 €

Bron: BIM, Afdeling water,, 2009.

Zoals hierboven uiteengezet, wordt de gewestelijke kostprijs voor sanering van "ander dan huishoudelijk" afvalwater toegepast op de volgende economische activiteiten:

- de voedingsmiddelenindustrie;
- de metaalnijverheid en afgeleide producten;
- de chemische, farmaceutische nijverheid en afgeleide producten;
- de lak- en verffabrieken, de grafische industrie, de fotografische laboratoria;
- de textielindustrie en leerlooierijen;
- de papier-, karton- en houtindustrie;
- de steengroeven, de glasindustrie, de asbestindustrie, de industrie van niet-metaalhoudende mineralen producten;
- de schoonmaakinstallaties;
- andere industrieën: afvalverwerking, ziekenhuizen, enz.

De volumes die worden geloosd door de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst, die onderworpen zijn aan de heffing op de lozing van afvalwater, worden voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 86 Volumes geloosd door de ondernemingen die gebonden zijn aan de reële of forfaitaire gewestelijke kostprijs voor het lozingsjaar 2007

Jaar	In de riool geloosde volumes	In de oppervlaktewateren geloosde volumes	Niet-geloosde volumes
2007	2.223.712 m ³	0 m ³	612.346 m ³

Bron: BIM, Afdeling water, 2009..

d) Raming van de opbrengsten van de gewestelijke kostprijs van de sanering voor de ondernemingen van de industriële sector

De opbrengsten van de gewestelijke kostprijs van de sanering op de afvalwaterlozing ten laste van de "industriële sector" bestaan uit de opbrengsten van de forfaitaire en reële kostprijs voor het "ander dan huishoudelijk" afvalwater (ten laste van de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst) en van de opbrengsten van de standaard eenheidsprijs ten laste van de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst (het door deze ondernemingen geloosde afvalwater wordt beschouwd als huishoudelijk afvalwater).

Zoals wordt verklaard in paragraaf 2.3 wordt de "industriële sector" gevormd door de ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit is ingedeeld in de NACE-categorie 1000-4500.

De onderstaande tabel geeft de raming van de opbrengsten van de gewestelijke kostprijs van de sanering op de lozing van afvalwater ten laste van de "industriële sector" voor 2008:

Tabel 87 Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering ten laste van de industriële sector (NACE-activiteitscodes 1000-4500), voor 2008, op basis van het lozingsjaar voor "ander dan huishoudelijk water" 2007 .

NACE Codes		Aan heffing onderworpen BIWD-volumes		Opbrengsten van de heffing (M€)
1000 – 4500	Ondernemingen onderworpen aan de heffing op het "ander dan huishoudelijk" afvalwater	433.976 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,601
	Ondernemingen gebonden aan de heffing op het huishoudelijk afvalwater	1.036.204 m ³	0,3602 €/m ³	0,373
	TOTAAL	1,47 Mm³		0,974

Bron: BIM, Afdeling Water, 2009; BIWD, 2008.

- De totale volumes van de BIWD die worden gedistribueerd aan alle ondernemingen (met 7 of meer personen in dienst en met minder dan 7 personen in dienst) van de industriële sector (NACE-codes 1000-4500) komen van VIVAQUA en hebben betrekking op het jaar 2008.
- De volumes van de BIWD die worden gedistribueerd aan ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst worden verkregen door de volumes die worden gefactureerd aan de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst (die worden onderworpen aan de heffing op het ander dan huishoudelijk afvalwater) af te trekken van het totale BIWD-volume dat wordt gefactureerd aan de ondernemingen van de industriële sector. De volumes die zo worden verkregen (1.036.204 m³ in 2008) worden onderworpen aan de gewestelijke kostprijs voor de sanering op de lozing van het huishoudelijk afvalwater, tegen een tarief van € 0,3602 m³.

e) Raming van de opbrengsten van de heffing voor de ondernemingen van de tertiaire sector

De onderstaande tabel toont de raming van de opbrengsten van de heffing op de lozing van afvalwater ten laste van de "tertiaire sector" voor 2008 (op basis van de lozings in 2007) :

Tabel 88 Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering ten laste van de dienstensector (NACE-activiteitscodes 5000-9300), voor het lozingsjaar 2008.

NACE Codes		Aan heffing onderworpen BIWD-volumes		Opbrengsten van de heffing (M€)
5000 – 9300	Ondernemingen onderworpen aan de heffing op het "ander dan huishoudelijk" afvalwater": ondernemingen met 7 of meer personen in dienst	1.816.469 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,728
	Ondernemingen gebonden aan de heffing op het huishoudelijk afvalwater: ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst	15.327.133 m ³	€ 0,3602/ m ³	5,521
9500 - 9901	Gezinnen met huishoudelijk personeel, extraterritoriale organisaties, Europese Commissie	637.156 m ³	Niet gebonden aan de heffing	/
9999	Niet-geïdentificeerde economische activiteiten	230.240 m ³	€ 0,3718/m ³	0,083
	TOTAL	18,01 m³		6,332

Bron: BIM, Afdeling Water, 2009; BIWD, 2008.

- Wat de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst betreft, belopen de door de BIWD gefactureerde volumes 1,82 miljoen m³; de opbrengsten van de heffing bedragen € 0,728 miljoen. Deze gegevens komen van de taxatiedienst van het BIM voor 2007 en werden aangepast voor 2008.
- Wat de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst betreft, bedroegen de in 2005 door de BIWD gefactureerde volumes 15,33 miljoen m³. Deze werden verkregen door de aan de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst (die onderworpen zijn aan de heffing op ander dan huishoudelijk afvalwater) gefactureerde volumes af te trekken van de totale volumes die door de BIWD werden gefactureerd aan de ondernemingen van de tertiaire sector. Deze volumes worden onderworpen aan de heffing op de lozing van huishoudelijk afvalwater, tegen een tarief van € 0,3602/m³.
- De operatoren die een ingedeelde activiteit uitoefenen volgens de NACE-codes 9500 (gezinnen met huishoudelijk personeel), 9900 (extraterritoriale organisaties) en 9901 (Europese Commissie) worden niet onderworpen aan de heffing op de afvalwaterlozings. De door deze operatoren verbruikte volumes bedragen 637.156 m³ in 2008.
- De volumes die zijn ingedeeld onder Nace-code 9999 (niet-nauwkeurig gedefinieerde economische activiteiten) worden beschouwd als onderworpen aan de heffing op de lozing van huishoudelijk afvalwater..

f) Overzicht van de opbrengsten van de gewestelijke kostprijs van de sanering

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de gewestelijke kostprijs van de sanering voor het lozingsjaar 2008 (op basis van 2007), voor de bevolking, de industrie en de tertiaire sector:

Tabel 89 Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering voor 2008

Sector	NACE-codes		Aan de heffing onderworpen BIWD-volumes		Opbrengst (M €)
Bevolking			39,66 m ³	€ 0,3602/m ³	M€ 14,29
Industriële sector	1000 – 4500	Ondernemingen die “ander dan huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met 7 of meer personen in dienst	433.976 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,601
		Ondernemingen die “huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst	1.036.204 m ³	€ 0,3602/m ³	0,373
Tertiaire sector	5000 – 9300	Ondernemingen die “ander dan huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met 7 of meer personen in dienst	1.816.469 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,728
		Ondernemingen die “huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst	15.327.133 m ³	€ 0,3602/ m ³	5,521
	9500 – 9901	Gezinnen met huishoudelijk personeel, extraterritoriale organisaties, de Europese Commissie	637.156 m ³	Niet onderworpen aan de heffing	/
	9999	Niet-geïdentificeerde economische activiteiten	230.240 m ³	€ 0,3718/m ³	0,083
TOTAAL			59,14 m³		21,6

Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water en Bos, 2009; BIWD, 2008.

3.3.2.2. Raming van de totale opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten

a) Opheffing van de heffing op de afvalwaterlozing

Artikel 70 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heft de ordonnantie van 29 maart 1996 houdende invoering van een heffing op het lozen van afvalwater op. Ditzelfde artikel geeft de Regering de mogelijkheid artikelen 15 tot 21 van de ordonnantie van 29 maart 1996 (onderzoek en controle) te blijven toepassen in de mate dat dit nodig is om rekening te houden met de vuilvracht van het geloosd afvalwater voor de bepaling van de waterprijs en de saneringsdiensten.

De Brusselse Regering heeft de bepalingen van het bovenvermelde artikel 70 uitgevoerd via het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 december 2006 betreffende bepaalde uitvoeringsmaatregelen van de ordonnantie van 20 oktober 2006. Artikel 5 van het besluit stelt dat “de ordonnantie van 29 maart 2006 tot instelling van een taks op het storten van afvalwater wordt opgeheven krachtens artikel 70 van de ordonnantie van 20 oktober 2006. Artikelen 15 tot en met 21 van de ordonnantie van 29 maart 1996 blijven evenwel van kracht voor zover dit nodig is voor het rekening houden met de vervuilende last van het gestorte water voor het vastleggen van de waterprijs en van de saneringsdiensten”.».

b) Saneringseenheidsprijzen gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten

De intrekking van de heffing op de afvalwaterlozing is een maatregel in het kader van de terugwinning van de kosten van de waterdiensten en de bepaling van de reële kostprijs van het water (artikel 38, § 1 van de ordonnantie van 20 oktober 2006). De reële kostprijs van het water wordt bepaald door “de totaliteit van de kosten van de waterdiensten” en omvat de volgende onderdelen:

- de kosten die verband houden met de bescherming van de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water;
- de productiekosten;
- de distributiekosten;
- de openbare saneringskosten.

De reële kostprijs van het water wordt volledig gedekt door twee bronnen van financiering (artikel 38, § 2):

- enerzijds de prijs van het water die wordt gefactureerd aan de consumenten (bevolking, industrie, tertiaire sector, enz.);
- en anderzijds een financiële participatie van het Gewest.

De heffing op de lozing van afvalwater wordt dus vervangen door een onderdeel van de watertarifiering dat bestemd is om, met de financiële participatie van het Gewest, de openbare sanering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te financieren. Dit onderdeel van de tarifiering, **kostprijs van de gewestelijke sanering** genoemd, is onderworpen aan het btw-stelsel (tegen een tarief van 6 %).

c) Modaliteiten voor bepaling van de eenheidsprijs van de gewestelijke openbare sanering

De kostprijs van de gewestelijke sanering is vastgelegd door de BMWB, volgens de bepalingen van artikel 14 van het beheerscontract Gewest-BMWB. Krachtens deze bepalingen worden de prijzen van de door de BMWB verstrekte diensten bepaald als volgt:

1ste fase: het Gewest geeft de BMWB kennis van de doelstellingen die moeten worden bereikt gezien de aan de BMWB toegekende opdrachten (door artikel 5 van het beheerscontract Gewest-BMWB), namelijk de prestatie van de openbare saneringsdiensten van de afvalwateren in het Brussels Gewest en de coördinatie en interventie in de uitvoering van de werken van riolering, inzameling en zuivering van de afvalwateren in de infrastructuur die de BMWB beheert;

2de fase: het Gewest geeft de BMWB kennis van de subsidies die door het Gewest zullen worden uitgekeerd aan de BMWB met het doel de in de 1ste fase vastgestelde doelstellingen te bereiken. De voorziene gewestelijke subsidies zijn opgenomen in het plan voor meerjarige financiering van de BMWB door het Gewest (zie paragraaf 3.3.1.1);

3de fase: op basis van de doelstellingen op het vlak van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die zijn vastgelegd door het Gewest zal de BMWB de middelen beoordelen die nodig zijn om de doelstellingen te bereiken op basis van:

- een investeringsplan, dat de planning bepaalt en de bedragen van de investeringen die nodig zijn om de vastgestelde doelstellingen te bereiken, minstens wat de duur van het beheerscontract (5 jaar) betreft. Het investeringsplan is vastgelegd in bijlage 1 van het beheerscontract Gewest-BMWB;
- een operationeel plan dat enerzijds de operationele en financiële lasten bepaalt die nodig zijn om de vastgestelde doelstellingen te bereiken, en anderzijds de volumes van de prestaties die moeten worden uitgevoerd door de BMWB, over een duur die minstens gelijk is aan de duur van het beheerscontract;

4de fase: op basis van het investeringsplan en het operationeel plan van de BMWB (3de fase) en van de door het Gewest voorgestelde subsidies, stelt de BMWB een prospectief financieel plan op dat de jaarlijkse totale kostprijs bepaalt die gekoppeld is aan het bereiken van de doelstellingen die zijn toegekend aan de BMWB over een tijdspanne die minstens gelijk is aan de duur van het beheerscontract.

De jaarlijkse totale kostprijs wordt opgesplitst naargelang van de verschillende doelstellingen die de BMWB moet bereiken.

5de fase: op basis van de jaarlijkse totale kosten die werden geraamd in de vorige fase en de te bereiken prestatievolumes, bepaalt het financieel plan de eenheidsprijzen van de door de BMWB verstrekte diensten. De eenheidsprijzen kunnen variëren over de duur van het financieel plan;

6de fase: de BMWB geeft de Regering kennis van het investeringsplan, het operationeel plan en het financieel plan en de eenheidsprijzen die gekoppeld zijn aan de verschillende door de BMWB gepresteerde diensten (vastgesteld op basis van de vermelde plannen) ;

7de fase: de Regering geeft de BMWB kennis van::

- haar akkoord met betrekking tot de door de BMWB voorgestelde plannen en de eenheidsprijzen die eruit voortvloeien;
- of, indien er geen akkoord is, van haar opmerkingen en bezwaren met betrekking tot de plannen..

d) Saneringseenheidsprijzen voor 2008

De eenheidsprijs van de gewestelijke openbare sanering voor 2008 (artikel 15 beheerscontract Gewest-BMWB)::

- bedraagt € 0,3602/m³, gedistribueerd of zelf geproduceerd, excl. 6 % btw, voor de natuurlijke of rechtspersonen die houder zijn van een rekening bij de BIWD (evenals voor de zelfproducenten) en die uitsluitend huishoudelijk afvalwater lozen en voor de rechtspersonen met minder dan 7 personen in dienst, rechtspersonen die houder zijn van een rekening bij de BIWD (evenals voor de zelfproducenten) die industrieel afvalwater lozen, eventueel gemengd met huishoudelijk afvalwater;;
- is bepaald op basis van de bepalingen van bijlage 3 van het beheerscontract Gewest-BMWB, voor rechtspersonen met 7 of meer personen in dienst die houder zijn van een rekening bij de BIWD (evenals voor de zelfproducenten) die industrieel afvalwater lozen, eventueel gemengd met huishoudelijk afvalwater. De prijs zal worden geraamd op forfaitaire of reële basis. De modaliteiten voor berekening van de gewestelijke saneringsprijs voor deze categorie van ondernemingen is dezelfde als degene die voorzien is door de heffing op de lozing van het afvalwater, op twee uitzonderingen na:
 - de in de berekening van de saneringsprijs in aanmerking genomen vuilvracht omvat uitsluitend de zuiverbare stoffen, namelijk BZV, CZV, MES, N en P;
 - de prijs van de sanering is uitsluitend van toepassing op ondernemingen die zijn aangesloten op een zuiveringsstation..

e) Raming van de opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering

De raming van de opbrengsten van de tarifiering die bestemd zijn voor financiering van de infrastructuur van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering gebeurt als volgt:

- Voor de sector van de bevolking die als “huishoudelijk” beschouwd afvalwater loost, op basis van::
 - het verbruik van drinkwater in 2008 (Bron VIVAQUA);
 - de kostprijs van de gewestelijke sanering die de BMWB heeft vastgelegd in haar financieel plan voor 2008 en gefactureerd aan de gezinnen (€ 0,3602/gedistribueerde m³, excl. btw).
- Voor de ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren die als “huishoudelijk” beschouwd afvalwater lozen (dit zijn ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst) op basis van:
 - de volumes die door de BIWD in de loop van 2008 werden gefactureerd aan de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst;
 - de prijs van de gewestelijke sanering die de BMWB heeft vastgelegd in haar financieel plan voor 2008 en die wordt toegepast op alle als “huishoudelijk” beschouwd verbruik (€ 0,3602/gedistribueerde m³, excl. btw).
- Voor de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst die een industriële activiteit uitoefenen (opgenomen in de lijst van bijlage III van het beheerscontract), die onderworpen zijn aan de gewestelijke kostprijs van de sanering voor “ander dan huishoudelijk water”, wordt de berekening van de opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering voor deze categorie van ondernemingen dus gemaakt op basis van de gegevens verstrekt door de “taxatiedienst” van het BIM, die betrekking hebben op lozingsjaar 2007 en aangepast zijn voor 2008.
- Voor de operatoren die een activiteit uitoefenen die is ingedeeld volgens de NACE-codes 9500 (gezinnen met huishoudelijk personeel), 9900 (extraterritoriale organisaties) en 9901 (Europese Commissie), gaat men ervan uit dat ze de kostprijs van de gewestelijke openbare sanering verschuldigd zijn die van toepassing is op het als “huishoudelijk” beschouwd verbruik.

De onderstaande tabel toont de raming van de opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten voor 2009:

Tabel 90 Raming van de opbrengsten van de gewestelijke openbare sanering (die de heffing op de afvalwaterlozingen vervangt) die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in 2008

Sector	NACE-codes		Volumes BIWD		Opbrengsten (M €)
Bevolking			39,66 m ³	€ 0,3602/m ³	M€ 14,29
Industriële sector	1000 – 4500	Ondernemingen die “ander dan huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met 7 of meer personen in dienst	433.976 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,601
		Ondernemingen die “huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst	1.036.204 m ³	€ 0,3602/m ³	0,373
Tertiaire sector	5000 – 9300	Ondernemingen die “ander dan huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met 7 of meer personen in dienst	1.816.469 m ³	Resultaten bestand heffingen BIM	0,728
		Ondernemingen die “huishoudelijk” afvalwater lozen: ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst	15.327.133 m ³	€ 0,3602 €/ m ³	5,521
	9500 – 9901	Gezinnen met huishoudelijk personeel, extraterritoriale organisaties, Europese Commissie	637.156 m ³	Niet onderworpen aan de heffing	/
	9999	Niet-geïdentificeerde economische activiteiten	230.240 m ³	€ 0,3718 /m ³	0,083
TOTAAL			59,14 m³		21,6

Bron: BIM, Afdeling Water, 2009; BIWD 2008.

3.3.2.3. Saneringsbijdrage

Wat de door de Gemeenten aan de BIWD-Sanering toevertrouwde saneringsdiensten betreft (exploitatie, onderhoud, monitoring van de gemeentelijke rioolnetten en van de infrastructuur om overstromingen te bestrijden), worden de kosten van de door de BIWD verstrekte saneringsdiensten:

- gedragen door de gemeente, voor het deel dat deze zelf bepaalt;
- gedekt door een “jaarlijkse saneringsbijdrage”, voor het andere deel.

Het bedrag van de bijdrage wordt bepaald naargelang van de saneringsdiensten die elke gemeente heeft beslist over te dragen aan de BIWD, en wordt berekend per boekjaar op basis van het volume water voor huishoudelijk of ander gebruik dat in ditzelfde boekjaar wordt gefactureerd aan de gebruikers.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de tarieven van de saneringsbijdrage voor elke dienst die van kracht zijn vóór en na 1 januari 2007:

Tabel 91 Saneringsbijdrage voor elke dienst die wordt toevertrouwd aan BIWD-Sanering: wijziging van de bedragen van de bijdrage op 16 januari 2007.

	Bijdrage vóór 16/01/2007	Bijdrage vanaf 16/01/2007
Dienst 1	€ 0,05/m ³	€ 0,0860/m ³
Dienst 2	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
Dienst 3	€ 0,0125/m ³	€ 0,0215/m ³
Dienst 4	€ 0,1375/m ³	€ 0,2365/m ³
Dienst 5	€ 0,025/m ³	€ 0,0430/m ³
TOTAAL 5 DIENSTEN	€ 0,25/m³	€ 0,43/m³

Bron: BIWD, 2009

Sinds 16 januari 2007 bedraagt de saneringsbijdrage voor de gemeenten die de 5 diensten hebben toevertrouwd aan de BIWD € 0,43/m³. Deze aanpassing werd goedgekeurd door de Minister voor Economie op 12 januari 2007. In 2008 werd geen aanpassing van de bedragen doorgevoerd. Vanaf 2009 volgt de tarifiering daarentegen wel het principe van de solidaire tarifiering.

Tabel 92 Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in het BHG, per economische sector¹⁵

	Nace-code	Gefactureerd verbruik in 2008	Bedrag gemeentelijke bijdrage (€)
Bevolking		39,66 Mm ³	13,71
Industrie	1000 – 4500	1,47 Mm ³	0,48
Tertiaire sector	5000 – 9999	18,01 Mm ³	4,9
TOTAAL		59,14 Mm³	19,1

Bron : VIVAQUA,2009.

De raming van de totale opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 bedroeg € 19,1 miljoen¹⁶. Deze raming werd uitgevoerd rekening houdend met de volumes die door de BIWD werden gedistribueerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in elke gemeente in de loop van 2008, door toepassing van de in 2008 geldende tarieven.

¹⁵ Zie details van de raming van de opbrengsten van de bijdrage, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, in elke gemeente, tabellen 2.6.3 en 2.6.4 van bijlage 2.6
¹⁶ Zie berekening tabel 2.6.2., bijlage 2.6

3.3.2.4. Bepaling van de totale bijdrage van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de openbare saneringsdiensten

De bijdrage van de economische sectoren aan de financiering van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, voor 2008, is opgenomen in de onderstaande tabel (in M€):

Tabel 93 Bepaling van de totale bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: referentiejaar 2008.

Economische sector	Vergoeding van de saneringsdienst	Saneringsbijdrage	TOTAAL
Bevolking	14,29	13,71	28
Industriële sector	0,97	0,48	1,45
Tertiaire sector	6,33	4,9	11,23
TOTAAL	21,6	19,1	40,7

Bron: Leefmilieu Brussel – BIM, Afdeling Water, op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD.

3.4. Raming van de kosten van de openbare saneringsdiensten

3.4.1. Selectie van de methodes voor raming van de kosten van de diensten

Volgens de voorschriften van de WATECO-gids¹⁷ bestaan de kosten van de diensten die zullen worden geraamd uit **de financiële kosten**, die het volgende omvatten:

- de investeringskosten;
- de exploitatiekosten;
- de instandhoudings- en onderhoudskosten;
- de administratiekosten.

De methodes voor raming van de kosten van de diensten die worden voorgesteld in de WATECO-gids, worden nader toegelicht in paragraaf 2.5.1.

a) Investeringskosten

Wat de investeringskosten betreft, worden de volgende vaste activa of infrastructuren geraamd:

- Activa/kapitaal ingebracht of geïnjecteerd door het Gewest in het kapitaal van de BMWB bij de oprichting van de maatschappij (in 2006) en daarna;
- Verkoop van activa van het Gewest aan de BMWB sinds 2006. De gebruikte ramingsmethode is de methode van de "huidige waarde" die de huidige waarde van de infrastructuren bepaalt op basis van de kostprijs van de infrastructuren die werd overeengekomen tussen het Gewest en de BMWB;
- nieuwe investeringen door de BMWB sinds 2006: het gaat hoofdzakelijk om gewestelijke collectoren. De gebruikte ramingsmethode is de methode van de "huidige waarde", die de huidige waarde van de infrastructuren bepaalt op basis van het bedrag van de gedane investering.
- saneringsinfrastructuren van de Gemeenten die aan de BIWD-Sanering alle diensten of de 4 eerste diensten hebben toevertrouwd (alle gemeenten van het Brussels Gewest, behalve Brussel-Stad en Elsene): dit zijn de gemeentelijke rioolnetten, de collectoren en de stormbekkens van de gemeenten in kwestie. De gebruikte ramingsmethode is de methode van de "vervangingswaarde" of de "nieuwwaarde";
- het station Noord (1.100.000 I.E.) dat in gebruik is genomen in maart 2007. De annuïteit ten laste van de BMWB (na overdracht van het AQUIRIS-contract van het Gewest aan de BMWB) dekt de kosten van het ontwerp, de constructie, de exploitatie, het onderhoud en de overdracht van het station aan het Gewest bij het verstrijken van het contract (in 2028). De eerste annuïteit werd betaald in 2008. Het

17 Economics and the Environment: the implementation challenge of the Water Framework Directive. A guidance document

totale bedrag van de annuïteit vormt dus de raming van de investerings-, exploitatie- en onderhoudskosten van het station Noord.

De investeringskosten van bepaalde infrastructures werden niet geraamd, aangezien deze gegevens niet beschikbaar zijn. Het gaat om de volgende infrastructures:

- de gemeentelijke collectoren en stormbekkens waarvan de gemeenten het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD, via de eerste saneringsdienst. De lijst van de betrokken kunstwerken wordt voorgesteld in bijlage 2.9;
- de rioolnetten van de gemeenten Brussel-Stad en Elsene die hun beheer niet hebben toevertrouwd aan de BIWD.

b) Exploitatie- en onderhoudskosten

Wat de exploitatiekosten van de diensten betreft:

- de exploitatie- en onderhoudskosten van het station Zuid bestaan uit het bedrag van de annuïteit die ten laste komt van de BMWB (na overdracht van het BIWM-contract van het Gewest aan de BMWB) dat de exploitatie van het beheer door VIVAQUA dekt;
- de exploitatie- en onderhoudskosten van het rioolnet waarvan de gemeenten het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD bestaan uit de beheerskosten van het net die jaarlijks door VIVAQUA worden gefactureerd aan de BIWD. Deze kosten worden geboekt in rubriek II.B van de resultatenrekening van de BIWD ("Kosten van verkopen en prestaties – Diverse diensten en goederen).
- de exploitatie- en onderhoudskosten van het rioolnet waarvan de gemeenten het beheer niet hebben toevertrouwd aan de BIWD (gemeenten Brussel-Stad en Elsene) zijn niet beschikbaar..

c) Administratiekosten

De administratiekosten bestaan uit de operationele kosten (of werkingskosten) van de BMWB. Ze worden geboekt in het operationeel plan en in het financieel plan die als bijlage bij het beheerscontract Gewest-BMWB zijn opgenomen.

3.4.2. Raming van de kosten van de door de BMWB geleverde diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

a) Investeringskosten van de activa die door het Gewest werden ingebracht in of overgedragen of verkocht aan de BMWB

De onderstaande tabel geeft de raming van de investeringskosten van de activa die door het BIM werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB, de activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB en de nieuwe investeringen gedaan door BMWB:

Tabel 94 Raming van de investeringskosten van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB, van de activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB en van de nieuwe investeringen gedaan door de BMWB tussen 2006 en 2008¹⁸.

	Ramingsmethode	Totale investeringskosten (M€)	Initiële levensduur	Jaarlijkse investeringskosten (M€)
Ingebrachte activa 2006-2008	Nieuwwaarde	92,03	40 jaar voor RWZI Zuid, de collectoren en de stormbekkens	3,664
Verkochte activa 2006-2008	Overdrachtswaarde	142,18	40 jaar voor de collectoren en de stormbekkens	3,733
Nieuwe investeringen	Geïnvesteerde bedragen	5,384	40 jaar voor de collectoren	0,133
TOTAAL		239,6		7,53

Bron: .BMW B 2009.

¹⁸ Zie gedetailleerde raming van de ingebrachte activa, de verkopen van activa en de nieuwe investeringen gedaan door de BMWB, tabellen 2.8.1, 2.8.2 en 2.8.3 van bijlage 2.8

b) Annuïteit station Zuid

Voor het station Zuid heeft het BIWM-contract dat op dit moment van kracht is betrekking op de exploitatie van het station Zuid door VIVAQUA, tegen betaling van annuïteiten door het Gewest (op dit moment de BMWB). De door het Gewest in 2008 betaalde annuïteiten en de voorziene annuïteiten voor de periode 2009 tot 2012 worden voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 95 Raming van de annuïteiten met betrekking tot het station Zuid voor de periode 2008 -2012, in miljoen €.

	2008	2009	2010	2011	2012
Annuïteiten RWZI Zuid	4,2	4,6	4,7	4,8	4,9

Bron: Beheerscontract Gewest-BMWB, bijlage I, financieel plan, update.

c) Annuïteit station Noord

Voor het station Noord heeft het AQUIRIS-contract betrekking op het ontwerp, de studies, de constructie, de exploitatie en de overdracht van het station in opdracht van het consortium AQUIRIS. In ruil betaalt het Gewest (op dit moment de BMWB) annuïteiten sinds 2008, en zal ze dit doen tot 2027.

De ramingen van de annuïteiten die worden betaald sinds 2008 en die de komende jaren zullen worden betaald, zoals bepaald in het financieel plan van de BMWB, worden voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 96 Raming van de annuïteiten met betrekking tot het station Noord die door het Gewest zullen worden betaald aan het consortium AQUIRIS tussen 2008 en 2014, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen het vaste deel en het variabele deel, in miljoen €.

Annuïteit station Noord	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dekking investeringskosten	28,3	/	/	/	/	/	/
Dekking variabele kosten	12,1	/	/	/	/	/	/
TOTAAL	40,36	39,7	40,7	41	41,3	41,6	41,9

Bron: BMWB, 2009.

d) Operationele kosten van de BMWB

De bedragen van de **operationele kosten van de BMWB** (werkingskosten van de BMWB) voor 2008 en voor de jaren 2009-2014 worden voorgesteld in onderstaande tabel:

Tabel 97 Raming van de operationele kosten van de BMWB voor 2008 en voor de jaren 2009-2014, in miljoen €.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Operationele kosten BMWB	2,9	2	2	2,1	2,1	2,2	2,2

Bron: Beheerscontract Gewest-BMWB, Financieel plan, update.

e) Financiële kosten van de BMWB

De financiële kosten die het financieel plan van de BMWB voorziet voor de jaren 2008, 2009 en de jaren 2010 tot 2014 worden voorgesteld in de onderstaande tabel (in miljoen €) :

Tabel 98 Financiële kosten ten laste van de BMWB voor de jaren 2008, 2009 en voor de jaren 2010-2014, voorzien door het financieel plan van de BMWB, in miljoen €.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rente betaald op leningen	3,6	3,5	3,3	3,2	3,5	3,8	4,1
Rente betaald op liquide middelen	1	1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
TOTAAL Financiële kosten	2,6	2,5	3,1	3	3,3	3,6	3,9

Bron: Beheerscontract Gewest-BMWB, Financieel plan, update.

3.4.3. Raming van de kosten van de door de BIWD verstrekte diensten van afvalwaterinzameling

De BIWD is de operator die belast is met "het concept, de opstelling en het beheer van de exploitatie van de infrastructuren die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten" (artikel 17, § 1, Kaderordonnantie Water). Het gaat om de volgende infrastructuren:

- gemeentelijke collectoren en stormbekkens (die niet worden geraamd, zie § 3.4.1);
- gemeentelijke rioolnetten.

a) Rioolnet van de Gemeenten die het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD

Bepaalde gemeenten hebben het beheer van hun rioolnet toevertrouwd aan de BIWD-Sanering (saneringsdiensten nr. 2, 3, 4 en 5). Andere gemeenten houden het beheer van het rioolnet in hun bevoegdheden.

De onderstaande tabel toont de lengte in kilometers van het rioolnet waarvan het beheer is toevertrouwd aan de BIWD-Sanering :

Tabel 99 Lengte van het rioolnet waarvan het beheer door de Gemeenten is toevertrouwd aan de BIWD-Sanering, 2008.

Gemeenten	Lengte (km)	Gemeenten	Lengte (km)
Anderlecht	173	Sint-Jans-Molenbeek	96
Oudergem	68	Sint-Gillis	45
Sint-Agatha-Berchem	38	Sint-Joost-ten-Node	23
Etterbeek	54	Schaarbeek	133
Evere	68	Ukkel	158
Vorst	73	Watermaal-Bosvoorde	61
Ganshoren	37	Sint-Lambrechts-Woluwe	103
Jette	67	Sint-Pieters-Woluwe	105
Koekelberg	20		
TOTAAL ► 1.324 Km			

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

Op dit moment hebben 16 van de 19 gemeenten het volledige beheer van hun rioolnet toevertrouwd aan de BIWD-Sanering. Alleen de Stad Brussel (die alleen gebruik maakt van de eerste dienst) en de gemeente

Elsene (die alleen gebruik maakt van de eerste 2 diensten) hebben het beheer van hun rioolnet niet toevertrouwd aan de BIWD-Sanering. De Gemeente Ukkel neemt zelf dienst 5 voor haar rekening.

b) Raming van de jaarlijkse investeringskosten van het rioolnet dat in beheer is gegeven aan de BIWD

Om de jaarlijkse investeringskosten van het rioolnet te ramen, werden twee ramingsmethoden in aanmerking genomen:

- 1ste methode: raming van de "nieuwwaarde" van het volledige net.

De jaarlijkse investeringskosten worden geraamd door de methode van de "nieuwwaarde" toe te passen op het hele net, waarbij een theoretische initiële levensduur in aanmerking wordt genomen. De parameters voor raming van de "nieuwwaarde", die worden meegedeeld door VIVAQUA, zijn de volgende:

- gemiddelde kostprijs van de vernieuwing of renovatie van het net: € 2.000/m of € 3.000/m;
- theoretische initiële levensduur: schommelt tussen 50 en 100 jaar. De minimale levensduur komt overeen met een toestand van ontoereikend, zelfs onbestaand onderhoud; de maximale levensduur komt overeen met een toestand van systematisch en regelmatig onderhoud.

Volgens deze methode worden de investeringskosten gedefinieerd door de "nieuwwaarde" van de infrastructuur, m.a.w. de waarde van de constructie of aankoop van deze infrastructuur in nieuwe staat. Deze methode bepaalt een jaarlijkse theoretische investeringskostprijs, m.a.w. een jaarlijkse investeringsdrempel die het mogelijk maakt de infrastructuur in nieuwe staat te houden, en dus de duurzaamheid en het voortbestaan van de dienst te garanderen.

De gemiddelde kostprijs van de renovatie van het net schommelt sterk, afhankelijk van de toegepaste renovatietechnieken (projectie van beton in de collectoren, plaatsen of lijmen van nieuwe kokers of leidingen in de bestaande).

De raming van de investeringskosten is opgenomen in de onderstaande tabel:

Tabel 100 Raming van de investeringskosten van het rioolnet op schaal van het Brussels Gewest, door toepassing van het 1ste evaluatiecriterium.

Theoretische initiële levensduur	Lengte (km)	Max. jaarlijkse investeringskosten (€ 2.000/m)	Max. jaarlijkse investeringskosten (€ 3.000/m)
50 jaar	1.324	€ 52,9 miljoen	€ 79,4 miljoen
75 jaar	1.324	€ 35,3 miljoen	€ 52,9 miljoen
100 jaar	1.324	€ 26,5 miljoen	€ 39,7 miljoen

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008, VIVAQUA 2009.

Het variatie-interval van de jaarlijkse investeringskosten is zeer groot: de minimale raming bedraagt € 26,5 miljoen (gemiddelde kostprijs van de renovatie: € 2.000/m; gemiddelde levensduur: 100 jaar), de maximale raming bedraagt € 79,4 miljoen (gemiddelde kostprijs van de renovatie: € 3.000/m; gemiddelde levensduur: 50 jaar).

De Gewestregering heeft zich in beginsel akkoord verklaard met de uitvoering van een diagnose over 3 of 4 jaar om de precieze toestand te kennen van de 1.324 km leidingen en collectoren van de riolering. Gelet op deze eis is het Brussels Gewest in 2007 begonnen met het opstellen van een inventaris van het rioolnet (ongeveer 500 km per jaar) dat de beheerders in slechte staat achten. De raming van de kostprijs van de diagnose bedraagt € 8 miljoen/jaar, vernieuwbaar over een maximale duur van 4 jaar.

Uit dit onderzoek blijkt dat € 75 miljoen aan investeringen nodig zullen zijn over 20 jaar om de meest verouderde stukken te renoveren. De BIWD rekent uiteraard op de steun van het Gewest om de financiële kosten hiervan te dragen, maar calculeert ook een verhoging in van de saneringsbijdrage en van de prijs van het water..

- 2de methode: raming van de reële renovatiebehoefte van het rioolnet.

De behoefte aan vernieuwing of vervanging van het rioolnet, voor de gemeenten die het beheer van het net hebben toevertrouwd aan de BIWD, wordt geraamd op ongeveer 500 km op een totaal van 1.324 km, dus een derde van het net. Deze raming werd gemaakt door de BIWD op basis van de resultaten van de lopende stand van zaken en de cartografie van het net. Als we uitgaan van een spreiding van de investeringsinspanning over een periode van 20 jaar ziet het bedrag van de investeringen die moeten worden gedaan om het rioolnet te renoveren, eruit als volgt.

Tabel 101 Raming van de investeringskosten van het rioolnet van de gemeenten die het beheer van het net hebben toevertrouwd aan de BIWD-Sanering, door toepassing van het 2de beoordelingscriterium.

Te renoveren net	Gemiddelde kostprijs/km	Investerings uit te voeren over:	Jaarlijkse investeringskosten
500 km	€ 3.000.000/km	20 jaar	75 miljoen €

Bron: BIWD 2008.

De vernieuwing van het rioolnet van de gemeenten die het beheer van hun net hebben toevertrouwd aan de BIWD, omvat een investeringsinspanning van € 3,75 miljoen/jaar, voor de volgende 20 jaar.

c) Exploitatiekosten van het rioolnet waarvan het beheer is toevertrouwd aan de BIWD

Wat de exploitatiekosten betreft van het rioolnet dat wordt beheerd door de BIWD, bedragen de door VIVAQUA aan de BIWD voor 2008 gefactureerde kosten € 9,879 miljoen (activiteitsverslag BIWD 2008).

3.4.4. Bepaling van de totale kosten van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

a) Totale kostprijs van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

Na raming van de verschillende onderdelen van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering (verleend door de BMWB en de BIWD), worden de jaarlijkse totale kosten geraamd.

De onderstaande tabel geeft de verschillende onderdelen van de kosten en raamt de totale kosten van de dienst voor 2008 :

Tabel 102 Raming van de totale kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in 2008

	Jaarlijkse investeringskosten (M€)	Jaarlijkse exploitatiekosten (M€)	Totale jaarlijkse kosten (M€)	Opmerkingen
Reële investeringskosten	7,53		7,53	
Reële exploitatiekosten		4,2	4,2	Annuïteit betaald door BMWB aan de exploitant van het station (VIVAQUA)
Aandeel Aquafin		3,7	3,7	
Station Noord: investeringskosten	28,3		28,3	Bedrag van de 1ste annuïteit die moet worden betaald in 2008 (= M€ 40,4), waarvan 70 % de investering dekt
Station Noord: exploitatiekosten		12,1	12,1	Bedrag van de 1ste annuïteit die moet worden betaald in 2008 (= M€ 40,4), waarvan 30 % de exploitatie dekt.
Operationele kosten BMWB		2,9	2,9	
Financiële kosten BMWB		1,3	1,3	
Riolering: inventaris toestand van het net		5,3	5,3	Project ETAL
Riolering in beheer gegeven aan de BIWD: investeringskosten	23,7		23,7	2de evaluatiecriterium: renovatie van 500 km riolering over 20 jaar Gemiddelde renovatiekosten: € 2.500 /m → In principe, M€ 75/jaar (reële behoefte)
Beheer riolering toevertrouwd aan de BIWD		3,98	3,98	
TOTAAL	59,53	33,48	93,01	

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD en de BMWB.

De raming van de totale kosten van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering bedraagt ongeveer € 93,01 miljoen voor 2008.

b) Verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering tussen het Brussels Gewest en het Vlaams Gewest.

De saneringsdiensten van het Brussels Gewest verzamelen en behandelen afvalwater dat afkomstig is van het Vlaams Gewest. De respectieve verbintenissen van het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest inzake de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering worden gereguleerd door de "Overeenkomst tussen de Vlaamse Executieve en de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake de realisatie van de noodzakelijke infrastructuur voor waterzuivering en de verdeling van de kosten van de werken voor de sanering van de bekkens van de Zenne en de Woluwe in de Brusselse zone, met inbegrip van de werkings- en slibbehandelingskosten", afgekort tot "samenwerkingsakkoord". Conform de bepalingen van het beheerscontract Gewest-BMWB (artikel 10) verbindt de BMWB zich ertoe met de maatschappij Aquafin een Contract voor Saneringsdiensten te sluiten in het kader waarvan Aquafin en de BMWB de respectieve engagementen van het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest overnemen, die voortvloeien uit het samenwerkingsakkoord.

Met het samenwerkingsakkoord verbindt het Vlaams Gewest zich ertoe bij te dragen aan de financiering van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, met uitsluiting van de (investerings- en exploitatie)kosten van de gemeentelijke stormbekkens, collectoren en rioolnetten. De bijdrage van het Vlaams Gewest is vastgelegd in het financieel plan van de BMWB, dat werd bijgewerkt in 2009:

- De operationele kosten veroorzaakt door de Vlaamse wateren bedragen M€ 3,7 voor 2007;
- De tussenkomst van Aquafin in de operationele kostprijs bedraagt 11,7 M€.

De kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die moeten worden aangerekend aan het Brussels Gewest worden geraamd op ongeveer € 89,31 miljoen voor 2008.

3.5. Balans van de in het Brussels Gewest gegenereerde vuilvracht

3.5.1. Inleiding

De verdeling van de kosten van de diensten tussen de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten wordt gemaakt door toepassing van het principe "de vervuiler betaalt". Krachtens dit principe worden de kosten van de diensten aangerekend aan de economische sectoren op basis van de ingezamelde en behandelde vuilvracht die afkomstig is van de vermelde sectoren.

Wat de inzamelpercentages betreft, ziet de huidige situatie in het Brussels Gewest eruit als volgt:

- bekken Noord: de werken van constructie en aansluiting van de collectoren op het station Noord zijn beëindigd (bouwwerken van de collector linkeroever, aansluitingen van de collector rechteroever, de collector van de Woluwe en de collector van Haren). Dit betekent dat vandaag de volledige vuilvracht die wordt geproduceerd in het bekken Noord en de Woluwe wordt ingezameld; het inzamelpercentage van de vuilvracht in het bekken Noord bedraagt vandaag 100 %;
- bekken Zuid: in dit bekken moet nog een laatste schijf van de werken van aansluiting op het station worden afgewerkt. Het gaat om de bouw en de aansluiting van 2 collectoren, de collector van de Vogelzangbeek en de collector van de Verrewinkelbeek. De vuilvracht die door deze kunstwerken zal worden ingezameld, wordt geraamd op 34.750 I.E. (waarvan 26.000 I.E. afkomstig uit het Brussels Gewest en 8.750 I.E. afkomstig uit het Vlaams Gewest). De constructie van deze collectoren in het BHG, die voorzien was voor 2008, is nog altijd niet klaar.
- De werken van inzameling op Vlaams grondgebied zijn wel afgerond: inzameling van 8.750 I.E.:

De onderstaande tabel geeft een raming van de ingezamelde en niet-ingezamelde vuilvracht in het Brussels Gewest

Tabel 103 Estimation de la charge polluante collectée et non collectée en Région bruxelloise.

	Vuilvracht ingezameld in het BHG	Vuilvracht niet ingezameld in het BHG	Totaal BHG	Percentage inzameling in het BHG	Vuilvracht ingezameld in het VG	Vuilvracht niet ingezameld in het VG	Totaal	Inzamel-percentages
Bekken Zuid	310.078 I.E.	26.000 I.E.	336.078 I.E.	92 %	23.922 I.E.	0 I.E.	23.922 I.E.	100 %
Bekken Noord	954.889 I.E.	0 I.E.	954.889 I.E.	100 %	145.111 I.E.	0 I.E.	145.111 I.E.	100 %
TOTAAL	1.264.967 I.E.	26.000 I.E.	1.290.967 I.E.	98 %	169.033 I.E.	0 I.E.	169.033 I.E.	100 %

Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos 2008.

Uit de analyse van deze tabel blijkt dat:

- voor het bekken Zuid 92 % van de geproduceerde vuilvracht wordt ingezameld;
- voor het bekken Noord de volledige geproduceerde vuilvracht wordt ingezameld;
- voor het hele Gewest 98 % van de geproduceerde vuilvracht wordt ingezameld..

Op basis van deze vaststelling kunnen we bevestigen dat de volledige vuilvracht die wordt geproduceerd in het Brussels Gewest wordt ingezameld.

In het licht van deze vaststelling zal **de sleutel voor verdeling** van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten gebaseerd zijn op de vuilvracht die wordt geproduceerd door de economische sectoren.

In paragrafen 3.5.2, 3.5.3, 3.5.4 en 3.5.5 zal een raming worden gemaakt van de vuilvracht geproduceerd door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren) in het Brussels Gewest.

3.5.2. Raming van de vuilvracht gegenereerd door de bevolking

De parameters die geraamd zullen worden, bestaan uit de macropolluenten: organische en oxideerbare stoffen, stoffen in suspensie en nutriënten (stikstof en fosfor).

Tabel 104 Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de sector van de bevolking in het BHG.

		Aantal 2008	Methode voor berekening van de vuilvracht
Bevolking van 15 jaar en ouder	Actieven in het BHG	321.339	2/3 I.E. gedurende de werkweek (225 d./jaar); Volledige I.E. tijdens de weekends en de vakanties
	Actieven buiten het BHG	61.212	
	ILO-werklozen	91.145	Volledige I.E. gedurende 365 dagen/jaar
	Niet actieven	386.895	
Bevolking jonger dan 15 jaar	Niet actieven	187.900	
TOTAAL BHG		1.048.491	

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE, 2002;
FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (<http://www.statbel.fgov.be>); <http://www.brussel.irisnet.be/>; www.nbb.be

De raming van de door de sector van de bevolking gegenereerde vuilvracht, in toepassing van de toegelichte methode, wordt voorgesteld in de onderstaande tabel

Tabel 105 Raming van de door de sector van de bevolking gegenereerde vuilvracht in het BHG.

		Debiet (m³/jaar)	BZV¹⁹ (t/jaar)	CZV²⁰ (t/jaar)	MES²¹ (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
Bevolking 15 jaar en ouder	Actieven werkend in het BHG	13.978.247	5.032	12.580	8.387	932	186
	Actieven werkend buiten het BHG	2.662.722	959	2.396	1.598	178	36
	ILO-werklozen	4.990.189	1.796	4.491	2.994	333	67
	Niet-actieven	21.182.501	7.626	19.064	12.710	1.412	282
Bevolking jonger dan 15 jaar	Niet-actieven	10.287.525	3.704	9.259	6.173	686	137
TOTAAL		53.101.184	19.116	47.791	31.861	3.540	708

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE, 2002.

FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (<http://www.statbel.fgov.be>).

Op basis van deze waarden, en rekening houdend met de formules van de vuilvracht van bijlage 3 van het beheerscontract tussen het BHG en de BMWB, kan een raming worden gemaakt van de totale vuilvracht die wordt voortgebracht door de Brusselse bevolking (berekening zie bijlage 2.10).

De onderstaande tabel geeft de verschillende parameters die nodig zijn voor de berekening en de totale vuilvracht geloosd door de huishoudelijke sector:

Tabel 106 Raming van de totale vuilvracht gegenereerd door de huishoudelijke sector in 2008

D1	607
D2	253
CP	45.705.799.087

Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, 2009.

3.5.3. Raming van de vuilvracht gegenereerd door de industriële sector

De vuilvracht die wordt gegenereerd door de industriële sector bestaat uit:

- de vuilvracht die verbonden is aan de lozing van ander dan huishoudelijk afvalwater;
- de vuilvracht die verbonden is aan de lozing van huishoudelijk afvalwater.

De industriële sector wordt gedefinieerd door de sectoren met economische activiteiten die worden aangeduid met de NACE-codes van 1000 tot 4500.

Ter herinnering: de ordonnantie van 29 maart 1996 tot instelling van een heffing op de lozing van afvalwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maakt een onderscheid tussen "water voor huishoudelijk gebruik" en "water voor ander dan huishoudelijk gebruik":

19 Het BZV of Biochemisch Zuurstofverbruik komt overeen met de hoeveelheid zuurstof die nodig is om de organische stoffen te oxideren langs biologische weg. Ze maakt het mogelijk de biologisch afbreekbare fractie van de koolstofhoudende vuilvracht van het afvalwater te beoordelen.

20 De MES, of Stoffen in Suspensie, bestaan uit alle onoplosbare vaste stoffen die in een vloeistof zitten. Deze term, die doorgaans wordt gebruikt voor de waterbehandeling, omvat alle vormen van zand, slib, klei, gesteente in de vorm van resten, organische stoffen, met afmetingen tussen 1 micrometer en 1 centimeter.

21 De MES, of Stoffen in Suspensie, bestaan uit alle oplosbare vaste stoffen die in een vloeistof zitten. Deze term, die doorgaans wordt gebruikt voor de waterbehandeling, omvat alle vormen van zand, slib, klei, gesteente in de vorm van resten, organische stoffen, met afmetingen tussen 1 micrometer en 1 centimeter.

- water voor huishoudelijk gebruik ("huishoudelijk water"): dit is water dat wordt gebruikt voor de behoeften van de menselijke hygiëne, de keuken, de schoonmaak van roerende of onroerende goederen, en het water dat wordt gebruikt door ondernemingen met minder dan 7 voltijds equivalente personen in dienst;
- water voor ander dan huishoudelijk gebruik ("industriële water"): dit is water dat nodig is voor de verwezenlijking van de economische activiteiten die opgenomen zijn in bijlage II van de Ordonnantie²² door elke natuurlijke of rechtspersoon met 7 of meer personen in dienst..

De beschikbare gegevens maken het mogelijk de vuilvracht te rammen:

- van het "huishoudelijk afvalwater" dat wordt geproduceerd door de ondernemingen in het Brussels Gewest (met minder dan 7 personen in dienst en met meer dan 7 personen in dienst);
- van het "industriële afvalwater" dat wordt geproduceerd door de ondernemingen die gevestigd zijn in het Brussels Gewest met 7 personen in dienst of meer, die gebonden zijn aan het stelsel van heffing "volgens analyse" of "forfaitaire" heffing.

De vuilvracht van het "industriële afvalwater" dat wordt voortgebracht door de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst, kan niet worden geraamd, aangezien de nodige gegevens hiervoor niet beschikbaar zijn.

1) Raming van de vuilvracht van het "huishoudelijk afvalwater"

De vuilvracht van het als huishoudelijk beschouwd afvalwater wordt geraamd op basis van de volgende methode: op basis van het aantal banen (voor loontrekkenden en zelfstandigen) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt de vuilvracht van huishoudelijke oorsprong geraamd.

Het tewerkgestelde personeel woont voor een deel in het Brussels Gewest en voor een deel buiten de grenzen van het Gewest. De onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal banen volgens de woonplaats van het personeel en de toegepaste methode voor raming van de vuilvracht:

Tabel 107 Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de industriële sector in het BHG.

Op 31/12/2006:		Aantal banen	Methode voor berekening van de vuilvracht
Inwoners van het BHG	Werkend in het BHG	31.432	1/3 I.E. gedurende de werkweek
Niet-inwoners van het BHG	Werkend in het BHG	38.684	
TOTAAL		70.116	

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE, 2002; FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (<http://www.statbel.fgov.be>).

De raming van de vuilvracht gegenereerd door de industriële sector, door toepassing van de toegelichte methode, wordt voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 108 Raming van de vuilvracht gegenereerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de industriële sector.

	Geschat debiet (m ³ /jaar)	BZV (t/jaar)	CZV (t/jaar)	MES (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
Inwoners van het BHG	353.610	127	318	212	24	5
Niet-inwoners van het BHG	435.195	157	392	261	29	6
TOTAAL	788.805	284	710	473	53	11

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE, 2002; FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie économique

²²Dit zijn de voedingsmiddelenindustrie, de metaalnijverheid en afgeleide producten; de chemische en farmaceutische nijverheid en afgeleide producten; de lak- en verf fabrieken; de grafische industrie; de fotografische laboratoria; de textielindustrie en leerlooierijen; de papier-, karton- en houtindustrie; de steengroeven, de glasindustrie, de asbestindustrie, de industrie van niet-metaalhoudende minerale producten; de schoonmaakinstallaties; andere industrieën: afvalverwerking, ziekenhuizen, enz.

Op basis van deze waarden en volgens de formule voor de vuilvracht van bijlage 3 van het beheerscontract tussen het BHG en de BMWB kan een schatting worden gemaakt van de vuilvracht van de totale hoeveelheid "huishoudelijk afvalwater" die wordt gegenereerd door de industriële sector (berekening zie bijlage 2.10).

Tabel 109 Raming van de "huishoudelijke" vuilvracht gegenereerd door de industriële sector in 2008.

D1	607
D2	257
CP " huishoudelijk"	681.835.616

Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos 2009.

2) Raming van de vuilvracht van het "industrieel afvalwater"

Wat het "industrieel afvalwater" betreft, zijn de gegevens over de in het rioolnet en het oppervlaktewater geloosde vuilvracht afkomstig van de "taxatiedienst" van het BIM; deze gegevens hebben betrekking op het lozingsjaar 2007 en werden vervolgens aangepast voor 2008.

Voor de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst die gebonden zijn aan het forfaitaire heffingsstelsel beschikt het BIM uitsluitend over gegevens betreffende de geloosde debieten en de totale gegenereerde vuilvracht die werd aangegeven door de betreffende ondernemingen. In het geval van het stelsel met analyse berekent het BIM zelf de totale gegenereerde vuilvracht op basis van de gegevens die werden aangegeven door de betreffende ondernemingen.

De onderstaande tabel toont de synthese van de vuilvracht die wordt geloosd door de industriële bedrijven met 7 of meer personen in dienst, per type van stelsel ("analyse" en "forfaitair") :

Tabel 110 Totale vuilvracht van het industrieel afvalwater geloosd in 2008 in het rioolnet en in het oppervlaktewater door de ondernemingen van de industriële sector.

		Geloosde volumes (m ³ /jaar)	Totale vuilvracht
Industrieel afvalwater	Stelsel met "analyse"	310.830,00	427.623.139,89
	"Forfaitair" stelsel	123.145,60	256.309.235,05
TOTAAL		433.975,64	683.932.374,94
	Waarvan lozingen in oppervlaktewater	0	0

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009

De onderstaande tabel geeft de raming van de totale vuilvracht (huishoudelijk afvalwater en industrieel afvalwater) die wordt geloosd in het rioolnet en in het oppervlaktewater door de industriële sector. De raming werd gemaakt voor lozingsjaar 2008:

Tabel 111 Totale vuilvracht (huishoudelijk en industrieel water) die door de industriële sector in het rioolnet en in het oppervlaktewater wordt geloosd in 2008

	Geloosde volumes (m ³ /jaar)	Totale CP
Huishoudelijk afvalwater	788.805	681.835.616
Industrieel afvalwater	433.975,64	683.932.374,94
TOTAAL	1.222.780,64	1.365.767.990,94

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

3.5.4. Raming van de vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector

Net als die van de industriële sector bestaat de door de tertiaire sector gegenereerde vuilvracht uit de onderdelen "huishoudelijk afvalwater" en "industrieel afvalwater".

Ter herinnering: de tertiaire sector wordt bepaald door de economische activiteiten die worden aangeduid met de NACE-codes van 5000 tot 9300.

Aan de hand van de beschikbare gegevens kan de vuilvracht worden geraamd:

- van het "huishoudelijk afvalwater" dat wordt geproduceerd door de ondernemingen die gevestigd zijn in het Brussels Gewest (met minder dan 7 personen in dienst en meer dan 7 personen in dienst in dienst);
- van het "industrieel afvalwater" dat wordt geproduceerd door ondernemingen die gevestigd zijn in het Brussels Gewest met 7 personen in dienst of meer, die onderworpen zijn aan het heffingsstelsel "met analyse" of "forfaitair".

De vuilvracht van het "industrieel afvalwater" dat wordt geproduceerd door ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst kan niet worden geraamd, omdat hiervoor geen gegevens beschikbaar zijn.

1) Raming van de vuilvracht van het "huishoudelijk afvalwater"

De vuilvracht van het als huishoudelijk beschouwd afvalwater wordt geraamd op basis van de volgende methode: op basis van het aantal banen (voor loontrekkenden en zelfstandigen) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt de vuilvracht van huishoudelijke oorsprong geraamd.

Het tewerkgestelde personeel woont voor een deel in het Brussels Gewest en voor een deel buiten de grenzen van het Gewest. De onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal banen volgens de woonplaats van het personeel en de toegepaste methode voor raming van de vuilvracht:

Tabel 112 Methode voor raming van de vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector in het BHG.

Op 31/12/2007		Aantal banen	Methode voor berekening van de vuilvracht
Inwoners van het BHG	Werkend in het BHG	289.907 banen	1/3 I.E. gedurende de werkweek
Niet-inwoners van het BHG	Werkend in het BHG	359.000 banen	
TOTAAL		648.907 banen	
+ Personen die tijdelijk in het BHG verblijven		4.737.481 nachten	Volledig I.E. per dag

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE 2002;

FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie:

Tabel 113 Raming van de vuilvracht gegenereerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de tertiaire sector.

	Debiet (m ³ /jaar)	BZV (t/jaar)	CZV (t/jaar)	MES (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
Inwoners van het BHG	3.261.454	1.174	2.935	1.957	217	43
Niet-inwoners van het BHG	4.038.750	1.454	3.635	2.423	269	54
Personen die tijdelijk in het BHG verblijven	710.622	256	640	426	47	9
TOTAAL	8.010.826	2.884	7.210	4.806	534	107

Bron: Verslag "Raming van de aanvoer van verontreinigende stoffen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Samenvatting", BIM-IBGE, 2002.

FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Op basis van deze waarden en de formule voor de vuilvracht van bijlage 3 van het beheerscontract tussen het BHG en de BMWB kan een schatting worden gemaakt van de vuilvracht van de totale hoeveelheid "huishoudelijk afvalwater" die wordt gegenereerd door de tertiaire sector (berekening zie bijlage 2.10).

Tabel 114 Raming van de "huishoudelijke" vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector in 2008.

D1	6.168
D2	2.574
CP " huishoudelijk"	6.895.260.274

Bron: BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, 2009.

2) Raming van de vuilvracht van het "industrieel afvalwater"

Wat het "industrieel afvalwater" betreft, zijn de gegevens over de in het rioolnet en het oppervlaktewater geloosde vuilvracht afkomstig van de "taxatiedienst" van het BIM; deze gegevens hebben betrekking op het lozingsjaar 2007 en werden vervolgens aangepast voor 2008.

Voor de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst die gebonden zijn aan het forfaitaire heffingsstelsel beschikt het BIM uitsluitend over gegevens betreffende de geloosde debieten en de totale gegenereerde vuilvracht die werd aangegeven door de betreffende ondernemingen. In het geval van het analysestelsel berekent het BIM zelf de totale gegenereerde vuilvracht op basis van de gegevens die werden aangegeven door de betreffende ondernemingen.

De onderstaande tabel toont de synthese van de vuilvracht geloosd door de ondernemingen met 7 of meer personen in dienst, per type van stelsel ("analyse" en "forfaitair") :

Tabel 115 Totale vuilvracht van het industrieel afvalwater dat door de ondernemingen van de tertiaire sector wordt geloosd in het rioolnet en in het oppervlaktewater

		Geloosde volumes (m³/jaar)	Totale vuilvracht
Industrieel afvalwater	"Forfaitair" stelsel	1.112.069,27	1.525.126.581,41
	Stelsel met "analyse"	704.389,40	601.046.510,77
TOTALE VUILVRACHT		1.816.458,67	2.126.173.092,21
	waarvan lozingen in oppervlaktewater	0	0

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2007

3) Raming van de totale vuilvracht gegenereerd door de tertiaire sector

De onderstaande tabel geeft de raming van de totale vuilvracht (huishoudelijk afvalwater en industrieel afvalwater) die wordt gegenereerd door de ondernemingen van de tertiaire sector.

Tabel 116 Totale vuilvracht (huishoudelijk afvalwater en industrieel afvalwater) gegenereerd door de ondernemingen van de tertiaire sector: lozingsjaar 2008.

	Geloosde volumes (m³/jaar)	Totale vuilvracht
Huishoudelijk afvalwater	8.010.826	6.895.260.274
Industrieel afvalwater	1.222.780,64	1.365.767.990,94
GEGENEREERDE VUILVRACHT	9.827.284,67	9.021.433.366,21

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

3.5.5. Raming van de vuilvracht gegenereerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: overzicht – Sleutel voor verdeling van de kosten van de diensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de vuilvracht die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gegenereerd, per economische sector, waarvan een raming werd gemaakt in de voorgaande paragrafen:

Tabel 117 Raming van de per economische sector gegenereerde vuilvracht in het BHG: overzicht.

	Geloosde volumes (m ³ /jaar)	Totale vuilvracht
Bevolking	53.101.184	45.705.799.087
Industrie	1.234.590	1.384.378.396
Tertiaire Sector	9.827.284,67	9.021.433.366,21
TOTAAL	64.163.058,67	56.111.610.849,21

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

De onderstaande tabel geeft een raming van het gewicht van de vuilvracht per economische sector:

Tabel 118 Raming van de het relatieve gewicht van de gegenereerde vuilvracht in het BHG per economische sector

	Geloosde volumes (m ³ /jaar)	Totale vuilvracht
Bevolking	82,8%	81,5%
Industrie	1,9%	2,5%
Tertiaire Sector	15,3%	16,1%
TOTAAL	100,0%	100,0%

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

Zoals nader toegelicht in paragrafen 3.5.2 en 3.5.3 werd geen raming gemaakt van de vuilvracht van het "industriële afvalwater" dat wordt geproduceerd (en geloosd in het rioolnet of in het oppervlaktewater) door de ondernemingen van de industriële en tertiaire sector met minder dan 7 personen in dienst, aangezien de nodige gegevens niet beschikbaar zijn. De door de industriële en tertiaire sectoren gegenereerde vuilvracht is dus onderschat.

Op basis van de geloosde volumes blijkt duidelijk dat de ramingen van de tertiaire sector te laag zijn, aangezien de geloosde volumes nauwelijks 9 miljoen bedragen, terwijl de verbruikte volumes om en bij de 18 miljoen m³ water liggen. We kunnen ons dan ook afvragen of de tertiaire "huishoudelijke" lozingen (van bedrijven < 7 personen in dienst) niet is meegeteld in de huishoudelijke lozingen van de bevolking. Deze laatste ligt namelijk flink boven de verbruikte volumes. Door dit aan te passen, komen we tot een nieuwe verdeelsleutel:

Tabel 119 "Aangepaste" raming van het relatieve gewicht van de in het BHG gegenereerde vuilvracht per economische sector

	Geloosde volumes (m ³ /jaar)	Totale vuilvracht
Bevolking	69,5%	68,4%
Industrie	2,7%	3,5%
Tertiaire Sector	27,8%	29,2%
TOTAAL	100,0%	100,0%

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

3.6. Beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van afvalwaterverzameling en zuivering

De beoordeling van de duurzaamheidsgraad van de diensten maakt het mogelijk te beoordelen in welke mate de nieuwe investeringen die worden uitgevoerd over een welbepaalde periode (bijvoorbeeld een jaar) het mogelijk maken de waardevermindering en/of de afschrijving (infrastructuren nodig voor de dienstverlening) te dekken en de duurzaamheid van de diensten te garanderen.

Deze studie omvat een vergelijking tussen:

- enerzijds, **de nieuwe investeringen** door de operatoren in de loop van een bepaalde periode (in dit geval 2006 - 2008);
- anderzijds, **de theoretische duurzaamheidsdrempel van de diensten**, die wordt bepaald door het economische verlies dat het technisch patrimonium ondergaat in de loop van een welbepaalde periode (2006-2008), door slijtage, verval of technische veroudering van de infrastructuren die nodig zijn voor de verstrekking van de diensten. Deze wordt geraamd op basis van de "nieuwwaarde" van de infrastructuur (m.a.w. de gemiddelde kostprijs van de constructie, de plaatsing of de aankoop in nieuwe staat van de infrastructuur) en de vermoedelijke levensduur.

De duurzaamheid van de diensten zal worden geraamd voor de rioleringsdiensten die worden beheerd door de BIWD

3.6.1. Beoordeling van de duurzaamheid van de rioleringsdienst

a) Investeringsbeleid van de BIWD

De onderstaande tabel toont de nieuwe investeringen die in 2008 werden gedaan door de BIWD op het saneringsnet:

Tabel 120 Nieuwe investeringen die door de BIWD in 2008 werden uitgevoerd op het saneringsnet.

	I ten laste van de BIWD (M€)	I ten laste van derden (M€)	TOTAAL (M€)
Riolering	22,14	1,55	23,69

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008

De nieuwe investeringen die door de BIWD werden uitgevoerd aan het saneringsnet in 2008 beliepen € 23,63 miljoen, waarvan € 1,55 miljoen gefinancierd door derden. De hoofdmoot van de investeringen had betrekking op de renovatie van het rioolnet (€ 23,33 miljoen).

b) Raming van de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel van de rioleringsdienst

Volgens de beschikbare informatie is ongeveer 1/3 van het rioolnet dat wordt beheerd door de BIWD (of 500 km op een totaal van 1.324 km van het net dat wordt beheerd door de BIWD) in slechte staat, en zijn nieuwe investeringen vereist voor de renovatie ervan. De investeringsbehoeften voor de renovatie van dit deel van het net worden geraamd op € 1,5 miljard, of een jaarlijkse kostprijs van € 75 miljoen.

De onderstaande tabel geeft de berekening van de investeringsbehoefte voor de renovatie van het rioolnet in de 20 komende jaren:

Tabel 121 Raming van de renovatiekosten van het rioolnet van de gemeenten die het beheer van hun net hebben toevertrouwd aan de BIWD.

Te renoveren net	Gemiddelde kostprijs/km	Investeringen uit te voeren over:	Jaarlijkse investeringskosten
500 km	€ 3.000/km	20 jaar	€ 75 miljoen

Bron: BIWD, 2008.

c) Raming van de duurzaamheidsgraad van de rioleringsdiensten

De duurzaamheidsgraad van de diensten wordt verkregen door vergelijking van de nieuwe investeringen die in de loop van het jaar worden uitgevoerd en de jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel:

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de saneringsbijdrage die door de BIWD werden geïnd voor 2008

Tabel 122 Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in het Brussels Gewest, per economische sector.

	Nieuwe investeringen in 2008		Jaarlijkse theoretische duurzaamheidsdrempel	
	Bedragen	Aantal kilometers	Bedrag	Aantal kilometers
Rioolnet	€ 23,69 miljoen	7,8 km	€ 75 miljoen/jaar	25 km

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD 2009.

Volgens de beschikbare informatie bedraagt de investeringsbehoefte voor de renovatie van het rioolnet € 75 miljoen/jaar over 20 jaar, wat overeenkomt met de renovatie van 25 km rioolnet per jaar. De investeringen die door de BIWD werden gedaan voor de renovatie van het rioolnet bedragen € 23,69 miljoen in 2008 (wat overeenkomt met een deel van het net van 7,8 km).

Deze resultaten maken duidelijk dat het huidige investeringsbeleid voor de renovatie van het rioolnet in het Brussels Gewest onaangepast en ontoereikend is.

3.6.2. Beoordeling van de duurzaamheid van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

Dit zal niet worden beoordeeld voor de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die door de BMWB worden beheerd, omdat geen gegevens beschikbaar zijn.

3.7. Bepaling van de kostenterugwinningspercentages van de saneringsdiensten

3.7.1. 1ste berekening: terugwinning van de kosten van de door de BIWD verstrekte rioleringsdienst

De bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de kosten van de door de BIWD verstrekte rioleringsdienst, bestaat uit de saneringsbijdrage. De opbrengsten van de saneringsbijdrage, per economische sector, worden geraamd in paragraaf 3.3.2.3.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de saneringsbijdrage die door de BIWD werden geïnd voor 2008:

Tabel 123 Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in het Brussels Gewest, per economische sector..

	NACE-Code	Gefactureerd verbruik in 2008	Bedrag bijdrage (M€)
Bevolking		39,66 Mm ³	13,71
Industrie	1000 – 4500	1,47 Mm ³	0,48
Tertiaire Sector	5000 – 9999	18,01 Mm ³	4,9
TOTAAL		59,14 Mm³	19,1

Bron : VIVAQUA, année 2009.

De kosten van de door de BIWD geleverde rioleringsdiensten worden geraamd in paragraaf 3.4.3. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de kosten van de door de BIWD geleverde rioleringsdienst in 2008 :

Tabel 124 Bepaling van de totale kosten van de rioleringsdiensten verleend door BIWD: referentiejaar 2008.

	Jaarlijkse investeringskosten (M€)	Jaarlijkse exploitatiekosten (M€)	Totale jaarlijkse kosten (M€)	Opmerkingen
Inventaris van de staat van het net		5,3	5,3	Project ETAL
Riolering in beheer gegeven aan de BIWD: investeringskosten	23,7		23,7	2 ^{de} evaluatiecriterium: renovatie van 500 km riolering over 20 jaar Gemiddelde renovatiekosten: € 2.500 /m → In principe, M€ 75/jaar (reële behoefte)
Beheer riolering toevertrouwd aan de BIWD		3,98	3,98	
TOTAAL	23,7	9,28	32,98	

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD 2009.

Opmerking: Logischerwijs zouden de investeringskosten M€ 75 moeten bedragen om het saneringsnet weer in orde te brengen.

De verdeling van de kosten van de rioleringsdiensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten gebeurt op basis van de verdeelsleutel die werd uitgewerkt in paragraaf 3.5.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen resultaten:

Tabel 125 Verdeling van de kosten van de rioleringsdiensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht.

	Verdeelsleutel		Kosten saneringsdiensten (M€)	
	Niet aang.	Aangepast	Niet aang.	Aangepast
Bevolking	82,8 %	69,5 %	27,32	22,94
Industrie	1,9 %	2,7 %	0,63	0,89
Tertiaire sector	15,3 %	27,8 %	5,05	9,17
TOTAAL	100,00 %	100,0 %	33,00	33,00

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water, 2007; BIWD 2009.

De berekening van de kostenterugwinningspercentages van de rioleringsdiensten verleend door de BIWD wordt voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 126 Kostenterugwinningspercentages van de door de BIWD verleende rioleringsdiensten, per economische sector.

	Bijdragen economische sectoren (M€)	Kosten diensten (M€)		Terugwinnings-percentage	
		Niet aang.	Aangepast	Niet aang.	Aangepast
Bevolking	13,71	27,32	22,94	50,18%	59,78%
Industrie	0,48	0,63	0,89	76,19%	53,87%
Tertiaire Sector	4,9	5,05	9,17	97,03%	53,41%
TOTAAL	19,1	33,00	33,00	57,88%	57,88%

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water, 2009; BIWD 2009.

a) 1ste conclusie:

De directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten dekken in totaal niet meer dan 58 % van de kosten van de rioleringsdiensten.

De saneringsbijdrage is dus veel te laag. Het bedrag zou bijna moeten worden verdubbeld voor een volledige dekking van de kosten van de sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Deze vaststelling is met name verontrustend aangezien de raming van de investeringskosten van het rioolnet werd gemaakt op basis van de reële investeringen, en niet op basis van de reële renovatiebehoeften van het net (zie paragraaf 3.4.3). Volgens deze methode worden de jaarlijkse investeringskosten van het rioolnet gedefinieerd door het bedrag van de investeringen die het mogelijk maken het deel van het net dat in slechte staat is (500 km op een totaal van 1.324 km) te renoveren over een vermoedelijke periode van 20 jaar. Deze methode maakt het mogelijk de jaarlijkse theoretische kosten te beoordelen van de renovatie van het deel van het net dat vandaag geacht wordt in slechte staat te zijn.

De raming van de jaarlijkse investeringskosten van het rioolnet wordt gemaakt door toepassing van de volgende hypothesen:

- 500 km net (op 1.324 km) moet worden gerenoveerd over een periode van 20 jaar;
- de kosten van de renovatie van het net bedragen € 3.000.000/km;

De jaarlijkse investeringskosten voor de renovatie van het rioolnet bedragen dus € 75 miljoen over de 20 komende jaren. Dit zou betekenen dat het bedrag van de bijdrage moet worden vermenigvuldigd met vijf om het net weer in goede staat te brengen.

Ter herinnering: de gewestelijke subsidies die in de loop van 2008 werden uitgekeerd aan de BIWD voor de financiering van de saneringsactiviteiten bedroegen € 0,368 miljoen + € 5,31 miljoen voor het ETAL-project, dat bestaat uit een plaatsbeschrijving van het Brusselse rioolnet met het oog op de opstelling van een volledige cartografie van het net. Deze bedragen maken het mogelijk een bijkomend deel van de kosten te dekken, maar blijven ontoereikend voor de investeringen, de renovatie en het onderhoud van het rioolnet.

b) 2de conclusie:

De kostenterugwinningspercentages van de diensten zijn niet uniform volgens de economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, maar blijven ontoereikend, voor alle sectoren bij elkaar genomen.

Het terugwinningspercentage van de sector van de bevolking schommelt tussen 50 % en 60 %, afhankelijk van het feit of de gegevens aangepast werden, terwijl het terugwinningspercentage van de industriële en tertiaire sectoren respectievelijk schommelt tussen 76-54 % en 97-53 %. Deze sterke schommelingen kunnen worden verklaard door het feit dat, bij niet-aanpassing, de directe bijdragen van de economische sectoren niet in verhouding staan tot de door het rioolnet ingezamelde vuilvracht die afkomstig is van de verschillende sectoren (wat het criterium is dat in aanmerking wordt genomen voor de verdeling van de kosten van de diensten tussen economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten). We merken evenwel dat wanneer een aanpassing wordt aangebracht, de schommelingen lijken af te nemen. De onderstaande tabel toont, voor elke economische sector, het gewicht van de betaalde bijdrage in verhouding tot het deel van de ingezamelde vuilvracht:

Tabel 127 Vergelijking tussen het gewicht van de bijdrage betaald door elke economische sector en het aandeel van de door het rioolnet ingezamelde vuilvracht.

	Directe bijdragen	Ingezamelde en behandelde vuilvracht	
		Niet aangepast	Aangepast
Bevolking	71,78%	81,5%	68,4%
Industrie	2,51%	2,5%	3,5%
Tertiaire Sector	25,65%	16,1%	29,2%
TOTAAL	100,0%	100,00 %	100,0%

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

De bijdrage van de sector van de bevolking is goed voor 72 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 82 % van de totale vuilvracht bedraagt.

Omgekeerd,

- vertegenwoordigt de bijdrage van de industriële sector 2,5 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 2,5 % van de totale vuilvracht bedraagt;
- vertegenwoordigt de bijdrage van de tertiaire sector 26 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 16 % van de totale vuilvracht bedraagt.

Rekening houdend met het feit dat de lozingen van de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst niet zijn opgenomen in de berekening van de totale vuilvracht van de tertiaire en industriële sectoren, waardoor dus een aanpassing nodig is, komen we tot een omgekeerde situatie die stabiel is.

De variaties tussen de percentages van de bijdragen en die van de vuilvracht gegenereerd per sector zijn vrijwel onbestaand aangezien er alleen verschillen zijn ten belope van 1 tot 10%.

3.7.2. 2de berekening: terugwinning van de kosten van de door de BMWB verstrekte diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

De bijdrage van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de door de BMWB verstrekte diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, bestaat uit de kostprijs van de gewestelijke sanering die door de BMWB wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering die wordt geïnd door de BMWB, per economische sector, voor 2008 (zie raming in paragraaf 3.3.2.2) :

Tabel 128 Raming van de opbrengsten van de kostprijs van de gewestelijke sanering geïnd door de BMWB, per economische sector, voor 2008.

	NACE -Code	Verbruik gefactureerd in 2008	Bedrag kostprijs gewestelijke sanering (M€)
Bevolking		39,66 Mm ³	14,29
Industrie	1000 – 4500	1,47 Mm ³	0,97
Tertiaire Sector	5000 – 9999	18,01 Mm ³	6,33
TOTAAL		59,14 Mm³	21,6

Bron : VIVAQUA, année 2009.

De kosten van de door de BMWB geleverde diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering worden geraamd in paragraaf 3.4.4. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de voor 2007 geraamde kosten:

	Jaarlijkse investeringskosten (M€)	Jaarlijkse exploitatiekosten (M€)	Totale jaarlijkse kosten (M€)	Opmerkingen
TOTAAL	35,83	24,2	60,03	M€ 3,7 is aan te rekenen aan het Vlaams Gewest..

Bron: Leefmilieu Brussel – BIM, Afdeling Natuur, Water & Bos, op basis van de gegevens verstrekt door de BMWB.

Met het samenwerkingsakkoord verbindt het Vlaams Gewest zich ertoe bij te dragen aan de financiering van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, met uitsluiting van de (investerings- en exploitatie)kosten van de gemeentelijke stormbekkens, collectoren en rioolnetten. De bijdrage van het Vlaams Gewest is vastgelegd in het financieel plan van de BMWB, dat werd bijgewerkt in 2009:

- De operationele kosten veroorzaakt door de Vlaamse wateren bedragen M€ 3,7 voor 2007;
- De tussenkomst van Aquafin in de operationele kostprijs bedraagt M€ 11,7.

De kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die moeten worden aangerekend aan het Brussels Gewest worden geraamd op ongeveer € 56,33 miljoen voor 2008.

De verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de Brusselse economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, gebeurt op basis van de verdeelsleutel die wordt uitgewerkt in paragraaf 3.5.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de behaalde resultaten:

Tabel 129 Verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het BHG, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht, aangepast en niet aangepast.

	Verdeelsleutel		Kosten diensten van inzameling en zuivering (M €)	
	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>
Bevolking	82,8 %	69,5 %	46,64	39,15
Industrie	1,9 %	2,7 %	1,07	1,52
Tertiaire sector	15,3 %	27,8 %	8,62	15,66
TOTAAL	100,00 %	100,0 %	56,33	56,33

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

De berekening van de kostenterugwinningspercentages van de door de BMWB verleende rioleringsdiensten wordt weergegeven in de onderstaande tabel:

Tabel 130 Kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering verleend door de BMWB, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten.

	Bijdragen economische sectoren (€)	Kosten diensten (M€)		Terugwinnings-percentage	
		<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>
Bevolking	14,29	46,64	39,15	30,64%	36,50%
Industrie	0,97	1,07	1,52	90,65%	63,78%
Tertiaire Sector	6,33	8,62	15,66	73,43%	40,42%
TOTAAL	21,6	56,33	56,33	38,35%	38,35%

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

Uit de verkregen resultaten treden twee conclusies naar voor:

a) 1ste conclusie :

De directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten dekken in totaal niet meer dan 38 % van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering.

Dezelfde vaststelling als voor de aan de BIWD toevertrouwde saneringsdiensten: het bedrag van de gewestelijke kostprijs van de sanering zou meer dan dubbel zo hoog moeten zijn opdat de economische sectoren zelf de kosten van de diensten afvalwaterverzameling en -zuivering zouden dekken. Het saldo wordt evenwel eveneens gedekt door:

- de gewestelijke subsidies;
- de waarde van de inbreng in natura door het Gewest in het kapitaal van de BMWB, bij de oprichting ervan in 2006 en de komende jaren.

Wat de gewestelijke subsidies betreft, geeft het meerjarig financieringsplan van de BMWB, zoals gewijzigd door het aanhangsel in artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB, de voorziene subsidiebedragen ten voordele van de BMWB (zie paragraaf 3.3.1.1).

De onderstaande tabel geeft het bedrag van de gewestelijke subsidies die het meerjarig financieringsplan van de BMWB voorziet:

Tabel 131 Plan voor meerjarige financiering van de BMWB door het Gewest, na de goedkeuring van het aanhangsel in artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jaarlijkse gewestelijke subsidies	0 €	M€ 20,4	M€ 24,1	M€ 24,7	M€ 27,2	M€ 29,9
			+ M€ 7,345 later toegevoegd aan het meerjarig financieringsplan van de BMWB			

Bron: - Beheerscontract Gewest-BMWB, bijlage 1, financieel plan;
- Aangangsel bij artikel 15 van het beheerscontract Gewest-BMWB..

De inbreng in natura door het Gewest in het kapitaal van de BMWB bestaat hoofdzakelijk uit het station Zuid (nominale capaciteit: 360.000 I.E.), de gewestelijke collectoren die aangesloten zijn op het station Zuid, het stormbekken Belliard en het netwerk voor afstandsmetingen. Bijlage 2.4 toont de lijst van activa die door het Gewest zijn ingebracht in het kapitaal van de BMWB en de inbrengwaarde ervan.

Het jaarlijkse aandeel van de inbreng in natura wordt bepaald door de verhouding tussen de inbrengwaarde en de resterende levensduur van elk kunstwerk. Bijlage 2.11 geeft de raming van het jaarlijkse aandeel van de inbreng voor elk kunstwerk.

De bronnen van financiering van de BMWB bestaan uit de directe bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten, de gewestelijke subsidies en het jaarlijkse aandeel van de activa die door het Gewest worden ingebracht in het kapitaal van de BMWB.

Het globale dekkingspercentage van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering wordt verkregen door een vergelijking tussen de bronnen van financiering van de BMWB en de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering.

De onderstaande tabel geeft de volgende resultaten:

Tabel 132 Globaal dekkingspercentage van de kosten van de door de BMWB verleende diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering 2008.

1. Financieringsbronnen van de BMWB (M€)					2. Kosten diensten (M €)	Kostendeckingspercentage (1/2):
Directe bijdragen economische sectoren	Geweste-lijke subsidies	Aandeel inbreng	Aandeel Aquafin	Totaal		
19,586	20,4	4,522	8	52,78	56,33	92,7 %

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

- De directe bijdragen van de economische sectoren hebben betrekking op 2008.
- De gewestelijke subsidies hebben betrekking op 2008 (€ 20,4 miljoen). Het aandeel van de inbreng is gebaseerd op de inbreng in natura in 2008.
- Aandeel Aquafin is de bijdrage van het Vlaams Gewest verminderd met de kosten die moeten worden aangerekend aan het Vlaams Gewest (3,7-11,7= M€ -8).

b) 2de conclusie :

De kostenterugwinningspercentages van de diensten zijn niet uniform volgens de economische sector die gebruik maakt van waterdiensten.

Het terugwinningspercentage van de sector van de bevolking schommelt tussen 31 en 37 %, afhankelijk van het feit of de gegevens aangepast werden, terwijl het terugwinningspercentage van de industriële en tertiaire sectoren respectievelijk schommelt tussen 91-64 % en 73-40 %. Deze verschillen, bij niet-aanpassing, kunnen worden verklaard door het feit dat de directe bijdragen van de economische sectoren niet in verhouding staan tot de door de diensten ingezamelde en behandelde vuilvracht afkomstig van de verschillende sectoren (waarbij deze laatste het criterium is dat in aanmerking wordt genomen voor de verdeling van de kosten van de diensten over economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten). De onderstaande tabel toont, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten, het gewicht van de betaalde bijdrage in verhouding tot het deel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht:

Tabel 133 Vergelijking tussen het gewicht van de bijdrage betaald door elke economische sector en het aandeel van de door de diensten ingezamelde en behandelde vuilvracht.

	Directe bijdragen: aandeel van elke economische sector	Ingezamelde en behandelde vuilvracht: aandeel van elke economische sector	
		Niet aangepast	Aangepast
Bevolking	66,16 %	81,5 %	68,4 %
Industrie	4,49 %	2,5 %	3,5 %
Tertiaire sector	29,31 %	16,1 %	29,2 %
TOTAAL	100,00 %	100,00 %	100,0 %

Bron: Leefmilieu Brussel, BIM, Afdeling Water 2009.

De bijdrage van de sector van de bevolking is goed voor 66 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 82 % van de totale vuilvracht bedraagt.

Omgekeerd,

- vertegenwoordigt de bijdrage van de industriële sector 4,5 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 2,5 % van de totale vuilvracht bedraagt;
- vertegenwoordigt de bijdrage van de tertiaire sector 29 % van de totale bijdrage, terwijl het aandeel van de ingezamelde en behandelde vuilvracht dat afkomstig is van deze sector 16 % van de totale vuilvracht bedraagt.

Deze conclusie moet evenwel worden geïnterpreteerd rekening houdend met de onzekerheid van de ramingen van de vuilvracht, en met name:

- in de raming van de vuilvracht die wordt ingezameld en behandeld door de waterzuiveringsstations;
- in de toerekening van de behandelde vuilvracht aan de economische sectoren, volgens het principe "de vervuiler betaalt"..

Rekening houdend met het feit dat de lozingen van de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst niet zijn opgenomen in de berekening van de totale vuilvracht van de tertiaire en industriële sectoren, waardoor dus een aanpassing nodig is, komen we bovendien tot een situatie die stabiel is. De variaties tussen de percentages van de bijdragen en die van de vuilvracht gegenereerd per sector zijn vrijwel onbestaand aangezien er alleen verschillen ten belope van 1 tot 3 % zijn.

3.7.3. 3de berekening: terugwinning van de totale kosten van de door de BIWD en het Gewest verstrekte diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering

De onderstaande tabel geeft de totale bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten aan de financiering van de kosten van de diensten, geraamd voor 2008 :

Tabel 134 Raming van de totale bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest, voor 2008.

	NACE - Code	Saneringsbijdrage (€)	Kostprijs gewestelijke sanering (M€)	Totale bijdrage (M€)
Bevolking		13,71	14,29	28
Industrie	1000 – 4500	0,48	0,97	1,45
Tertiaire Sector	5000 – 9999	4,9	6,33	11,23
TOTAAL		19,1	21,6	40,7

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD 2009.

De onderstaande tabel geeft de raming van de totale jaarlijkse kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest:

Tabel 135 Raming van de totale jaarlijkse kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden verleend door de BIWD en de BMWB, voor 2008.

	Jaarlijkse totale kosten (M€)
Riolering: dienstverlening door de BIWD	33
Diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering: dienstverlening door de BMWB	56,33
TOTAAL	89,33

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD en de BMWB 2009.

De verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de Brusselse economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten gebeurt op basis van de verdeelsleutel die wordt uitgewerkt in paragraaf 3.5. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen resultaten:

Tabel 136 Verdeling van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering die worden aangerekend aan het Brussels Gewest over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten in het BHG, op basis van de verdeelsleutel voor de totale vuilvracht.

	Verdeelsleutel		Jaarlijkse kosten diensten (M€)	
	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>
Bevolking	81,5 %	68,4 %	72,80	61,10
Industrie	2,5 %	3,5 %	2,23	3,13
Tertiaire sector	16,1 %	29,2 %	14,38	26,08
TOTAAL	100,00 %	100,0 %	89,33	89,33

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD en de BMWB 2009.

De kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering voor elke sector die gebruik maakt van de diensten worden voorgesteld in de onderstaande tabel:

Tabel 137 Bepaling van de kostenterugwinningspercentages van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: referentiejaar 2008.

Economische sectoren	1. Bijdragen economische sectoren (M€)	2. Kosten saneringsdiensten (M€)		Terugwinningspercentage (1/2):	
		<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>	<i>Niet aangepast</i>	<i>Aangepast</i>
Bevolking	28	72,80	61,10	38,5 %	45,8 %
Industrie	1,45	2,23	3,13	65,0 %	46,4 %
Tertiaire sector	11,23	14,38	26,08	78,1 %	43,1 %
TOTAAL	40,7	89,33	89,33	45,6 %	45,6 %

Bron: BIM op basis van de gegevens verstrekt door de BIWD en de BMWB 2009.

3.8. Overzicht van de gebruikte methode

Het doel van dit hoofdstuk is de huidige niveaus van terugwinning van de kosten van de openbare diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering in het Brussels Gewest te beoordelen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 en van bijlage III van de richtlijn 2000/60/EG.

Het werk is als volgt gestructureerd:

3.8.1. 1ste fase: Operatoren van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering:

De goedkeuring van de Kaderordonnantie Water heeft belangrijke en grote wijzigingen aangebracht aan de organisatie, de structuur en de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering.

Artikelen 17 en 19 van de Kaderordonnantie Water stellen operatoren aan die belast zijn met de uitoefening van de openbaredienststopdrachten van afvalwaterverzameling en -zuivering.

De aangestelde operatoren zijn de volgende:

- het **gemeentelijk net**: dit bestaat uit de BIWD, VIVAQUA en de Gemeenten;
- het **gewestelijk net**: dit bestaat uit de BMWB.

De BIWD is de operator die belast is met “het concept, de opzet en het beheer van de exploitatie van de infrastructuur die voor de opvang van afvalwater zorgen, toevertrouwd door de Gemeenten” (artikel 17, § 1, 5°, Kaderordonnantie Water). De gemeenten, die eigenaar zijn van het rioolnet op het grondgebied, hebben de mogelijkheid het beheer van het net toe te vertrouwen aan de BIWD. Vandaag hebben 16 van de 19 gemeenten van het Brussels Gewest het beheer van hun rioolnet toevertrouwd aan de BIWD.

VIVAQUA is de operator die belast is met “het operationeel geïntegreerd beheer van de infrastructuur voor (...) de opvang op gemeentelijk vlak van stadsafvalwater” (artikel 17, § 1, 6°, Kaderordonnantie Water). Krachtens deze bepaling zorgt VIVAQUA, tegen vergoeding, voor rekening van de BIWD, voor het beheer van de infrastructuur voor de opvang van afvalwater van de gemeenten (riolering, collectoren en stormbekkens van de gemeenten).

De Gemeenten die het beheer van het rioolnet niet hebben toevertrouwd aan de BIWD, zijn verantwoordelijk voor het beheer van de kunstwerken op hun grondgebied (rioolnet, collectoren en stormbekkens van de gemeenten). De gemeenten Brussel-Stad en Elsene zijn in dit geval.

De BMWB is de operator die belast is met de “dienstverlening inzake openbare sanering van het stedelijk afvalwater op het grondgebied van het Gewest (...)” (artikel 21, § 1). De regering heeft de BMWB opgericht via een aanwijzingsbesluit, met het statuut van naamloze vennootschap van publiek recht. De contractuele relaties tussen het Gewest en de BMWB zijn gereguleerd door een beheerscontract dat de rechten en de verbintenissen van de twee partijen vaststelt, alsook de voorwaarden waaraan de BMWB gebonden is voor de uitoefening van de haar toevertrouwde openbaredienststopdrachten. De beheerscontract is van kracht geworden op 1 november 2006, voor een duur van 5 jaar. Het machtigt de BMWB tot het sluiten van een dienstencontract voor sanering met de operatoren die de wettelijke verplichting hebben van sanering van het afvalwater, namelijk de BIWD en de zelfproducenten (artikel 18, § 2, Kaderordonnantie Water). Een dienstencontract voor sanering werd gesloten tussen de BMWB en de BIWD en is van kracht geworden op 1 november 2006. Krachtens dit contract staat de BMWB, tegen vergoeding, in voor de sanering van het (huishoudelijk en industrieel) water dat door de BIWD wordt gedistribueerd op het grondgebied van het Gewest.

3.8.2. 2de fase: Financiële stromen tussen de operatoren van de diensten:

De Kaderordonnantie Water brengt grote wijzigingen aan in de financiële stromen tussen de dienstenoperatoren:

- de heffing op de afvalwaterlozing werd ingetrokken, op 1 november 2006 (artikel 70 van de Kaderordonnantie Water);
- de reële kostprijs van het water werd ingevoerd door artikel 38 van de Kaderordonnantie Water. Deze prijs is gedefinieerd door het geheel van de kosten van de waterdiensten (met inbegrip van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering). De reële kostprijs omvat onder andere:
 - de kosten voor de bescherming van de onttrekkingen van voor menselijke consumptie bestemd water;
 - de productie- en distributiekosten;
 - de openbare saneringskosten, die de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering omvatten;

- de reële kostprijs van het water wordt gedekt door twee financieringsbronnen (artikel 38) :
 - de prijs van het water die wordt gefactureerd aan de consumenten (bevolking, industrie, tertiaire sector, enz.);
 - de subsidies toegekend door het Gewest.

Rekening houdend met deze bepalingen zijn de financiële stromen van de openbare saneringsdiensten gestructureerd als volgt.

a. wat de rioleringsdiensten betreft, worden de kosten van de diensten gedekt door:

- de saneringsbijdrage: de gemeenten die het beheer van de gemeentelijke kunstwerken voor inzameling van het afvalwater (gemeentelijke rioolnetten, collectoren en stormbekkens) hebben toevertrouwd aan de BIWD, zijn een jaarlijkse saneringsbijdrage verschuldigd die de kosten moet dekken van de door de BIWD verleende saneringsdiensten. Het bedrag van de bijdrage wordt bepaald naargelang van de saneringsdiensten die elke gemeente heeft beslist over te dragen aan de BIWD en wordt berekend per boekjaar op basis van het volume water voor huishoudelijk of ander gebruik dat aan de gebruikers wordt gefactureerd in de loop van dat boekjaar. Op 16 januari 2008 schommelde dit tussen € 0,086/m³ (voor 1 dienst) en € 0,43/m³ (voor de 5 diensten). De opbrengsten van de bijdrage worden door de BIWD geïnd via de waterfactuur;
- de gemeentebegroting: de gemeenten die het beheer van het rioolnet niet hebben toevertrouwd aan de BIWD (Brussel-Stad en Elsene) financieren de exploitatiekosten van het net via hun gemeentelijke begroting;

b. wat de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering betreft, worden de kosten van de diensten gedekt via:

- de handelsinkomsten van de BMWB: de BMWB bepaalt elk jaar in haar financieel plan de eenheidsprijs van de saneringsdiensten die worden verstrekt aan de operatoren die een dienstencontract voor sanering hebben gesloten (waaronder de BIWD). De eenheidsprijs voor de sanering, uitgedrukt in €/m³, is van toepassing op de geloosde volumes die als "huishoudelijk" worden beschouwd (volumes geloosd door de bevolking en door de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst). De BMWB factureert de kostprijs van de openbare sanering aan de BIWD, in verhouding tot de gedistribueerde volumes. De BIWD factureert vervolgens de kostprijs van de openbare sanering aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking en ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst). De ondernemingen die "industriële" afvalwater lozen, moeten de kostprijs van de openbare sanering betalen die wordt bepaald op basis van de geloosde vuilvracht, conform de bepalingen van bijlage 3 van het beheerscontract Gewest-BMWB;
- de jaarlijkse subsidies die door het Gewest worden uitgekeerd aan de BMWB, in uitvoering van de bepalingen van artikel 13 van het beheerscontract Gewest-BMWB.

3.8.3. 3de fase: Studie van de bronnen van financiering van de diensten:

De financieringsbronnen van de diensten bestaan uit:

1. bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren) ;
2. subsidies toegekend door de overheid: dit zijn hoofdzakelijk de subsidies die door het Gewest worden uitgekeerd aan de BMWB en die bestemd zijn voor de financiering van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering.

De bijdragen van de economische sectoren aan de financiering van de kosten van de diensten bestaan uit:

- de kostprijs van de gewestelijke openbare sanering die wordt gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Voor de sectoren bevolking en de ondernemingen die als "huishoudelijk" beschouwd afvalwater lozen, wordt de bijdrage bepaald op basis van de kostprijs van de gewestelijke sanering (€ 0,3602/m³, excl. btw, voor 2008) en het gefactureerde verbruik. Voor de ondernemingen die als "industriële" beschouwd afvalwater lozen (ondernemingen met 7 of meer personen in dienst), worden de aan de ondernemingen gefactureerde bedragen vastgelegd naargelang van de geloosde vuilvracht (waarbij uitsluitend wordt gekeken naar de parameters voor de macropolluenten), conform de bepalingen van bijlage 3 van het beheerscontract Gewest-BMWB. De raming van de opbrengsten die verbonden zijn aan de lozingen van "industriële" afvalwater werd gemaakt op basis van de opbrengsten van de heffing op de lozing van afvalwater in 2007, die werden meegedeeld door de "taxatiedienst" van het BIM;
- jaarlijkse saneringsbijdrage gefactureerd aan de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten. Het tarief dat van toepassing is voor 2008 schommelt tussen € 0,083/m³ (voor de gemeenten die de eerste dienst hebben toevertrouwd aan de BIWD) en € 0,43/m³ (voor de gemeenten die de 5 diensten hebben toevertrouwd aan de BIWD).

3.8.4. 4de fase: Raming van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering:

De kosten van de diensten die werden geraamd, zijn de financiële kosten, die de volgende onderdelen omvatten:

- de investeringskosten: dit zijn de kosten van de infrastructuur die nodig zijn om de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering te verstrekken, namelijk de waterzuiveringsstations die op dit moment in gebruik zijn (Zuid en Noord), de gewestelijke collectoren en stormbekkens (die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB of door het Gewest werden overgedragen aan de BMWB), de gemeentelijke collectoren en stormbekkens, het rioolnet;
- de exploitatiekosten van de diensten, namelijk de exploitatiekosten van de gewestelijke collectoren en stormbekkens, de exploitatiekosten van het station Zuid en het station Noord, de exploitatiekosten van de collectoren, stormbekkens en rioolnetten die de gemeenten in beheer aan de BIWD hebben gegeven, de exploitatiekosten van de rioolnetten van de gemeenten die het beheer niet hebben toevertrouwd aan de BIWD (Brussel-Stad en Elsene);
- de instandhoudings- of onderhoudskosten voor deze kunstwerken;
- de administratiekosten: dit zijn de operationele kosten (of werkingskosten) van de BMWB.

De milieukosten die worden gegenereerd door de (al dan niet economische) activiteiten en diensten die een impact hebben op de toestand van de wateren, worden in dit verslag niet geraamd. Op dit moment zijn geen betrouwbare gegevens over de milieukosten in het Brussels Gewest beschikbaar.

De waterzuiveringsstations Zuid en Noord behandelen eveneens afvalwater dat afkomstig is van het Vlaams Gewest. Dit laatste draagt bij aan de financiering van de kosten van de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, volgens de bepalingen van het "samenwerkingsakkoord" tussen het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest. De kosten van de diensten ten laste van het Brussels Gewest worden verkregen door de bijdrage van het Vlaams Gewest af te trekken van de totale kosten van de diensten.

De kosten van de diensten ten laste van het Brussels Gewest moeten vervolgens worden verdeeld over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten op basis van de ingezamelde en behandelde vuilvrucht die afkomstig is van de verschillende sectoren, overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt".

De vuilvrucht die wordt ingezameld door het rioolnet vertegenwoordigt 98,2 % van de totale vuilvrucht die op schaal van het Gewest wordt geproduceerd door de verschillende economische sectoren (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren). Ten gevolge van de inbedrijfstelling van het station Noord in 2007 wordt de hele ingezamelde vuilvrucht op dit moment behandeld in een waterzuiveringsstation.

Aangezien de totale vuilvrucht die in het Brussels Gewest wordt geproduceerd, wordt ingezameld en behandeld in het waterzuiveringsstation, is de sleutel voor verdeling van de kosten van de diensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten gebaseerd op de totale vuilvrucht die wordt geproduceerd door elke economische sector in het Brussels Gewest. De raming van deze totale vuilvrucht die wordt geproduceerd door elke economische sector in het Brussels Gewest werd uitgevoerd, voor de macropolluenten die worden behandeld in het waterzuiveringsstation (CZV, BZV, MES, N et P), op basis van de formule die is gedefinieerd in bijlage 3 van het beheerscontract.

3.8.5. 5de fase: Berekening van de kostenterugwinningspercentages van de diensten:

De kostenterugwinningspercentages van de diensten voor elke sector die gebruik maakt van de diensten, wordt verkregen door een vergelijking te maken van:

- de bijdragen van de sectoren aan de financiering van de kosten van de diensten (geraamd in de 3de fase);
- de kosten van de diensten die worden aangerekend aan elke sector (geraamd in de 4de fase).

Deze oefening werd gemaakt voor:

- de openbare rioleringsdiensten, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren);
- de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering, voor elke economische sector die gebruik maakt van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren);

Opmerkingen: de verdeelsleutel werd aangepast om rekening te houden met de "huishoudelijke" lozingen door ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst, die waren verrekend in de lozingen aangerekend aan de bevolking.

1. Wat de openbare rioleringsdiensten betreft, werden de volgende terugwinningspercentages verkregen, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:
 - bevolking: 50 % (niet aangepast) – 60 % met aanpassing;
 - industrie: 76 % (niet aangepast) – 54 % met aanpassing;
 - tertiaire sector: 97 % (niet aangepast) – 53 % met aanpassing.
2. Wat de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering betreft, werden de volgende terugwinningspercentages verkregen, per economische sector die gebruik maakt van waterdiensten:
 - bevolking: 31 % (niet aangepast) – 37 % met aanpassing;
 - industrie: 91 % (niet aangepast) – 64 % met aanpassing;
 - tertiaire sector: 73 % (niet aangepast) – 40 % met aanpassing.

3.8.6. 6de fase: Interpretatie van de verkregen resultaten:

De verkregen resultaten moeten worden geïnterpreteerd rekening houdend met de volgende opmerkingen:

1. bepaalde onderdelen van de kosten van de diensten konden niet worden beoordeeld omdat er geen gegevens beschikbaar waren: het gaat om de investeringskosten en de exploitatiekosten van het rioolnet van de gemeenten die hun net niet in beheer hebben gegeven aan de BIWD (gemeenten Brussel-Stad en Elsene) en de investeringskosten van de gemeentelijke collectoren en stormbekkens die de gemeenten in beheer hebben gegeven aan de BIWD. De kosten van de diensten van riolering en inzameling van afvalwater zijn dus onderschat. Deze vaststelling is echter niet van dien aard dat de conclusies van de studie erdoor ter discussie komen te staan;
2. de door de ondernemingen van de industriële en tertiaire sector gegenereerde vuilvracht is licht onderschat, aangezien geen rekening wordt gehouden met de vuilvracht van “industriële” oorsprong van de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst. Dit houdt in dat de kosten van de diensten (riolering, inzameling, zuivering) die aan deze sectoren worden aangerekend, te laag zijn ingeschat. Wij hebben deze gegevens dus moeten aanpassen. Het gaat uiteraard om een raming, zodat discussie kan bestaan over de nieuwe percentages. De algemene conclusie blijft echter dezelfde;
3. de milieukosten die worden gegenereerd door de diensten en in het algemeen door de (al dan niet) economische activiteiten die water gebruiken, werden niet geraamd;
4. de sleutel voor verdeling van de kosten van de diensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten is gebaseerd op de werkelijk ingezamelde en behandelde vuilvracht die moet worden aangerekend aan elke sector, overeenkomstig het principe “de vervuiler betaalt”. Deze informatie is evenwel niet nauwkeurig gekend in het Brussels Gewest. Daarom werd een raming uitgevoerd voor de macropolluenten (CZV, BZV, MES, N en P). Ook de berekening van de totale vuilvracht is gebaseerd op tal van hypothesen. Het eindresultaat is dus niet nauwkeurig gekend, maar dit zou geen echte impact mogen hebben op de relevantie van de conclusies.
5. de investeringskosten van het rioolnet van de Gemeenten die het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD werden direct overgenomen uit het financieel plan. Dit huidige bedrag komt evenwel niet overeen met de reële investeringsbehoeften. Op basis van de huidige kennis is ongeveer 1/3 van het net (op een totale lengte van het net van 1.500 km) in slechte staat, waardoor investeringen nodig zijn voor de renovatie of de reconstructie ervan. De investeringsbehoeften werden geraamd rekening houdend met een renovatiekostprijs van € 3.000/m (Bron VIVAQUA). Dit is een gegeven dat enerzijds grondig moet worden bestudeerd voor een nauwkeurigere raming van de renovatiekosten, en dat anderzijds moet worden vergeleken en grondig gecontroleerd (specificatie van de meest aangewezen renovatietechnieken, verzameling van informatie over de technische kosten bij de verschillende operatoren). Dit punt wijst tegelijk op de onaangepastheid van de geïnvesteerde middelen en de ontoereikendheid van het huidige dekkingpercentage.

3.9. Conclusies

Rekening houdend met de verkregen resultaten en de geformuleerde opmerkingen komen wij tot de volgende conclusies:

- De Kaderrichtlijn Water legt de Lidstaten niet op dat ze de kosten van de diensten volledig moeten terugwinnen (door kostenterugwinningspercentages ten belope van 100 % te hanteren). Ze vraagt de Lidstaten te streven naar een ideale situatie van volledige terugwinning van de kosten. Uit deze opmerking blijkt dat de huidige niveaus van terugwinning van de kosten van de waterdiensten door de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten ontoereikend zijn.
- Wat de rioleringsdiensten betreft, bedraagt het kostenterugwinningsniveau 58 %, voor alle economische sectoren bij elkaar. Deze conclusie zou nog verontrustender zijn indien de werkelijk noodzakelijke middelen werden ingezet. Door de raming van de investeringskosten van het rioolnet te baseren op de methode van de “reële renovatiebehoeften van het net”, zou dit terugwinningspercentage terugvallen tot 20 %.
- Wat de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering betreft, bedraagt het kostenterugwinningsniveau 39 %, voor alle economische sectoren bij elkaar. Het saldo wordt gedekt door de gewestelijke subsidies die door het Gewest zullen worden toegekend aan de BMWB (conform het meerjarig financieringsplan van de BMWB) en door de waarde van de inbreng in natura van het Gewest in het kapitaal van de BMWB.
- De verkregen resultaten wijzen op een zeker onevenwicht tussen de niveaus van terugwinning van de kosten van de diensten van de verschillende economische sectoren die gebruik maken van deze diensten. Met name:
 - wat de openbare rioleringsdiensten betreft, loopt de bijdrage van de bevolking aan de financiering van de dienst op tot 50 % van de aangerekende kosten van de dienst. De bijdragen van de andere sectoren (industrie en tertiaire sector) liggen echter hoger: de bijdragen van de industriële en tertiaire sectoren dekken respectievelijk 76 % en 97 % van de kosten van de diensten (behalve aanpassing);
 - wat de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering betreft, belooft de bijdrage van de bevolking aan de financiering van de diensten 31 % van de kosten van de aangerekende diensten. Daar staat tegenover dat de bijdragen van de andere sectoren (industrie en tertiaire sector) hoger zijn: de bijdragen van de industriële en tertiaire sectoren dekken respectievelijk 91 % en 73 % van de kosten van de diensten;
- Conclusie nr. 4 kan worden verklaard door het feit dat de directe bijdragen van de economische sectoren niet in verhouding staan tot de ingezamelde en behandelde vuilvracht die afkomstig is van de verschillende sectoren (wat het criterium is dat in aanmerking werd genomen voor de verdeling van de kosten van de waterdiensten over de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten), alsook doordat geen rekening werd gehouden met de ondernemingen met minder dan 7 personen in dienst in de lozingen van de industriële en tertiaire sectoren. Deze conclusie geldt voor de diensten van riolering en afvalwaterverzameling en -zuivering. Wij hebben dus deze percentages willen aanpassen door een deel van de huishoudelijke volumes te nemen en te herverdelen over de industriële en tertiaire sectoren, naargelang van de door de BIWD gefactureerde volumes. Na aanpassing nemen deze schommelingen af. Daarnaast vallen de verschillen tussen de bijdragen en de gegenereerde vuilvracht vrijwel volledig weg voor elke sector.
- Uit punt 5 kunnen we besluiten dat het kostendekkingsniveau voor de “huishoudelijke” sector aanzienlijk lager is dan het kostendekkingsniveau voor de “industriële” sector.

CONCLUSIES – POTENTIËLE MAATREGELEN DIE WORDEN VOORGESTELD OM DE DOELSTELLINGEN OP HET VLAK VAN KOSTENTERUGWINNING TE BEREIKEN

In eerste instantie merken we op dat artikel 39 van de Kaderordonnantie Water bepaalt dat het werk dat in dit verslag wordt voorgesteld slechts een fase vormt in de invoering van de reële kostprijs van het water in het Brussels Gewest. Om de reële kostprijs vast te leggen, moet immers eveneens rekening worden gehouden met de kosten voor milieu en natuurlijke rijkdommen die worden voortgebracht door de economische activiteiten en de diensten die een aanzienlijke impact hebben op de staat van het water. Artikel 38 stelt overigens dat de Regering de vaststellings- en inwinningsmodaliteiten bepaalt van de reële kostprijs van het water, wat inhoudt dat een boekhoudplan voor het water wordt aangenomen dat de operatoren zullen moeten toepassen om elk onderdeel van de reële kostprijs te bepalen. Dit boekhoudplan zal van toepassing zijn in 2010 voor alle actoren van het Brusselse water.

De volgende maatregelen worden voorgesteld voor de tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel en van de reële kostprijs van het water in het Brussels Gewest. Ze zijn gerangschikt volgens thema:

1 INTEGRATIE VAN DE MILIEUKOSTEN IN DE REËLE KOSTPRIJS VAN HET WATER

1. De milieukosten vormen een onderdeel van de reële kostprijs van het water. Ze worden gedefinieerd door de kosten van de schade veroorzaakt door de economische activiteiten en de diensten die een aanzienlijke impact hebben op de kwaliteit van de wateren. De raming van de milieukosten vormt een fundamentele stap in de tenuitvoerlegging van het kostenterugwinningsbeginsel en van de reële kostprijs van het water.

Een eerste studie werd gestart in het Brussels Gewest om de milieukosten te ramen die worden veroorzaakt door:

- de lozingen in de oppervlaktewateren van zuiverbare stoffen (BZV, CZV, MES, N en P) van puntbronnen;
- de lozingen in de oppervlaktewateren van niet-zuiverbare stoffen (zware metalen, gevaarlijke stoffen, enz.) van puntbronnen en diffuse bronnen.

Deze studie werd gestart in januari 2008 voor een duur van 6 maanden. Het is de eerste studie in dit domein die werd uitgevoerd in het Brussels Gewest. Ze beoogt enerzijds een eerste raming van de milieukosten, en anderzijds het opsporen van onzekerheden, leemten en ontbrekende gegevens in het domein in kwestie.

De resultaten van de studie waren vrij positief, maar er kan in dit stadium niet op worden gesteund voor economische analyses. Ze bieden evenwel een goede basis voor de komende studie, doordat ze een idee geven van de obstakels die moeten worden overwonnen. In 2009 wordt een nieuwe studie besteld, die een cijferwaarde zou moeten geven aan de milieukosten en een aantal maatregelen zou moeten voorstellen om optimaal te voldoen aan de Europese verplichtingen.

2. De milieukosten moeten worden gedekt via een systeem van milieubelastingen en -heffingen ten laste van de economische sectoren die verantwoordelijk zijn voor de lozingen en dus voor de aantastingen van de staat van de wateren. De criteria voor bepaling van de milieuheffingen moeten worden vastgelegd rekening houdend met het principe “de vervuiler betaalt”.

In de praktijk zal het systeem van milieubelastingen en -heffingen als volgt gestructureerd zijn:

- de operatoren die niet zijn aangesloten op de diensten voor riolering en afvalwaterinzameling en -behandeling, en die lozen in het oppervlaktewater (hoofdzakelijk gezinnen en ondernemingen), moeten worden onderworpen aan een systeem van milieuheffingen op hun lozingen. De criteria voor berekening van de heffing zullen gebaseerd zijn op het principe “de vervuiler betaalt”; het bedrag van de heffing moet worden vastgelegd in verhouding tot de geloosde vuilvracht. Deze maatregel heeft tevens het doel elke economische discriminatie tussen ondernemingen die gebruik maken van waterdiensten en ondernemingen die geen gebruik maken van waterdiensten te verminderen of zelfs volledig weg te werken. In het systeem dat op dit moment van kracht is, is een onderneming die afvalwater loost in het oppervlaktewater en die milieukosten genereert, immers niet gebonden aan kosten (aangezien de heffing op de afvalwaterlozing is afgeschaft). Een gelijkaardige onderneming die is aangesloten op het rioolnet moet daarentegen de saneringsbijdrage en de kostprijs van de gewestelijke sanering betalen;
- de milieuheffingen kunnen worden bestemd voor de financiering van de investeringen die worden gedaan door de vervuilers om de lozingen in het oppervlaktewater te verminderen of zelfs volledig stop te zetten. Het gaat bijvoorbeeld om investeringen door een onderneming die niet is aangesloten op het rioolnet, om zich uit te rusten met een installatie voor afvalwaterzuivering voorafgaand aan de lozing;
- mechanismen voor vrijstelling van de heffing moeten worden voorzien in het voordeel van de operatoren die hebben geïnvesteerd in systemen voor afvalwaterbehandeling.

2 VERBETERING VAN DE KENNIS

1. De vuilvracht van "industriële" oorsprong die wordt geloosd door ondernemingen uit de industriële en tertiaire sectoren met minder dan 7 personen in dienst, is niet gekend, noch voor de zuiverbare stoffen, noch voor de niet-zuiverbare stoffen (zware metalen, gevaarlijke stoffen, enz.). Het zou dan ook interessant zijn de kennis van dit specifieke aspect te verbeteren;
2. De raming van de nieuwe investeringen die nodig zijn voor renovatie van het rioolnet moet worden verbeterd. Het gaat meer bepaald om:
 - het verzamelen van de nodige informatie voor een nauwkeurigere raming van de kosten voor renovatie van het net;
 - een verbetering van de kennis over de staat van het rioolnet. Het Brussels Gewest zal een inventaris opstellen van het deel van het net (ongeveer 500 km op 1.500 km) dat de beheerders in slechte staat achten. De Gewestregering heeft zich in beginsel akkoord verklaard met de uitvoering van een diagnose over 3 of 4 jaar. De kosten van de diagnose worden geraamd op ongeveer € 8 miljoen/jaar. De resultaten van de inventaris moeten het mogelijk maken een programma voor renovatie van het rioolnet op lange termijn op te stellen.

3 VERBETERING VAN DE TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE WATERDIENSTEN

1. Wat de openbare rioleringsdiensten betreft, hebben de resultaten van deze studie gewezen op het onevenwicht tussen de bronnen van financiering van de diensten en de kosten van de diensten. Ter herinnering: de bronnen van financiering van de waterdiensten bestaan uit de bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten (bevolking, ondernemingen van de industriële en tertiaire sectoren) en subsidies.

Rekening houdend met deze resultaten, kunnen potentiële maatregelen worden overwogen om de dekking van de investeringskosten te garanderen en de investeringen die nodig zijn voor de renovatie van het rioolnet uit te voeren:

- verhoging van de bijdrage van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten: deze maatregel omvat de verhoging van de saneringsbijdrage en brengt dus een prijsverhoging mee voor de consument;
 - verhoging van de subsidies die worden toegekend aan de BIWD door het gewestelijk en/of gemeentelijk net;
 - gebruik van externe bronnen van financiering, zoals leningen bij externe financiële instellingen zoals de Europese Investeringsbank.
2. Wat de diensten van afvalwaterverzameling en -zuivering betreft, dekken de bronnen van financiering van de waterdiensten (bijdragen van de economische sectoren die gebruik maken van waterdiensten en subsidies) de volledige kosten van de diensten. Hierbij blijkt evenwel dat het deel van de bijdrage van de sector van de bevolking (of meer in het algemeen, het geloosde "huishoudelijk" water) in de kosten van de waterdiensten lager is dan dat van de andere sectoren (ondernemingen van de industriële en tertiaire sector die "industriële" water lozen). Om de bijdrage van de verschillende sectoren opnieuw in evenwicht te brengen, kan een verhoging van de kostprijs van de gewestelijke sanering die van toepassing is op het "huishoudelijk" afvalwater worden overwogen. In dit opzicht voorziet het financiële plan van de BMWB reeds een verhoging van de gewestelijke kostprijs van de sanering voor 2008 (€ 0,3602/m³), alsook de invoering van een solidair belastingheffingsysteem voor het "huishoudelijk" water vanaf 2009. Het zou dus interessant zijn na te gaan of de invoering van een dergelijk systeem een positieve impact zou hebben op de terugwinningspercentages.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: DE WATERDIENSTEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Bijlage 1.1. Lijst van de door VIVAQUA in het Waals Gewest, in het Brussels Gewest en in het Vlaams Gewest geëxploiteerde waterwinningen

Waterwinning	Type van waterwinning	Productiecapaciteit	Productie in 2008
Eigenbrakel	Bron aan het welpunt	26.000 m ³ /dag	8.065.097 m ³
	Putten of boringen		
	Watervang op grote diepte		
Marchin	Bron aan het welpunt		2.728.269 m ³
Plancenot	Bron aan het welpunt	2.600 m ³ /dag	1.001.371 m ³
	Putten of boringen		
Vieux-Genappe	Bron aan het welpunt	10.000 m ³ /dag	2.990.993 m ³
	Putten of boringen		
Ter Kamerenbos	Watervang op grote diepte	6.600 m ³ /dag	Ter Kamerenbos: 376.168 m ³ Zoniënwoud: 1.461.174 m ³
	Putten of boringen		
Zoniënwoud	Watervang op grote diepte		
Crupet	Watervang tegen berghelling	12.000 – 21.000 m ³ /dag	5.164.225 m ³
Durnal	Watervang tegen berghelling		
Havelange	Watervang tegen berghelling		1.919.623 m ³
Modave	Watervang tegen berghelling	53.000 – 80.000 m ³ /dag	24.344.927 m ³
Sovet-Spontin	Watervang tegen berghelling	16.000 – 45.000 m ³ /dag	8.338.154 m ³
Ben-Ahin	Putten of boringen		2.074.549 m ³
Ghlin	Putten of boringen	110.000 m ³ /dag	3.578.296 m ³
Havré	Putten of boringen		3.923.429 m ³
Nimy-Maisières	Putten of boringen		9.489.683 m ³
Lienne	Putten of boringen		2.591.244 m ³
Waterloo	Putten of boringen	4.000 m ³ /dag	1.304.588 m ³
Yvoir	Putten of boringen		2.550.486 m ³
Zaventem	Putten of boringen		115.775 m ³
Vedrin	In een mijn	22.000 – 34.000 m ³ /dag	9.813.444 m ³
Tailfer	In een rivier	240.000 m ³ /dag	40.124.500 m ³
Ecaussines	In een groeve	24.000 m ³ /dag	194.994 m ³
Ligny	In een groeve	28.000 m ³ /dag	110.930 m ³
Saint-Martin-Lemmens/Villeret	In een groeve		853.278 m ³
Gemine			233.168 m ³
Spy			1.248.424 m ³

Bron: VIVAQUA, activiteitenverslag 2008.

Bijlage 1.2. Verdeling van de kunstwerken voor afvalwaterverzameling en -zuivering over de technische bekken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Tabel 1.2.1 Lijst van de kunstwerken (collectoren, stormbekken, waterzuiveringsstations) in het bekken Zuid

Bekken Zuid			
Kunstwerken	Eigenschap van de kenmerken	Technische kenmerken	Opmerkingen
Station Zuid	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB	360.000 I.E.	
Terrein RWZI Zuid	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		
Collector Anderlecht – verbinding Broekbeek			
Collector Anderlecht – verbinding Neerpedebeek	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	44.500 I.E.	
Collector Sint-Gillis – Hallepoort-zuid	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB	58.500 I.E.	
Collector Industrielaan	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB	43.500 I.E.	
Collector Ukkel	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	112.300 I.E. (waarvan 40.000 I.E. uit Vlaanderen)	
Afvalwaterbuis RWZI Zuid	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		Buizen gezuiverd afvalwater van RWZI naar de Zenne.
Collector Sint-Gillis – Twee Stationsstraat	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		
Collector Vorst (as Paepsem en Gerij)	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		
Collector Anderlecht – sifon onder kanaal	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		
Collector Ceria	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		
Collector Verrewinkelbeek - Drogenbos	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB: te bouwen		
Stormbekken van het Van Meenenplein	Beheer BIWD		
Collector Verrewinkelbeek - Linkebeek – Ukkel	Nieuwe investeringen BMWB: te bouwen		
Overdekking Geleytsbeek	Nieuwe investeringen BMWB: te bouwen		De Geleytsbeek is een waterloop waarin alleen afvalwater terechtkomt. Op de VW-site zal een stormbekken worden gebouwd dat zal worden aangesloten op de Geleytsbeek. Een overdekking van het bovengrondse deel is voorzien.
Collector Vogelzangbeek	Nieuwe investeringen BMWB: te bouwen, aanbesteding toegewezen		Zal worden gebouwd door het Vlaams Gewest, maar zal het afvalwater van Anderlecht opvangen.

Tabel 1.2.2 Lijst van de kunstwerken (collectoren, stormbekkens, waterzuiveringsstations) gelegen in de bekkens Noord en van de Woluwe.

Bekkens Noord en van de Woluwe			
Kunstwerken	Eigenschap van de kenmerken	Technische kenmerken	Opmerkingen
Station Noord	Contract AQUIRIS	1.100.000 I.E.	
Terreinen RWZI Noord	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		Lopend
Collector RWZI Noord	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	Hoofdriool	
Collector grote afvoerleiding – Stad Brussel	Collector van Stad Brussel	Hoofdriool	Lengte: vragen aan Mercier (Stad Brussel): bekijken met Françoise
Collector van de Woluwe	Beheer BIWD	Hoofdriool: 275.000 I.E. (waarvan 130.000 uit Vlaanderen) lengte: 18,9 km	Grote collector van Watermaal – Oudergem – SPW – Vlaanderen. Een aansluiting werd gemaakt tussen de collector van de Woluwe en de RWZI Noord met een debiet van 2 m ³ /sec.
Collector Drootbeek	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB	Collector rechteroever van collector Noord: 9.500 I.E.	Beheer BIWD
Collector Beysegem	Collector van Stad Brussel	Collector rechteroever van collector Noord	Vragen aan Mercier (Stad Brussel)
Collector Marly	Collector van Stad Brussel	Collector rechteroever van collector Noord lengte 16,7 km	
Collector de Haren		Collector linkeroever van collector van de Woluwe lengte 17,8 km	
Collector van de Paruck	Beheer BIWD	Collector rechteroever collector Noord: 122.000 I.E. lengte 10,2 km	
Collector Broekbeek		Collector rechteroever collector Paruck	Collector van het Gewest: vragen aan Pirot (BMW B)
Collector Graystraat	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB		Stort zich in de Maalbeek
Collector Tervuren	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB		Stort zich in de collector van de Woluwe, lengte 250-300 m. Vragen aan Pirot
Collector Broebelaar	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB		Stort zich in de Maalbeek. Wordt beheerd door de BrIS. Vragen aan dhr. Motte
Collector Neerveld	Nieuwe investeringen BMW B		Stort zich in de collector van de Woluwe. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Pontbeek			Stort zich in de collector van de Molenbeek. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Watermaalbeek			Verbindt het stormbekken met de collector van de Woluwe. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Roodebeek			Verbindt het stormbekken met de collector van de Woluwe. Wordt beheerd door de BrIS.

Collector van de Struikbeek			Stort zich in de collector van de Woluwe. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Maalbeek			Bestaat uit 2 takken: de oude Maalbeek en de nieuwe Maalbeek. Stort zich in de grote afvoerleiding. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Kerkebeek			Vertrekt in Evere en komt de Stad Brussel binnen. Stort zich in de grote afvoerleiding. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van het Boerenhol			Stort zich in de Maalbeek. Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Molenbeek		Collector rechteroever collector Noord: 93.000 I.E. lengte 12,2 km	Wordt beheerd door de BrIS.
Collector "Keizer Karel"			Wordt beheerd door de BrIS.
Collector van de Vergote - Verboeckhoven			Stort zich in de collector van de Maalbeek. Wordt beheerd door de BrIS.
Bufferopslag Belliard	Activa door het Gewest ingebracht in de BMWB	Capaciteit: 17.000 m ³	Oud stormbekken. wordt beheerd door de BrIS. Vragen aan dhr. Gahutu.
Bufferopslag WaterMaalbeek	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	Capaciteit: 40.000 m ³	
Bufferopslag Roodebeek	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	Capaciteit: 33.000 m ³	
Bufferopslag Flagey	Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB	Capaciteit: 33.000 m ³	
Stormbekken van de Bemelstraat	Beheer BIWD		
Stormbekken van de Grote Prijzenlaan	Beheer BIWD		
Stormbekken van het Herendal	Beheer BIWD		
Stormbekken van de Stockelsesteenweg	Beheer BIWD		
Stormbekken van de Sint-Michielswarande	Beheer BIWD		
Stormbekken van de Houtweg	Beheer BIWD		
Stormbekken van het Prinses Elisabethplein	Beheer BIWD		

Bijlage 1.3. 1ste dienst: beheer van de stormbekkens en de collectoren: Lijst van de hydraulische kunstwerken die in beheer werden gegeven aan de BIWD:

collector van de Woluwe;

collector van de Watermaalbeek;

collector van de Roodebeek;

collector van de Struikbeek;

collector van de Maalbeek;

collector van de Kerkebeek;

collector van het Boerenhol;

collector van de Molenbeek;

collector van de Pontbeek;

collector van de Drootbeek: was eigendom van het Gewest. Bij de oprichting van de BMWB heeft het Gewest dit kunstwerk ingebracht in het kapitaal van de BMWB;

collector "Keizer Karel";

collector van Vergote-Verboeckhoven;

collector van de Paruckstraat;

hulpstukken en aanhorigheden van de collectoren;

kokers van de omgelegde Zenne, alsook hun hulpstukken en aanhorigheden;

stormbekken van de Watermaalbeek;

stormbekken van de Roodebeek;

stormbekken van de Bemelstraat;

stormbekken van de Grote Prijzenlaan;

stormbekken van het Herendal;

stormbekken van de Stockelsesteenweg;

stormbekken van de Maalbeek op de Courtenslaan (Belliard);

stormbekken van de Sint-Michielswarande;

stormbekken van het Van Meenenplein;

stormbekken van het Flageyplein;

stormbekken van de Houtweg;

stormbekken van het Prinses Elisabethplein;

hulpstukken en aanhorigheden van de stormbekkens.

Bijlage 1.4. Rioolnet beheerd door de BIWD

Gemeenten	Lengte (km)
Anderlecht	173
Oudergem	68
Sint-Agatha-Berchem	38
Etterbeek	54
Evere	68
Vorst	74
Ganshoren	37
Jette	67
Koekelberg	20
Sint-Jans-Molenbeek	96
Sint-Gillis	45
Sint-Joost-ten-Node	23
Schaarbeek	133
Ukkel	159
Watermaal-Bosvoorde	61
Sint-Lambrechts-Woluwe	103
Sint-Pieters-Woluwe	105
TOTAAL	1.324

Bron: BIWD, Activiteitsverslag 2008.

Bijlage 1.5. Activa door het Gewest ingebracht in het kapitaal van de BMWB

Waterzuiveringsstation Zuid	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Terrain RWZI Zuid	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Terrain RWZI Noord	Ingebracht door Gewest	Na 2008	
Bufferopslag Belliard	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Drootbeek	Ingebracht door Gewest	In 2008	Beheer toevertrouwd aan BIWD Sanering
Collector Graystraat	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Industrielaan	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Sint-Gillis - Twee Stationsstraat	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Vorst (as Paepsem en Gerij)	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Anderlecht - sifon onder kanaal	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Ceria	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Buis afvalwater RWZI Zuid	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Sint-Gillis - Hallepoort-zuid	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Collector Verrewinkelbeek – Drogenbos	Ingebracht door Gewest	In 2008	
Netwerk voor metingen op afstand	Ingebracht door Gewest	In 2008	

Bron: Beheerscontract Brussels Hoofdstedelijk Gewest - BMWB.

Bijlage 1.6. Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB

Collector RWZI Noord	Aankoop door de BMWB	In 2006	
Bufferopslag WaterMaalbeek	Aankoop door de BMWB	In 2006	Beheer toevertrouwd aan BIWD Sanering
Bufferopslag Roodebeek	Aankoop door de BMWB	In 2006	Beheer toevertrouwd aan BIWD Sanering
Collector Ukkel	Aankoop door de BMWB	In 2006	
Bufferopslag Flagey	Aankoop door de BMWB	In 2007	Beheer toevertrouwd aan BIWD Sanering
Collector Tervuren	Aankoop door de BMWB	In 2007	
Collector Anderlecht - verbinding Neerpedebeek	Aankoop door de BMWB	In 2007	
Collector Broebelaar	Aankoop door de BMWB	In 2008	

Bron: Beheerscontract Brussels Hoofdstedelijk Gewest - BMWB.

Bijlage 1.7. Investeringsprogramma van de BMWB

Collector Neerveld	Komt niet voor in het investeringsplan van de BMWB	Jaar inv.: 2007
Collector Verrewinkelbeek - Linkebeek – Ukkel	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar inv.: 2010
Overdekking Geleytsbeek	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar inv.: 2010
Collector Vogelzangbeek	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar inv.: 2010
Projet Molenbeek	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar inv.: 2009
Stormbekken Vorst	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar inv.: 2008
Strijd tegen overstromingen	Nieuwe investeringen gepland door de BMWB	Jaar invest.: 2015 - 2018

Bron: Financieel plan BMWB 2009, tabel van financieringen.

BIJLAGE 2 : TERUGWINNING VAN DE KOSTEN VAN DE WATERDIENSTEN

Bijlage 2.1. Tariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: jaarlijkse bijdrage voor woningen voor elke gemeente in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Gemeente	Bijdrage/woning/jaar (excl. btw)
Anderlecht	23,80 €
Oudergem	17,85 €
Sint-Agatha-Berchem	17,85 €
Brussel-Stad	11,90 €
Etterbeek	20,82 €
Evere	14,87 €
Vorst	20,82 €
Ganshoren	17,85 €
Elsene	23,80 €
Jette	20,82 €
Koekelberg	20,82 €
Sint-Jans-Molenbeek	23,80 €
Sint-Gillis	14,87 €
Sint-Joost-ten-Node	20,82 €
Schaarbeek	17,85 €
Ukkel	17,85 €
Watermaal-Bosvoorde	17,85 €
Sint-Lambrechts-Woluwe	17,85 €
Sint-Pieters-Woluwe	17,85 €

Bijlage 2.2. Drinkwatertariefsysteem dat van kracht is voor de gezinnen: raming van de gemiddelde kostprijs van de drinkwaterbevoorrading/gezin in het Brussels Gewest

Tabel 2.2.1 raming van de gemiddelde kostprijs van de bevoorrading op basis van de volgende criteria:

- gemiddelde gezinsgrootte: 2 personen;
- gemiddeld verbruik: 103,6 l/inwoner/dag, wat overeenkomt met 37,8 m³/inwoner/jaar;
- jaarlijkse bijdrage per woning: minimumbedrag (€ 11,80/woning/jaar);
- saneringsbijdrage: minimumbedrag (€ 0,086 €/m³, wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de eerste saneringsdienst).

Onderdelen tariefbepaling		Jaarlijkse bedragen	Prijs: €/m ³
Solidaire tarifiering	0 tot 15 m ³ : (15 x € 0,80) x 2 = € 24 15 tot 30 m ³ : (15 x € 1,39) x 2 = € 41,70 30 tot 37,8 m ³ : (7,8 x € 2,06) x 2 = € 32,14	€ 97,84	1,2608
Bijdrage/woning	Minimumbedrag van de bijdrage	€ 11,80	0,1521
Saneringsbijdrage	(37,8 m ³ x € 0,086) x 2	€ 6,50	0,0838
Kostprijs gewestelijke sanering	(37,8 m ³ x € 0,3602) x 2	€ 27,23	0,3509
Subtotaal		€ 143,37	1,8475
btw 6 %	(€ 143,4 x 6 %)	€ 8,60	0,1109
TOTAAL		€ 151,97	1,9584

Bron: Leefmilieu Brussel – BIM 2009.

Tabel 2.2.2 Raming van de gemiddelde kostprijs van de bevoorrading op basis van de volgende criteria:

- gemiddelde gezinsgrootte: 2 personen;
- gemiddeld verbruik: 103,6 l/inwoner/dag, wat overeenkomt met 37,8 m³/inwoner/jaar;
- jaarlijkse bijdrage per woning: maximumbedrag (€ 23,80/woning/jaar);
- saneringsbijdrage: maximumbedrag (€ 0,43/m³ wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de 5 saneringsdiensten).

Onderdelen tariefbepaling		Jaarlijkse bedragen	Prix: €/m ³
Solidaire tarifiering	0 tot 15 m ³ : (15 x € 0,80) x 2 = € 24 15 tot 30 m ³ : (15 x € 1,39) x 2 = € 41,70 30 tot 37,8 m ³ : (7,8 x € 2,06) x 2 = € 32,14	€ 97,84	1,2608
Bijdrage/woning	Maximumbedrag van de bijdrage	€ 23,80	0,3067
Saneringsbijdrage	(37,8 m ³ x € 0,086) x 2	€ 32,51	0,4189
Kostprijs gewestelijke sanering	(37,8 m ³ x € 0,3602) x 2	€ 27,23	0,3509
Subtotaal		€ 181,38	2,3373
btw 6 %	(€ 181,38 x 6 %)	€ 10,88	0,1402
TOTAAL		€ 192,26	2,4775

Bron: Leefmilieu Brussel – BIM 2009.

Tabel 2.2.3 Raming van de gemiddelde kostprijs van de bevoorrading op basis van de volgende criteria:

- gemiddelde gezinsgrootte: 2 personen;
- gemiddeld verbruik: 103,6 l/inwoner/dag, wat overeenkomt met 37,8 m³/inwoner/jaar;
- jaarlijkse bijdrage per woning: tussentijds bedrag (€ 17,85/woning/jaar);
- saneringsbijdrage: maximumbedrag (€ 0,43/m³ wat overeenkomt met de overdracht aan de BIWD van de 5 saneringsdiensten).

Onderdelen tariefbepaling		Jaarlijkse bedragen	Prijs: €/m ³
Solidaire tarifiering	0 tot 15 m ³ : (15 x € 0,80) x 2 = 24 € 15 tot 30 m ³ : (15 x € 1,39) x 2 = 41,70 € 30 tot 37,8 m ³ : (7,8 x € 2,06) x 2 = 32,14 €	€ 97,84	1,2608
Bijdrage/woning	Tussentijds bedrag van de bijdrage	€ 17,85	0,2300
Saneringsbijdrage	(37,8 m ³ x € 0,086) x 2	€ 32,51	0,4189
Gewestelijke sanering	(37,8 m ³ x € 0,3602) x 2	€ 27,23	0,3509
Subtotaal		€ 175,43	2,2606
btw 6 %	(176,90 € x 6 %)	€ 10,53	0,1356
TOTAAL		€ 185,95	2,3963

Bron: Leefmilieu Brussel – BIM 2009.

Bijlage 2.3. Definitie van de economische sectoren die waterdiensten gebruiken: industrie en tertiaire sector.

<i>De sector van de industrie omvat de volgende economische activiteiten:</i>	<i>De dienstensector omvat de volgende economische activiteiten:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Nace-code 1000: winning van steenkool, bruinkool en turf; ○ Nace-code 1100: winning van aardolie, aardgas; ○ Nace-code 1200: winning van uranium- en thoriumerts; ○ Nace-code 1300: winning van metaalertsen; ○ Nace-code 1400: overige winning van delfstoffen; ○ Nace-code 1500: vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken; ○ Nace-code 1600: vervaardiging van tabaksproducten; ○ Nace-code 1700: vervaardiging van textiel; ○ Nace-code 1800: vervaardiging van kleding; ○ Nace-code 1900: Looien en bereiden van leder; ○ Nace-code 2000: houtindustrie; ○ Nace-code 2100: papier- en kartonnijverheid; ○ Nace-code 2200: uitgeverijen en drukkerijen; ○ Nace-code 2300: vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten; ○ Nace-code 2400: chemische nijverheid; ○ Nace-code 2500: rubber- en kunststofnijverheid; ○ Nace-code 2600: vervaardiging van niet-metaalhoudende producten; ○ Nace-code 2700: metaalindustrie; ○ Nace-code 2800: metaalbewerking; ○ Nace-code 2900: vervaardiging van machines; ○ Nace-code 3000: vervaardiging van kantoormachines; ○ Nace-code 3100: vervaardiging van elektrische apparatuur; ○ Nace-code 3200: vervaardiging van uitrustingen voor radio, televisie en communicatie; ○ Nace-code 3300: vervaardiging van medische instrumenten; ○ Nace-code 3400: vervaardiging van auto's; ○ Nace-code 3500: vervaardiging van overige transportmiddelen;. ○ Nace-code 3600: vervaardiging van meubelen; ○ Nace-code 3700: recuperatie van afval en puin; ○ Nace-code 4000: distributie van elektriciteit, gas, stoom; ○ Nace-code 4100: waterwinning, -zuivering en -distributie; ○ Nace-code 4500: bouw. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nace-code 5000: handel in en reparatie van motorvoertuigen; ○ Nace-code 5100: groothandel; ○ Nace-code 5200: detailhandel; ○ Nace-code 5500: horeca; ○ Nace-code 6000: wegvervoer; ○ Nace-code 6100: vervoer over water; ○ Nace-code 6200: luchtvaart; ○ Nace-code 6300: reisbureaus; ○ Nace-code 6400: post en telecommunicatie; ○ Nace-code 6500: financiële bemiddeling; ○ Nace-code 6600: verzekeringen en pensioenfondsen; ○ Nace-code 6700: financiële markten; ○ Nace-code 7000: onroerende activiteiten; ○ Nace-code 7100: verhuur van machines zonder bedieningspersoneel; ○ Nace-code 7200: informatica-activiteiten; ○ Nace-code 7300: onderzoek en ontwikkeling; ○ Nace-code 7400: diensten aan ondernemingen; ○ Nace-code 7500: overheidsbestuur en defensie; ○ Nace-code 8000: opvoeding en onderwijs; ○ Nace-code 8500: gezondheid en sociale actie; ○ Nace-code 9000: sanering en afvalbeheer; ○ Nace-code 9100: verenigingsactiviteiten; ○ Nace-code 9200: recreatieve, culturele en sportieve activiteiten; ○ Nace-code 9262: zwembaden; ○ Nace-code 9300: wasserijen; ○ Nace-code 9500: huishoudens met personeel; ○ Nace-code 9900: extraterritoriale organisaties; ○ Nace-code 9901: Europese Commissie; ○ Nace-code 9999: onbepaald "niet-huishoudelijk".

Bijlage 2.4. Lijst van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB in de loop van 2008: waarde van de inbreng

	Jaar van inbreng	Waarde van de inbreng (miljoenen €)
Waterzuiveringsstation Zuid	2008	47,6
Terrein RWZI Zuid	2008	1,59
Bufferopslag Belliard	2008	3,39
Collector Drootbeek	2008	2,68
Collector Graystraat	2008	2,63
Collector Industrielaan	2008	9,53
Collector Sint-Gillis - Twee Stationsstraat	2008	2,31
Collector Vorst (as Paepsem en Gerij)	2008	4,81
Collector Anderlecht -sifon onder kanaal	2008	2,08
Collector Ceria	2008	0,77
Buis afvalwater RWZI Zuid	2008	2,69
Collector Sint-Gillis - Hallepoort-zuid	2008	9,18
Collector Verrewinkelbeek – Drogenbos	2008	2,07
Netwerk voor metingen op afstand	2008	0,68
TOTALE INBRENG 2008		92

Bron: Financieel plan BMWB 2009

Voor het terrein van het waterzuiveringsstation Noord is nog geen inbreng gebeurd in het kapitaal van de BMWB in 2008. De inbreng zal plaatsvinden in de komende jaren. De waarde van de inbreng wordt geraamd op € 10,24 miljoen.

Bijlage 2.5. Lijst van de activa die door het Gewest werden verkocht of overgedragen aan de BMWB in de loop van de jaren 2006, 2007 in 2008: waarde van de overdracht

	Jaar investering	Kosten investering (miljoenen €)
Collector RWZI Noord	2006	59,03
Bufferopslag WaterMaalbeek	2006	13,31
Bufferopslag Roodebeek	2006	11,94
Collector Ukkel	2006	14,57
TOTAAL 2006		98,85
Bufferopslag Flagey	2007	32,96
TOTAAL 2007		32,96
Collector Broebelaar	2008	5,9
Collector Tervuren	2008	2,92
Collector Anderlecht – verbinding Neerpedebeek	2008	1,55
TOTAAL 2008		10,37

Bron: Financieel plan BMWB 2009

Bijlage 2.6. Lijst van de nieuwe investeringen die het BMWB heeft gepland in het investeringsplan van het beheerscontract

	2007	2008	2009	2010
Collector Neerveld	1,3			
Collector Verrewinkelbeek - Linkebeek – Ukkel	5,0			
Overdekking Geleytsbeek	1,0			
Collector Vogelzangbeek		0,8	0,2	
Projet Molenbeek				16,53
Stormbekken Vorst			6,0	
Strijd tegen overstromingen	6,0	6,0	0,5	6,0
Andere			2,4	
TOTAAL	13,3	6,8	10,9	22,53

Bron: Financieel plan BMWB 2009

Bijlage 2.7. Saneringsbijdrage

Tabel 2.7.1 Raming van de totale opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 in elke gemeente in het Brussels Gewest.

Gemeenten	Gefactureerd verbruik (in m³)	Bijdrage huishoudelijk (€)	Bijdrage industrieel (€)	Bijdrage Tertiair (€)	Totale bijdrage (€)
Anderlecht	4.592.428	1.520.100	160.767	638.572	2.319.439
Oudergem	1.458.710	472.559	6.471	138.076	617.107
Sint-Agatha-Berchem	837.157	299.165	2.639	69.093	370.897
Brussel	12.273.491	516.344	33.960	568.581	1.118.885
Etterbeek	2.175.107	723.496	3.662	272.294	999.452
Evere	1.494.125	500.409	27.766	140.679	668.854
Vorst	2.339.587	768.078	148.071	208.753	1.124.902
Ganshoren	862.464	321.319	7.719	49.895	378.933
Elsene	4.559.421	418.365	3.441	183.665	605.472
Jette	1.817.267	649.915	2.105	180.232	832.251
Koekelberg	786.372	285.470	4.896	46.541	336.908
Sint-Jans-Molenbeek	3.571.563	1.205.309	25.420	320.616	1.551.345
Sint-Gillis	2.708.330	777.393	4.331	377.005	1.158.729
Sint-Joost-ten-Node	1.522.142	400.598	6.636	323.311	730.545
Schaarbeek	5.372.306	1.757.150	8.992	500.410	2.266.553
Ukkel	3.723.563	1.189.659	18.327	316.727	1.524.713
Watermaal-Bosvoorde	1.931.960	367.684	6.670	106.534	480.888
Sint-Lambrechts-Woluwe	958.034	844.654	7.057	312.945	1.164.656
Sint-Pieters-Woluwe	2.489.308	691.516	391	153.985	845.892
SUB-TOTAAL	55.473.335	13.709.183	479.323	4.907.916	19.096.422
Bijzondere contracten	3.668.153				1.540.624
Totaal	59.141.488				20.637.046

bron: VIVAQUA/Raming BIM

Tabel 2.7.2 Raming van de totale opbrengsten van de saneringsbijdrage in 2008 ten laste van de bevolking, in elke gemeente van het Brussels Gewest.

Gemeenten	Bevolking	Volume huishoudelijk (in m ³)	Gemiddelde per inwoner (m ³ /inwoner)	Bijdrage (€)	Totale bijdrage	Gemiddeld e bijdrage (€/inwoner)
Anderlecht	99.085	3.535.117	35,7	0,4300	1.520.100	15,3
Oudergem	30.086	1.098.974	36,5	0,4300	472.559	15,7
Sint-Agatha-Berchem	20.976	695.732	33,2	0,4300	299.165	14,3
Brussel	148.873	6.003.996	40,3	0,0860	516.344	3,5
Etterbeek	42.902	1.682.549	39,2	0,4300	723.496	16,9
Evere	34.727	1.163.741	33,5	0,4300	500.409	14,4
Vorst	48.906	1.786.227	36,5	0,4300	768.078	15,7
Ganshoren	21.743	747.254	34,4	0,4300	321.319	14,8
Elsene	79.768	3.243.143	40,7	0,1290	418.365	5,2
Jette	44.601	1.511.429	33,9	0,4300	649.915	14,6
Koekelberg	19.020	663.884	34,9	0,4300	285.470	15,0
Sint-Jans-Molenbeek	83.674	2.803.044	33,5	0,4300	1.205.309	14,4
Sint-Gillis	45.235	1.807.892	40,0	0,4300	777.393	17,2
Sint-Joost-ten-Node	24.078	931.624	38,7	0,4300	400.598	16,6
Schaarbeek	116.039	4.086.396	35,2	0,4300	1.757.150	15,1
Ukkel	76.732	3.074.054	40,1	0,3870	1.189.659	15,5
Watermaal-Bosvoorde	24.134	855.080	35,4	0,4300	367.684	15,2
Sint-Lambrechts-Woluwe	49.261	1.964.311	39,9	0,4300	844.654	17,1
Sint-Pieters-Woluwe	38.651	1.608.177	41,6	0,4300	691.516	17,9
TOTAAL	1.048.491	39.262.624	37,4		13.709.183	13,1

bron: Vivaqua/raming BIM

Tabel 2.7.3 Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage betreffende het boekjaar 2008, voor elke gemeente, ten laste van de sector van de industrie (NACE-codes 1000-4500)

Gemeenten	Gefactureerd verbruik in 2008 (in m ³)	Heffingsvoet (en €/m ³)	Bedrag bijdrage (in €)
Anderlecht	373.877	0,4300	160.767
Oudergem	15.050	0,4300	6.471
Sint-Agatha-Berchem	6.137	0,4300	2.639
Brussel	394.887	0,0860	33.960
Etterbeek	8.517	0,4300	3.662
Evere	64.571	0,4300	27.766
Vorst	344.352	0,4300	148.071
Ganshoren	17.952	0,4300	7.719
Elsene	26.677	0,1290	3.441
Jette	4.896	0,4300	2.105
Koekelberg	11.387	0,4300	4.896
Sint-Jans-Molenbeek	59.117	0,4300	25.420
Sint-Gillis	10.072	0,4300	4.331
Sint-Joost-ten-Node	15.431	0,4300	6.636
Schaarbeek	20.913	0,4300	8.992
Ukkel	47.356	0,3870	18.327
Watermaal-Bosvoorde	15.512	0,4300	6.670
Sint-Lambrechts-Woluwe	16.411	0,4300	7.057
Sint-Pieters-Woluwe	909	0,4300	391
TOTAAL	1.454.023		479.323

bron: Vivaqua/raming BIM

Tabel 2.7.4 Raming van de opbrengsten van de saneringsbijdrage betreffende het boekjaar 2008, voor elke gemeente, ten laste van de tertiaire sector (NACE-codes 5000-9999)

Gemeenten	Gefactureerd verbruik in 2008 (in m ³)	Heffingsvoet (in €/m ³)	Bedrag bijdrage (in €)
Anderlecht	1.485.051	0,4300	638.572
Oudergem	321.108	0,4300	138.076
Sint-Agatha-Berchem	160.682	0,4300	69.093
Brussel	6.611.405	0,0860	568.581
Etterbeek	633.241	0,4300	272.294
Evere	327.161	0,4300	140.679
Vorst	485.473	0,4300	208.753
Ganshoren	116.034	0,4300	49.895
Elsene	1.423.763	0,1290	183.665
Jette	419.143	0,4300	180.232
Koekelberg	108.236	0,4300	46.541
Sint-Jans-Molenbeek	745.618	0,4300	320.616
Sint-Gillis	876.756	0,4300	377.005
Sint-Joost-ten-Node	751.886	0,4300	323.311
Schaarbeek	1.163.745	0,4300	500.410
Ukkel	818.417	0,3870	316.727
Watermaal-Bosvoorde	247.753	0,4300	106.534
Sint-Lambrechts-Woluwe	727.780	0,4300	312.945
Sint-Pieters-Woluwe	358.105	0,4300	153.985
TOTAAL	17.781.357		4.907.916

Bron: VIVAQUA/raming BIM

Bijlage 2.8. Raming van de investeringskosten van de activa die door het Gewest werden ingebracht in het kapitaal van de BMWB, van de activa die door het Gewest werden verkocht aan de BMWB en van de nieuwe investeringen door de BMWB

Tabel 2.8.1 Activa door het Gewest ingebracht in het kapitaal van de BMWB

	Nieuwwaarde (M€)	Initiële levensduur	Jaarlijkse investeringskosten (M€)
RWZI Zuid	47,604	40 jaar	1,19
Bufferopslag Belliard	3,386	40 jaar	0,085
Collector Drootbeek	2,684	40 jaar	0,067
Collector Graystraat	2,625	40 jaar	0,066
Collector Industrielaan	9,526	40 jaar	0,24
Collector Sint-Gillis – Twee Stationsstraat	2,31	40 jaar	0,058
Collector Vorst (as Paepsem en Gerij)	4,812	40 jaar	0,12
Collector Anderlecht -sifon onder kanaal	2,08	40 jaar	0,052
Collector Ceria	0,766	40 jaar	0,019
Buis afvalwater RWZI Zuid	2,691	40 jaar	0,067
Collector Sint-Gillis - Hallepoort-zuid	9,183	40 jaar	0,23
Collector Verrewinkelbeek – Drogenbos	2,074	40 jaar	0,052
Netwerk voor metingen op afstand	0,68	15 jaar	0,045
Terrein RWZI Zuid	1,59	/	/
Terrain RWZI Noord	10,24	/	/
TOTAAL	102,251		3,664

bron: BMWB, 2009

Tabel 2.8.2 Activa door het Gewest verkocht aan de BMWB

	Aankoopwaarde (miljoenen €)	Initiële levensduur	Jaarlijkse investeringskosten (miljoenen €)
Collector RWZI Noord	59,03	40 jaar	1,476
Bufferopslag WaterMaalbeek	13,31	32 jaar	0,417
Bufferopslag Roodebeek	11,94	32 jaar	0,362
Collector Ukkel	14,57	35 jaar	0,417
Bufferopslag Flagey	32,96	40 jaar	0,823
Collector Tervuren	2,92	38 jaar	0,065
Collector Anderlecht - verbinding Neerpedebeek	1,55	34 jaar	0,038
Collector Broebelaar	5,9	40 jaar	0,135
TOTAAL	142,18		3,733

bron: BMWB 2009

Tabel 2.8.3 Nieuwe investeringen gedaan door de BMWB (bron: BMWB, 2009)

	Aankoopwaarde (M€)	Initiële levensduur	Jaarlijkse investeringskosten (M€)
Collector Broebelaer	5,38	40 jaar	0,133
Collector Verrewinkelbeek Linkebeek – Ukkel	-	40 jaar	-
Overdekking Geleytsbeek	-	40 jaar	-
Collector Vogelzangbeek	-	40 jaar	-
TOTAAL	5,38		0,133

Opm.: Het dossier betreffende de collector Verrewinkelbeek – Linkebeek – Ukkel wordt op dit moment bestudeerd; het dossier betreffende de overdekking van de Geleytsbeek is in de fase van de gunning van de aanbesteding. Voor de collector Vogelzangbeek is de investering gepland voor 2009.

Bijlage 2.9. Lijst van de gemeentelijke collectoren en stormbekkens waarvan de gemeenten het beheer hebben toevertrouwd aan de BIWD, via de eerste saneringsdienst

	Netheid
Collector van de Drootbeek	Gewest. Inbreng in kapitaal BMWB
collector van de Woluwe	BIWD
collector van de Watermaalbeek	BIWD
collector van de Roodebeek	BIWD
collector van de Struikbeek	BIWD
collector van de Maalbeek	BIWD
collector van de Kerkebeek	BIWD
collector van het Boerenhol	BIWD
collector van de Molenbeek	BIWD
collector van de Pontbeek	BIWD
collector "Keizer Karel"	BIWD
collector van de Vergote-Verboeckhoven	BIWD
collector van de Paruckstraat	BIWD
hulpstukken en aanhorigheden van de collectoren	BIWD
kokers van de omgelegde Zenne, met hulpstukken en aanhorigheden	BIWD
stormbekken van de Watermaalbeek	Gewest. Verkoop aan BMWB
stormbekken van de Roodebeek	Gewest. Verkoop aan BMWB
stormbekken du Maalbeek (Belliard)	Gewest. Inbreng in kapitaal BMWB
stormbekken van het Flageyplein	Gewest. Verkoop aan BMWB
stormbekken van de Bemelstraat	Sint-Pieters-Woluwe
stormbekken van de Grote Prijzenlaan	Sint-Pieters-Woluwe
stormbekken van het Herendal	Sint-Pieters-Woluwe
stormbekken van de Stockelsesteenweg	BIWD
stormbekken van de Sint-Michielswarande	Gemeenten
stormbekken van het Van Meenenplein	Gemeenten
stormbekken van de Houtweg	Gemeenten
stormbekken van het Prinses Elisabethplein	Gemeenten
hulpstukken en aanhorigheden van de stormbekkens	Gemeenten
Stormbekken van de F. Courtenslaan	BIWD

Opm.: De collector van de Drootbeek was eigendom van het Gewest. Bij de oprichting van de BMWB heeft het Gewest dit kunstwerk in het kapitaal van de BMWB ingebracht. Het beheer van de collector is toevertrouwd aan de BIWD-Sanering..

De volgende stormbekkens:

Tabel 1 stormbekken van de Watermaalbeek;

Tabel 2 stormbekken van de Roodebeek;

Tabel 3 stormbekken van de Maalbeek op de Courtenslaan (Belliard).

Bijlage 2.10. Raming van de totale vuilvracht, geloosd door de verschillende economische sectoren

$CP = Vr * (D1 + D2)$ $D1 = Q1 * (2 * DBO + CZV) / 3 + Q2 * MS;$ $D2 = Q3 * N + Q4 * P.$ $Q1 (=1), Q2 (=1), Q3 (=3), Q4 (=4) = \text{Wegingscoëfficiënten}$ <p>BZV = de biochemische zuurstofvraag gedurende 5 dagen van het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³ CZV = de chemische zuurstofvraag gedurende 5 dagen van het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, MS = het gehalte aan stoffen in suspensie in het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, N = de stikstofconcentratie in het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³, P = de fosforconcentratie in het geloosde afvalwater, uitgedrukt in g/m³,</p>

Tabel 2.10.1: Raming van de totale vuilvracht die wordt geloosd door de huishoudelijke sector

Debiet (m ³ /jaar)	BZV (t/jaar)	CZV (t/jaar)	MES (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
53.101.184	19.116	47.791	31.861	3.540	708
concentratie in g/m ³	5	12	600	67	13

D1	607
D2	253
CP	45.705.799.087

Tabel 2.10.2: Raming van de totale vuilvracht die wordt geloosd door de industriële sector

Debiet (m ³ /jaar)	BZV (t/jaar)	CZV (t/jaar)	MES (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
788.805	284	710	473	53	11
concentratie in g/m ³	5	12	600	67	14

D1	607
D2	257
CP "huishoudelijk"	681.835.616
CP "industriëel"	683.932.375
CP totaal industrieel	1.365.767.991

= 702.542.779,70 (CP 2007)*1,47(V BIWD 2008)/1,51 (V BIWD 2007)

Tabel 2.10.3 : Raming van de totale vuilvracht die wordt geloosd door de tertiaire sector.

Debiet (m ³ /jaar)	BZV (t/jaar)	CZV (t/jaar)	MES (t/jaar)	N (t/jaar)	P (t/jaar)
8.010.826	2.884	7.210	4.806	534	107
concentratie in g/m ³	5	12	600	67	13

D1	607
D2	253
CP "huishoudelijk"	6.895.260.274
CP "industrieel"	2.126.173.092
CP totaal tertiair	9.021.433.366

$$= 2.137.978.606 \text{ (CP 2007)} * 18,01 \text{ (V BIWD 2008)} / 18,11 \text{ (V BIWD 2007)}$$

Bijlage 2.11. Bepaling van het jaarlijkse aandeel van de inbreng in natura door het Gewest in het kapitaal van de BMWB

	Jaar inbreng	Waarde inbreng (M€)	Residuele levensduur	Jaarlijks aandeel (M€)
RWZI Zuid – lot 1	2008	0,94	8,7 jaar	0,108
RWZI Zuid – lot 2	2008	8,48	8,7 jaar	0,975
RWZI Zuid – lot 3	2008	7,02	8,7 jaar	0,807
RWZI Zuid – lot 4 – civiele bouwkunde	2008	28,66	33,7 jaar	0,850
RWZI Zuid – studies 15 jaar	2008	0,82	8,7 jaar	0,094
RWZI Zuid – studies 40 jaar	2008	2,89	33,7 jaar	0,086
RWZI Zuid – andere 15 jaar	2008	0,19	8,7 jaar	0,022
RWZI Zuid – andere 40 jaar	2008	2,59	33,7 jaar	0,077
Bufferopslag Belliard	2008	4,75	23 jaar	0,207
Collector Drootbeek	2008	2,89	35 jaar	0,083
Collector Graystraat	2008	2,51	32 jaar	0,078
Collector Industrielaan	2008	7,88	23 jaar	0,343
Collector Sint-Gillis - Twee Stationsstraat	2008	2,31	28 jaar	0,083
Collector Vorst (as Paepsem en Gerij)	2008	4,07	29 jaar	0,140
Collector Anderlecht -sifon onder kanaal	2008	1,34	26 jaar	0,052
Collector Ceria	2008	0,55	24 jaar	0,023
Buis afvalwater RWZI Zuid	2008	1,77	22 jaar	0,080
Collector Sint-Gillis - Hallepoort-zuid	2008	6,4	36 jaar	0,178
Collector Verrewinkelbeek – Drogenbos	2008	2,6	36 jaar	0,072
Netwerk voor metingen op afstand	2008	2,15	13 jaar	0,165
Terrein RWZI Zuid	2008	1,59	/	/
Terrein RWZI Noord	2008	10,24	/	/
TOTAAL		92,4		4,522

Bron: BMWB

Voor het terrein van het waterzuiveringsstation Noord is nog geen inbreng gebeurd in het kapitaal van de BMWB in 2006 en 2007. De inbreng zal plaatsvinden in de komende jaren. De waarde van de inbreng wordt geraamd op € 10,24 miljoen.

